

Raiffeisen Bank Shqipëri

Raport Vjetor 2018

Përmbytje

Raporti i Bordit të Drejtorëve	6
Mesazh nga Drejtori i Përgjithshëm	7
Misioni	8
Perspektivat dhe Planet për Vitin 2019	9
Raporti i Drejtorisë	10
Zhvillimet Ekonomike	10
Rezultatet Financiare	11
Deklarata e oreksit/tolerancës ndaj rrezikut	15
Raporti i Segmenteve	16
Segmenti Korporatë	16
Segmenti i Bizneseve Të Vogla (SE)	17
Divizioni i Produkteve Korporate dhe SE	17
Retail Banking	19
Zhvillimi i Segmenteve	19
Divizioni i Produkteve	21
Divizioni i Biznesit me Karta dhe Bankingut Elektronik	21
Shërbimi Ndaj Klientit	23
Kanalet e Shpërndarjes	23
Thesari Dhe Bankingu i Investimeve	24
Të Ardhurat Fikse	24
Tregu i Parasë	24
Këmbimi Valutor	25
Shitjet e Thesarit	25
Përgjegjësi Sociale	26
Burimet Njerëzore Dhe Trajnimet	27
Raporti i Auditorit Të Pavarur	32
Raiffeisen Leasing Sh.a	128
Raiffeisen Invest Sh.a	130
Një Vështrim mbi Raiffeisen Bank International	132
Rrjeti I Raiffeisen Bank Sh.a	133
Adresa	134

Egon Lerchster
Anëtar Bordi për
TI & Operacionet

Christian Canacaris
Drejtör i Përgjithshëm

Elona Mullahi (Koçi)
Anëtare Bordi për Korporatat & SE

Alexander Zsolnai
Zëvendës Drejtör
i Bordit Drejtues

John McNaughton
Anëtar Bordi për Biznesin Retail

DREJTORIA

e Raiffeisen Bank Sh.a

Raporti i Këshillit Drejtues

Zonja dhe Zotërinj,

2018 ishte një tjetër vit i sukseshëm për Raiffeisen Bank Sh.a. e cila sërish tregoi rezultate të qëndrueshme financiare. Ajo arriti një fitim pas taksave prej 27.48 milionë Euro. Gjithashtu përmirësoi një gamë të gjerë të Indikatorëve Kyç të Performancës, krahasuar me 2017.

Gjatë vitit financiar 2018, anëtarët e Këshillit Drejtues mbajtën katër mbledhje të zakonshme. Niveli i përgjithshëm i pjesëmarrjes së anëtarëve të Këshillit Drejtues ishte rreth shtatëdhjetë përqind për të gjithë vitin. Në periudhën ndërmjet takimeve Këshilli Drejtues pranoi sipas nevojës vendime në letër.

Këshilli Drejtues ka monitoruar rregullisht dhe me rigorozitet performancën e biznesit dhe zhvillimin e riskut në Raiffeisen Bank Sh.a. Janë mbajtur rregullisht diskutime me drejtorinë mbi përshtatshmërinë e kapitalit dhe likuiditetit si edhe mbi drejtimin e biznesit dhe strategjive të riskut.

Këshilli Drejtues gjithashtu ndoqi me këmbëngulje zhvillimet e mëtejshme në fushën e qeverisjes së korporatës dhe monitoroi implementimin e politikave përkatëse. Gjatë monitorimit dhe aktiviteteve këshilluese, Këshilli Drejtues mbajti marrëdhënie të drejtpërdrejta me anëtarët përgjegjës të Drejtorisë, auditorin dhe drejtuesit e funksioneve të brendshme të kontrollit. Gjithashtu ka patur shkëmbime të vazhdueshme informacionesh dhe pikëpamjesh me përfaqësues të autoritetit mbikëqyrës bankar mbi problematikat kryesore.

Ndër të tjera, Drejtoria e ka pajisur Këshillin Drejtues me raporte sistematike dhe të detajuara mbi çështje të rëndësishme që kanë të bëjnë me performancën e sektorëve të biznesit. Midis takimeve, Këshilli Drejtues ka mbajtur gjithashtu kontakte të vazhdueshme me Kreun e Drejtorisë dhe Anëtarët e Drejtorisë. Drejtoria ishte e gatshme kurdo që ka qenë e nevojshme të ketë takime dy dhe më shumë palëshe me anëtarët e Këshillit Drejtues, si edhe me pjesëmarrjen e ekspertëve të çështjeve të adresuara nga Këshilli Drejtues.

Kjo punë e ndërmarrë në bashkëpunim me Drejtorinë është ndërtuar mbi marrëdhënie të ndërsjellëta respekti dhe një bashkëpunimi efikas dhe konstruktiv. Diskutimet kanë qenë gjithmonë të hapura dhe kritike dhe Këshilli Drejtues ka aprovuar vendime pasi ka konsideruar të gjitha këndvështrimet. Nëse është kërkuar informacion më i detajuar për të shqyrtuar çështje specifike më në thellësi, informacioni i nevojshëm është dërguar pa vonesa tek antarët e Këshillit Drejtues.

Këshilli Drejtues ushtroi detyrat e tij të përcaktuara sipas Ligjit Bankar Shqiptar, Statutit dhe Rregulloreve të Këshillit Drejtues. Këshilli Drejtues diskutoi me vëmendje të veçantë çështje me rëndësi për bankën në formën e Temave në Fokus gjatë mbledhjeve të rregullta të Këshillit Drejtues.

Do të doja të përfitoja nga kjo mundësi për të falenderuar të gjithë punonjësit e Raiffeisen Bank Sh.a për punën e tyre dhe për përkjet e vazhdueshme në 2018, si edhe ti kërkoj të njëjtin përkushtim ndaj sfidave në të ardhmen.

Në emër të Këshillit Drejtues,

Peter Lennkh,
Kryetar i Këshillit Drejtues

Mesazh nga Drejtori i Përgjithshëm

Viti financiar 2018 ishte një vit shumë pozitiv për Raiffeisen Bank në Shqipëri, me rezultate shumë të mira në të gjithë treguesit e performancës. Në veçanti, kredia retail u rrit në rreth 280 milionë Euro, duke përforcuar në këtë mënyrë praninë tonë në tregun e kredisë retail, dhe duke zënë tashmë 19.6 përqind të këtij tregu.

Ne e çuam transformimin tonë dixhital në një nivel tjetër gjatë vitit 2018. Raiffeisen ON, platforma e re dixhitale ishte një arritje e madhe duke hapur rrugën drejt një eksperience të plotë në disa kanale për klientët tanë dhe duke shërbyer si një nga urat e rëndësishme midis kanaleve dixhitale dhe fizike bankare. Raiffeisen ON është pasuruar me funksionalitete të reja që i kanë bërë më të lehta dhe më të leverdishme veprimet bankare për klientët tanë. Gjithashtu ne prezantuam kredinë on-line, duke qenë banka e parë në treg që ofron kredi të personalizuar për klientët.

Gjatë vitit 2018 numri i klientëve të regjistruar në Raiffeisen ON është rritur ndjeshëm me 21 përqind për klientët individë dhe 34 përqind për bizneset mikro që janë tashmë përdorues të rregullt të shërbimeve tona dixhitale. Ne vazhdojmë të kemi rrjetin më të gjerë të degëve dhe ATM-ve në vend dhe kemi zgjeruar më tepër shërbimet tona me zonat Vetë-Shërbim të pozicionuara në degët kryesore që ofrojnë transaksione cash dhe jo-cash 24/7.

Gama e gjerë e produkteve dhe shërbimeve të personalizuar të cilat i janë ofruar klientëve si edhe përmirësimi i kohës së përgjigjes mbetet një fokus i vazhdueshëm për të gjithë segmentin Korporatë. Angazhimi ynë u reflektua në rritjen e bazës së kredidhënies me 16 përqind gjatë 2018, si dhe në rritjen me 87 përqind të shpërndarjes së volumit të aseteve krahasuar me vitin 2017.

Fokusi ynë vazhdon të jetë përmirësimi dhe zgjerimi i gamës së produkteve dhe shërbimeve që i ofrojmë klientëve tanë. Kemi modernizuar infrastrukturën në degët tona në mënyrë që stafi ynë i kualifikuar t'i shërbejë klientëve me standardet më të larta, sepse qëllimi ynë është të ofrojmë gjithmonë një shërbim të shkëlqyer për klientët tanë.

Për më tepër, Raiffeisen Leasing vazhdon të jetë zgjedhja e parë si për bizneset ashtu edhe për individët, të cilët kërkojnë financim në makineri, pajisje, mjete transporti dhe makina. Raiffeisen Leasing Sh.a edhe gjatë vitit 2018 vazhdoi të mbajë pozicionimin e saj në treg duke e forcuar edhe më tepër pozicionin udhëheqës në tregun e lizingut në Shqipëri.

Gjithashtu, Raiffeisen INVEST Sh.a vazhdon të jetë kompania lider në menaxhimin e aseteve në tregun financiar shqiptar me fokus të qartë në kujdesin ndaj investitorëve dhe zbatimin e praktikave më të mira të menaxhimit të aseteve. Gjatë vitit 2018 Raiffeisen INVEST prezantoi me sukses fondin e tretë të investimeve "Raiffeisen Vizion" duke i ofruar investitorëve një alternativë tjetër investimi në Lekë, e fokusuar kryesisht në investimet afat-gjata me nivele më të larta risku potencial dhe përfitimi.

Ne presim që viti 2019 të jetë një tjetër vit i sukseshëm për Raiffeisen Bank në Shqipëri. Ne do të festojmë 15-vjetorin e Raiffeisen Bank në Shqipëri dhe do të vazhdojmë të japim kontributin tonë në ekonominë e vendit. Nëpërmjet transformimit tonë të vazhdueshëm dixhital ne synojmë të sjellim produktet dhe shërbimet më inovative për klientët tanë për t'i bërë veprimet bankare më të leverdishme për ta.

Së fundi, në emër të Drejtorisë, do të doja të falenderoja sinqerisht të gjithë punonjësit tanë, klientët dhe partnerët e biznesit për bashkëpunimin dhe mbështetjen e tyre gjatë vitit 2018. Me angazhimin e stafit tonë të kualifikuar ne do të vazhdojmë t'i ofrojmë klientëve tanë korporatë, SE dhe individë një shërbim superior, në mënyrë që Raiffeisen Bank Sh.a të jetë zgjedhja e parë në sektorin bankar në vend.

Christian Canacaris
Drejtor i Përgjithshëm
Kryetar i Drejtorisë

Misioni

Ne rrisim standardet bankare dhe bëjmë ndryshimin në jetën e konsumatorit duke ofruar produkte konkurruese dhe shërbime me cilësinë më të mirë.

Ne kërkojmë marrëdhënie afatgjata me klientët.

Si anëtare e Raiffeisen Bank International, ne bashkëpunojmë ngushtë me RBI-në dhe me anëtarët e tjerë të grupit.

Ne arrijmë një kthim mbi kapitalin të qendrueshëm dhe mbi mesataren.

Ne i japim mundësi punonjësve tanë të jenë sipërmarrës, të tregojnë iniciativë dhe nxisim zhvillimin e tyre.

Perspektivat dhe Planet për vitin 2019

Raiffeisen Bank planifikon të vazhdojë zhvillimin e saj dhe kontributin e mëtejshëm në ekonominë e vendit. Ne do të vazhdojmë të përqendrohemi tek të gjithë segmentet tona: Individë, Mikro, SE dhe Korporatë duke vazhduar investimet në produkte, shërbime, në teknologji dhe gjithashtu duke ofruar standardin më të lartë të shërbimit ndaj klientëve.

Në kuadër të transformimit të vazhdueshëm dixhital, ne do të vazhdojmë të jemi banka më e avancuar në vend, duke investuar në platformën dixhitale për të sjellë funksionalitete të reja në mënyrë që t'i ofrojmë klientëve tanë zhvillimet më të fundit për ta bërë eksperiencën e tyre bankare sa më të lehtë. Në këtë kuadër ne do të prezantojmë shërbimin e Chatbot-it që synon të lehtësoj shkëmbimin e informacionit, duke i dhënë mundësinë klientëve të pyesin për çdo produkt apo shërbim që ofron banka. Në vazhdim do të lançohen zgjidhje të reja për pagesat dixhitale si KUIK dhe pagesat me skanimin e kodit QR, produkte këto që i sigurojnë bankës pozicionin e saj lider në inovacion.

Cilësia e shërbimit ndaj klientit në të gjitha segmentet do vazhdojë të jetë prioritet. Segmenti i Klientëve Individë do të vazhdojë të fokusohet në ofrimin e produkteve dhe shërbimeve më të mira në treg si kreditë konsumatore, platforma dixhitale, etj.

Gjithashtu do të vazhdojmë ti shërbejmë klientëve tanë korporatë dhe SE, duke u fokusuar në projektet e suksesshme dhe do të vazhdojmë të ofrojmë një gamë të gjerë shërbimesh bankare si për biznesin dhe për punonjësit e tyre. Shërbimi i platformës dixhitale do të vazhdojë të jenë një prioritet edhe për këto segmente.

Ne do të vazhdojmë të fokusohemi te trajnimi dhe zhvillimi i stafit tonë për të arritur standartin më të lartë të shërbimit të klientëve. Gjithashtu do të vazhdojmë të përmirësojmë rrjetin e degëve në linjë me transformimin dixhital për t'i ofruar klientëve një mabient modern dhe mikëpritës në degë.

Ecëm përgjatë këtij viti falë punonjësve më të mirë në tregun bankar në Shqipëri. Ne punuam dhe fituam ndaj sfidave si një skuadër. Për këtë arsye dëshirojmë të falenderojmë të gjithë punonjësit për përpjekjet dhe punën e tyre. Ne do të mbajmë këtë pozicion dhe do të përballojmë sfidat e reja edhe për vitin 2019.

Ne mbetemi të përkushtuar për të përmbushur kërkesat tuaja bankare, duke ju ofruar një shërbim me cilësi të lartë në çdo pikë kontakti që mund të keni me ne. Ne do të bëjmë më të mirën për të qenë gjithmonë zgjedhja juaj e parë si partner bankar.

Bordi Drejtues
Raiffeisen Bank Sh.a

Drejtor i Përgjithshëm

Christian Canacaris

Zëvendës Drejtor i
Bordit Drejtues

Alexander Zsolnai

Anëtar Bordi për
Biznesin Retail

John McNaughton

Anëtare Bordi për
Korporatat & SE

Elona Mullahi (Koçi)

Anëtar Bordi për TI &
Operacionet

Egon Lerchster

Raporti i Drejtorisë

Zhvillimet Ekonomike

Ekonomia vazhdoi të rritet me ritme të larta në 2018-tën duke shënuar një përshejtim prej 4.35 përqind mesatarisht në tre tremujorët e parë krahasuar me rritjen prej 3.84 përqind që shënoi në 2017-tën. Forcimi i ritmit të rritjes ekonomike në 2018-ën u mbështet kryesisht nga zgjerimi i konsumit dhe investimeve si dhe nga rritja e eksporteve shqiptare. Sektorët ekonomikë që dhanë kontributin më të madh në zgjerimin e prodhimit ekonomik në 2018-tën ishin industria dhe shërbimet, duke veçuar kontributin e prodhimit të energjisë elektrike që u favorizua nga kushtet e përshtatshme klimatike. Ekonomia pritet të ruajë nivele të mira rritjeje prej 3.8 përqind në 2019-ën mbështetur nga kërkesa e brendshme e inkurajuar nga kushtet e mira të financimit.

Inflacioni mesatar për vitin 2018 rezultoi në nivelin 2.0 përqind duke qëndruar në të njëjtin nivel me atë të vitit 2017, por larg objektivit prej 3.0 përqind të Bankës së Shqipërisë. Vlerësimi i kursit të këmbimit gjatë vitit 2018 solli presione rënëse inflacioniste. Për këtë arsye, në qershor 2018, Banka e Shqipërisë uli normën bazë të interesit në 1.0 përqind nga 1.25 përqind që ishte, si dhe vendosi për ndërhyrje të jashtëzakonshme të përkohshme në tregun e këmbimit valuator për të blerë tepërcën e valutës së huaj. Inflacioni mesatar pritet të mbetet nën objektiv edhe përgjatë 2019-tës duke mos e kaluar nivelin e 2.0 përqind, e si rrjedhim dhe politika monetare nuk pritet të uli intensitetin e stimullit monetar të paktën deri në fund të tremujorit të dytë të 2019-ës.

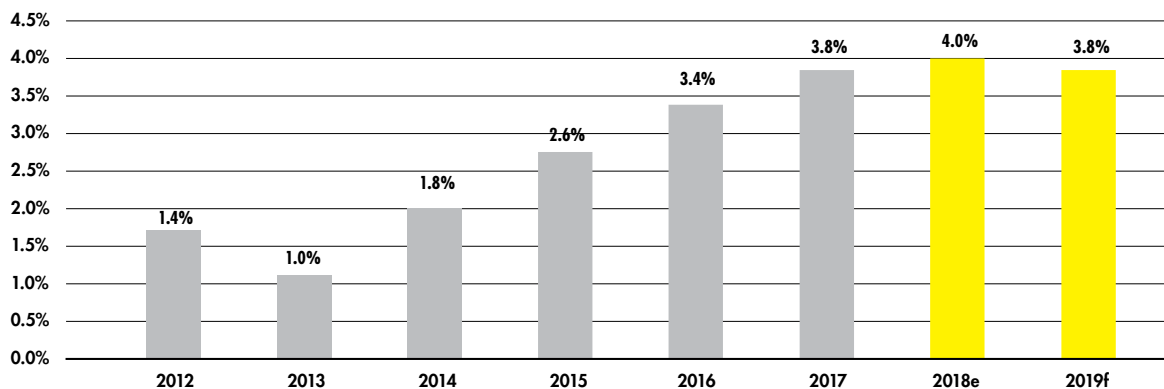
Dinamika në tregun e punës ka treguar për një përmirësim të vazhduar edhe përgjatë 2018-tës. Shkalla e papunësisë rezultoi në rënie prej 1.1 pikë përqindjeje duke shënuar 12.3 përqind në fund të vitit 2018. Punësimi në 2018-tën u rrit me 3.0 përqind në terma mesatarë vjetorë dhe sektorët që rritën më tepër punësim ishin shërbimet dhe industria ndërsa bujqësia shënoi ritme më të ulta të rritjes.

Konsolidimi fiskal vazhdoi edhe në 2018-ën, ku deficioni buxhetor rezultoi në nivelin e 214 milion euro-ve, duke qëndruar poshtë objektivit të vendosur të buxhetit për shkak të mos realizimit të të ardhurave e të shpenzimeve buxhetore. Të ardhurat buxhetore dhe shpenzimet buxhetore u rritën respektivisht me 4.4 përqind e 3.1 përqind nga viti në vit në 2018-tën, por mbetën poshtë planit vjetor. Tendanca e raportit të borxhit publik mbi PBB-në vazhdoi të jetë rënëse edhe në 2018-tën. Në fund të vitit 2018, borxhi publik mbi PBB-në rezultoi 67.2 përqind nga 70.0 përqind në 2017-tën. Politika konsoliduese fiskale pritet të vazhdojë në 2019-tën dhe raporti i borxhit publik të ulet më tej.

pozicioni i jashtëm i vendit u përmirësua në nëntëmuorin e parë të 2018-tës, pasi deficioni i llogarisë rrjedhëse rezultoi në nivelin e 493 milion Euro, duke u ngushtuar me 11.3 përqind krahasuar me të njëjtën periudhë një vit më parë. Exportet e të mirave dhe shërbimeve u rritën me 11.6 përqind nga viti në vit në periudhën Janar-Shtator 2018 ku eksportet e shërbimeve kontribuan me një rritje prej 7.9 përqind, kryesisht për shkak të performancës së mirë të turizmit, ndërsa eksportet e të mirave me një rritje më të konsiderueshme prej 25.7 përqind në këtë periudhë. Në fund të Shtator 2018, investimet e huaja direkte arritën 757.8 milion Euro, me rritje vjetore prej 11.6 përqind, duke financuar kështu plotësisht deficionin e llogarisë rrjedhëse. Remitancat arritën 500.4 milion Euro deri në Shtator 2018, me një rritje prej 8.0 përqind në krahasim me një vit më parë.

Aktiviteti i përgjithshëm i sektorit bankar shënoi një rritje të lehtë vjetore të aktiveve prej vetëm 0.5 përqind në 2018 (2.7 përqind në 2017). Stoku i kredisë shënoi një rritje vjetore negative prej 3.4 përqind në fund të 2018, i ndikuar nga mbiçmimi i kursit të këmbimit dhe pastrimi i bilanceve të bankave nga kreditë e humbura. Duke parë drejt 2019-tës, perspektiva e kredithënies është pozitive duke reflektuar rritjen e pritshme ekonomike në nivelin 3.8 përqind si dhe nivelet e përmirësuar të kredisë me probleme. Në fund të 2018-tës, niveli i kredisë me probleme ra në 11.1 përqind të totalit të kredive nga 13.2 përqind në 2017-tën. Implementimi i masave të marra për uljen e kredive me probleme duke përfshirë përmirësimet në rristurime dhe procesin e pastrimit të bilanceve të bankave nga kreditë e humbura ndikuan pozitivisht në uljen e nivelit të kredive të këqija. Sistemi bankar e mbylli vitin 2018 në performancë të mirë financiare, duke kapur nivelin e 149 milion Euro të fitimit neto. Sistemi bankar mbeti likuid dhe i mirëkapitalizuar në 2018-tën, me një raport të mjaftueshmërisë së kapitalit mbi minimumin e kërkuar prej 12.0 përqind.

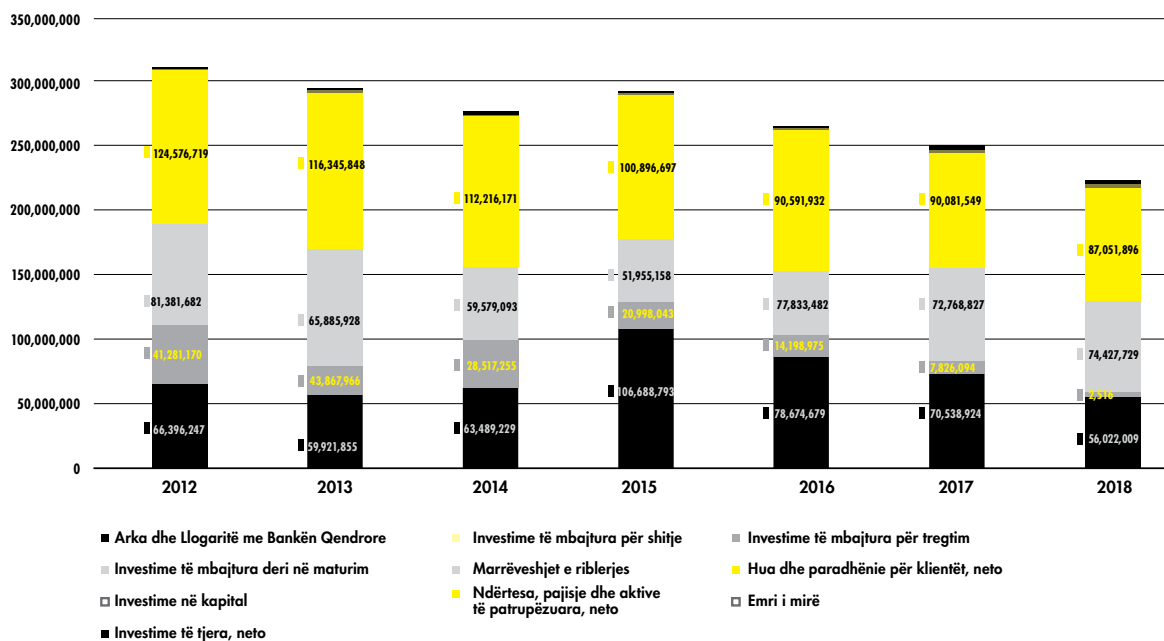
Rritja e Prodhimit të Përgjithshëm Bruto (%nga viti në vit)

Rezultatet Financiare

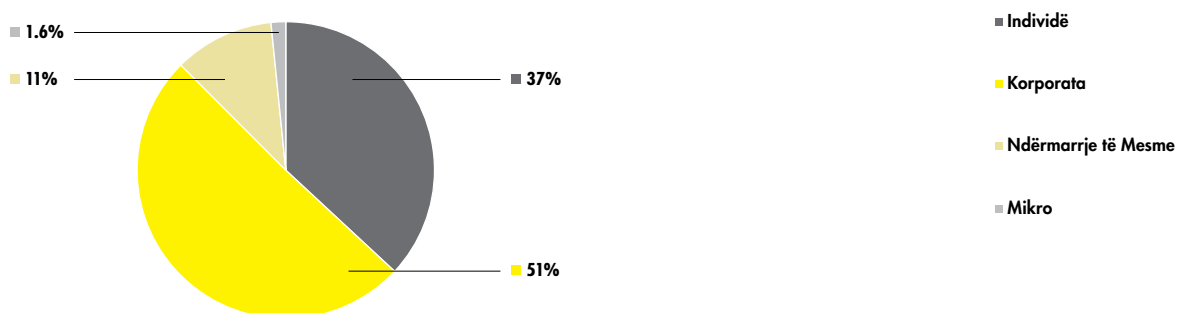
Totali i aktiveve në fund të vitit 2018 ishte 223,180 milionë Lekë (2017: ALL 250,455 milionë). Në 2018 portofoli i kredisë, përfaqësonte 39 përqind (2017: 36 përqind) të totalit të aktiveve të bankës. Investimet në letra me vlerë përfaqësojnë rreth 33 përqind të totalit të aktiveve në 2018 (2017: 33 përqind).

Struktura e Bilancit - Aktivi (në '000 LEK)

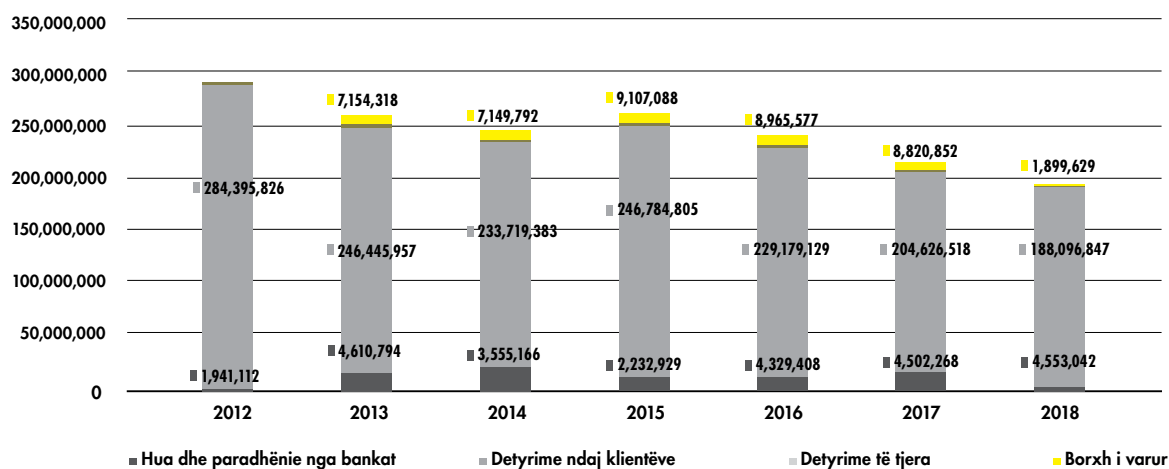
Totali i huave dhe paradhënieve për klientët në fund të vitit 2018 ishte 98,829 milionë Lekë (2017: 103,048 milion Lekë) duke përfaqësuar kështu një rënie prej 4 përqind të portofolit të kredisë gjatë këtij viti. Sektori i Korporatave përfaqëson 51 përqind të totalit të portofolit të kredisë dhe zuri vendin kryesor në këtë portofol me një tepëriçë kredisë prej 50,105 milionë Lekë (2017: 58,763 milionë Lekë). Segmentet e Ndërmarrjeve të Mesme shënuan një rritje në portofolin e kredisë përkatësisht 6 përqind. U shënuan një rritje prej 27 përqind në portofolin e kredisë për segmentin e ndërmarrjeve të vogla me një tepëriçë prej 1,527 milionë Lekë (2017: 1,205 milion Lekë).

Struktura e Hua dhe Paradhënie për klientët (në '000 LEK)

Totali i detyrimeve në fund të vitit 2018 ishte 195,565 milionë Lekë (2017: 220,121 milion Lekë). Në 2018, pjesën më të madhe të detyrimeve e zënë depozitat e klientëve, të cilat përbëjnë rreth 96 përqind (2017: 93 përqind) të totalit të detyrimeve.

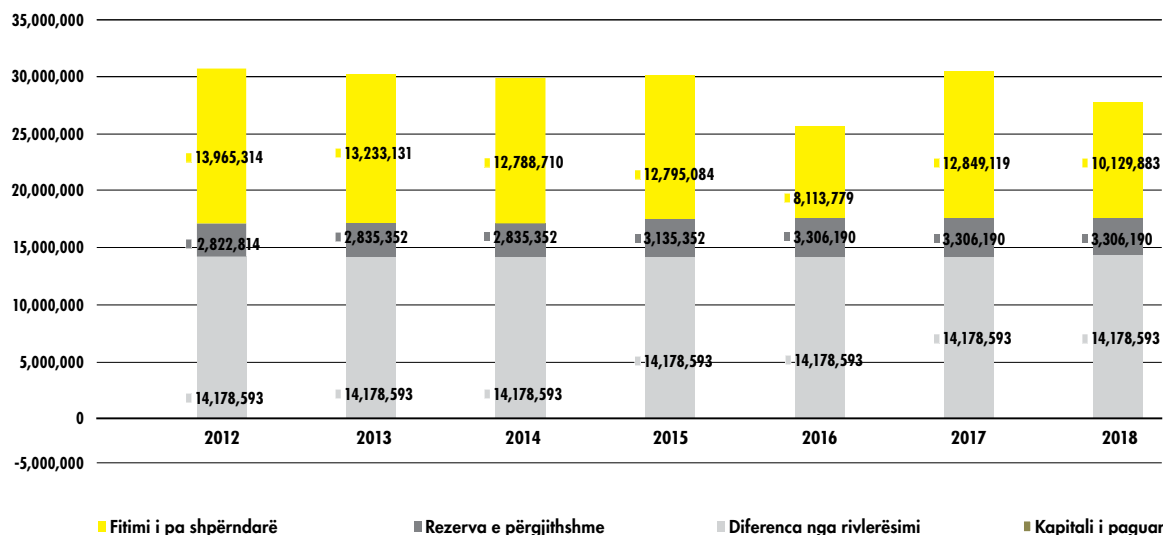
Stuktura e Bilancit - Pasiv (në '000 LEK)

2018 shënoi një rënie prej 30 përqind të fitimit pas taksës në krahasim me 2017 në 3,298 milionë Lekë (2017: 4,735 Lekë) duke ndryshuar raportin e kthimit mbi kapitalin nga 17.71 përqind në 2017 në 13.34 përqind në 2018. Dividendi i deklaruar dhe i paguar në 2018 është 4.093.684.206 (2017: 0 milion Lekë).

Struktura e Kapitalit Aksioner

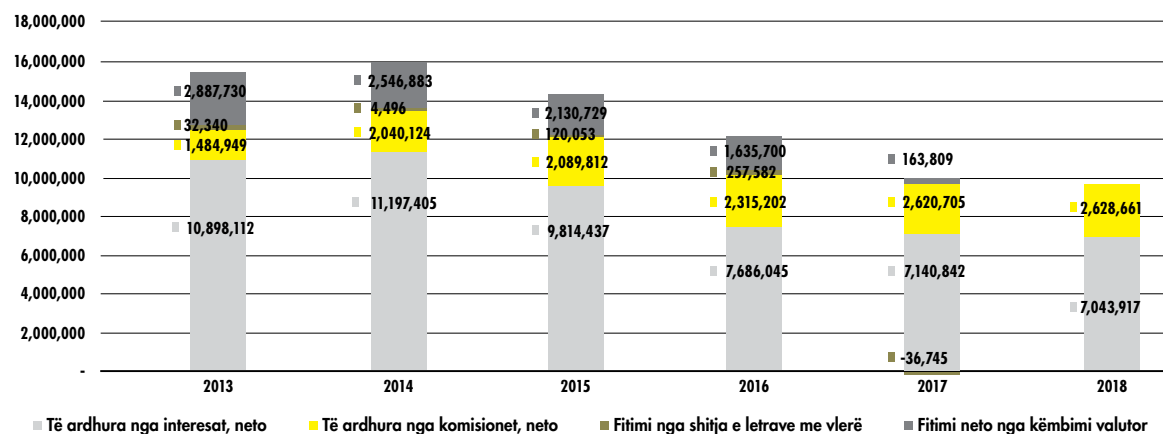
(në '000 LEK)

E ardhura neto nga interesat u pakësua me 1 përqind ose nga 7,141 milionë Lekë në 2017, në 7,044 milionë Lekë në 2018. Rënia e të ardhurës nga interesat bashkë me rënie të totalit të aktiveve të bankës prej 11 përqind, rezultoi në rritjen e marzhit të interesit neto (llogaritur si raport i të ardhurës nga interesat mbi mesataren vjetore të totalit të aktiveve) që është 2.97 përqind në 2018 nga 2,74 përqind dhe 2017.

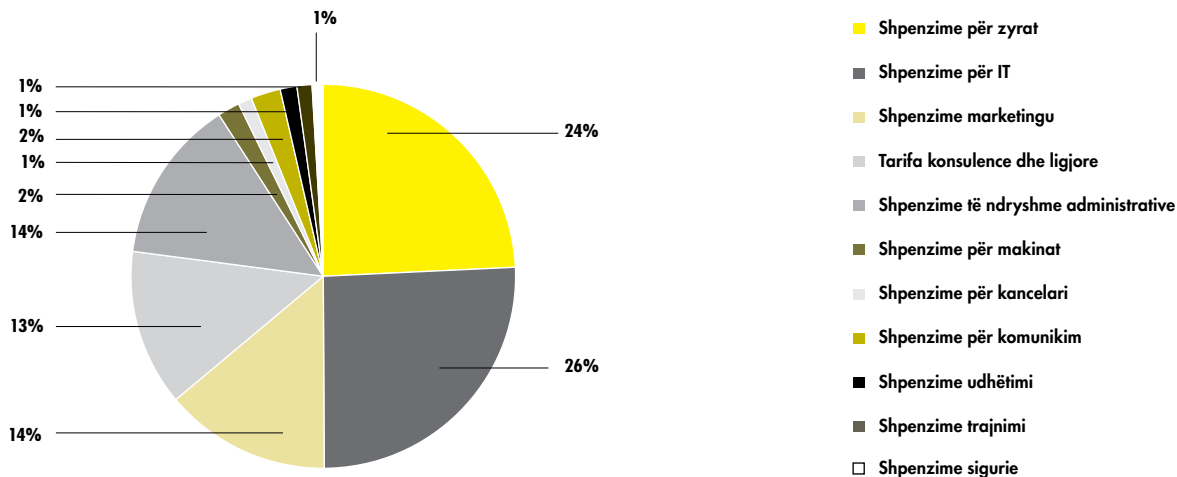
Të ardhura neto

(në '000 LEK)

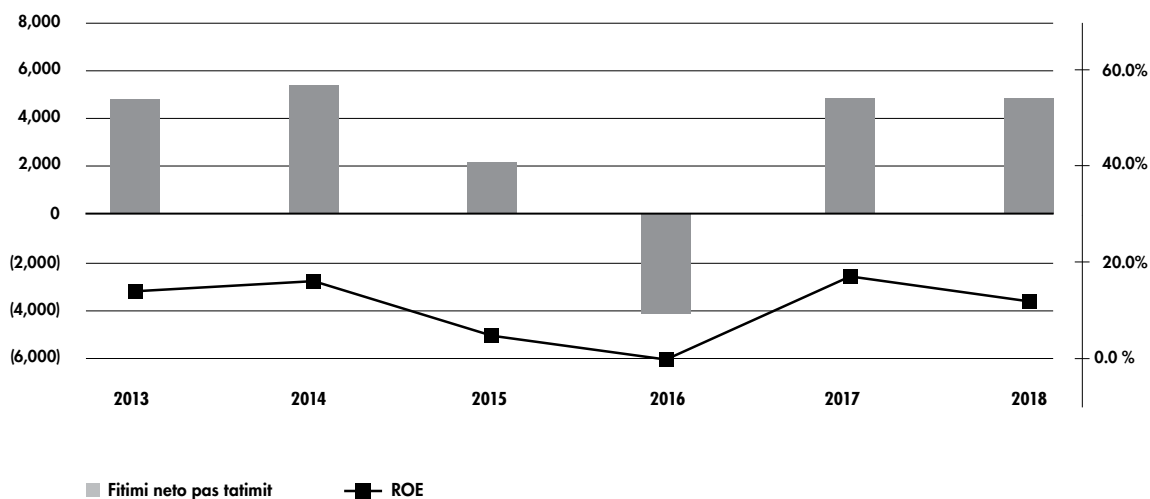

Shpenzimet administrative në total gjatë 2018 arritën në 2,202 milionë Lekë (2017: 2,357 milionë Lekë). Eficienca operuese e Bankës – raporti kosto/të ardhura ndryshoi nga 58.65 përqind në 61.95 përqind. Shpenzimet për stafin u rritën me 4 përqind ose 2,451 milionë Lekë në 2018 krahasuar me 2,355 milion Lekë në 2017..

Shpenzime operative 2018
(në '000 LEK)

Fitimi & ROE
(në '000,000 ALL)

Deklarata e oreksit/tolerancës ndaj rrezikut

Deklarata e Bankës për oreksin/tolerancën ndaj rrezikut të ndërmarrë, ka për qëllim t'i krijojë drejtuesve të bankës një mundësi menaxhimi dhe kontrolli për të gjithë nivelet e riskut që banka është e gatshme të pranojë në mënyrë që të arrijë objektivat e saj strategjike dhe financiare. Deklarata e oreksit/tolerancës ndaj rrezikut të Bankës ka një ndërlidhje me Procesin e Vlerësimit të Brendshëm të Mjaftueshmërisë së Kapitalit duke qenë se objektivi kryesor i saj është që të ndërlidhi objektivat strategjike dhe financiare me detyrimin për të përmbushur kërkesat rregullatore për mjaftueshmërinë e kapitalit në rast të skenarëve të rënduar ose në rastet e risqeve të caktuar dhe të sigurojë që kreditorët nuk do të mbartin humbje në raste të një risku ekstrem.

Banka Raiffeisen, në përputhje me kërkesat e Bankës së Shqipërisë mban një vlerë të caktuar të kapitalit për ta përdorur në rast të risqeve materiale. Për të ashtuqajturat risqet e "Shtylla I" (si psh risku i kredisë, risku i tregut dhe riskut operacional), vlerësimi sasior dhe procedurat e përcaktojnë: që shtesa në kapitalin rregullator të përfshijë edhe vlerat nga përlogaritja e këtyre risqeve. Gjithashtu, ekziston edhe shpjegimi ligjor i kapitalit të pranueshem për mbulimin e këtyre risqeve -Kapitali Aksioner, Kapitali Shtesë i Nivelit I dhe Kapitali i Nivelit II, janë të pranueshem si zbutës të rrezikut.

Manaxhimi i riskut në Raiffeisen Bank duhet që të sigurojë që kërkesat e rregullatorit për mjaftueshmërinë e kapitalit janë plotësuar. Raiffeisen Bank mban më shumë kapital se sa nevojitet nga kërkesa minimale e rregullatorit, si një shtesë të cilën mund ta përdori në rast të një risku të caktuar, në mënyrë që të mos jenë të nevojshme ndërhyrje nga rregullatori dhe për pasojë banka të përballet edhe me humbje reputacionale. Kjo është quajtur Kapaciteti i Rrezikut. Gjithashtu, teprica e kapitalit mbahet edhe për raste të rritjes së aktivitetit të biznesit në të ardhmen.

Duke qenë se luhatjet e mundshme në tregjet financiare dhe në situatën ekonomike dhe paparashikueshmëria e risqeve specifike të veçanta, niveli i oreksit ndaj rrezikut duhet të vendoset në një nivel më të ulët se sa ai i risk tolerancës, me një diferencë të tillë që të mund të evitohet, thyerje të mundshme të nivelit të paracaktuar.

Niveli i oreksit ndaj rrezikut është përcaktuar të jetë sa 85 përqind e Kapitalit Rregullator. Risk Toleranca është përcaktuar të jetë në nivelin 95 përqind të Kapitalit Rregullator.

Objektivat janë vendosur sipas Projekt Buxhetit dhe Planit Afatmesëm të bankës, duke përfshirë edhe rezervat e caktuara në mënyrë që të mbulojnë luhatjet e mundshme të kushteve të tregut.

Ekspozimet e ponderuara me rrezikun (në mijë EUR)	2019	2020	2021
Rreziku i Kredisë	741,688.3	799,954.1	818,577.3
Rreziku i Tregut	8,462.3	8,458.1	8,454.5
Rreziku Operacional	152,447.7	149,817.4	136,734.7

	Dhjetor 18
Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit	20.67%
Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit sipas metodologjisë së PVBMK	18.50%

Raporti i Segmenteve

Segmenti Korporatë

Në vijim të dy viteve të shkuara, edhe këtë vit, fokusi i Segmentit Korporatë ka qenë shërbimi ndaj klientëve të rinj dhe atyre ekzistues me qëllim vendosjen e një marrëdhënie partneriteti afatgjatë.

Ofrimi i një baze të gjerë produktesh, shërbime të personalizuar për klientët me qëllim përmbushjen e nevojave të biznesit në mënyrën më të mirë të mundshme dhe gjithashtu përmirësimi i kohës së shërbimit vijon të mbetet një prioritet për segmentin korporatë. Përpjekje të tilla janë reflektuar me rritjen e bazës së klientëve huamarrës, të cilët gjatë vitit 2018 janë rritur me 16 përqind në krahasim me një vit më parë, si dhe volumi i kredive të reja të disbursuara gjatë këtij viti shënon vlerën më të lartë të krahasuar në gjashtë vitet e fundit.

Fokusi i kredidhënies në industri specifike dhe strategjike, si dhe kujdesi i treguar për cilësinë e portfolit duke diversifikuar profilin e riskut, ka dhënë rezultate të shkëlqyera në përfitueshmëri dhe optimizimin e kostove të riskut për këtë segment.

Bazuar në eksperiencën pozitive të viteve të mëparshme, financimet e strukturuar të lidhura me financat tregtare dhe financimet e projekteve kanë vijuar të jenë në fokus të shërbimeve të ofruara gjatë vitit 2018 për këtë kategori klientësh.

Banka Raiffeisen vijon të mbajë pjesën e saj të tregut edhe për vitin 2018 lidhur me produktet e financave tregtare, nëpërmjet ofrimit të shërbimeve me një standart të lartë nga një skuadër e dedikuar, e cila mbështet dhe këshillon klientët për tu njohur me specifikat e këtyre transaksioneve dhe strukturimin e duhur sipas nevojave të tyre specifike. Qëllimi e këtij bashkëpunimi intensiv është minimizimi i riskut që kanë klientët sidomos në tregtinë ndërkombëtare.

Pas prezantimit për herë të parë në treg të platformës digjitale Raiffeisen ON në vitin 2017, Banka Raiffeisen ka vijuar investimet e saj në teknologji me qëllim ofrimin e shërbimit online më të sigurtë dhe më të konkurrencëshëm për klientët e biznesit. Gjatë vitit 2018 platforma ka patur përmirësime të proceseve ekzistuese dhe është pasuruar me opsione të reja që lehtësojnë veprimtarinë e klientëve. Megjithatë përdorimi i kësaj platforme nga bizneset ishte përtej pritshmërive që në vitin e parë të daljes në treg, edhe gjatë vitit 2018 ka patur një rritje të klientëve të rinj që përdorin platformën prej 30 përqind në krahasim me një vit më parë. Gjithashtu numri i pagesave që kryhen në këtë platformë ka patur një rritje prej 12 përqind nga viti në vit, kjo është gjithashtu meritë e përpjekjeve të gjithë skuadrës përgjegjëse për marrëdhënien me klientët dhe skuadrës së produkteve.

Divizioni i Korporatave i shërben këtyre kategori klientësh:

- Korporatat Vendase
- Korporatat Ndërkombëtare
- Institucione Publike të Qeverisë Qendrore ose Lokale dhe Organizata jo-fitimprurëse

Në linjë me strategjinë e saj afatgjatë, Banka Raiffeisen, impakton pozitivisht në ekonominë Shqiptare nëpërmjet rritjes së strandarteve në tregun bankar. Në këtë këndvështrim ka investuar vazhdimisht në një partneritet afatgjatë dhe marrëdhënie të konsoliduar me të gjitha Institucionet Publike të Qeverisë Qendrore dhe Lokale, duke luajtur rol thelbësor në mbështetjen e projekteve të ndryshme lidhur me infrastrukturën e teknologjisë së informacionit nëpërmjet zgjidhjeve inovatore dhe shërbime bankare të një standarti të lartë. Finalizimi i këtyre projekteve ka lehtësuar shkëmbimin e informacionit midis bankave dhe institucioneve të ndryshme publike, duke përmirësuar ndjeshëm standartin e shërbimeve të ofruara për publikun e gjerë. Kjo sinergji e ka vendosur Raiffeisen Bank si partnerin kryesor të Qeverisë Shqiptare.

Biznesi i vogël (SE)

Raiffeisen Bank Sh.a ka vijuar të forcojë pozitën e saj në segmentin SE gjatë vitit 2018. Volumi i kredive ka regjistruar një rritje prej 9 përqind krahasuar me vitin 2017. Si rezultat i rritjes së portofolit të kredive, por edhe si rrjedhojë e rritjes së volumit të transaksioneve me 11 përqind, Marzhi i Fitimit Operativ shënoi një rritje të konsiderueshme prej 18.8 përqind.

Një kontribues kryesor në rritjen e volumit të kredive dhe marzheve të përfitueshmërisë, ka qenë fokusi në përmirësimin e efikasitetit, që drejtpërsëdrejti ndikon në kënaqshmërinë e klientit. Gjatë vitit 2018 janë marrë disa iniciativa me qëllim përmirësimin e procesit të kredihënies për klientët tanë të kredisë. Banka ka rishikuar proceset e brendshme, me qëllimin për të përmirësuar cilësinë dhe kohën për klientët e saj. Raiffeisen Bank synon të vijojë të mbështesë rritjen e bizneseve SE duke ju siguruar këtyre bizneseve një përjasje të dedikuar bazuar në madhësinë, industrinë, llojin e transaksioneve dhe kërkesat e tyre financiare.

Platforma Digitale vijon të jetë një avantazh konkurrues dhe është një nga faktorët kryesorë që ka impaktuar kënaqësinë e klientëve. Platforma Digitale ka ndihmuar bankën të rrisë volumin e transaksioneve si dhe numrin e klientëve të rinj.

Cilësia e portofolit vijon të mbetet e mirë dhe raportet e kredive të këqija janë përmirësuar ndjeshëm. Ky rezultat është arritur si pasojë e një përjasjeje të kujdesshme dhe proaktive gjatë manaxhimit të portofolit të klientëve nëpërmjet përpjekjeve të bashkërendurara të të gjithë departamenteve të bankës.

Qellimi i Raiffeisen Bank për vitin 2019 është të rrisë ndjeshëm numrin e klientëve dhe volumin e portofolit të kredive duke shfrytëzuar të gjitha mundësitë që ofron tregu dhe të vijojë përmirësimin e proceseve dhe cilësinë për produktet dhe shërbimet për portofolin e klientëve SE.

Divizioni i Produkteve Korporatë dhe SE

Produktet e Financave Tregtare dhe Financimit Afatshkurtër

Njësia e Financave Tregtare dhe Financimit Afatshkurtër, ka vijuar edhe gjatë vitit 2018 të mbështesë klientët e saj Korporate dhe SE në të gjitha çështjet që lidhen me realizimin e transaksioneve në fushën e Financave Tregtare dhe me përdorimin e produkteve të Financimit Afatshkurtër.

Përmes një stafi të specializuar kjo njësi ofron shërbimin e këshillimit të klientëve të saj lidhur me njohjen dhe përdorimin e duhur të transaksioneve të Financave Tregtare si Garancitë Bankare, Letër Kreditë dhe Dokumentat për arkëtim. Banka ka ekspertizën e duhur teknike dhe luan një rol të rëndësishëm në edukimin e klientëve në lidhje me mënyrën dhe avantazhet e përdorimit të Produkteve të Financave Tregtare dhe ka vijuar të kontribuojë në ndërgjegjësimin dhe rritjen e shkallës së përdorimit të këtyre produkteve nga klientët e segmentit Korporate dhe SE.

Puna e Njesisë së Financave Tregtare dhe Financimit Afatshkurtër ka ndihmuar klientët në drejtim të reduktimit të riskut në marrëdhëniet tregtare me partnerë ndërkombëtar dhe vendas si edhe në realizimin në kohë dhe me cilësi të transaksioneve të Letër Kredive (Import dhe Eksport), Garancive Bankare (direkte dhe indirekte), Letër Kredive Stand By dhe Dokumentat për Arkëtim (Import dhe Eksport).

Në bashkëpunim me forcën shitëse, gjatë vitit 2018 kjo njësi ka kontribuar në mbajtjen e një niveli të lartë të volumeve të realizuara në fushën e Financave Tregtare dhe ka vijuar të ruajë një nivel të lartë specializimi, i cili përmirësohet në mënyrë të vazhdueshme përmes trajnimit të rregullt të specialistëve, mbështetjes së bankës Raiffeisen Bank International AG, Vjenë, bashkëpunimit me bankat e rrjetit si dhe duke shfrytëzuar strukturat e saj të balancuara dhe kanalet e gjëra të shpërndarjes. Njëkohësisht Raiffeisen Bank vijon të bashkëpunojë me një numër të konsiderueshëm bankash korrespondente, të shpërndara në të gjithë botën, të cilët veprojnë si partnerë dhe ndihmojnë për arritjen e një performance të suksesshme në realizimin e transaksioneve të Financave Tregtare.

Gjatë vitit 2018 Njësia e Produkteve të Financave Tregtare dhe Financimit Afatshkurtër, në bashkëpunim me forcën shitëse ka intensifikuar komunikimin me klientët e segmentit Korporatë të bankës për të rritur nivelin e tyre të njohjes së produktit të Faktoringut dhe avantazhet e përdorimit të tij si dhe për të nxitur këtë segment klientësh të konsiderojë produktin e Faktoringut si një mundësi alternative për financimin dhe menaxhimin më efektiv të nevojave të tyre afatshkurta për likuiditet.

Njësia e Financimit të Projekteve dhe Investimeve Afatgjata

Njësia e Financimit të Projekteve është e angazhuar në vlerësimin e nevojave të financimit dhe në lehtësimin e ofrimit të shërbimeve financiare për Projekte afatgjata Industriale dhe Pasuri të Paluajtshme sikurse transaksione të strukturuar të financimeve afatgjata që lidhen me blerje asetesh apo përthithje kompanish.

Ne jemi vazhdimisht të përqëndruar në rritjen e bashkëpunimit me klientët tanë të cilët gjejnë në Raiffeisen Bank një partner të denjë për të ofruar produkte dhe shërbime specifike duke respektuar praktikën më të mira të tregut. Eksperienca dhe aftësitë profesionale gjatë bashkëpunimeve tona rendisin Raiffeisen Bank si një partner të denjë të institucioneve ndërkombëtare financiare, duke i besuar një rol aktiv në financimet e strukturuar kombëtare dhe ndërkombëtare.

Duke pasur në fokusin tonë nevojat financiare të klientëve, kjo njësi është e angazhuar të vlerësojë aspektin teknik, ligjor dhe strukturën financiare të çdo projekti, sikurse dhe të monitorojë performancën e tyre, prej fazës fillestare deri në përfundim të tij.

Qëllimi i bankës është të jetë partnerë dhe të përfshihet në projekte vetëlikuiduese dhe që kanë një impakt pozitiv në ambjent. Ne mbetemi të fokusuar në financimin e Hidrocentraleve duke u bazuar në një analizë të detajuar dhe vlersim të saktë të riskut në çdo projekt me qëllim sigurimin e një portofoli cilësor në këtë sektor.

Të përkushtuar për përfundimin me sukses të çdo projekti dhe duke ofruar fleksibilitet në financim, në përputhje me dinamikën e tregut, cilësitë kryesore të cilat e dallojnë Raiffeisen Bank janë: kreativiteti, kompetenca si dhe njohja e mirë e tregut.

Produktet e Manaxhimit të Likuiditeteve

Gjatë vitit 2018, njësia e produkteve vazhdoi të ishte e fokusuar në dixhitalizimin e produkteve dhe shërbimeve të Manaxhimit të Likuiditeteve si dhe në përmbushjen e Direktivës Evropiane të katërt për Parandalimin e Pastrimit të Parave (AML-4th EU Directive).

Edhe këtë vit Raiffeisen ka vijuar të jetë një partner besnik për klientët e bankës duke ofruar shërbime të dedikuara sipas kërkesave specifike të tyre, në mënyrë që biznesi të optimizojë kryerjen e transaksioneve të tyre dhe të përmirësojë manaxhimin e parave.

Platforma Dixhitale - Raiffeisen ON

Pas lançimit të platformës Raiffeisen ON në vitin 2017, Raiffeisen Bank vazhdoi të investonte në teknologji me qëllim që të krijonte një zgjidhje sa më konkurruese dhe më të sigurt për klientët e biznesit.

Gjatë vitit 2018 platforma është përmirësuar dhe pasuruar me produkte të reja dhe përmirësime të procesit ekzistues. Me një nivel të shkëlqyer penetrimi, duke filluar që nga fillimi i platformës, viti 2018 tregoi një rritje të mëtejshme të klienteve të rinj me 30 përqind krahasuar nga viti në vit. Përmes përpjekjeve dhe përkushtimit të vazhdueshëm të menaxherëve të marrëdhënieve me klientet dhe menaxherëve të produkteve, pagesat elektronike u rritën 12 përqind në vit për klientët e korporatave.

Për segmentin SE, Platforma Dixhitale ka qenë një kontribues tjetër në përmirësimin e shërbimit të klientit. Ndikimi shumë pozitiv i përjetuar nga klientët e bankës në këtë drejtim, ka ndihmuar, në rritjen e vëllimit të transaksioneve dhe në blerjen e klientëve të rinj.

Projekti për Direktivën e Katërt Evropiane për Parandalimin e Pastrimit të Parave

Gjatë vitit 2018, njësia e produkteve ishte pjesë e projektit për zbatimin e Direktives së katërt Evropiane për Parandalimin e Pastrimit të Parave (AML-4th EU Directive). Sa i përket kërkesave të Direktivës, fokusi i projektit ishte vendosja e indikatorëve të sigurisë për zbardhjen dhe monitorimin e të dhënave që lidhjen me strukturën e pronësisë dhe pronarin e fundit përfitues për klientët Korporatë dhe segmentet e tjera në biznes.

Një fokus tjetër i projektit ishte përditësimi i të gjithë informacionit të klientëve ekzistues për të përmbushur detyrimet ligjore vendase dhe standardet e grupit.

Zhvillimi i Biznesit Korporatë dhe Bizneseve të Vogla

Objektivi kryesor i njësisë së zhvillimit të biznesit korporatë dhe bizneseve të vogla ka qenë koordinimi dhe mbyllja e procesit të rifreskimit për segmentin e biznesit sipas Direktivës së 4-të Europiane të AML-së. Duke qenë pjesë e grupi të punës të ndërtuar për këtë qëllim, portofoli total i Biznesit të Mesëm dhe Korporatë është analizuar dhe rifreskuar brenda afateve. Paralel me këtë, është ndërtuar dhe zhvilluar një proces i ri në sistemet respektive, në mënyrë që të implementohet kjo direktivë në fillim të vitit 2019.

Përmirësimi i cilësisë së shërbimeve dhe rritja e eficiencës së proceseve për korporatat dhe bizneset e vogla, është garantuar nëpërmjet automatizimit të proceseve dhe duke vendosur punonjës të përkushtuar për biznesin në degët kryesore të bankës.

Gjithashtu në kuadër të procesimit të shpejtë dhe ofrimit të shërbimeve sa më cilësore, proceset e brendshme të bankës janë rishikuar për të qenë sa më të thjeshta dhe eficiente.

Gjithashtu, “zëri i klientit” është në vëmendje të vazhdueshme nga ana e bankës duke dëgjuar dhe administruar me përkushtim, çdo ankesë të mbërritur nga klientët. Ky proces ka një vlerë të shtuar, pasi jo vetëm ndihmon për t’i ofruar zgjidhje klientëve për problematikat e hasura por njëkohësisht ndihmon në përmirësimin e shërbimeve dhe proceseve të bankës në të ardhmen.

Retail Banking

Zhvillimi i Segmenteve të Klientëve

Segmenti i Klientëve Individë

Përfaqsjë gjithëpërfshirëse e klientëve ka vijuar edhe këtë vit duke forcuar marrëdhënien dhe duke rritur aktivitetin e tyre me bankën.

Raiffeisen Bank ka rritur bazën e klientëve pagamarrës kryesisht për shkak të formalizimit të mëtejshëm të sektorit privat të ekonomisë, duke treguar se banka është e konsiderueshme në treg. Si e tillë, është arritur të rritet pesha e klientëve pagamarrës në këtë sektor me 8 përqind, edhe pse në një mjedis sfidues dhe me konkurrencë të lartë. Gjithashtu ka pasur një rritje prej 4 përqind në bazën e klientëve pagamarrës të sektorit publik gjatë vitit 2018.

Këta klientë të cilësisë së parë kanë rritur aktivitetin e tyre kreditues duke zgjeruar kështu bazën e klientëve kredimarrës. Fokusi i bankës ka qenë ofrimi i produkteve me norma të përballueshme dhe me kushte fleksibël për ta. Mbështetur nga fushata të vazhdueshme promovuese, volumet e reja të kredisë personale janë rritur me 10 përqind vit-me-vit. Viti 2018 ka qenë një vit shumë i mirë për kredinë personale, e ndikuar kjo kryesisht nga shuma e kredisë e cila është më e larta e ofruar në treg, larmia e normave të fikse interesit, përmirësimet e bëra në mënyrë që klientët të kenë produkte sa më të përshtatshme dhe për t’u fokusuar në segmente të reja klientësh. Gjatë vitit 2018 vazhdoi programi i Kredive Hipotekore të Bashkisë së Tiranës. Ky program pati një performancë shumë të mirë që në tremujorin e parë të vitit, gjë që rezultoi në 11 milion Euro disbursime gjatë vitit 2018, gjë e cila përfaqëson 57 përqind të disbursimeve të kredive të reja të vitit.

Klientët Individë kanë rritur aktivitetin e tyre ditore me bankën dhe kjo ndihmoi që të rriteshin të ardhurat nga tarifat dhe komisionet, duke arritur një raport komisione/të ardhura prej 32 përqind nga 26 përqind në vitin e kaluar.

Gjatë vitit 2018-të ka vijuar integrimi i teknologjisë biometrike në 12 degë të bankës. Identifikimi biometrik i klientëve është prezantuar si projekt pilot që në Janar 2016 në degën “Abdyll Frashëri” në Tiranë dhe më pas është aplikuar në disa degë të tjera në vend. Sipas këtij inovacioni identifikimi i individëve bëhet nëpërmjet shenjës së gishtit si tipar unik biologjik. Unikiteti biometrik siguron saktësinë optimale në identifikim krahasuar me metodat e tjera, duke përfutur korrektësi në identifikimin e klientëve me qëllim parandalimin e veprimeve të paligjshme dhe mashtrimin në transaksionet bankare, si dhe dublikimin e individëve në sistemet e bankës.

Më 31 Tetor 2016, Bordi i Autoritetit të Mikeqyrjes Financiare liçensoi Raiffeisen Bank për ushtrimin e veprimtarisë së brokerimit në sigurime për klasat e Jetës dhe të Jo-Jetës. Nëpërmjet stafit të bankës të liçensuar si broker fizik kryhet veprimtaria e brokerimit në sigurime, në emër dhe për llogari të Raiffeisen Bank. Duke përdorur rrjetin ekzistues të degëve dhe forcën aktuale shitëse, aktiviteti i brokerimit për produktet e sigurimit që filloi të zhvillohet në kuadër të kësaj liçense, kontribon në uljen e riskut për portofolin e kredive të siguruar dhe të pasiguar, si dhe në rritjen e të ardhurave të Retail me 10 përqind gjatë 2018-ës.

Manaxhimi i Marrëdhënieve me Klientët (CRM) është një aktivitet themelor në Retail, ku synohet të zhvillojë klientët në marrëdhënie më produktive dhe përfituese për të gjitha palët. Një nga arritjet kryesore ishte nisja e një programi CRM (Kreditimi Online) përmes Raiffeisen ON dhe shitja e kredive të para-aprovuara nëpërmjet platformës digjitale.

Raiffeisen Banka po investojn gjithnjë e më shumë në përmirësimin e analitikës së avancuar dhe në adoptimin e teknologjive të reja. Ky investim do të mbajë frytet e veta kur të shoqërohet me programin e ri shumë kanalësh të CRM-së. Aktivitetet e CRM-së do të personalizohen dhe do të risin përvojën e klientit në bankë.

Segmenti Premium

Banka Raiffeisen udhëheq tregun bankar në shërbim të avancuar të klientëve më të mirë që prej fillimit të segmentit Premium, në vitin 2010.

Aktualisht janë afërsisht 15,000 klientë në segmentin Premium me kërkesa të ndryshme bankare, duke filluar nga kërkesat primare e deri tek ato më komplekse, të cilat kërkojnë këshillim të plotë financiar.

Janë dy nivele klientësh në Premium Banking:

- Klientët Premium Classic, të cilët marrin një shërbim të veçantë nga personel me shumë eksperiencë në degë dhe
- Klientët Premium Club, me të ardhura tepër të larta dhe për të cilët kanali i shërbimit është më i veçantë dhe më i specializuar.

Klientët Premium Club shërbehen në zona private në degë nga Menaxherët e Dedikuar Premium.

Menaxherët e Dedikuar Premium janë të lokalizuar në 15 degë në qytetet më të mëdha të vendit, të cilët jo vetëm që ofrojnë një shërbim të personalizuar, por janë të trajnuar edhe në këshillimin financiar.

Strategjia e segmentit Premium është që të rritet më tepër në kredithënie dhe në transaksione, duke kontribuar në rritjen e të ardhurave në Retail. Për vitin 2018, segmenti Premium u rrit në portofolin e Aseteve me plus 11 përqind krahasuar me një vit më parë.

Banka Raiffeisen është e përkushtuar për të ofruar nivelet më të larta të menaxhimit dhe shërbimit të klientëve Premium.

Segmenti i Bizneseve Mikro

Raiffeisen Bank Shqipëri gëzon tashmë një eskperience tetë vjeçare në biznesin Mikro, duke ofruar një linjë të plotë shërbimesh profesionale për këtë segment. Banka është e fokusuar në tërheqjen e klientëve të rinj nëpërmjet programeve të veçanta duke u ofruar klientëve Mikro një linjë prej tre paketa shërbimesh përmes të cilave klientët mund të zgjedhin atë që i përshtatet më shumë nevojave të tyre.

Vlera që banka propozojn janë një kombinim i produkteve konkurruese dhe shërbimi të dedikuar, duke ofruar një partneritet solid dhe shërbim të dedikuar konsulence mbi nevojat e menjëhershme ose të ardhshme të bizneseve Mikro, duke ruajtur gjithnjë standarte të larta të shërbimit. Raiffeisen Bank vazhdon të investojë në zhvillimin e fokusit të dedikuar në ofrimin e shërbimeve bankare për këtë segment klientësh, të cilët janë shpërndarë në degët kryesore të qyteteve më të mëdha në Shqipëri.

Viti 2018 rezultoi me përafërsisht 5,000 kliente të rinj, te cilët mundësuan rritjen e bazës së klientëve në 27,600 klientë. Portofoli i Aseteve të Segmentit Mikro deri në fund të vitit 2018 ishte rreth 9 milion Euro, ndërkohë që portofoli i Pasiveve kaloi 80 milion Euro.

Gjatë vitit 2019, segmenti i biznesit Mikro do të vazhdojë të fokusohet në rritjen e pjesëmarrjes në treg nëpërmjet tërheqjes së klientëve të rinj aktivë, rritjes së marrëdhënieve me klientët primarë dhe ofrimit të marrëdhënieve të cilësisë së lartë sa i përket kreditimit të bizneseve.

Divizioni i Produkteve

Depozitat me Afat dhe Produktet e Kursimit

Gjatë vitit 2018 depozitat e klientëve individë vazhuan të zinin zërin kryesor në bilancin e bankës.

Normat e interesit në treg vijuan të shënojnë vlerat më të ulta gjatë vitit 2018, për shkak edhe të likuiditetit të tepërt në sistemin bankar. Si rrjedhojë, normat e interesit për depozitat me afat vijuan në nivelin më të ulët. Raiffeisen Bank ju ofron klientëve të saj mundësi alternative për mënyrën e manaxhimit dhe investimit të pasurisë, nëpërmjet kompanisë bijë të saj Raiffeisen Invest, më e madhja kompani në Shqipëri e cila ofron mundësinë e investimit të fondeve për publikun. Pjesa më e madhe e klientëve ka vazhduar të besojë në Raiffeisen Bank duke i mbajtur depozitat e tyre pranë bankës, pavarësisht normave të ulëta të interesit që ofrohen. Një pjesë e mirë e klientëve të bankës kanë zgjedhur të investojnë kursimet e tyre në fondet e ofruara nga Raiffeisen Invest, duke përfituar kështu të ardhura vjetore të mira, më të larta se depozitat me afat të ofruara në treg.

Fondet e Investimit të Raiffeisen Invest, të cilat ofrohen në të gjithë rrjetin e degeve Raiffeisen, kanë tërhequr gjithashtu klientë të rinj si forma të reja investimi. Kombinimi i produkteve tradicionale të kursimit në Raiffeisen Bank me fondet e ofruara nga Raiffeisen Invest, i jep klientëve individë më tepër mundësi zgjedhjeje për të rritur të ardhurat e tyre.

Kreditë për Individë

Gjatë vitit 2018 Raiffeisen Bank ka vazhduar t'i kushtojë rëndësi të veçantë Kredisë për Individë duke rritur portofolin, duke u përqëndruar tek klientët e rinj dhe duke promovuar avantazhet konkurruese të produkteve të kredisë, ndërkohë që tregu vazhdon të jetë nën ndikimin e normave të ulëta të interesit. Portofoli i kredisë u rrit në 249 milionë Euro, duke mbajtur rekordin e rezultateve më të lartë në 12 vjet kredihënies. Në këtë mënyrë, prania e Raiffeisen Bank në tregun bankar të kredihënies për individë u rrit në 19 përqind.

Kreditë Konsumatore ishin nxitësi kryesor i rritjes së portofolit të kredive për individë gjatë vitit 2018, pasi edhe kërkesa për këto tipe kredie në tregun shqiptar vazhdon të qëndrojë e lartë. Kërkesa e lartë, e shoqëruar nga fushata të ndryshme marketingu, të cilat kanë promovuar një varietet të gjerë normash fikse interesi, ka bërë që shitjet për kreditë konsumatore të rriten me 10 përqind gjatë 2018 duke arritur një portofol prej 134 milionë Euro.

Raiffeisen Bank i ka dhënë prioritet të veçantë kredive hipotekare nëpërmjet fushatave të ndryshme promovuese, të cilat kanë synuar të promovojnë kushte pune shumë të favorshme gjatë gjithë vitit. Programi i nisur që prej vitit 2017 në bashkëpunim me Bashkinë e Tiranës ka pasur performancë shumë të mirë për kreditë hipotekore që në tremujorin e parë të 2018-ës, ku shitjet gjatë këtij viti arritën në vlerën 11 milione Euro duke kontribuar në masën 57 përqind të shitjeve vjetore dhe duke rritur në këtë mënyrë edhe prezencën e Raiffeisen Bank në tregun e kredive hipotekore në 11 përqind. Viti 2019 pritet të jetë një tjetër vit i sukseshëm. Raiffeisen Bank pret arritje shumë të rëndësishme gjatë vitit 2019. Në qendër të vëmendjes do të vazhdojë të jetë rritja e portfolit të kredisë për individë, programi i kredive hipotekore me Bashkinë e Tiranës si dhe fushatat e ndryshme promovuese. Një rol shumë të rëndësishëm në strategjinë e rritjes do të ketë edhe zhvillimi kredihënies nëpërmjet kanaleve dixhiale si një mundësi e jashtëzakonshme për të qenë më pranë klientëve individë.

Divizioni i Biznesit me Karta dhe Bankingut Elektronik

Biznesi i Kartave

Rezultatet e vitit 2018 për Raiffeisen Bank, konfirmojnë trendin e dy viteve të fundit duke treguar një rritje të qëndrueshme në biznesin e kartave. Numri i klienteve të rinj për produktin e kartave të kreditit u rrit me mbi 17 përqind në krahasim me vitin 2017. Në të njëjtën kohë, klientët e kartave të kreditit kryen më tepër transaksione për pagesa nëpërmjet POS (+25 përqind) duke reflektuar një trend në rritje të pagesave elektronike si dhe reduktim të pagesave cash. Ky trend i qëndrueshëm është kryesisht rezultat i fokusit të bankës në përmirësimin e edukimit dhe ndërgjegjësimin të klientëve, si dhe rritjes të përpjekjeve tona në programe të ndryshme incentivuese si fushatave cash-back të realizuara gjatë vitit 2018.

Me vlerë për t'u përmendur është rritja e ndjeshme edhe në përdorimin e kartave të debitit. Numri i transaksioneve të

kryera me karta debiti në ATM dhe Pika Shitjeje/POS u rrit me 13 përqind, ndërkohë një rritje më të spikatur patën transaksionet e blerjes me kartë me rreth 48 përqind krahasuar me vitin 2017. Produkti i ri debit card Contactless, i ofruar për klientët në mes të vitit 2018, arriti një numër të transaksioneve për pagesa nëpërmjet POS/ Pika Shitjeje rreth 23 përqind përkundrejt totalit, duke konfirmuar dhe njëherë që tregu është duke fuqizuar pagesat elektronike çdo ditë e më tepër.

Rrjeti i Pikave të Shitjes/POS

Si një prej bankave kryesore të pranimit të pagesave me karta në tregun shqiptar nëpërmjet Pikave të Shitjes/POS, Raiffeisen Bank ka optimizuar shërbimin e saj duke garantuar performancë dhe cilësi të lartë. Prezenca e fortë e bankës është e dukshme në të gjitha segmentet e biznesit dhe veçanërisht në kategorinë e biznesit të madh si super-markete dhe qendra tregtare, hotele, restorante, etj.

Në vitin 2018 Raiffeisen Bank vijoi me implementimin e masave për të përmirësuar profitabilitetin e rrjetit të pikave të shitjes /POS gjë që konfirmohet lehtësisht nga rritja me 27 përqind e transaksioneve të kryera nëpërmjet rrjetit të Pikave të Shitjes/POS.

Pranimi i pagesave me karta nëpërmjet Internetit / Shërbimi E-Commerce

Duke ofruar standartin më të avancuar për sigurinë e pagesave gjatë procesit të shitjes on-line nëpërmjet teknologjisë së sigurtë 3-D, Raiffeisen Bank vijon të jetë lider në tregun shqiptar në shërbimin E-Commerce edhe për vitin 2018.

Kjo është reflektuar në rritjen e numrit të transaksioneve me 73 përqind përgjatë 2018-ës si dhe me uljen tepër të ndjeshme të reklamimit të transaksioneve nëpërmjet shërbimit tone E-Commerce me 70 përqind.

Rrjeti ATM

Raiffeisen vijon të jetë lider në treg për numrin e ATM-ve. Për të rritur efektivitetin e rrjetit të ATM-ve, Raiffeisen vazhdon pa ndërprerje zbatimin e strategjisë për optimizimin e rrjetit me qëllim shërbimin sa më të mirë për klientët e saj bazuar në kërkesat e tyre, sidomos në zonat me popullsi të dendur duke ri-alokuar ATM-të pranë zonave me trafik të lartë. Njëkohësisht vemendje e veçantë i është kushtuar rinovimin të flotës së vjetër të ATM-ve duke i zëvendësuar me tipet më të reja që tregu ofron me teknologjinë më të fundit. Shërbimi i ATM-së ofrohet për të gjitha kartat e lëshuara në gjithë botën nën logon VISA, VISA Electron, PLUS, MasterCard, Maestro dhe Cirrus.

Një histori sukesesi gjatë vitit 2018 ishte shërbimi i depozitimit përmes ATM-ve i cili regjistroi një rritje të ndjeshme me mbi 38,000 transaksione të tilla. Janë 39 ATM të shtrira në gjithë vendin që ofrojnë depozitimin e parave 24/7 për të gjithë kartëmbajtësit e Raiffeisen Bank pa qenë nevoja për të vizituar një nga degët e bankës. Ky shërbim është mirëpritur nga klientët si një alternativë tepër e përdorshme përkundrejt depozitimeve në degë duke shënuar një rritje të shpejtë të depozitimeve pranë ATM-ve. Një shërbim i tillë është pjesë e strategjisë së përgjithshme të Raiffeisen Bank për të rritur mundësitë dhe për të përdorur kanalet elektronike bankare me një akses dhe komoditet 24/7 veçanërisht në qendrat Self-Service.

Bankingu dixhital

Banka Raiffeisen vazhdon të zotërojë pozicionin e saj si drejtuese e tregut në inovacion duke ndërmarrë, edhe përgjatë vitit 2018, hapa të rëndësishëm në rritjen e numrit të produkteve dhe përmirësimit të shërbimeve të ofruara në kanalet e saj të bankut dixhital.

Në përputhje me strategjinë e saj të dixhitalizimit dhe përmirësimit të përvojës dhe angazhimit të klientëve tanë me platformën më të re Raiffeisen ON, gjatë vitit 2018 u ofruan një varietet i madh funksionalitetesh në këtë platformë, duke filluar nga mundësia që iu dha klientëve Mikro të kryejnë pagat e punonjësve të tyre, mundësia e kryerjes së rimbushjes celulare për të gjithë klientët individë, regjistrimi dhe pagesa e faturave utilitare, mesazhet me Bankën, blloko kartën dhe zhblllokoje atë dhe kopjen "swift".

Në vitin 2018, platformës së bankut dixhital iu shtua edhe një kanal i ri – terminali i Vetëshërbimit – KIOSK, i cili ofron mundësinë e kryerjes së transaksioneve financiare (jo cash) nga klientët Individë, 24/7 në zonat e vetëshërbimit të Degëve Raiffeisen. Terminali Kiosk ofron të njëjtat funksionalitete sikurse ofrohen nga platforma dixhitale, Raiffesien ON Web dhe Mobile.

Gjatë vitit 2018, numri i klientëve që u regjistruan në Raiffeisen ON u rrit me 21 përqind krahasuar me peshën në numrin e klientëve individë aktivë dhe me 34 përqind krahasuar me bizneset aktivë mikro.

Pagesat

Numri i Pagesave dhe Transfertave të kryera nga klientët Individë, Premium dhe Mikro ka patur rritje prej 9 përqind gjatë 2017 krahasuar me vitin paraardhës. Pagesat e kryera nga kanalet elektronike arritën në 41 përqind dhe pritet që me këtë tendencë, të rriten akoma më tepër përgjatë vitit 2018.

Shërbimi ndaj klientit

Për Raiffeisen Bank, Eksperienca e Klientit është një fushë që ka vëmendje të plotë dhe vazhdimisht punon për përmirësimin e saj. Fuqizimi i kulturës së përvojës së klientit brenda organizatës është një ndër ndërmarrjet më të rëndësishme, gjithashtu edhe ndarja e aktiviteteve dhe përmirësimeve që janë tashmë të dukshme. Viti 2018 ishte një vit i mbushur me nisma që kanë përfshirë klientët e brendshëm dhe ata të jashtëm. Për t'u përmendur janë vijimësia e seancave të trajnimit 'Fokusi te klienti', mbledhja e zërit të punonjësve të zyrave qendrore nëpërmjet nismës 'Një ditë në degë' si një mundësi për të kuptuar sa i rëndësishëm është kontributi i tyre në punën e degës dhe rrjedhimisht te klientët e bankës. Raiffeisen Bank vazhdon të përdori Zërin e Klientit si një mjet për të përshtatur produktet dhe shërbimet sipas përvojës së tyre, si dhe ekipet e Inteligjencës Konkurruese kanë qënë aktive gjatë gjithë vitit. Qëllimi është që t'i bëjmë veprimet bankare eksperienca të kënaqshme nëpërmjet përmirësimit të produkteve dhe shërbimeve që klientët përdorin.

Manaxhimi i Marrëdhënieve me Klientët (CRM) është një nga aktivitetet më të rëndësishme në biznesin Retail. Banka Raiffeisen vendos klientin në qendër të çdo ndërveprimi që ka me të. Synimi i bankës është që të këshilloj në mënyrë sa më personale dhe kuptimplotë klientin. CRM punon intensivisht në këtë drejtim për të arritur nivelin e lartë të cilësisë që kërkojnë klientët.

Banka e di rëndësinë e informacionit dhe investon vazhdimisht në modernizimin e infrastrukturës dhe trajnimet në metodologjitë analitike më të fundit. Kjo është e vetmja mënyrë për të trajtuar sa më mirë numrin e madh të informacionit që gjenerojnë klientët e bankës. Kjo do të sjellë klientë të kënaqur dhe marrëdhënie afatgjatë.

Kanalet e Shpërndarjes

Divizioni i Shitjeve dhe Kanaleve të Shpërndarjes, vazhduan që të transformojnë rrjetin e degëve, në linjë me dixhitalizimin e modelit të Retail, duke zgjeruar numrin e Zonave Vetëshërbim (SSC), duke arritur 16 të tilla deri në fund të vitit 2018. Nëntë zona të reja vetëshërbimi janë shtuar në degët kryesore, duke ju ofruar klientëve një mënyrë më të shpejtë dhe të përshtatshme për të depozituar / tërhequr para 24/7, pa qënë nevoja që të pritet në rradhë brenda në degë. Këto qendra janë pajisur që nga fillimi i vitit me 10 Kioska Dixhitale vetëshërbimi, që ju mundësojnë akses në llogaritë personale nëpërmjet një karte debiti, duke kryer pagesa dhe transfertat në çdo kohë / në çdo ditë.

Zgjerimi i rrjetit të Zonave Vetëshërbim do të vazhdojë edhe gjatë vitit 2019, duke reduktuar trafikun në degë përse i përket transaksioneve të shpejta që mund të kryhen nga vetë klientët.

Qendra e shërbimeve bankare të shpejta, e quajtur Zona Express u lançua në muajin shkurt, duke paraqitur një koncept të ri të shërbyerit ndaj klientëve për transaksionet e shpejta ditore. Kjo degë pilot ka qënë në monitorim të vazhdueshëm me qëllim përmirësimin dhe rishikimin e gamës së shërbimeve që ofrohen në të.

Investime të konsiderueshme janë bërë në degë gjatë 2018-ës, që të ruajmë një ambjent modern dhe sa më miqësor ndaj klientëve. Projekti më i madh gjatë 2018-ës ishte modernizimi i degës në Berat, një nga degët me performancën më të mirë. E gjithë hapësira e saj është riorganizuar duke përmirësuar lëvizjen e klientëve. Investime të tjera janë bërë në Bulqizë, Sarandë dhe Tropojë, duke përmirësuar në mënyrë të ndjeshme eksperiencën e klientëve gjatë shërbimit pranë nesh. Në fund të vitit, u realizua dhe zhvendosja e degës Stadiumi Dinamo pranë ndërtesës Kika, ku u zhvendos edhe një pjesë e Drejtorisë së Përgjithshme në muajin dhjetor.

Këto projekte zhvillimi kanë qënë pjesë e strategjisë së Retail për të dixhitalizuar modelin e bankut Retail, ndërkohë që banka vazhdon të investojë në degët e mëdha për të ofruar shërbim superior ballë për ballë, ku klientët marrin këshilla nga profesionistët dhe diskutojnë për nevojat bankare më komplekse.

Gjatë 2018, ekipi i Efektivitetit të Forcës së Shitjes (SFE) në bashkëpunim me Burimet Njerëzore, krijuan një Modul Trajnimi të avancuar të Akademisë së Shitjeve për të gjithë stafin e shitjeve, bazuar në programin e plotë të trajnimit të Akademisë së Degëve që është përdorur gjatë 2 viteve të fundit, që të sigurohemi që kemi staf të mirëtrajnuar dhe të motivuar në degë. Drejtuesit e distrikteve dhe drejtuesit më të mirë të degëve janë trajnuar dhe kanë arritur me sukses "Nivelin Ekspert" të Akademisë së Degëve.

Thesari dhe Bankingu i Investimeve

Të Ardhurat Fikse

Viti që shkoi ishte sfidues për njësinë tonë ndikuar dhe nga IFRS9 dhe impakti që patën rregullat e reja lidhur me portofolin tonë. Investimet tona në letra me vlerë të qeverisë janë bazuar edhe në strategjitë e ndjekura në nivel grupi ka qenë konform dhe në ndikim të vazhdueshëm të kuadrit rregullator të Bashkimit Evropian dhe institucioneve rregullatore të tij. Veçanërisht aktivat e konsideruara me risk të lartë, kanë ndikuar vazhdimisht edhe investimet tona. Pikësynimi ynë ka qenë mbajtja në nivel të caktuar të investimeve tona duke qenë në linjë edhe me rregullatorët dhe institucionet vendase si dhe ato evropiane.

Struktura e portofilit ka ndryshuar disi duke u spostuar nga bonot apo investimet deri në një vit tek ato me fokus në tenore afatmesme si obligacionet 2 vjeçare apo edhe ato 5 vjeçare pak më afatgjatë, por këto të fundit kanë qenë pjesë e projektit pilot për zhvilluesit e tregut dhe kanë pasur rënie të vazhdueshme të interesave të tregtimit.

Nga ana tjetër kemi mbajtur konstante përgjatë gjithë treçerekut të parë të vitit 2018 investimet tona në obligacione të emetuara në Euro nga institucione ndërkombëtare financiare me risk të ulët dhe me të ardhura më të larta se sa investimet në Euro në tregun e parasë. Këto investime kanë gjeneruar dhe pritjet gjithashtu në vitet në vazhdim të gjenerojnë të ardhura shumë të mira nga interesi.

Viti që lamë pas pati një rënie të ndjeshme dhe të vazhdueshme të normave të interesit në tregun primar të letrave me vlerë ku mesatarisht për të gjitha tenorat ato ranë me 155 pikë përqindje, rënie kjo që është reflektuar direkte në investimet e reja dhe në të ardhurat nga interesi, prandaj portofoli ynë ka patur ulje të investimeve deri në një vit duke i spostuar volumet në tenore më afatgjata.

Edhe gjatë vitit 2018 kemi qenë mjaft aktiv në tregun sekondar veçanërisht në ankandet me të drejta të plota shitblerjeje, me bankat dhe institucione financiare vendase por edhe ndërkombëtare duke gjeneruar një fitim nga shitja relativisht të lartë dhe të kënaqshëm. Banka jonë vijoi të kryente aktivitetin e kujdestarit të letrave me vlerë të emetuara nga qeveria e Shqipërisë duke mundësuar investitorët e huaj dhe ata vendas të marrin pjesë në tregun tonë.

Tregu i Parasë

Njësia Tregut të Parasë, si një njësi aktive, ka dhënë kontributin e saj për të arritur objektivin e saj kryesor, fitimin e të ardhurave nga rezervat e saj dhe për të ruajtur likuiditetin në nivele optimale në mënyrë që të përmbushen kërkesat për tërheqje të papritur të fondeve nga depozituesit. Njësia e Tregut të Parasë në Raiffeisen Bank ka dhënë kontributin e saj në zhvillimin e aktivitetit ndërbankar vendas dhe ka patur një rol kryesor në politikën monetare të Bankës Qendrore. Likuiditeti i Bankës për vitin 2018 ka qenë në nivele të konsiderueshme, dhe ky vit ishte i suksesshëm për sa i përket menaxhimit brenda të gjitha limiteve të disponueshme. Mbështetur në besimin e klientëve tanë në sistemin financiar, dhe sidomos në Raiffeisen Bank, likuiditeti i bankës për vitin 2018 ka vijuar të jetë në nivele qendrushme.

Portofoli i Tregut të Parasë gjatë gjithë vitit 2018 ka qenë i mirëmanaxhuar dhe maturitetet kanë qenë të ndryshme, me qëllim përmbushjen e rregullores së Bankës Qendrore në lidhje me ekspozimin e bankës ndaj bankave të mëdha. Njësia e Tregut të Parasë ka respektuar të gjitha kufizimet në limite, gjithmonë duke përmbushur nevojat e bankës në çdo moment për likuiditet në çdo monedhë.

Panvarësishtë gjithë zhvillimeve dhe sfidave të tregut gjatë vitit 2018, Njësia e Tregut të Parasë ka bërë përpjekjet maksimale për të menaxhuar me sukses likuiditetin afatshkurtër, dhe duke realizuar kështu një performancë të mirë në një mjedis sfidues sa i takon normave të interesit të cilat kanë qenë edhe përgjatë këtij viti negative për monedhën evropiane

Për shumë vite tashmë, si pjesë aktive dhe e domosdoshme e një tregu ende në zhvillim lokal, njësia e Tregut të Parave, kontribuon çdo ditë për publikimin e TRIBID / TRIBOR. Këto kuotime janë një aspekt shumë i rëndësishëm i zhvillimit

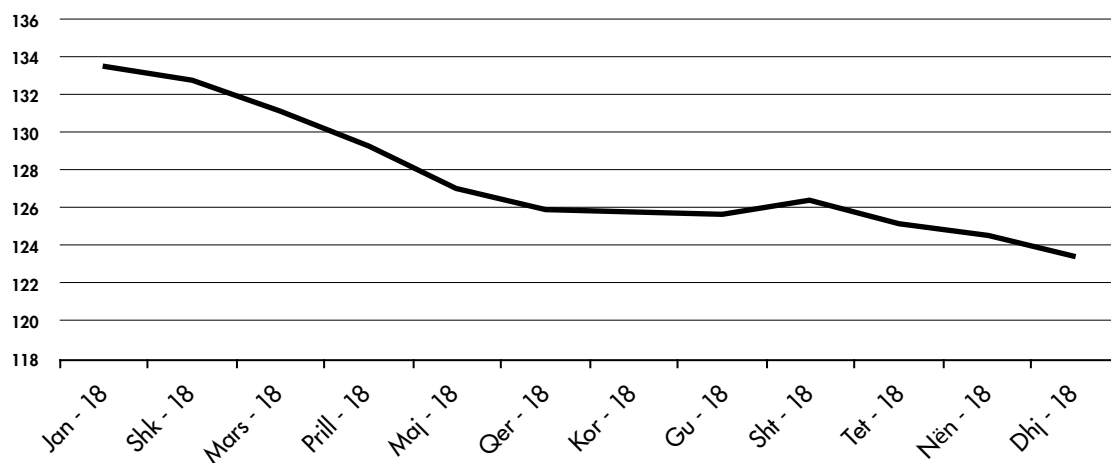

të tregut lokal, pasi reflektojnë aktivitetin e saj, dhe TRIBID / TRIBOR janë gjithashtu një çështje e rëndësishme në parashikimin dhe interpretimin e situatës së likuiditetit të tregut.

Këmbimet Valutore

Viti 2018 është dominuar nga një monedhë evropiane e fortë në gjysmën e parë të vitit dhe në gjysmën e dytë monedha evropiane ia ka lënë vendin dollarit amerikan. Gjithë levizjet janë ndikuar nga politikat e ndryshme monetare të ndjekura nga FED dhe ECB, ndryshimet e mëdha në normat e interesit si dhe faktorë të tjerë politikë ekonomikë që kanë dominuar tregjet financiare.

Luhatje të mëdha janë vënë re edhe në tregun vendas sidomos në gjysmën e parë të vitit ku monedha evropiane humbi rreth 10 pikë përkundrejt Lekut.

Forcimi i Lekut është ndikuar nga një tepricë e likuiditetit në Euro në tregun Shqiptar për rrjedhojë të investimeve të huaja dhe efektet e ofertë – kërkesës.

Banka e Shqipërisë ndërhyri në tregun valuator vendas duke blerë Euro nga bankat e nivelit të dytë në mënyrë që të stabilizonte kursin e këmbimit dhe të minimizonte riskun mbi inflacionin. Gjithashtu ka organizuar në mënyrë periodike ankande për blerjen e monedhës Evropiane për të rritur Rezervën Valutore dhe Raiffeisen Bank ka marrë pjesë.

Edhe pse një vit me shumë luhatje në tregun valuator vendas Njësia e Këmbimeve Valutore ka menaxhuar me kujdes pozicionin valuator dhe të gjitha risqet që lidhen me të. Kjo është arritur duke u bazuar në analiza profesionale të tregjeve financiare duke mbyllur vitin me rezultate shumë të mira.

Dollari Amerikan ka ndjekur të njëjtin trend si në tregun ndërkombëtar por më tepër është ndikuar nga teprica e likuiditetit në valutë në tregun vendas. Njësia e Këmbimit Valutor ka dhënë mbështetjen e saj maksimale në tregun lokal me mbajtjen e një kuotimi konkurrues në ofertë / kërkesën në tregun ndërbankar dhe me klientët.

Volumet e veprimeve të këmbimit valuator kanë vazhduar të jenë të larta veçanërisht në veprimet EUR/USD, në nivelet e 200 milione Euro në muaj.

Njësia e Shitjeve

Gjatë vitit 2018 njësia e shitjeve të Thesarit performoi me sukses aktivitetin e saj tregtar duke ju ofruar klientëve produkte të Thesarit me norma shumë konkurruese dhe duke mbyllur kështu vitin me një rezultat të lartë.

Në fokus të tyre qendron gjithmonë përmbushja e nevojave të klientëve në përputhje me politikat dhe strategjitë e bankës. Për këtë arsye vitet e fundit, klientët tanë mund të përdorin produktet e thesarit 24/7 nëpërmjet platformave on-line dhe rezultatet janë shumë të kënaqshme.

Një rol kyç në arritjen e kësaj performance ka luajtur stafi i saj i dedikuar, profesional i dhe bashkëpunues me të gjitha kanalet e biznesit të Raiffeisen Bank.

Departamenti i Shitjeve të Thesarit vazhdon të jetë lider në tregun financiar shqiptar duke ofruar çmimet më konkurruese në treg.

Përgjegjësia Sociale e Korporatës

Raiffeisen Bank në Shqipëri e konsideron shumë të rëndësishme përgjegjësinë sociale të korporatës dhe si e tillë mbetet e përkushtuar për të dhënë kontributin e saj në qëndrueshmërinë dhe përmirësimin e kushteve të komunitetit në Shqipëri. Në këtë kuadër, angazhimi ynë është i fokusuar në projekte me karakter social, shëndetësor, edukativ, mjedisor dhe kulturor, për të përmirësuar jetën e komunitetit, pjesë e të cilit jemi. Ne besojmë se japim më të mirën kur kombinojmë forcën e biznesit tonë me dëshirën për të bërë gjëra të mira për komunitetin.

Gjatë vitit 2018 Raiffeisen Bank ka vijuar kontributin e saj në projektet me ndikim social. Është kthyer në traditë tashmë mbështetja e Fondacionit "Down Syndrome Albania", si dhe mbështetja e Shtëpisë së Fëmijës "Zyber Hallulli" Tiranë në blerjen e librave shkollorë. Gjithashtu në bashkëpunim me Fondacionin "Fundjavë Ndryshe", bëmë të mundur blerjen e 81 sobave të drurit për familjet në nevojë ekstreme në disa zona të Shqipërisë gjatë periudhës së dimrit. Barazia gjinore është një tjetër temë e ndjeshme në shoqërinë tonë dhe me qëllim ndërgjegjësimin e gjeneratës së re për rëndësinë e figurës së gruas dhe barazisë gjinore, mbështetëm aktivitetin e organizuar nga Shoqata "Linja e Këshillimit për Gratë dhe Vajzat". Gjithashtu, Raiffeisen Bank ishte partneri kryesor eventit të Ballos Vjenezë, i cili kishte në fokus një fushatë sensibilizuese për kancerin e gjirit. Një tjetër projekt i rëndësishëm ka qenë ai në bashkëpunim me Bashkinë e Vlorës për ndërtimin e një këndi lojërash për fëmijët e këtij qyteti. Gjithashtu dy aktivitete që vlen të përmenden edhe këtë vit dhe që përkrahin turizmin dhe ndërgjegjësimin lokal ishin South Outdoor Festival, që rezultoi mjaft i sukseshëm në edicionin e tij të dytë dhe Festivali Multikulturor në Berat, i cili promovon qytetin e bukur të Beratit si dhe traditën e zonave përreth.

Një fokus të rëndësishëm i kemi dhënë sektorit të shëndetësisë, duke bërë të mundur përmirësimin e kushteve dhe shërbimeve të ofruara për komunitetin. Në këtë kuadër kemi realizuar rikonstruksione të pjeshme të spitaleve në Lezhë, Dibër, Fier, Sarandë, Bilisht, Durrës, etj. Gjithashtu, ndihmuam me pajisje mjekësore si dhe rikonstruksione qendrat shëndetësore në Mat, Mallakastër, Fier, Përmet dhe Sarandë si dhe Drejtoritë e Shëndetit Publik në Tepelenë, Devoll dhe Gramsh. Ndërkohë u mbyll me sukses faza e dytë e projektit të rikonstruksionit të reanimacionit të kardiologjisë në Qendrën Spitalore Universitare në Tiranë.

Kontributi i Raiffeisen Bank në fushën e arsimit ka qenë i konsiderueshëm dhe konsistent edhe gjatë vitit 2018. Kështu, në bashkëpunim me Drejtoritë Arsimore të qyteteve Krujë, Berat, Elbasan, Fier, Mirditë, etj, kemi bere të mundur pajisjen e shkollave në këto zona me kompjutera dhe libra, të cilat u kanë ardhur në ndihmë nxënësve dhe mësuesve për një proces mësimor cilësor. Gjithashtu, kemi mbështetur Drejtoritë Arsimore Shkodër, Gramsh, Kuçovë dhe Kurbin në organizimin e aktiviteteve me rastin e 7 Marsit, festës së mësuesve. Kontributi i Raiffeisen Bank ka vijuar më tej në këtë sektor duke mbështetur ndërtimin e dy laboratorëve të informatikës për shkollën publike Himarë dhe për Shkollën "Rilindja" në Kavajë, të cilat do ndihmojnë në zhvillimin e një procesi mësimor më cilësor dhe bashkëkohor. Më tej, kemi mbështetur aktivitete të ndryshme, të cilat synojnë edukimin financiar të nxënësve.

Raiffeisen Bank prej vitesh ka dhënë kontributin për projekte në mbrojtje të mjedisit dhe shtimit të hapësirave të gjelbra. Ky kontribut ka vijuar edhe gjatë 2018 me mbështetjen e nismës së Bashkisë së Tiranës për mbjelljen e pemëve, ku në kontribuam me mbjelljen e mbi 1300 pemëve në disa nga zonat e Tiranës. Gjithashtu, kemi mbështetur edhe Prefekturën Durrës në nismën e tyre për mbjelljen e pemëve në disa zona në qytet si dhe kemi bërë të mundur rehabilitimin e parkut në Kuçovë. Kemi vijuar si çdo vit në mbështetjen e aksioneve për pastrimin e bregdetit në bashkëpunim me Korpusin e Vullnetarëve. Në këto aksione për pastrimin e bregdetit në plazhet e Zvërnecit, Semanit, Spillesë, Tales dhe Llogarasë u bashkua edhe stafi i bankës në mënyrë vullnetare. Nëpërmjet mbështetjes së këtyre projekteve Raiffeisen Bank tregoi edhe njëherë angazhimi në rritjen e cilësisë së jetesës dhe përmirësimin e mjedisit ku jetojmë.

Raiffeisen Bank ka dhënë gjithashtu një kontribut të rëndësishëm në fushën e artit dhe kulturës duke mbështetur projekte që kanë gjallëruar jetën artistike dhe kulturore në komunitet. Në këtë kuadër, kemi vijuar bashkëpunimin e përvitshëm me Teatrin Kombëtar të Operas dhe Balletit dhe Teatrin Kombëtar në shfaqjet e tyre përgjatë gjithë vitit, si dhe shumë projekte kulturore të tjera që patën një ndikim pozitiv jo vetëm në kryeqytet por në të gjithë Shqipërinë.

Më tej, është kthyer në traditë mbështetja e projekteve kulturore si Pianodrom, International Brass festival, Anifest Rozafa, Festivali Different Trains, Balkan Jazz Showcase, Tre Tenorët, Gjimnastada, Tirana Talent, etj. Këto aktivitete synojnë jo vetëm mbështetjen e artit, por edhe promovimin e punës së të rinjve dhe edukimin kulturor e artistik të fëmijëve dhe jo vetëm.

Raiffeisen Bank në Shqipëri, përveç ofrimit të shërbimeve dhe produkteve bankare, mbetet e përkushtuar për të kontribuar dhe mbështetur projekte që ndihmojnë komunitetin dhe përmirësimin e jetës së tij si pjesë e përgjegjësisë së saj sociale.

Burimet Njerëzore

Me një staf prej 1.273 punonjës, Raiffeisen Bank është një nga punëdhënësit më të fuqishëm dhe më të mirë në Shqipëri, duke krijuar një mjedis konkurrues përsa i përket kompensimit, zhvillimit dhe motivimit të stafit.

Rekrutimi dhe Përzgjedhja

Gjatë vitit 2018, procesi i rekrutimit dhe selektimit të stafit synoi përzgjedhjen e një stafi të kualifikuar, me eksperiencë dhe aftësi profesionale në të gjitha nivelet e shërbimit në bankë, për të mbështetur nevojat e biznesit në të gjitha fushat ku vepron, me një një total prej 87 punësime të reja.

Për të vlerësuar dhe përzgjedhur kandidatët më të mirë dhe profesionistët më të mirë në treg, ndiqet një proces rekrutimi i strukturuar prej disa fazash: testet teknike, logjike dhe/ose psikometrike si dhe testet e personalitetit. Kandidatët e përzgjedhur në këto faza bëhen pjesë e proceseve intervistuese, ku paneli është i përbërë nga supervisorët e departamentit/ menaxherët të distrikteve dhe përfaqësues nga Divizioni i Burimeve Njerëzore.

Për Raiffeisen Bank fokusi kryesor mbetet promovimi dhe zhvillimi i punonjësve të saj. Kandidatët e brendshëm, në bazë të performancës së tyre, u konsideruan si potenciali kryesor për pozicionet e lira të shpallura në bankë. Për vitin 2018, 14 përqind e kandidatëve fitues për pozicionet e shpallura vakante kanë qenë punonjës të brendshëm dhe 19 përqind kandidatët të jashtëm. Kjo gjë krijon mundësi zhvillimi dhe ndërtimi të një karrierë të sukseshme brenda institucionit dhe rritjen e motivimit të brendshëm tek punonjësit.

Për të përmbushur nevojat për staf në pozicione të nivelit bazë, në rrjetin e degeve dhe disa departamente në zyrat qendrore, janë konsideruar me prioritet punonjës të punësuar nga kompani të jashtme, në një masë prej 49 përqind përzgjedhje në vendet vakante. Gjithashtu, studentët në Programin e Praktikës dhe studentët e programit DSA janë si burimi kryesor për plotësimin e këtyre pozicioneve.

Programi i Praktikës

Raiffeisen Bank ka krijuar traditën e saj të programit të praktikës. Synimi i saj është të tërheqë studentë me rezultate të larta, të cilët shfaqin një nivel të lartë motivimi, vullneti dhe dëshirë për të punuar në një mjedis financiar. Banka është e angazhuar ndaj Përgjegjësisë Sociale të Korporatës dhe programi i praktikës është një element i rëndësishëm i saj. Ne mirëpresim studentët nga universitetet me reputacion të lartë në të gjithë vendin, në mënyrë që ata të mësojnë në praktikë mënyrën se si funksionon Banka dhe t'i ndihmojë ata të përgatiten për tregun e punës.

Programi Studentët DSA

Programi i Studentëve DSA gjatë vitit 2018 ka konsoliduar bashkëpunimin midis bankës dhe shumë universiteteve në vend duke bërë pjesë 180 studentë pjesëmarrës. Fokusi i këtij programi, i nisur nga Departamenti i Shitjeve dhe Marrëdhënieve Direkte, është rritja e shitjeve të produkteve të ndryshme në degë. Studentëve të përzgjedhur, të cilët punojnë si Agjentë të Shitjeve Direkte, u ofrohet trajnim dhe mbështetje nga shitës me eksperiencë gjatë gjithë programit njëvjeçar. Në fund të programit, ata fitojnë njohuri për produktet dhe proceset bankare dhe janë kandidatë potencialë për pozicionet e lira në bankë.

Programi i Studenteve DSA ka nxitur dhe shtuar biznesin në degë si dhe ka qenë një prurje shumë e mirë edhe në burime njerëzore për plotësimin e vendeve të lira

Punonjës me kontratë të përkohshme nga kompani të jashtme

Gjatë vitit 2018 Raiffeisen Bank, ka vijuar bashkëpunimin me një kompani të jashtme, duke punësuar 150 punonjës me kontratë të përkohshme, sipas kërkesave të rrjetit të degeve dhe departamenteve në zyrat qendrore.

Këta punonjës marrin trajnime teorike dhe në punë (on job), për të përmbushur në mënyre efikase kërkesat e pozicioneve përkatëse. Performuesit më të mirë inkurajohen për t'u bërë pjesë e procesit të rekrutimit për nevojat e bankës për staf të brendshëm.

Trajnimi

Raiffeisen Bank, përveç përfaqësues së saj për të tërhequr dhe përzgjedhur punonjës të mirë në treg, është gjithashtu e angazhuar ndaj zhvillimit dhe rritjes së aftësive profesionale dhe njohurive të tyre. Programet e trajnimit dhe zhvillimit janë një investim strategjik për arritjen e objektivave të biznesit. Raiffeisen Bank ofron një Paketë Trajnimi për të gjithë punonjës të rinj. Kjo paketë trajnimi është shumë e rëndësishme sepse u prezanton detyrat e reja që duhet të kryejnë dhe u mundëson një integritet sa më të lehtë në vendin e punës.

Për një grup të caktuar punonjësish të rinj (Punonjës të TI-së), është ndjekur një përfaqësues e re, duke ofruar një paketë orientimi specifike (nëpërmjet Key Academy), për t'i mirëpritur ata në pozicionet konkrete të punës dhe për të patur një mundësi qëndrimi sa më të gjatë në Bankë.

Ndërkohë, pas Paketës së Trajnimit për Punonjës të Rinj, ose në rastet e ndryshimit të pozicioneve, ofrohen seanca trajnimi në vendin e punës (on job), nga punonjës me eksperiencë, të cilët shërbejnë edhe si mentorë të tyre.

Gjatë punësimit, punonjësve u ofrohen mundësi të mëdha për zhvillim dhe kualifikim. Banka ofroi një sërë programesh trajnimi dhe iniciativash të zhvillimit profesional, të cilat janë organizuar me lektorë nga burime të brendshme ose ekspertë të jashtëm. Në vitin 2018, plani vjetor i trajnimit reflektoi kërkesat e secilit Departament për trajnime, që synojnë të rrisin apo të rifreskojnë njohuritë teknike ose kompetencat/aftësitë që nevojiten për të përballuar sfidat dhe përmbushur rezultatet dhe objektivat e vendosura. Në këtë kuadër, janë zhvilluar 4,085.5 ditë trajnimi në klasë dhe 100 përqind e stafit kanë ndjekur të paktën një ditë trajnimi.

Përveç trajnimit në klasë, stafit të bankës i është ofruar mundësia që të ndjekë trajnime elektronike në platformën e-learning ODA (Online Development Assistant), e cila shërben si mjet për menaxhimin e njohurive dhe informacionit. Frekuenca e përdorimit të kësaj platforme tregon interesin e gjerë në këtë metodë mësimdhënie, e cila ofron fleksibilitet, meqenëse modulet mund të ndiqen nga vendi i punës dhe në momentin kur dëshiron vetë punonjësi.

Divizioni i Burimeve Njerëzore mbështet objektivat afatgjata të biznesit duke u fokusuar në zbatimin e **Politikave të Menaxhimit të Talenteve dhe Planifikimit të Zhvillimit të Pasuesve**. Banka është e fokusuar në identifikimin e punonjësve të cilët demonstrojnë potencial të lartë për arritje dhe performancë konstante dhe zbaton plane për zhvillimin, ruajtjen dhe angazhimin e tyre.

Edukimi i Lidership-it dhe Menaxhimit është një tjetër fokus i Raiffeisen Bank. Programi i Trajnimit për Menaxhimin, i ofruar gjatë vitit 2018, synon të përforcojë kompetencat dhe sjelljet që menaxherët e bankës duhet të reflektojnë në mënyrë që të udhëheqin skuadrat e tyre drejt suksesit të vazhdueshëm.

Programet e rotacionit ishin një tjetër mjet zhvillimi, i ofruar për zhvillimin e stafit të Raiffeisen Bank. Këto programe u ofruan në nivel grupi dhe në nivel lokal. Objektivi i këtyre iniciativave është shkëmbimi i eksperiencave, njohurive dhe praktikave më të mira duke kryer vizita tek kolegët në departamente të tjera, brenda dhe jashtë bankës.

Politika e Shpërblimit në Raiffeisen Bank

Politikat e shpërblimit të Grupit Bankar hartohen nga Divizioni i Burimeve Njerëzore dhe aprovohen nga Drejtoria dhe Këshilli Drejtues. Përjashtim nga ky rregull bëhet vetëm në rastin e përcaktimit dhe miratimit të elementit variabël (bonus) për punonjës të Raiffeisen Leasing, ku struktura përgjegjëse për përcaktimin dhe aprovimin e tij është Këshilli Drejtues i Raiffeisen Leasing.

Fokusi i politikës së shpërblimit është plotësimi i standarteve ndërkombëtare me qëllim krijimin e një strukture kompensimi të drejtë dhe transparente sipas kërkesave aktuale të enteve rregullatore. Politika e shpërblimit e Grupit Bankar është konsistente dhe nxit frymën e menaxhimit të një risku efektiv duke mos inkurajuar tejkalimin e niveleve të përcaktuara. Kjo politikë është në të njëjtën linjë me strategjinë e biznesit, objektivave, vlerave dhe interesave afat-gjatë të grupit RBI dhe të Grupit Bankar në Shqipëri.

Raiffeisen Bank Sh.a (përjashtohet Raiffeisen Leasing) çdo vit identifikon funksionet/punonjës të ndikim material në profilin e riskut të bankës. Këta punonjës përcaktohen si "Staf i Identifikuar" (Identified Staff) dhe procesi i tyre përzgjedhës bazohet në kërkesat/direktivat e grupit. Kategoritë e "Staf i Identifikuar" (Identified Staff) janë si më poshtë:

- 1. Material ose "Staf i Identifikuar" (Identified Staff) me ndikim të plotë.** Kjo kategori ka një ndikim material direkt në profilin e riskut të bankës, sepse niveli i riskut i cili mund të jetë individual ose në grup, mund të ketë një ndikim thelbësor në rezultatet dhe pasqyrat financiare të bankës. Numri i punonjësve të cilët plotësojnë këto kritere është 35 dhe përfshin Anetarët e Bordit Drejtues, Anetarët e Drejtorisë, Anetarët e Komitetit të Auditit si dhe disa Drejtues të nivelit të mesëm.
- 2. Pjesërisht Material ose "Staf i Identifikuar" (Identified Staff) me ndikim jo të plotë.** Kjo kategori ka një ndikim në profilin e riskut të bankës, por jo domosdoshmërisht në një mënyrë të drejtëpërdrejtë. Numri i punonjësve të cilët plotësojnë këto kritere është 41 dhe përfshin disa Drejtues të nivelit të mesëm.

Paga dhe përfitimet e tjera mbi pagën, përcaktohen në mënyrë të tillë që të sigurojnë nivele të kënaqshme dhe konkurruese. Politika e ndjekur në përcaktimin e sistemit dhe strukturës së pagave duhet të realizojë dhe garantojë arritjen e 5 objektivave kryesore:

- Shpërblimi për performancën dhe cilësinë e punës.
- Ruajtjen e një pozicioni konkurrues në treg. Kompensimi i përgjithshëm duhet të jetë në kuadratin (quartile) e tretë të tregut lokal (midis 50 dhe 75 përqind).
- Motivimin e punonjësve nëpërmjet shpërblimit (pagës) të diferencuar për përgjegjësi, pozicione pune dhe aftësi profesionale.
- Përfitimet shtesë duhet të jenë konkurruese, por jo kryesuese në treg.
- Shpenzimet për pagat në totalin e kostos së personelit dhe buxhetit në tërësi, të jenë në parametra të pranueshëm.

Për një kategori të caktuar pozicionesh, paga është e përbërë nga dy elemente:

- Paga bazë (Paga)
- Paga variabël

Struktura e pagës bazë

- Përfaqëson të ardhurat bruto, duke përfshirë bonuset dhe përfitimet e tjera shtesë;
- Administrohen në bazë të niveleve të pagës, të cilat bazohen në strukturën e gradës, nivelin e jetesës në vend dhe të dhënat e tregut;
- Rritja e pagave është e lidhur ngushtë me rezultatin e performancës individuale. Kjo do të thotë që çdo punonjësi i lind e drejta për të përfituar rritje page kur niveli i performancës individuale është mbi 3.5 (vlera maksimale është 5). Përqindja e rritjes së pagës nuk do të jetë më e lartë se 25 përqind e pagës bruto.

Paga Variabël (Bonusi i Përgjithshëm / Bonusi Vjetor)

Paguhet apo përfitohet vetëm nëse plotësohen të gjitha kriteret rregullatore pranuese, të parashikuara në Politikën e Shpërblimit.

- Është e lidhur ngushtë me rezultatet e performancës së Grupit RBI (1/3); Bankës (2/3); Individit (mbi 3.5);
- Ka një kufi, në mënyrë që të sigurohet një menaxhim i buxhetit brenda parametrave të arsyeshëm, pa shkelur parimin e shpërblimit të performancës së lartë;
- Nuk do të jetë më e lartë se: 16 përqind e pagës bazë vjetore për të gjitha pozicionet që janë të përfshira në bonusin vjetor;
- Nëse Paga / Elementi Variabël në terma vjetore tejkalon nivelin e 30'000 Euro, për kategorinë "Identified Staff" do të aplikohet një skemë e ndryshme pagese.

Në rastet e një performance financiare negative, bonusi vjetor mund të reduktohet apo anulohet.

Paga Variabël (Skemat Incentive me Risk të ulët)

- Është e lidhur ngushtë me rezultatet e performancës së Individit (mbi 70 përqind realizim objektiv);
- Ka një kufi, në mënyrë që të sigurohet një menaxhim i buxhetit brenda parametrave të arsyeshëm, pa shkelur parimin e shpërblimit të performancës së lartë.
- Nuk do të jetë më e lartë se: 24 përqind e pagës bazë 3-mujore për të gjitha pozicionet që janë të përfshira në skemat incentive (shitëse dhe mbështetëse)

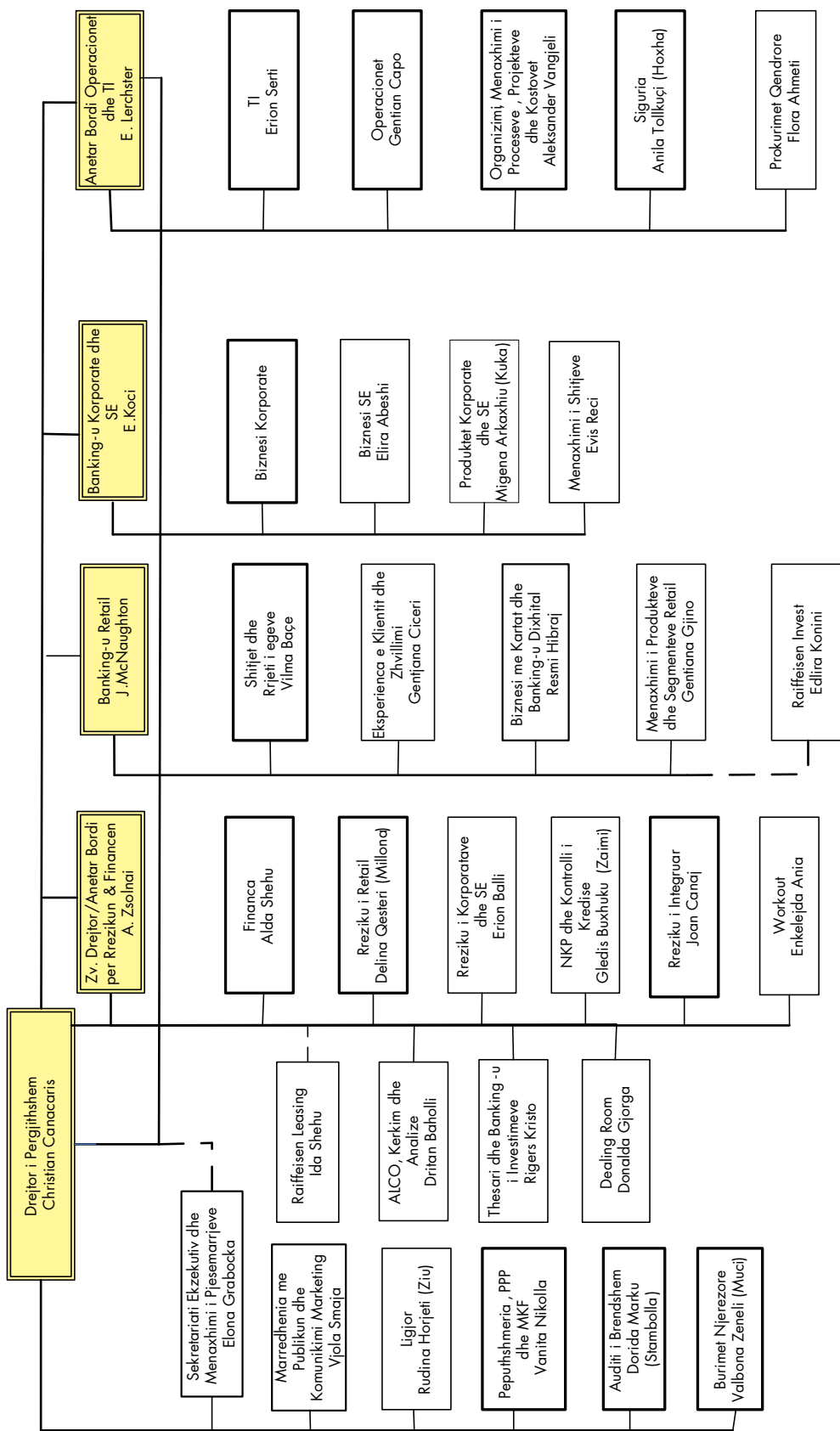
Format dhe elementët e shpërblimit për Këshillin Drejtues (çdo fund viti)
(shumat në Lekë '000)

Vlera totale e agreguar e pagesave dhe shpërblimeve për vitin aktual fiskal	E menjëhershme/për periudhën aktuale Viti 2018	Për periudha të kaluara Viti 2017
Elementë të pandryshueshëm të shpërblimit	10,000	10,695
Cash/bonus	10,000	10,695
Aksione		
Të tjera		
Elementë të ndryshueshëm të shpërblimit		
Cash/bonus		
Aksione		
Të tjera		

Format dhe elementët e shpërblimit për Drejtuesit ekzekutivë
(shumat në Lekë '000)

Vlera totale e agreguar e pagesave dhe shpërblimeve për vitin aktual fiskal	E menjëhershme/për periudhën aktuale Viti 2018	Për periudha të kaluara Viti 2017
Elementë të pandryshueshëm të shpërblimit	230,436	209,669
Cash/bonus	197,946	179,227
Aksione		
Të tjera	32,490	30,442
Elementë të ndryshueshëm të shpërblimit	36,825	51,836
Cash/bonus	36,332	44,420
Aksione	493	7,416
Të tjera		

Struktura Organizative e Raiffeisen Bank of Albania

Struktura organizative e bankës siguron një ndarje të qartë të detyrave, përgjegjësi dhe raportimit, sipas modelit të tre linjave të kontrollit:

- i. Linja e parë e frontit (Biznesi)
- ii. Risku Operacional, Funksonet e Përfutshmerisë, Kontrollat financiare, Sistemi i Kontrollit të Brendshëm, etj.
- iii. Audit i Brendshëm

Struktura e Riskut është e pavarur nga linjat e biznesit dhe njësite e tjera të brendshme që kontrollojnë. Struktura e Përfutshmerisë është e pavarur nga linjat e biznesit dhe njësite e tjera të brendshme që kontrollojnë.

Raiffeisen Bank sh.a. vepron në përputhje me parimet bazë të drejimit të përgjithshëm dhe efektive sipas kërkesave të rregullores së Bankës së Shqipërisë "Mbi parimet bazë të drejimit të bankave dhe degëve të bankave të huaja dhe kriteret për miratimin e administratorëve të tyre".

Përmbajtje

Raiffeisen Bank Sh.a.
Pasqyrat financiare të konsoliduara
për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(me raportin e audituesve të pavarur)

Raporti i audituesve të pavarur	34
Grupi	36
Ndryshime materiale	36
Pasqyra e konsoliduar e të ardhurave gjithëpërfshirëse	37
Pasqyra e konsoliduar e pozicionit financiar	38
Pasqyra e konsoliduar e ndryshimeve në kapital	39
Pasqyra e konsoliduar e flukseve të mjeteve monetare	40
Shënime	41
Shënime për instrumentet financiare	64
Administrimi i rrezikut	83
Informacione të tjera	103
Informacion për Autoritetin Mbikëqyrës	106
Parimet e njohjes dhe matjes	107
Ngjarje pas datës së raportimit	125
Deklarata e përfaqësuesve ligjorë	126

KPMG Albania Shpk

Bldv "Dëshmorët e Kombit"
 Kullat Binjake Kulla1, Kati 13
 Tiranë, Shqipëri
 +355(4)2274 524
 al-office@kpmg.com
 kpmg.com/al

Raporti i Audituesve të Pavarur

Për aksionarin dhe drejtimin e Raiffeisen Bank Sha

Opinion

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të konsoliduara të Raiffeisen Bank Sha dhe bijave ("Grupi"), siç paraqiten në faqet 1 deri 82, të cilat përfshijnë pasqyrën e konsoliduar të pozicionit financiar më 31 dhjetor 2019, pasqyrat e konsoliduar të të ardhurave gjithëpërfshirëse, ndryshimeve në kapital dhe flukseve të parasë për vitin e mbyllur në atë datë, si dhe nga shënimet për pasqyrat financiare të konsoliduara, përfshirë një përmbledhje të politikave të rëndësishme kontabël dhe shënime të tjera shpjeguese.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare të konsoliduara bashkëlidhur paraqesin një pamje të vërtetë dhe të drejtë, të pozicionit financiar të konsoliduar të Grupit më 31 dhjetor 2018, të performancës së tij financiare të konsoliduara dhe flukseve të tij të parasë të konsoliduara për vitin e mbyllur në atë datë, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF).

Baza për opinionin

Ne kemi kryer auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA-të). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve janë përshkruar në mënyrë më të detajuar në seksionin e raportit ku jepen Përgjegjësitë e Audituesve për Auditimin e Pasqyrave Financiare të Konsoliduara. Ne jemi të pavarur nga Grupi në përputhje me Kodin e Etikës për Profesionistët Kontabël të Bordit të Standarteve Ndërkombëtare të Etikës për Profesionistët Kontabël (Kodi i BSNEPK) dhe me Kodin e Etikës të Institutit të Ekspertëve Kontabël të Autorizuar në Shqipëri (Kodi i IEKA), si dhe me kërkesat etike të Ligjit Nr. 10091, datë 5 mars 2009, "Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të Audituesit Ligjor dhe të Kontabilistit të Miratuar", të ndryshuar, që janë të zbatueshme për auditimin e pasqyrave financiare në Shqipëri, dhe kemi përmbushur përgjegjësitë e tjera etike në përputhje me këto kërkesa dhe me Kodin BSNEPK dhe Kodin e IEKA.

Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të dhënë një bazë për opinionin tonë.

Çështje të tjera

Pasqyrat financiare të konsoliduara të Grupit më dhe për vitin e mbyllur me 31 dhjetor 2017, të përgatitura në përputhje me SNRF-të janë audituar nga një auditues tjetër që ka shprehur një opinion të pa modifikuar mbi ato pasqyra më 14 qershor 2018.

Informacione të tjera

Drejtimi është përgjegjës për informacionet e tjera. Informacionet e tjera përfshijnë informacionin që jepet në Raportin Vjetor të 2018, por nuk përfshijnë pasqyrat financiare të konsoliduara dhe raportin tonë të audituesve mbi këto pasqyra.

Opinionin ynë mbi pasqyrat financiare të konsoliduara nuk mbulon informacionet e tjera dhe ne nuk do të shprehim ndonjë lloj konkluzioni që jep siguri në lidhje me këto informacione.

Në lidhje me auditimin e pasqyrave financiare të konsoliduara, ne kemi përgjegjësinë të lexojmë informacionet e tjera të identifikuar më lart dhe të vlerësojmë nëse këto informacione kanë mospërputhje materiale me pasqyrat financiare të konsoliduara apo me njohjen që ne kemi marrë gjatë auditimit ose përndryshe, nëse duket se ato janë me anomali materiale. Nëse, bazuar në punën e kryer, ne arrijmë në përfundimin se në këto informacione ka një anomali materiale, atëherë, ne na duhet të raportojmë për këtë fakt. Ne nuk kemi asgjë për të raportuar.

Përgjegjësitë e Drejtimit dhe të Personave të Ngarkuar me Qeverisjen në lidhje me Pasqyrat Financiare të Konsoliduara

Drejtimi është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të pasqyrave financiare të konsoliduara në përputhje me SNRF-të, dhe për ato kontrolle të brendshme që drejtimi i gjykon të nevojshme për të bërë të mundur përgatitjen përgatitjen e pasqyrave financiare të konsoliduara që nuk përmbajnë anomali materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit

Në përgatitjen e pasqyrave financiare të konsoliduara, drejtimi është përgjegjës për të vlerësuar aftësinë e Grupit për të vazhduar në vijimësi, duke dhënë informacion, nëse është e zbatueshme, për çështjet që kanë të bëjnë me vijimësinë dhe duke përdorur parimin kontabël të vijimësisë përveç se në rastin kur drejtimi synon ta likuidojë Grupin ose të ndërpresë aktivitetet, ose nëse nuk ka alternativë tjetër reale përveç sa më sipër.

Ata që janë të ngarkuar me qeverisjen janë përgjegjëse për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Grupit.

Përgjegjësitë e Audituesit për Auditimin e Pasqyrave Financiare të Konsoliduara

Objektivat tona janë që të arrijmë një siguri të arsyeshme lidhur me faktin nëse pasqyrat financiare të konsoliduara në tërësi nuk kanë anomali materiale, për shkak të mashtrimit apo gabimit, dhe të lëshojmë një raport auditimi që përfshin opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një siguri e nivelit të lartë, por nuk është një garanci që një auditim i kryer sipas SNA-ve do të identifikojë gjithmonë një anomali materiale kur ajo ekziston. Anomalitë mund të vijnë si rezultat i gabimit ose i gabimit ose i mashtrimit dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose të marra së bashku, pritet që në mënyrë të arsyeshme të influencojnë vendimet ekonomike të përdoruesve, të marra bazuar në këto pasqyra financiare të konsoliduara.

Si pjesë e auditimit në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykimin profesional dhe ruajmë skepticizmin tonë profesional gjatë gjithë auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rreziqet e anomaliave materiale, qoftë për shkak të mashtrimit ose gabimit, hartojmë dhe kryejmë procedurat e auditimit në përgjigje të këtyre rreziqeve, dhe marrim evidencë auditimi që është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të siguruar një bazë për opinionin tonë. Rreziku i mos zbulimit të një anomalie materiale, si rezultat i mashtrimit është më i lartë se rreziku si rezultat i gabimit, sepse mashtrimi mund të përfshijë marrëveshje të fshehta, falsifikime, përjashtime të qëllimshme, informacione të deformuara, anashkalime të kontrolleve të brendshme.
- Sigurojmë një njohje të kontrollit të brendshëm që ka të bëjë me auditimin me qëllim që të përcaktojmë procedurat e auditimit që janë të përshtatshme sipas rrethanave, por jo për qllime të shprehjes së një opinionin mbi efikasitetin e kontrollit të brendshëm të Grupit.
- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërinë e çmuarjeve kontabël të shpjegimeve përkatëse të bëra nga drejtimi.
- Nxjerrim një konkluzion në lidhje me përshtatshmërinë e përdorimit të bazës kontabël të vijimësisë, dhe bazuar në evidencën e auditimit të marrë, nëse ka një pasiguri materiale në lidhje me ngjarjet ose kushtet, e cila mund të hedhë dyshime të mëdha për aftësinë e Grupit për të vijuar veprimtarinë. Nëse ne arrijmë në përfundimin që ka një pasiguri ne duhet të tërheqim vëmendjen në raportin e audituesit në lidhje me shpjegimet e dhëna në pasqyrat financiare të konsoliduara, ose nëse këto shpjegime janë të papërshtatshme, duhet të modifikojmë opinionin tonë. Konkluzionet tona bazohen në evidencën e auditimit të marrë deri në datën e raportit tonë. Megjithatë, ngjarjet ose kushtet të ardhshme mund të bëjnë që Grupi të ndërpresë veprimtarinë.
- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare të konsoliduara, përfshirë informacionet shpjeguese të dhëna, dhe nëse pasqyrat financiare të konsoliduara paraqesin transaksionet dhe ngjarjet në to në një mënyrë që arrin paraqitjen e drejtë.
- Sigurojmë evidencë të auditimit të mjaftueshme dhe të përshtatshme në lidhje me informacionin financiar të njëjësive ose veprimtarive të biznesit brenda Grupit për të shprehur një opinion mbi pasqyrat financiare të konsoliduara. Ne jemi përgjegjës për drejtimin, mbikëqyrjen dhe kryerjen e auditimit të grupit. Ne jemi përgjegjës vetëm për opinionin tonë të auditimit.

Ne komunikojmë me personat e ngarkuar me qeverisjen, përveç të tjerave, lidhur me qëllimin dhe kohën e auditimit dhe gjetjen e rëndësishme të auditimit përfshirë ndonjë mangësi të rëndësishme në kontrollin e brendshëm që ne mund të identifikojmë gjatë auditimit.

Fatos Beqja
Auditues Ligjor

KPMG Albania SHPK
Blvd "Dëshmorët e Kombit"
Kullat Binjake, Kulla 1, Kati 13
Tiranë, Shqipëri

Tiranë, 5 korrik 2019

Grupi

Këto pasqyra financiare të konsoliduara janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2018 për Raiffiesen Bank sh.a. dhe filialet e saj ("Grupi"). Grupi përfshin shoqërinë mëmë - Raiffeisen Bank Sh.a. (në vijim "Banka" ose "Shoqëria Mëmë") dhe dy filialee e saj plotësisht të zotëruara Raiffeisen Leasing sh.a. dhe Raiffesien Invest - Shoqëria Administruese e Fondeve të Pensioneve dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a. ("Raiffeisen INVEST").

Raiffeisen Bank sh.a është një institucion bankar i themeluar në përputhje me Ligjin 9901 "Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare" datë 14 prill 2008 dhe me Ligjin 9662 "Për Bankat në Republikën e Shqipërisë" datë 18 dhjetor 2006 si edhe ligje të tjera të aplikueshme. Banka është krijuar dhe themeluar në Shqipëri dhe vepron vetëm në Shqipëri. Raiffeisen Bank Sh.a. është një degë në pronësi 100% të Raiffeisen Bank International AG, Austri, e cila është shoqëria mëmë përfundimtare .

Aktivitetet kryesore të biznesit të Grupit janë operacionet bankare me pakicë, ofrimi i qirave financiare për shoqëritë dhe individët dhe grumbullimin dhe investimin e fondeve të pensioneve vullnetare brenda Republikës së Shqipërisë. Më 31 dhjetor 2018, Banka operon nëpërmjet një rrjeti bankar prej 76 pikash shërbimi, (2017: 76 pika shërbimi) në të gjithë Shqipërinë, të cilat drejtohen nga 6 rrethe (2017: 6 rrethe) dhe nuk ka aktivitete jashtë shtetit.

Ndryshime materiale

Kërkesat e standardeve të reja të kontabilitetit për instrumentet financiare (SNRF 9) kanë hyrë në fuqi më 1 janar 2018. Përveç hyrjes në fuqi të SNRF 9, Grupi ka bërë ndryshime në paraqitjen e pasqyrës së konsoliduar të pozicionit financiar, pasqyrës së konsoliduar të të ardhurave gjithëpërfshirëse, pasqyrës së konsoliduar të ndryshimeve në kapital dhe pasqyrës së konsoliduar të flukseve monetare. Ndryshimi bëri të nevojshme përshtatjen e shifrave të periudhës së krahasueshme dhe në datën e krahasueshme të raportimit. Ky ndryshim së pari përmirëson krahasueshmërinë ndërkohë gjithashtu mundëson përpunimin më efikas të pasqyrave financiare në përputhje me legjislacionin tregtar dhe kërkesat rregullatore.

Ndryshimet shpjegohen në shënimet për parimet bazë të pasqyrave financiare të konsoliduara, në seksionet ndryshimet në paraqitjen e pasqyrave financiare dhe tranzicioni në SNRF 9.

Pasqyra e konsoliduar e të ardhurave gjithëpërfshirëse

(shumat në LEK'000)

	Shënime	2018	2017
në mijë LEK			
Të ardhurat nga interesat llogaritur me metodën e interesit efektiv		7,413,407	7,259,303
Të ardhurat të tjera nga interesat		177,440	1,034,587
Shpenzime për interesa		-546,930	-807,134
Të ardhurat nga interesat, neto	[1]	7,043,917	7,486,756
Të ardhurat nga tarifat dhe komisionet		3,377,633	3,303,282
Shpenzimet për tarifa dhe komisione		-748,972	-682,457
Të ardhurat nga tarifat dhe komisionet, neto	[2]	2,628,661	2,620,825
Humbje tregtare neto	[3]	-270,043	-218,134
Të ardhura të tjera operative		109,313	1,060,789
Shpenzime të tjera operative		-296,466	-539,152
(Humbje)/të ardhura të tjera operative, neto	[4]	-187,153	521,637
Të ardhurat operative		9,215,382	10,411,084
Shpenzime të përgjithshme administrative	[5]	-5,758,555	-5,979,312
Masat e veçanta qeveritare	[6]	-123,050	-
Rimarrje e zhvlerësimit të aktiveve financiare	[7]	640,480	447,691
Fitimi para tatimit		3,974,257	4,879,463
Tatimi mbi fitimin	[8]	-676,477	-144,123
Fitimi për periudhën		3,297,780	4,735,340
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse për vitin		-	-
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse		3,297,780	4,735,340

Pasqyra e konsoliduar e të ardhurave gjithëpërfshirëse duhet lexuar së bashku me shënimet, në faqet 41 deri në 126, të cilat janë pjesë përbërëse të këtyre pasqyrave financiare të konsoliduara.

Pasqyra e konsoliduar e pozicionit financiar

Grupi ndryshoi paraqitjen e pasqyrës së konsoliduar të pozicionit financiar gjatë vitit financiar. Dhënia e informacioneve shpjeguese për vitin paraprak është përditësuar përkatësisht. Ndryshimet shpjegohen në shënimet për parimet bazë të pasqyrave financiare të konsoliduara, në seksionet ndryshimet në paraqitjen e pasqyrave financiare.

Aktive

	Shënime	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017	1 janar 2017
në mijë LEK				
Arka, banka qendrore dhe depozita të tjera pa afat	[10, 30]	22,996,693	34,844,930	47,418,311
Letra me vlerë të borxhit		74,427,729	72,768,827	77,813,330
Hua dhe paradhënie për institucionet financiare		33,025,375	35,694,492	34,525,475
Hua dhe paradhënie për klientët		87,051,837	90,089,630	87,329,067
Aktive financiare – me kosto të amortizuar	[11, 30]	194,504,941	198,552,949	199,667,872
Aktive financiare - të përcaktuara me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes	[12, 22, 30]	-	2,485,514	2,528,780
Aktive financiare – me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes	[13, 22, 30]	2,516	7,826,094	14,219,127
Emri i mirë	[14]	92,783	92,783	92,783
Aktive të qëndrueshme të trupëzuara	[15, 30]	1,456,318	1,482,584	1,603,016
Aktive të qëndrueshme të patrupëzuara	[15, 30]	1,336,287	1,460,951	1,557,194
Aktive tatimore aktuale	[16, 30]	677,936	1,217,819	746,741
Aktive tatimore të shtyra	[16, 30]	7,041	20,140	28,039
Aktive të tjera	[17, 30]	2,105,091	2,471,148	2,675,590
Aktive totale		223,179,606	250,454,912	270,537,453

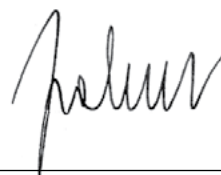
Detyrime dhe kapitali aksionar

	Shënime	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017	1 janar 2017
në mijë LEK				
Detyrime				
Depozitat nga bankat		4,553,042	4,106,086	4,329,408
Borxh i varur		1,899,629	8,820,852	8,965,577
Depozitat nga klientet		187,798,423	205,022,700	229,179,129
Detyrime të tjera financiare		298,423	1,276,508	1,001,232
Detyrimet financiare – me kosto të amortizuar	[18, 30]	194,549,517	219,226,146	243,475,346
Provizione për detyrimet	[19, 30]	292,781	224,708	331,082
Detyrime të tjera	[20, 30]	722,642	670,156	1,132,463
Totali i detyrimeve		195,564,940	220,121,010	244,938,891
Kapitali aksionar				
Kapitali aksionar	[21, 30]	14,178,593	14,178,593	14,178,593
Rezerva të tjera	[21, 30]	3,306,190	3,306,190	3,306,190
Fitimi i pashpërndarë	[21, 30]	10,129,883	12,849,119	8,113,779
Totali i kapitalit aksionar		27,614,666	30,333,902	25,598,562
Totali i detyrimeve dhe kapitalit aksionar		223,179,606	250,454,912	270,537,453

Këto pasqyra financiare të konsoliduara janë miratuar nga Bordi Drejtues i Grupit më 12 qershor 2019 dhe u nënshkruan në emër të tij nga:

Christian Canacaris
Drejtor Ekzekutiv

Alexander Zsolnai
Nën kryetar i Bordit të Drejtimit

Pasqyra e konsoliduar e pozicionit financiar duhet lexuar së bashku me shënimet, në faqet 41 deri në 126, të cilat janë pjesë përbërëse të këtyre pasqyrave financiare të konsoliduara

Pasqyra e konsoliduar e ndryshimeve në kapital

	Kapitali aksionar	Rezerva të tjera	Fitimi i pashpërndarë	Totali
në mijë LEK				
Kapitali më 1 janar 2017	14,178,593	3,306,190	8,113,779	25,598,562
Fitimi për vitin			4,735,340	4,735,340
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse				-
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse për vitin			4,735,340	4,735,340
Kapitali më 31 dhjetor 2017	14,178,593	3,306,190	12,849,119	30,333,902
Ndikimi i zbatimit të SNRF 9(a)			-1,923,332	-1,923,332
Kapitali më 1 janar 2018	14,178,593	3,306,190	10,925,787	28,410,570
Pagesat e dividendëve (shënimi 21)			-4,093,684	-4,093,684
Fitimi për vitin			3,297,780	3,297,780
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse				
Totali i të ardhurave gjithëpërfshirëse për vitin			3,297,780	3,297,780
Kapitali më 31 dhjetor 2018	14,178,593	3,306,190	10,129,883	27,614,666

(a) Ndikimi i zbatimit të SNRF 9 detajohet në seksionin "Tranzicioni në SNRF 9" të këtyre pasqyrave financiare.

Pasqyra e konsoliduar e ndryshimeve në kapital duhet lexuar së bashku me shënimet, në faqet 6 deri në 82, të cilat janë pjesë përbërëse të këtyre pasqyrave financiare të konsoliduara

Pasqyra e konsoliduar e flukseve të mjeteve monetare

në mijë LEK	Shënim	2018	2017
Arka, banka qendrore dhe depozita të tjera pa afat më 1 janar	[10]	51,071,193	57,046,334
Aktivitetet operative:			
Fitimi para tatimit		4,118,977	4,767,105
Regullimet për rakordimin e fitimit/humbjes pas tatimit me flukset e parasë nga aktivitetet operative:		0	0
Amortizimi i aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara dhe të patrupëzuara	[6]	533,537	639,277
Zhvlerësimi dhe anulimi i zhvlerësimit të aktiveve	[8]	-663,965	-426,258
Provizionet neto për detyrimet dhe humbjet nga zhvlerësimi		110,503	96,150
Të ardhurat nga interesi, neto	[1, 2]	-7,042,351	-7,488,385
Të ardhura të tjera nga interesi		-246,894	0
Interesi i arkëtuar		7,235,355	1,327,229
Interesi i paguar		-568,819	-1,092,616
Dividend i arkëtuar		0	0
Efekt i ndryshimeve të përealizuara të kursit të këmbimit		-753,205	-518,921
Regullime të tjera neto		-47,263	-47,364
<i>Ndryshimet në aktivet dhe detyrimet që rrjedhin nga aktivitetet operative pas rregullimeve për pozicionet jo-monetare:</i>			
Paksimi i balanceve të kufizuara		1,717,632	2,160,614
Aktivitetet financiare – me kosto të amortizuar	[11]	4,396,563	8,681,466
Aktivitetet financiare - të përcaktuara me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes	[12]	2,241,346	43,267
Aktivitetet financiare – me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes	[13]	6,858,286	6,304,827
Aktivitetet tatimore	[16]	-9,297	-475,758
Aktivitetet tjera	[17]	366,059	204,462
Detyrimet financiare – me kosto të amortizuar	[18]	-18,044,385	-23,754,379
Provizionet për detyrimet dhe detyrimet	[19]	-79,268	-212,146
Detyrime të tjera	[20]	52,287	-449,425
Fluksi i parasë neto nga aktivitetet operative		175,098	-10,240,855
Aktivitetet investuese:			
Blerja e investimeve në letra me vlerë dhe aksione		-36,480,367	-47,301,504
Blerja e aktiveve aktiveve të qëndrueshme të trupëzuara dhe të patrupëzuara		-433,282	-494,592
Të ardhurat nga investime në letra me vlerë dhe aksione të maturuara		33,837,755	51,442,722
Të ardhurat nga mjetet fikse materiale dhe jo-materiale		85,750	100,167
Fluksi i parasë neto nga aktivitetet investuese		-2,990,144	3,746,793
Aktivitetet e financimit:			
Flukse dalese të borxhit të varur	[18]	-6,643,768	-
Pagesat e dividendëve		-4,093,684	-
Fluksi i parasë neto nga aktivitetet e financimit		-10,737,452	-
Efekt i ndryshimeve të kursit të këmbimit		753,205	518,921
Rënia neto gjatë vitit		-12,799,293	-5,975,141
Arka, banka qendrore dhe depozita të tjera pa afat më 31 dhjetor	[10]	38,271,900	51,071,193

Pasqyra e konsoliduar e flukseve të mjeteve monetare duhet lexuar së bashku me shënimet, në faqet 41 deri në 126, të cilat janë pjesë përbërëse të këtyre pasqyrave financiare të konsoliduara.

SHËNIME

Parimet bazë të pasqyrave financiare të konsoliduara

Parimet e përgatitjes

Pasqyrat financiare të konsoliduara përgatiten në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF) të publikuara nga Bordi i Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit (BSNK) duke përfshirë interpretimet e zbatueshme të Komitetit Ndërkombëtar të Interpretimeve të Raportimit Financiar (KNIRF) duke përdorur koston historike, të modifikuar nga njohja fillestare e instrumenteve financiare bazuar në vlerën e drejtë dhe nga rivlerësimi i instrumenteve financiare të kategorizuara me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

Një aktiv financiar njihet kur është e mundur që përfitimet ekonomike të ardhshme do të rrjedhin në shoqëri dhe kostot e blerjes ose të prodhimit ose një vlerë tjetër mund të maten me besueshmëri. Një detyrim financiar njihet kur është e mundur që një rrjedhje e burimeve që përfshijnë përfitime ekonomike do të rezultojë nga shlyerja e detyrimit dhe shuma në të cilën do të bëhet shlyerja mund të matet me besueshmëri. Përjashtim janë disa instrumente financiare të njohura me vlerën e drejtë në datën e raportimit. Të ardhurat njihen nëse plotësohen kushtet e SNRF 15 dhe nëse është e mundur që përfitimet ekonomike do të rrjedhin në Grup dhe shuma e të ardhurave mund të matet në mënyrë të besueshme.

Nga 1 janari 2018, kërkesat e SNRF 9 Instrumentet Financiare kanë hyrë në fuqi. Hollësi të mëtejshme lidhur me zbatimin për herë të parë të SNRF 9 mund të gjenden në këtë seksion. Ndryshimet dhe efektet e provizioneve të reja janë paraqitur në seksionin e tranzicionit në SNRF 9. Informacioni krahasues nuk është përshtatur në përputhje me SNRF 9 dhe është përgatitur rrjedhimisht në përputhje me SNK 39.

Përveç SNRF 9, Grupi ka bërë ndryshime në paraqitjen e pasqyrës së konsoliduar të pozicionit financiar. Ndryshimi gjithashtu bëri të nevojshme për të përshtatur dhënien e informacioneve shpjeguese për paraqitjen e periudhës së krahasueshme dhe datën e krahasueshme të raportimit. Ndryshimet shpjegohen në detaje në seksionin Ndryshimet në paraqitjen e pasqyrave financiare.

Burimet kryesore të pasigurisë së vlerësimit dhe gjykimet kritike kontabël

Nëse vlerësimet janë të nevojshme për kontabilizimin dhe matjen sipas SNRF-ve, ato bëhen në përputhje me standardet përkatëse. Ato bazohen në përvojën e kaluar dhe në faktorë të tjerë, siç janë planifikimi dhe pritjet ose parashikimet e ngjarjeve të ardhshme që duket të jenë të mundshme. Vlerësimet dhe supozimet themelore shqyrtohen në mënyrë të vazhdueshme. Ndryshimet në vlerësimet që prekin vetëm një periudhë do të merren në konsideratë vetëm në atë periudhë. Nëse periudhat e raportimit në vijim gjithashtu preken, ndryshimet do të merren në konsideratë në periudhën aktuale dhe në vijim. Supozimet kritike, vlerësimet dhe gjykimet e kontabilitetit janë si më poshtë:

Zhvlërësimi i aktiveve financiare

Zbatimi i politikave kontabël të Grupit kërkon gjykime kontabël të drejtimit. Grupi vlerëson në bazë të parashikimit humbjet e pritura të kreditit të lidhura me aktivet e saj si instrumenta borxhi të mbartura me koston e amortizuar dhe me ekspozimin që rrjedhin nga angazhimet e huasë dhe kontratat e garancisë financiare. Llogaritja e humbjeve të pritshme të kreditit (HPK) kërkon përdorimin e vlerësimeve kontabël që sipas përkufizimit nuk përputhen gjithmonë me rezultatet aktuale. Shuma e zhvlërësimit që do të alokohet varet nga ndryshimi në rrezikun e deshtimit të një instrumenti financiar pasi të jetë njohur. Për të përcaktuar shumën e zhvlërësimit, parametrat e rëndësishëm të rrezikut të kredisë si PD (Probabiliteti i mospagesës), LGD (Humbja në rast mospagese) dhe EAD (Ekspozimi në rast mospagese), si dhe informacione të orientuara drejt së ardhmes (parashikimet ekonomike) vlerësohen nga drejtimi. Zbritja për rreziqet e kredisë rregullohet për këtë humbje të pritshme në çdo datë raportimi. Metodot për përcaktimin e shumës së zhvlërësimit shpjegohen në seksionin Zhvlërësimi i përgjithshëm (SNRF 9) nën Parimet e Njohjes dhe Matjes. Efektet sasore të zbatimit për herë të parë të SNRF 9 më 1 janar 2018 janë paraqitur në seksionin e tranzicionit në SNRF 9.

Vlera e drejtë e instrumenteve financiare

Vlera e drejtë është çmimi i marrë për shitjen e një aktivi ose i paguar për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt ndërmjet pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes. Kjo vlen pavarësisht nëse çmimi mund të vëzhgohet drejtpërsëdrejti ose është vlerësuar në bazë të një metode matjeje. Në përcaktimin e vlerës së drejtë të një aktivi ose detyrimi, Grupi merr në konsideratë disa karakteristika të aktivitetit ose detyrimit (p.sh. gjendjen dhe vendndodhjen e aktivitetit ose kufizimet në shitjen dhe përdorimin e një aktivi) nëse pjesëmarrësit e tregut do të konsideronin gjithashtu karakteristikat në përcaktimin e çmimit për blerjen e aktivitetit përkatës ose për transferimin e pasivitetit në datën e matjes. Kur tregu për një instrument financiar nuk është aktiv, vlera e drejtë përcaktohet duke përdorur një teknikë vlerësimi ose model të çmimeve. Për metodat dhe modelet e vlerësimit, përgjithësisht përdoren vlerësime të varura nga kompleksiteti i instrumentit dhe disponueshmëria e të dhënave të bazuara në treg. Inputet e këtyre modeleve rrjedhin nga të dhënat e tregut të vëzhgueshme aty ku është e mundur. Në rrethana të caktuara, rregullimet e vlerësimit janë të nevojshme për të llogaritur faktorë të tjerë, si rreziku i modelit, rreziku i likuiditetit ose rreziku i kreditit. Modelet e vlerësimit janë përshkruar në shënimet në seksionin mbi instrumentet financiare - gjatë njohjes dhe parimeve të matjes. Veç kësaj, vlerat e drejta të instrumenteve financiare shpallosen në shënimin (22) Vlera e drejtë e instrumenteve financiare.

Vlera neto e realizueshme e kolateraleve të riposeduara

Kolaterale të riposeduara paraqesin aktivet e pasurive të patundshme të marra nga Grupi në shlyerjen e kredive të vonuara të cilat klasifikohen si inventarë në përputhje me SNK 2 "Inventarë". Aktivet fillimisht njihen me vlerën e drejtë kur merren dhe maten me vlerën më të ulët të koston dhe vlerës neto të realizueshme dhe çdo zhvlërësim njihet në fitim ose humbje. Grupi rivlerëson këto aktive në baza vjetore duke përdorur një ekip të përbërë nga vlerësues të jashtëm të pavarur dhe vlerësues të certifikuar të brendshëm, të cilët kanë kualifikime të duhura profesionale dhe përvojë të fundit në vendin dhe kategorinë e pronës që vlerësohet.

Aktive për tatime të shtyra

Aktivet tatimore të shtyra njihen vetëm në masën që është e mundshme që në të ardhmën të jetë e disponueshme fitimi i njaftueshëm i tatueshëm, ndaj të cilit mund të përdoren humbjet tatimore, kreditë tatimore ose diferencat e përkohshme të zbritshme. Për këtë qëllim përdoret një periudhë planifikimi prej pesë vjetësh. Ky vlerësim kërkon gjykimë të rëndësishme dhe supozime që duhet të bëhen nga drejtimi. Në përcaktimin e shumës së aktiveve tatimore të shtyra, drejtimi përdor informacionin e kapacitetit tatimor historik dhe informacionin e përfitueshmërisë dhe, nëse është relevante, rezultatet operative të parashikuara në bazë të planeve të miratuara të biznesit, duke përfshirë një rishikim të periudhës së transferimit të pranueshëm.

Tatimet e shtyra nuk janë raportuar veçmas në pasqyrën e të ardhurave dhe janë shpalosur nën (9) Tatimet mbi të ardhurat. Në të kundërt, tatimet e shtyra janë paraqitur veças në pasqyrën e pozicionit financiar në shënimet nën (16) Aktivet tatimore.

Përkthimi në monedhë të huaj

Pasqyrat e konsoliduara financiare të Grupit janë përgatitur në LEK, e cila është monedha funksionale e Grupit. Monedha funksionale është monedha kryesore e mjedisit ekonomik në të cilin operon Grupi.

Transaksionet në monedhë të huaj janë konvertuar në monedhën funksionale me kursin e këmbimit në datën e transaksioneve. Aktivet dhe detyrimet monetare të shprehura në valuta të huaja në datën e raportimit janë rikthyer në kursin funksional me kursin e këmbimit në atë datë.

Fitimi ose humbja në valutë në zërat monetarë është diferenca midis kostos së amortizuar në monedhën funksionale në fillim të periudhës, e rregulluar me interes efektiv dhe pagesat gjatë periudhës dhe koston e amortizuar në monedhë të huaj të përkthyer me kursin e këmbimit në fund të periudhës. Aktivet dhe detyrimet jo-monetare të shprehura në monedha të huaja që maten me vlerën e drejtë, konvertohen në monedhën funksionale me kursin e këmbimit në datën e përcaktimit të vlerës së drejtë. Diferencat në valutë të huaj që rrjedhin nga konvertimi njihen në fitim ose humbje.

Normat e aplikueshme zyrtare të Grupit (LEK në njësinë e monedhës së huaj) për monedhat kryesore në 31 dhjetor 2018 dhe 31 dhjetor 2017 ishin si më poshtë:

	2018		2017	
	Më	Mesatar	Më	Mesatar
Normat në LEK për njësitë	31/12	1/1-31/12	31/12	1/1-31/12
Njësia monetare e Bashkimit Evropian (EUR)	123.42	127.74	132.95	134.15
Dollari amerikan (USD)	107.82	108.19	111.10	119.08

Zbatimi i standardeve të reja dhe të rishikuara

SNRF 9 Instrumentet financiare (hyrja në fuqi 1 janar 2018)

Nga 1 janari 2018, kërkesat e standardeve të reja të kontabilitetit për instrumentat financiarë (SNRF 9) hynë në fuqi. Ndryshimet në standardet e kontabilitetit që rezultojnë nga zbatimi i SNRF 9 përgjithësisht janë zbatuar në mënyrë retrospektive, me përjashtim të atyre të përshkruara më poshtë:

Grupi përfitoi nga përjashtimi duke e lejuar atë që të mos riparaqesë informacionin krahasues për periudhat e mëparshme, me ndryshimet e klasifikimit dhe matjes (duke përfshirë zhvlerësimin). Diferencat në vlerën kontabël të aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare që rezultojnë nga zbatimi i SNRF 9 janë njohur në fitimet e pashpërdara më 1 janar 2018. Vlerësimet e mëposhtme duhet të bëhen në bazë të fakteve dhe rrethanave ekzistuese në kohën e aplikimit për herë të parë:

- Përcaktimi i modelit të biznesit në të cilin mbahet një aktiv financiar.
- Emërtimi dhe revokimi i emërtimeve të mëparshme të aktiveve të caktuara financiare dhe detyrimeve financiare të matura në VDNFH.
- Përcaktimi i investimeve të caktuara strategjike që nuk mbahen për tregti si në VDNATGJ .

SNRF 9 përmban parimet për njohjen, matjen dhe çregjistrimin, si dhe për kontabilitetin mbrojtës. Kërkesat kryesore të SNRF 9 mund të përmbliidhen si më poshtë:

Sipas SNRF 9, të gjitha aktivet financiare maten me koston e amortizuar ose me vlerën e drejtë. Instrumentet e borxhit të cilat mbahen në kuadër të një modeli biznesi objektiv i të cilit është grumbullimi i flukseve monetare kontraktuale dhe fluksat monetare kontraktuale të të cilave përbëhen nga vetëm pagesat e principalit dhe interesit mbi shumën e principalit të papaguar duhet të maten me koston e amortizuar në periudhat pasuese. Të gjitha instrumentet e tjerë duhet të maten me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

SNRF 9 gjithashtu përmban një opsion, i cili më pas nuk mund të revokohet, të njohë ndryshimet e mëvonshme në vlerën e drejtë të një investimi të kapitalit (që nuk mbahet për tregtim) në të ardhura të tjera përmbledhëse, vetëm të ardhurat e dividendëve njihen në fitim ose humbje.

Zbatimi i SNRF 9 ka ndryshuar rrënjësisht kontabilitetin për kompensimet për rreziqet e kreditit nga Grupi. Sipas SNRF 9, kërkesat për zhvlerësim janë të zbatueshme për aktivet financiare të matura me koston e amortizuar dhe me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithpërfshirëse.

SNRF 9 zëvendëson modelin e 'humbjeve të ndodhura' në SNK 39 me një model 'humbje të pritshme të kredisë'. Modeli i ri i zhvlerësimit vlen edhe për angazhimet e caktuara të huasë dhe kontratat e garancisë financiare, por jo për investimet e kapitalit. Sipas SNRF 9, humbjet nga kreditë njihen më parë se sipas SNK 39

Grupi mat humbjet e humbjeve në një shumë të barabartë me HPK gjatë gjithë jetës. HPK gjatë gjithë jetës janë HPK që rezultojnë nga të gjitha ngjarjet e mundshme të mospagesës gjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar. Instrumentet financiare për të cilat një HPK gjatë gjithë jetës regjistrohet, por që nuk janë të zhvlerësuara nga kredia, referohen si 'Instrumentet financiare të Nivelit 2'. Aktivitetet financiare të zhvlerësuara me kredi, të mbartura me koston e amortizuar dhe aktivitetet financiare të borxhit të mbartuara në VDNATGJ, quhen 'Aktivitetet financiare të Nivelit 3'.

HPK 12-mujore janë pjesë e HPK që rezultojnë nga ngjarjet e papaguara të një instrumenti financiar që janë të mundshme brënda 12 muajve pas datës së raportimit. Instrumentet financiare për të cilat një HPK 12-mujore është njohur njihen si 'Instrumentet financiare të Nivelit 1'.

Niveli 1 kërkon, në kohën e njohjes fillestare, njohjen e vlerës aktuale të humbjeve të pritshme të kredisë prej 12 muajsh. Nëse ka një rritje të ndjeshme në rrezikun e kredisë, provizioni i humbjes së kredisë duhet të rritet deri në shumën e humbjes së pritshme gjatë gjithë jetës (Nivel 2).

Metodat për përcaktimin e shumës së zhvlerësimit shpjegohen në seksionin Zhvlerësimi i përgjithshëm (SNRF 9) nën Parimet e njohjes dhe matjes. Efektet sasiore të zbatimit të SNRF 9 më 1 janar 2018 janë paraqitur në seksionin e tranzicionit në SNRF9.

SNRF 15 (Të ardhurat nga kontratat me klientet; hyrja në fuqi 1 janar 2018)

Zbatimi i SNRF 15 nuk ndikoi në kohën ose shumën e të ardhurave nga tarifat dhe komisionet nga kontratat me klientët dhe aktivitetet dhe detyrimet përkatëse të njohura nga Grupi. Prandaj, ndikimi në informacionin krahasues është i kufizuar në kërkesat e reja të paraqitjes.

Tarifat dhe pagesat që perfshihen në kuadër të fushëveprimit të SNRF 15 për shkak të substancës së tyre ekonomike njihen në fitim ose humbje në datën në të cilën shërbimi është dhënë ose që shtyhet dhe njihet në bazë lineare. Për shkak që të ardhurat në kuadër të SNRF 15 përfshijnë tarifat e performancës për shërbimet në administrimin dhe administrimin e kredisë, të cilat tashmë janë shtyrë si të ardhura nga komisioni sipas SNK 18 dhe gjithashtu duhet të shtyhen sipas SNRF 15, nuk ka efekt në lidhje me të ardhurat neto nga komisionet.

Ndryshimet në SNRF 2 (Pagesat e bazuara me aksione, hyrja në fuqi më 1 janar 2018)

Ndryshimet kanë të bëjnë me çështjet individuale që lidhen me kontabilitetin e pagesave të bazuara në aksione të rregulluara me para në dorë. Ndryshimi / shtesa kryesore ka të bëjë me faktin se SNRF2 tani përmban dispozita që lidhen me llogaritjen e vlerës së drejtë të detyrimeve që rrjedhin nga pagesat e bazuara në aksione. Miratimi i këtyre ndryshimeve nuk kishte ndikim në pasqyrat financiare të konsoliduara të Grupit.

Ndryshimet në SNK 40 (Klasifikimi i aktivitetit afatgjatë material të investuar në ndërtim, hyrja në fuqi nga 1 janari 2018)

Ndryshimet shërbejnë për të sqaruar dispozitat që lidhen me transferimet në ose nga portofoli i aktiveve afatgjata materiale për investim. Në veçanti, ndryshimet sqarojnë nëse prona është në ndërtim e sipër ose zhvillimi i klasifikuar më parë në inventar mund të transferohet në aktive materiale afatgjata për investim kur ka një ndryshim të dukshëm të përdorimit. Miratimi i këtyre ndryshimeve nuk kishte ndikim në pasqyrat financiare të konsoliduara të Grupit.

Përmirësimet vjetore të ciklit të SNRF 2014-2016 (hyrja në fuqi 1 janar 2017/2018)

Ndryshimet kanë të bëjnë me detaje:

- SNRF 1 Zbatimi për herë të parë i Standardeve Ndërkombëtare të Raportimit Financiar: Zhdukja e masave të lehtësimit të përkohshme të lehtësimit për zbatuesit për herë të parë.
- SNK 28 Investimet në pjesëmarrje dhe sipërmarrje të përbashkëta: sqarimi se mundësia për të matur një investim në një njësi ekonomike ose sipërmarrje të përbashkët të mbajtur nga një njësi me kapital sipërmarrës ose subjekt tjetër kualifikues mund të ushtrohet ndryshe për çdo investim.

Miratimi i këtyre ndryshimeve nuk kishte ndikim në pasqyrat financiare të konsoliduara të Grupit.

KIRNF 22 (Transaksionet dhe paradhënia në monedhë të huaj, hyrja në fuqi 1 janar 2018)

Ky interpretim sqaron kontabilitetin dhe konsideratat për transaksione që përfshijnë marrjen ose pagesën në një monedhë të huaj. Aplikimi i këtij interpretimi nuk kishte ndikim në pasqyrat financiare të konsoliduara të Grupit.

Ndryshimet në paraqitjen e pasqyrave financiare të konsoliduara

Grupi ka bërë ndryshime në paraqitjen e pasqyrave financiare të konsoliduara që kryesisht kanë të bëjnë me prezantimin e instrumenteve financiare, në mënyrë që të jenë në përputhje me pasqyrat financiare të konsoliduara të Raiffeisen Bank International AG. Ndryshimi gjithashtu bëri të nevojshme për të përshtatur paraqitjen e periudhës së krahasueshme dhe datën e krahasueshme të raportimit.

Tabelat e mëposhtme tregojnë lidhjen e zërave të pasqyrave financiare aktuale me zërat e paraqitur në pasqyrat financiare të konsoliduara për vitin e përfunduar më 31 dhjetor 2017.

Shënime shpjeguese dhe pasojat në lidhje me SNRF 9 janë paraqitur veçmas për çdo zë në kapitullin vijues Tranzicioni i SNRF 9 dhe janë të bazuara në prezantimin aktual. Titujt e kolonave përfaqësojnë pikat e mëparmë të gjendjes së pozicionit financiar, ndërsa titujt e rreshtave reflektojnë paraqitjen e re të pasqyrës së pozicionit finansi.

Aktivet 31/12/2017 në mijë LEK	Paraaja dhe ekuivalentët e saj	Shuma të kushtëzuara	Hua dhe paradhënie për klientët	Humbjet nga zhvlerësimi i huave dhe paradhënieve	Aktivet tregtare	Letra me vlerë të mbajtura deri në maturim	Aktive financiare - të përcaktuara me vlerë të drejtë
Arka, banka qendrore dhe depozitat pa afat	15,377,199	19,467,731	-	-	-	-	-
Aktivet financiare - kostoja e amortizuar	35,693,994	-	103,374,861	-13,293,312	-	72,768,827	-
Aktive financiare - të përcaktuara me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes	-	-	-	-	-	-	2,485,514
Aktive financiare – me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes	-	-	-	-	7,826,094	-	-
Emri i mirë	-	-	-	-	-	-	-
Aktive të qëndrueshme të trupëzuara	-	-	-	-	-	-	-
Aktive të qëndrueshme të patrupëzuara	-	-	-	-	-	-	-
Aktivet tatimore aktuale	-	-	-	-	-	-	-
Aktivet tatimore të shtyra	-	-	-	-	-	-	-
Aktivet të tjera	-	-	-	-	-	-	-
Totali	51,071,193	19,467,731	103,374,861	-13,293,312	7,826,094	72,768,827	2,485,514

Kapitali dhe detyrimet 31/12/2017 në mijë LEK	Paraaja dhe ekuivalentët e saj	Shuma të kushtëzuara
Detyrimet financiare - kostoja e amortizuar	4,502,268	204,626,518
Provizionet për detyrimet	0	0
Detyrime të tjera	0	0
Kapitali aksionar	0	0
Totali	4,502,268	204,626,518

Investimet në filiale	Parapagimi aktual i tatimit mbi të ardhurat	Tatimi i shtyrë	Aktive të qëndrueshme të patrupëzuara	Aktive të qëndrueshme të trupëzuara	Të tjera	Totali i aktiveve
-	-	-	-	-	-	34,844,930
-	-	-	-	-	8,579	198,552,949
-	-	-	-	-	-	2,485,514
-	-	-	-	-	-	7,826,094
92,783	-	-	-	-	-	92,783
-	-	-	-	1,482,584	-	1,482,584
-	-	-	1,460,951	-	-	1,460,951
-	1,217,819	-	-	-	-	1,217,819
-	-	20,140	-	-	-	20,140
-	-	-	-	-	2,471,148	2,471,148
92,783	1,217,819	20,140	1,460,951	1,482,584	2,479,727	250,454,912

Detyrime të tjera	Detyrimi i varur	Kapitali	Totali i kapitalit dhe detyrimeve
1,276,508	8,820,852	0	219,226,146
224,708	0	0	224,708
670,156	0	0	670,156
0	0	30,333,902	30,333,902
2,171,372	8,820,852	30,333,902	250,454,912

Aktivitet 01/01/2017 në mijë LEK	Para dhe ekuivalentët e saj	Shumat të kushtëzuara	Hua dhe paradhënie për klientët	Humbjet nga zhvlerësimi i huave dhe paradhënieve	Aktivitet tregtare	Letra me vlerë të mbajtura deri në maturim	Aktivitet financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë
Arka, banka qendrore dhe depozitat pa afat	25,789,966	21,628,345	-	-	-	-	-
Aktivitet financiare - kostoja e amortizuar	31,256,368	-	110,382,716	-19,790,784	-	77,833,482	-
Aktivitet financiare - të përcaktuara me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes	-	-	-	-	-	-	2,528,780
Aktivitet financiare – me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes	-	-	-	-	14,198,975	-	-
Emri i mirë	-	-	-	-	-	-	-
Aktivitet të qëndrueshme të trupëzuara	-	-	-	-	-	-	-
Aktivitet të qëndrueshme të patrupëzuara	-	-	-	-	-	-	-
Aktivitet tatimore aktuale	-	-	-	-	-	-	-
Aktivitet tatimore të shlyra	-	-	-	-	-	-	-
Aktivitet të tjera	-	-	-	-	-	-	-
Totali	57,046,334	21,628,345	110,382,716	-19,790,784	14,198,975	77,833,482	2,528,780

Kapitali dhe detyrimet 01/01/2017 në mijë LEK	Depozitat nga bankat dhe institucionet financiare	Depozitat nga klientët
Detyrimet financiare - kostoja e amortizuar	4,329,408	229,179,129
Provizionet për detyrimet	0	0
Detyrime të tjera	0	0
Kapitali aksionar	0	0
Totali	4,329,408	229,179,129

Investimet në filiale	Parapagimi aktual i tatimit mbi të ardhurat	Tatimi i shtyrë	Aktive të qëndrueshme të patrupëzuara	Aktive të qëndrueshme të trupëzuara	Të tjera	Totali i aktiveve
		-	-	-	-	47,418,311
		-	-	-	-	199,688,023
		-	-	-	-	2,528,780
		-	-	-	-	14,198,975
92,783	-	-	-	-	-	92,783
		-	-	1,603,016	-	1,603,016
		-	1,557,194	-	-	1,557,194
	746,741	-	-	-	-	746,741
	-	28,039	-	-	-	28,039
	-	-	-	-	2,675,591	2,675,591
92,783	746,741	28,039	1,557,194	1,603,016	2,681,832	70,537,453

Detyrime të tjera	Detyrimi i varur	Kapitali	Totali i kapitalit dhe detyrimeve
1,001,232	8,965,577	0	243,475,346
375,145	0	0	375,145
1,088,400	0	0	1,088,400
0	0	25,598,562	25,598,562
2,464,777	8,965,577	25,598,562	270,537,453

Tabela e mëposhtme tregon rakordimin e pasqyrës së të ardhurave përmblendhëse për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2017 në formatin e ri. Titujt e kolonave paraqesin pikat e mëparshme në pasqyrën e të ardhurave përmblendhëse, ndërsa titujt e reshtave pasqyrojnë paraqitjen e re të pasqyrës së ardhurave përmblendhëse:

në mijë LEK	Të ardhurat neto nga interesat	Rimarrjet nga zhvlerësimi i huava të dhena të klientët	Të ardhurat nga tarifaf dhe komisionet	Të ardhurat / humbjet neto nga tregtia	Të ardhurat neto nga investimet financiare	Shpenzimet e përgjithshme administrative	Të ardhura/ shpenzime të tjera operative neto	Të ardhura neto nga nxjerja jashtë perdorimit e aktiveve të grupit	Fitim/ Humbje para tatimit
Të ardhurat neto nga interesi	7,140,841	0	0	345,915	0	0	0	0	7,486,756
Të ardhurat neto nga komisionet dhe tarifaf	0	0	2,620,706	0	0	0	0	0	2,620,706
Të ardhura / (humbje) tregtare neto	0	0	0	-182,106	-36,745	0	0	0	-218,851
Të ardhura të tjera operative neto	0	0	0	0	0	0	521,756	0	521,756
Të ardhurat operative	7,140,841	0	2,620,706	163,809	-36,745	0	521,756	0	10,410,367
Shpenzimet e stafit	0	0	0	0	0	-2,567,105	0	0	-2,567,105
Shpenzime të tjera administrative	0	0	0	0	0	-2,777,975	0	0	-2,777,975
Amortizime	0	0	0	0	0	-633,515	0	0	-633,515
Masat e veçanta qeveritare	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Humbjet nga zhvlerësimi i aktiveve financiare	0	447,691	0	0	0	0	0	0	447,691
Fitimi para tatimit	7,140,841	447,691	2,620,706	163,809	-36,745	-5,978,595	521,756	0	4,879,463

Të ardhurat neto nga interesat: Të ardhurat nga dividendët, të paraqitura më parë në të ardhurat neto nga interesi, paraqiten në një vijë të veçantë si të ardhura nga dividendët.

Të ardhurat / humbjet neto nga tregtimi: Të ardhurat neto nga interesat nga aktivet tregtare janë klasifikuar nga të ardhurat/(humbjet) nga tregtimi neto në të ardhura të tjera nga interesi.

Zhvlerësimi: Humbjet nga zhvlerësimi për huatë dhe paradhëniet, letrat me vlerë të investimit dhe aktivet e tjera financiare të matura me koston e amortizuar dhe VDATGJ paraqiten si zë i veçantë në pasqyrën e të ardhurave përmblendhëse.

Fondi i ndërhyrjes së jashtëzakonshme dhe Primi i sigurimit të depozitave: Kontributi për fondin e ndërhyrjes së jashtëzakonshme paraqitet në zërin "Masat e veçanta qeveritare" dhe primi i sigurimit të depozitave, i cili në vitin 2017 është paraqitur si një zë i veçantë, është paraqitur në shpenzimet e përgjithshme administrative.

Tranzicioni në SNRF 9

Ky seksion përmban një analizë të tranzicionit nga shifrat e raportuara më 31 dhjetor 2017 me ato pas miratimit për herë të parë të SNRF 9 më 1 janar 2018.

Ndryshimet në politikat kontabël që rezultojnë nga zbatimi i SNRF 9 janë zbatuar në mënyrë retrospektive, përveç siç përshkruhet më poshtë.

- Periudhat krahasuese në përgjithësi nuk janë riparaqitur. Diferencat në vlerën kontabël të aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare që rezultojnë nga miratimi i SNRF 9 njihen në fitimet e pashpërndara më 1 janar 2018. Rrjedhimisht, informacioni i paraqitur për vitin 2017 nuk pasqyron kërkesat e SNRF 9 dhe për këtë arsye nuk është të krahasueshme me informacionin e paraqitur për 2018 sipas SNRF 9.

Grupi përdori përjashtimin për të mos rivendosur periudhat krahasuese, por duke pasur parasysh se ndryshimet e bëra nga SNRF 9 në SNK 1 paraqitën kërkesën për të paraqitur "të ardhurat nga interesi të llogaritura duke përdorur normën efektive të interesit" si një zë i veçantë në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe ATGJ, Grupi ka ndryshuar përshkrimin e zërit nga "të ardhurat nga interesi" të raportuara në vitin 2017 në "të ardhurat nga interesi të llogaritura duke përdorur metodën e interesit efektiv.

- Vlerësimet e mëposhtme janë bërë në bazë të fakteve dhe rrethanave që kanë ekzistuar në datën e aplikimit fillestar.
  - Përcaktimi i modelit të biznesit brenda të cilit mbahet një aktiv financiar.
  - Emërtimi dhe revokimi i emërtimeve të mëparshme të aktiveve dhe detyrimeve financiare të caktuara, të matura në VDNFH.

Nëse një garanci e borxhit kishte rrezik të ulët të kredisë në datën e zbatimit fillestar të SNRF 9, atëherë Grupi ka marrë përsipër që rreziku i kredisë mbi aktivin nuk është rritur ndjeshëm që nga njohja e tij fillestare.

Efkti i tranzicionit i paraqitur në kapitalin neto arriti në minus 1,923,332 mijë LEK.

Tabela e mëposhtme tregon kategoritë origjinale të matjes në përputhje me SNK 39 dhe kategoritë e reja të matjes sipas SNRF 9 për aktivet dhe detyrimet financiare të Grupit më 1 janar 2018:

Përmbledhje – Tranzicioni në SNRF 9

Efkti i tranzicionit i paraqitur në kapital përbëhet nga:

në mijë LEK	Efkti tranzicionit 01/01/2018
Klasifikimi dhe matja: Titujt e borxhit të riklasifikuara (shih (a) më poshtë)	810,673
Efkti i zhvlerësimit	1,112,659
Totali	1,923,332

në mijë LEK	Klasifikimi origjinal sipas SNK 39	Klasifikimi i ri sipas SRNF9	Vlera kontabël origjinale sipas SNK 39	Vlera e re kontabël sipas SNRF 9
Aktivët financiarë (të riparaqitura)				
Arka, banka qendrore dhe llogarite pa afat	Huatë dhe të arkëtueshme	Të mbajtura me kosto të amortizuar	34,844,930	34,844,930
Aktivët financiarë - kostoja e amortizuar	Të mbajtura deri në maturim	Të mbajtura me kosto të amortizuar	198,552,949	197,678,509
Aktive financiare - të përcaktuara me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes (a)	VDNFH	Të mbajtura me kosto të amortizuarr	2,485,514	2,241,346
Aktivët financiarë - të mbajtura për tregtim (a)	VDNFH	Të mbajtura me kosto të amortizuar	7,825,175	7,057,653
Aktivët financiarë - të mbajtura për tregtim	VDNFH	VDNFH	919	919
Aktivët tjera	Huatë dhe të arkëtueshme	Të mbajtura me kosto të amortizuar	223,313	223,313
Aktivët financiarë totale			243,932,800	242,046,670

Tranzicioni në SNRF 9 (vazhdim)

Detyrimet financiare (të riparaqitura)				
Detyrimet financiare - kostoja e amortizuar	Të mbajtura me kosto të amortizuar	Të mbajtura me kosto të amortizuar	219,226,146	219,226,146
Provizionet për detyrimet	Të mbajtura me kosto të amortizuar	Të mbajtura me kosto të amortizuar	224,708	261,910
Detyrimet financiare totale			219,450,854	219,488,056

Politikat kontabël të Grupit për klasifikimin e instrumenteve financiare sipas SNRF 9 janë paraqitur në seksionin "Parimet e njohjes dhe matjes". Aplikimi i këtyre politikave ka rezultuar në riklasifikimet e paraqitura në tabelën më poshtë.

1. Para zbatimit të SNRF 9, Grupi mbante letra me vlerë të tregtueshme të investimit dhe letra me vlerë të VDNFH. Me zbatimin e SNRF 9, më 1 janar 2018, këto letra me vlerë të investimit u riklasifikuan në "me koston e amortizuar" dhe vlera e tyre kontabël u rivlerësua në mënyrë që kostoja e tyre e amortizuar sipas SNRF 9 të ishte sikur këto aktive të ishin llogaritur me koston e amortizuar fillimin e tyre.

Tabela në vijim përputh vlerat kontabël neto sipas SNK 39 me vlerat kontabël sipas SNRF 9 nga tranzicioni në SNRF 9 më 1 janar 2018.

	SNK 39 Vlera kontabël		SNRF 9 Vlera kontabël	
	31 dhjetor 2017	Riklasifikimi	Ri-matja	1 janar 2018
në mijë LEK				
Aktivet financiare - kosto e amortizuar				
Arka, banka qendrore dhe llogaritë pa afat				
Balanca hapëse	34,844,930			
Ri-matja e vlerës				
Balanca në fund				34,844,930
Aktivet financiare – me kosto të amortizuar				
Balanca hapëse	198,552,949	-	-	-
Nga aktivet financiare - vlera e drejtë e përcaktuar përmes fitimit ose humbjes	-	2,485,514	-	-
Nga aktivet financiare - vlera e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes	-	7,825,175	-	-
Ri-matja e vlerës - riklasifikimi i letrave me vlerë të investimit			-810,673	
Ri-matja e vlerës - zhvleresim shtesë	-	-	-1,075,457	-
Bilanci në fund	-	-	-	206,977,508
Aktivet tjera	223,313	-	-	223,313
Totali – me kosto të amortizuar	233,621,192	10,310,689	-1,886,130	242,045,751

Tranzicioni në SNRF 9 (vazhdim)

në mijë LEK	SNK 39	Riklasifikimi	Ri-matja	SNRF 9
	Vlera kontabël			Vlera kontabël
	31 dhjetor 2017			1 janar 2018
Aktivët financiarë				
Aktivët financiarë - vlera e drejtë e përcaktuar përmes fitimit / humbjes				
Balanca hapëse	2,485,514			
Për aktivët financiarë - kosto e amortizuar		(2,485,514)	-	
Balanca në fund				-
Aktivët financiarë - të mbajtura për tregtim				
Balanca hapëse	7,826,094			
Për aktivët financiarë - kosto e amortizuar		(7,825,175)	-	
Balanca në fund				919
Totali i VDNFH	10,311,608	(10,310,689)	-	919

në mijë LEK	SNK 39	Riklasifikimi	Ri-matja	SNRF 9
	Vlera kontabël			Vlera kontabël
	31 dhjetor 2017			1 janar 2018
Detyrimet financiare				
Kosto e amortizuar				
Provizionet për detyrimet				
Balanca hapëse	224,708	-	-	-
Ri-matja e vlerës	-	-	-37,202	-
Balanca në fund	-	-	0	187,506
Total - Kosto e amortizuar	224,708	0	-37,202	187,506
Ndikimi total	-	-	-1,923,332	-

Zhvlerësimet e tranzicionit për aktivët financiarë - kosto e amortizuar

	SNK 39	Zhvlerësime shtesë	SNRF 9
	Vlera kontabël		Vlera kontabël
	31/12/2017		1/1/2018
Aktivët financiarë - kosto e amortizuar	15,916,504	1,075,457	16,991,961
për Instrumentet e borxhit	0	28,099	28,099
për Kredi dhe paradhënie	15,916,504	1,047,358	16,963,862
Zërat jashtë bilancit	21,140	37,202	58,342
per angazhime për huatë e dhëna	15,034	40,878	55,912
për garanci financiare të dhëna	6,106	-3,676	2,430
Totali	15,937,644	1,112,659	17,050,303

SHËNIME PËR PASYRËN E TË ARDHURAVE GJITHËPËRFSHIRËSE

1. TË ARDHURA NGA INTERESAT, NETO

në mijë LEK	2018	2017
Të ardhura nga interesat		
Aktive financiare - kosto e amortizuar	7,324,417	7,254,950
Aktive të tjera	87,027	1,653
Të ardhura nga interesat mbi detyrimet financiare	1,963	2,700
Të ardhurat nga interesat llogaritur me metodën e interesit efektiv	7,413,407	7,259,303
Të ardhura të tjera nga interesat	177,440	1,034,587
Totali i të ardhurave nga interesi	7,590,847	8,293,890
Shpenzime për interesat		
Detyrimet financiare - kosto e amortizuar	-404,288	-595,887
Shpenzimet e interesit për aktivet financiare	-142,642	-211,247
Shpenzimet totale të interesit	-546,930	-807,134
Të ardhura nga interesat, neto	7,043,917	7,486,756

2. TË ARDHURA NGA TARIFAT DHE KOMISIONET, NETO

në mijë LEK	2018	2017
Kliringu, shlyerja dhe shërbimet e pagesave	2,059,571	1,554,847
Kredi për biznesin	121,285	147,892
Letrat me vlerë	31,835	34,530
Transaksionet në valutë të huaj	141,646	126,179
Të tjera	1,002,612	1,418,822
Të ardhurat totale nga komisionet nga kontratat me klientët	3,356,949	3,282,270
Kontratat e garancisë financiare dhe angazhimet e huasë	20,684	21,012
Të ardhurat totale nga komisionet	3,377,633	3,303,282
Kliringu, shlyerja dhe shërbimet e pagesave	-607,888	-502,212
Kredi dhe garanci për biznesin	-7,834	-15,343
Të tjera	-133,250	-164,902
Totali i shpenzimeve të komisioneve nga kontratat me klientët	-748,972	-682,457
Garanci financiare nga kontratat dhe angazhimet e huasë	-	-
Totali i komisioneve	-748,972	-682,457
Të ardhura nga tarifatat dhe komisionet, neto	2,628,661	2,620,825

Komisionet nuk përfshijnë tarifatat e marra për huatë dhe paradhëniet për klientët (kostot e transaksionit), të cilat janë përshtatur në njohjen fillestare për vlerën kontabël të këtyre aktiveve financiare sipas metodës së normës efektive të interesit. Të ardhurat nga komisionet nga kontratat me klientet maten në bazë të shumës së specifikuar në një kontratë me një klient. Grupi njeh të ardhurat kur transferon kontrollin mbi një shërbim vetëm për një klient.

2. TË ARDHURA NGA TARIFAT DHE KOMISIONET, NETO (VAZHDIM)

Grupi ofron shërbime bankare vetëm klientëve me pakicë dhe korporata, duke përfshirë administrimin e llogarisë, ofrimin e linjave të kredisë, transaksionet e këmbimit valutor, kartën e kreditit dhe tarifën e shërbimit. Tarifën për administrimin e llogarisë rrjedhëse ngarkohen në llogarinë e klientit në baza mujore. Grupi rregullisht përcakton normat për klientet me pakicë dhe korporatat bankare. Tarifën e bazuar në transaksion për shkëmbim, transaksionet e këmbimit valutor dhe overdraftat ngarkohen në llogarinë e klientit kur bëhet transaksioni. Tarifën e servisimit janë të ngarkuara në baza mujore dhe bazohen në norma fikse të rishikuara rregullisht nga Grupi.

Të ardhurat nga shërbimi i llogarisë dhe tarifën e shërbimit njihen gjatë kohës kur shërbimet ofrohen. Të ardhurat që lidhen me transaksionet njihen në momentin në të cilin kryhet transaksioni.

3. HUMBJET TREGTARE NETO

në mijë LEK	2018	2017
Fitimet / (humbjet) neto të aktiveve dhe pasiveve financiare - vlera e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes	54,728	-327,190
Letrat me vlerë të borxhit	54,728	-340,766
Fitimi nga instrumentat mbrojtës	-	13,576
Humbja neto mbi aktivet dhe detyrimet financiare - vlera e drejtë e përcaktuar përmes fitimit ose humbjes	-	-36,745
Letrat me vlerë të borxhit	-	-36,745
Diferencat e këmbimit, neto	-324,771	145,801
Totali	-270,043	-218,134

4. (HUMBJE)/TË ARDHURA TË TJERA OPERATIVE, NETO

në mijë LEK	2018	2017
Fitimet për mosnjohjen e aktiveve jo financiare	48,539	76,521
Të ardhurat neto nga qiraja nga aktivet materiale afatgjata për investim, duke përfshirë qiratë operative (pasurive të patundshme)	7,592	7,283
Të ardhura nga rimarrja e provizioneve të tjera	-	128,056
Të ardhura të ndryshme operative	53,182	848,929
Të ardhura të tjera operative	109,313	1,060,789
Shpenzime për kolaterale të riposduara	-154,308	-43,019
Humbjet për mosnjohjen e aktiveve jo financiare	-	-15,757
Shpenzimet alokimi për provigjoneve të tjera	-13,255	-235,443
Taksat e tjera	-46,486	-68,444
Shpenzime të ndryshme operative	-82,417	-176,489
Shpenzime të tjera operative	-296,466	-539,152
Totali	-187,153	-521,637

Të ardhurat e ndryshme operative në vitin 2017 përfshijnë të ardhurat nga fitimi i një procesi gjyqësor me autoritetet tatimore për një shumë prej 725,464 mijë LEK

5. SHPENZIME TË PËRGJITHSHME ADMINISTRATIVE

në mijë LEK	2018	2017
Shpenzime stafi	-2,451,253	-2,355,190
Shpenzime të tjera administrative	-2,773,765	-2,984,845
Amortizimi i mjeteve të qëndrueshme të trupëzuara dhe të patrupëzuara	-533,537	-639,277
Totali	-5,758,555	-5,979,312

Shpenzime stafi

në mijë LEK	2018	2017
Paga	-2,126,191	-1,999,406
Kostot e sigurimeve shoqërore dhe taksat e lidhura me stafit	-226,117	-220,985
Shpenzime të tjera shoqërore vullnetare	-41,153	-35,222
Shpenzime për kontribute në planet e pensioneve të përcaktuara	-15,917	-16,479
Shpenzime stafi nën programin e shpërblyerjes të shtyrë	-35,062	-83,098
Përfitimet e ndërprerjes së punës	-6,813	-
Totali	-2,451,253	-2,355,190

Shpenzime për kontribute në planet e pensioneve të përcaktuara

në mijë LEK	2018	2017
Anëtarët e bordit menaxhues dhe stafi i lartë	-6,805	-6,853
Punonjës të tjerë	-9,112	-9,626
Totali	-15,917	-16,479

Shpenzime të tjera administrative

në mijë LEK	2018	2017
Shpenzime për zyrat	-534,014	-584,332
Shpenzime për IT	-565,300	-601,758
Shpenzime ligjore, konsultime dhe këshilluese	-289,926	-343,310
Reklamim, PR dhe shpenzime promocionale	-307,949	-300,730
Shpenzime komunikimi	-54,862	-64,996
Furnizime të zyrës	-25,543	-25,481
Shpenzime të makinave	-40,964	-46,752
Primi i sigurimit të depozitave	-571,743	-627,567
Shpenzime të sigurisë	-20,532	-21,968
Shpenzime të udhëtimit	-31,029	-33,428
Shpenzime të trajnimit për stafin	-27,806	-36,204
Shpenzime të ndryshme administrative	-304,097	-298,319
Totali	-2,773,765	-2,984,845

Amortizimi i mjeteve të qëndrueshme të trupëzuara dhe të patrupëzuara

në mijë LEK	2018	2017
Aktive të qëndrueshme të trupëzuara	-283,792	-353,848
Aktive të qëndrueshme të patrupëzuara	-249,745	-285,429
Totali	-533,537	-639,277

6. MASAT E VEÇANTA QEVERTARE

në mijë LEK	2018	2017
Kontributi për fondin e nderhyrjes së jashtëzakonshme	-123,050	-
Totali	-123,050	-

Kontributi për fondin e nderhyrjes së jashtëzakonshme është në përputhje me ligjin "Për rimëkëmbjen dhe nderhyrjen në banka në Republikën e Shqipërisë" dhe aktet nënligjore përkatëse, ku secila bankë në Shqipëri paguan një kontribut vjetor të llogaritur në mënyrë ndarje proporcionale me tregun përkatës, për krijimin e një niveli të caktuar të fondit të nderhyrjes emergjente. Ky fond llogaritet nga Banka e Shqipërisë dhe administrohet nga Agjencia e Sigurimit të Depozitave (ASD) në përputhje me politikën e investimeve të instrumenteve financiare të fondit.

7. RIMARRJE E ZHVLERËSIMIT TË AKTIVEVE FINANCIARE

në mijë LEK	2018	2017
Huate dhe paradheniet	671,890	426,258
Letrat me vlerë të borxhit	-7,764	-
Angazhimet e huasë, garancitë financiare dhe angazhimet e tjera të dhëna	-23,646	21,433
Totali	640,480	447,691

8. TATIMI MBI FITIMIN

në mijë LEK	2018	2017
Tatimi aktual mbi të ardhurat	-663,378	-136,223
Aktive tatimore të shtyra	-13,099	-7,900
Totali	-676,477	-144,123

9. TATIMI MBI FITIMIN (VAZHDIM)

Tabela e mëposhtëme tregon marrëdhënien midis fitimit përpara taksës dhe barrës tatimore efektive:

në mijë LEK	2018	2017
Fitimi para tatimit	3,974,257	4,879,463
Shpenzimet teorike të tatimit mbi të ardhurat duke përdorur normën tatimore 15%	596,139	731,919
Efektivi tatimor:		
Të ardhura të përjashtuara nga tatimi	7,748	9,714
Shpenzimet jo të zbritshme	116,453	76,564
Paksimi tatimit nga humbjet e mbartura	-43,863	-674,074
Barra efektive e taksave	676,477	144,123
Shkalla e taksës në përqindje	14.3%	-

SHËNIME PËR PASQYRËN E POZICIONIT FINANCIAR

10. ARKA, BANKA QENDRORE DHE DEPOZITA TË TJERA PA AFAT

në mijë LEK	2018	2017
Arka	4,381,367	3,621,219
Balancat në bankat qendrore:	18,025,477	30,295,508
<i>nga e cila, balancat e kufizuara - Rezerva e detyrueshme</i>	17,566,342	19,273,090
Depozita të tjera pa afat në bankë	589,849	928,203
<i>nga e cila, balancat e kufizuar si garanci bankare</i>	183,757	194,641
Totali	22,996,693	34,844,930

Arka, banka qendrore dhe depozita të tjera pa afat përfshijnë para në dorë, llogaritë rrjedhëse dhe rezervat e detyrueshme në Bankën Qendrore të Shqipërisë, si dhe depozitat pa afat në bankat që paguhen menjëherë.

Rezervat e detyrueshme me Bankën Qendrore nuk janë për përdorim të përditshëm nga Grupi dhe përfaqësojnë një depozitë minimale rezervë, të kërkuar nga Banka Qendrore e Shqipërisë. Rezervat e tilla llogariten si 10% të shumës mesatare të depozitave për muajin që u detyrohen bankave dhe klientëve, dhe janë të dyja në LEK dhe në valutë (USD dhe EUR).

Para dhe ekuivalentët e saj përfshijnë aktive financiare shumë likuide me maturitet fillestar prej tre muajsh ose më pak nga data e blerjes që i nënshtrohen një rreziku të parëndësishëm të ndryshimeve në vlerën e tyre të drejtë dhe përdoren nga Banka në administrimin e angazhimeve të saj afatshkurtra. Një pasqyrë e parasë dhe ekuivalentëve të saj të përfshira në pasqyrën e flukseve monetare paraqitet më poshtë:

në mijë LEK	2018	2017
Arka (Shënimi 9 më lart)	4,381,367	3,621,219
Balancat në bankën qendrore, pa përfshirë rezervën e detyrueshme (Shënimi 9 më lart)	459,135	11,022,418
Depozita të tjera pa afat, pa përfshirë balancat e kufizuara (Shënimi 9 më lart)	406,092	733,562
Hua dhe paradhënie ndaj bankës qendrore (Shënimi 10 më poshtë)	6,100,453	-
Hua dhe paradhënie të tjera ndaj bankave të tjera (Shënimi 10 më poshtë)	26,924,853	35,693,994
Totali i parasë dhe ekuivalenteve të saj të përfshira në pasqyrën e flukseve monetare	38,271,900	51,071,193

11. AKTIVE FINANCIARE – ME KOSTO TË AMORTIZUAR

në mijë LEK	2018			2017
	Vlera kontabël bruto	Zhvlrësimi i akumuluar	Vlera kontabël	Vlera kontabël
Letrat me vlerë të borxhit	74,463,592	-35,863	74,427,729	72,768,827
Institucione qeveritare	60,147,998	-34,265	60,113,733	57,327,368
Bankat	14,315,594	-1,598	14,313,996	15,441,459
Hua dhe paradhënie	131,854,427	-11,777,215	120,077,212	125,784,122
Bankat qendrore	6,100,500	-47	6,100,453	-
Qeveritë e përgjithshme	10	-	10	7
Bankat	26,925,022	-169	26,924,853	35,693,994
Korporata të tjera financiare	70	-1	69	498
Korporatat jo-financiare	62,326,745	-9,588,439	52,738,307	58,489,939
Personale	36,502,080	-2,188,559	34,313,520	31,599,684
Totali	206,318,019	-11,813,078	194,504,941	198,552,949

12. AKTIVE FINANCIARE - TË PËRCAKTUARA ME VLERË TË DREJTË NËPËRMJET FITIMIT OSE HUMBJS

në mijë LEK	2018	2017
Letrat me vlerë të borxhit	-	2,485,514
Totali		2,485,514

Letrat me vlerë të borxhit më 31 dhjetor 2017 përfshijnë obligacione me obligacione 5 vjeçare dhe 7 vjeçare të emetuara në lekë, të lëshuara nga Qeveria e Shqipërisë me norma kuponi duke filluar nga 6.62% në 7.85%.

13. AKTIVE FINANCIARE – ME VLERË TË DREJTË NËPËRMJET NËPËRMJET FITIMIT OSE HUMBJS

në mijë LEK	2018	2017
Letrat me vlerë të borxhit	2,516	7,826,094
Totali	2,516	7,826,094

Bonot e thesari më 31 dhjetor 2018 përfshijnë bonot e thesarit me kupon zero të Qeverisë Shqiptare, me kthim që varion nga 1.7% në 2.74% në vit (31 dhjetor 2017: bonot e thesarit me zero kupon të Qeverisë së Shqipërisë me kthim duke filluar nga 2.1% në 2.6%).

14. EMRI I MIRË

Gjatë vitit 2009, Raiffeisen Bank bleu 100% të aksioneve të Raiffeisen INVEST - Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a. ("Raiffeisen INVEST"), për një shumë prej 109,648 mijë Lek. Blerja është miratuar nga Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare në bazë të vendimit Nr.30, të datës 26 mars 2009, i regjistruar në Regjistrin Kombëtar Shqiptar më 23 prill. Raiffeisen INVEST ka një kapital të paguar prej 90 milionë lekësh më 31 dhjetor 2018 (2017: 90 milione leke).

Emri i mirë në datën e blerjes është llogaritur si tejkallim i kostos së kombinimit të biznesit mbi aktivet neto të identifikuar të njësisë të blerë, duke rezultuar në një shumë prej 92,783 mijë Lek. Aktivet neto të identifikuar të njësisë të blerë në datën e blerjes kanë përafëruar vlerën e tyre të drejtë në një shumë prej 16,865 mijë Lek.

Emri i mirë testohet për zhvlerësim të paktën një herë në vit ose kur ka shenja se emri i mirë mund të jete zhvlerësuar. Më 31 dhjetor 2018, vlera kontabël e njësisë gjeneruese të mjeteve monetare, në të cilën është shpërndarë emri i mirë, nuk e tejkalon shumën e rikuperueshme të tij dhe për këtë arsye, emri i mirë nuk konsiderohet të jetë i zhvlerësuar. Asnjë humbje nga zhvlerësimi nuk është njohur në pasqyrën e konsoliduar të të ardhurave përmbledhëse për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018 (2017: zero).

15. AKTIVE TË QËNDRUESHME TË TRUPËZUARA DHE TË PATRUPËZUARA

në mijë LEK	2018	2017
Aktive të qëndrueshme të trupëzuara	1,456,318	1,482,584
Toka dhe ndërtesat që përdoren nga Grupi për qëllimet e veta	599,350	639,658
Toka dhe ndërtesa të tjera (aktive afatgjata materiale për investim)	114,737	119,927
Mobiljet e zyrës, pajisjet dhe mjetet e tjera fikse materiale	742,231	722,999
Aktive të qëndrueshme të patrupëzuara	1,336,287	1,460,951
Programe dhe licenca	1,336,287	1,460,951
Totali	2,792,605	2,943,535

Vlera e drejtë e aktive materiale afatgjata për investim të mbajtura sipas modelit të kostos më 31 dhjetor 2018 është 172,167 mijë lekë, më 31 dhjetor 2017 është 119,927 mijë lekë.

Të ardhurat e qirasë nga aktivet afatgjata materiale për investim prej 7,592 mijë Lek (2017: Lek 7,283 mijë) janë njohur në të ardhura të tjera operative neto.

në mijë LEK	Kostoja e blerjes				Më 31/12/2018
	Në 1/1/2018	Shtesa	Pakesime	Transferime	
Aktive të qëndrueshme të trupëzuara	4,907,652	310,803	-286,880	0	4,931,574
Toka dhe ndërtesat që përdoren nga Grupi për qëllimet e veta	1,352,858	63,073	-98,463	477	1,317,945
Toka dhe ndërtesa të tjera (aktive afatgjata materiale për investim)	146,296	5,240	-4,751	0	146,785
Mobiljet e zyrës, pajisjet dhe mjetet e tjera fikse materiale	3,408,498	242,490	-183,666	-477	3,444,068
Aktive të qëndrueshme të patrupëzuara	2,891,324	126,155	-4,942	0	3,012,537
Programe dhe licenca	2,891,324	126,155	-4,942	0	3,012,537
Totali	7,798,976	436,958	-291,822	0	7,944,111

15. AKTIVE TË QËNDRUESHME TË TRUPËZUARA DHE TË PATRUPËZUARA (VAZHDIM)

në mijë LEK	Amortizimet dhe zhvleresimet			Vlera kontabël më
	I akumuluar	Amortizimi i akumuluar për aktivet e shitura	Shpenzimi i vitit	Më 31/12/2018
Aktive të qëndrueshme të trupëzuara	-3,425,068	233,345	-283,534	1,456,318
Toka dhe ndërtesat që përdoren nga Grupi për qëllimet e veta	-713,200	59,497	-64,892	599,350
Toka dhe ndërtesa të tjera (investime në pronë)	-26,369	2,765	-8,444	114,737
Mobiljet e zyrës, pajisjet dhe mjetet e tjera fikse materiale	-2,685,499	171,083	-210,198	742,231
Aktive të qëndrueshme të patrupëzuara	-1,430,373	3,706	-249,583	1,336,287
Programe dhe licenca	-1,430,373	3,706	-249,583	1,336,287
Totali	-4,855,441	237,051	-533,117	2,792,605

në mijë LEK	Në 1/1/2017	Shtesa	Pakesime	Transferime	Më 31/12/2017
Aktive të qëndrueshme të trupëzuara	5,029,691	267,421	-391,654	2,195	4,907,652
Toka dhe ndërtesat që përdoren nga Grupi për qëllimet e veta	1,356,591	48,067	-51,793	-7	1,352,858
Toka dhe ndërtesa të tjera (aktive afatgjata materiale për investim)	146,296	0	0	0	146,296
Mobiljet e zyrës, pajisjet dhe mjetet e tjera fikse materiale	3,526,804	219,354	-339,861	2,202	3,408,498
Aktive të qëndrueshme të patrupëzuara	2,774,167	229,911	-110,559	-2,195	2,891,324
Programe dhe licenca	2,774,167	229,911	-110,559	-2,195	2,891,324
Totali	7,803,858	497,332	-502,213	0	7,798,976

në mijë LEK	Amortizim i akumuluar	Amortizimi i akumuluar për aktivet e shitura	Shpenzimi i vitit	Vlera kontabël më 31/12/2017
Aktive të qëndrueshme të trupëzuara	-3,426,675	353,025	-351,419	1,482,583
Toka dhe ndërtesat që përdoren nga Grupi për qëllimet e veta	-679,946	30,200	-63,454	639,658
Toka dhe ndërtesa të tjera (aktive afatgjata materiale për investim)	-19,296	0	-7,073	119,927
Mobiljet e zyrës, pajisjet dhe mjetet e tjera fikse materiale	-2,727,433	322,825	-280,892	722,998
Aktive të qëndrueshme të patrupëzuara	-1,216,973	72,029	-285,429	1,460,951
Programe dhe licenca	-1,216,973	72,029	-285,429	1,460,951
Totali	-4,643,648	425,054	-636,848	2,943,534

16. AKTIVE TATIMORE

në mijë LEK	2018	2017
Aktive tatimore aktuale	677,936	1,217,819
Aktive tatimore të shtyra	7,041	20,140
Totali	684,977	1,237,959

Aktivitet tatimore të shtyra rrjedhin nga zerat e mëposhtëm:

në mijë LEK	2017	Të njohura në fitim ose humbje	2018
Aktive të qëndrueshme të trupëzuara dhe të patrupëzuara	20,140	-13,099	7,041
Totali	20,140	-13,099	7,041

në mijë LEK	2016	Të njohura në fitim ose humbje	2017
Aktivitet të qëndrueshme të trupëzuara dhe të patrupëzuara	28,039	-7,899	20,140
Totali	28,039	-7,899	20,140

17. AKTIVE TË TJERA

në mijë LEK	2018	2017
Parapagimet dhe të ardhura të shtyra	285,727	307,974
Kolaterale të riposeduara, neto	1,359,633	1,518,310
Aktive të tjera	459,731	644,864
Totali	2,105,091	2,471,148

Kolaterale të riposeduara përfaqësojnë pasuri të patundshme të perfituara nga Grupi për shlyerjen e kredive të papaguara. Grupi pret të shesë kolaterale në të ardhmen të afert. Kolaterale nuk plotësojnë përkufizimin e aktiveve afatgjata të mbajtura për shitje dhe klasifikohen si inventarë në përputhje me SNK 2 "Inventarët". Kolaterale fillimisht njihen me vlerën e drejtë kur janë perfituar.

Kolaterali i riposeduar, neto, përbëhet nga:

në mijë LEK	2018	2017
Kolaterale të riposeduara	1,780,254	1,789,708
Zhvleresimi kolateralit të riposeduar	-420,621	-271,398
Totali	1,359,633	1,518,310

Lëvizjet në zhvleresimin e kolateraleve të riposeduara janë si më poshtë:

në mijë LEK	2018	2017
Balancë në fillim të vitit	271,398	243,049
Shtesa në zhvleresim	154,308	43,019
Rimarrje e zhvleresimit	-5,085	-14,670
Balancë në fund të vitit	420,621	271,398

18. DETYRIMET FINANCIARE – ME KOSTO TË AMORTIZUAR

Tabela në vijim paraqet ndarjen e depozitave nga bankat dhe klientët sipas produktit dhe një pasqyrim të letrave me vlerë të lëshuara:

në mijë LEK	2018	2017
Detyrime ndaj bankave	6,452,671	12,926,938
Llogari rrjedhëse / depozita njëditore / të shlyeshme me njoftim	50,751	1,640,645
Depozitat me afat maturimi	4,502,291	2,465,441
Borxhi i varur	1,899,629	8,820,852
Depozitat nga klientët	187,798,423	205,022,700
Llogari rrjedhëse / depozita njëditore / e shlyeshme me njoftim	138,058,897	149,354,463
Depozitat me afat maturimi	49,739,526	55,668,237
Detyrime të tjera financiare	298,423	1,276,508
Totali	194,549,517	219,226,146

Në detyrimet ndaj bankave përfshihet borxhi i varur. Gjatë vitit 2013, Raiffeisen International AG i dha Bankës një borxh të varur prej 50,000 mijë eurosh. Borxhi mbart një normë interesi prej 5.43% p.a. (2017: 5.43% p.a) dhe të maturuar dhe të paguar më 30 gusht 2018. Borxhi renditet pas të gjithë kreditorëve të tjerë në rast të likuidimit.

Gjatë vitit 2015, Raiffeisen International AG i dha Bankës një borxh të varur prej 15,000 mijë eurosh. Borxhi mbart një normë interesi prej 4.8% p.a. (2017: 4.8% p.a) dhe maturohet më 28 qershor 2020. Borxhi renditet pas të gjithë kreditorëve të tjerë në rast të likuidimit.

Tabela në vijim tregon efektet monetare dhe jo monetare për borxhin e varur sipas SNK 7:

në mijë LEK	2018	2017
Vlera kontabël më 1 janar	8,820,852	8,965,577
Fluksi i parasë	-	-
Efekt i ndryshimeve të kursit të këmbimit	-146,682	-148,200
Shpenzimet e interesit	337,406	494,475
Interesi i paguar	-468,180	-491,000
Principali i paguar	-6,643,768	-
Ndryshimi total	-6,921,224	-144,725
Vlera kontabël më 31 dhjetor	1,899,629	8,820,852

Tabela në vijim paraqet ndarjen e balancave me bankat dhe klientët sipas segmenteve të biznesit dhe borxhit të varur:

në mijë LEK	2018	2017
Banka qendrore	2	-
Institucione qeveritare	2,153,744	1,167,531
Bankat	6,452,669	12,926,938
Korporata të tjera financiare	3,507,756	2,160,288
Korporata jo-financiare	38,451,903	39,412,758
Individët	143,685,020	162,282,123
Totali	194,251,094	217,949,638

19. PROVIZIONE PËR DETYRIMET

në mijë LEK	2018	2017
Provizione për zërat jashtë bilancit	81,821	21,140
Provizione për detyrimet dhe angazhimet jashtë bilancit	81,821	21,140
Shpenzime te përlogaritura për stafin	174,889	160,548
Pagesa bonusi	125,428	120,548
Pushimet e pa marra	49,461	40,000
Provizione të tjera	36,071	43,020
Çështje ligjore dhe tatimore	36,071	33,255
Provizione të tjera	-	9,765
Totali	292,781	224,708

Tabela në vijim tregon ndryshimet në provizionet për detyrimet dhe pagesat në vitin raportues, ku nuk përfshihen rezerva për zërat jashtë bilancit sipas SNRF 9 prej 81,988 mijë LEK, të cilat janë paraqitur në shenimin (28) Zhvillimi i provizioneve.

në mijë LEK	1/1/2018	Alokimet	Rimarjet	Përdorimet	Diferencat e këmbimit	31/12/2018
Shpenzime te përlogaritura për stafin	160,548	338,759	-260,283	-64,135	0	174,889
Pagesa bonusi	120,548	292,395	-223,380	-64,135	0	125,428
Pushimet e pamarrë	40,000	46,364	-36,903	0	0	49,461
Provizione të tjera	43,020	14,710	-6,328	-14,631	-700	36,071
Çështje ligjore dhe tatimore	33,255	14,228	-6,328	-5,084	0	36,071
Provizione të tjera	9,765	482	-	-9,547	-700	0
Totali	203,568	353,469	-266,611	-78,766	-700	210,960

Për shkak të ndryshimit në paraqitjen e pasqyrës së pozicionit financiar, përgatitja e një krahasimi të drejtpërdrejtë me vitin paraprak do të shkaktonte përpjekje të papërshtatshme. Tabela e mëposhtme tregon ndryshimet në provizionet e vitit të kaluar:

në mijë LEK	1/1/2017	Alokimet	Rimarjet	Përdorimet	Diferencat e këmbimit	31/12/2017
Provizione për detyrimet dhe angazhimet jashtë bilancit	42,573	925	-22,358	-	-	21,140
Çështje ligjore	61,035	12,645	-10,378	-30,047	-	33,255
Pushime të pamarrë	36,979	44,579	-	-41,558	-	40,000
Pagesa bonusi	197,399	77,881	-	-154,732	-	120,548
Të tjera	37,159	-	-7,144	-19,659	-591	9,765
Totali	375,145	136,030	-39,880	-245,996	-591	224,708

20. DETYRIME TË TJERA

në mijë LEK	2018	2017
Të ardhurat e shytyra dhe shpenzimet e përlogaritura	242,581	255,985
Detyrime ndaj punonjësve	115,488	70,188
Detyrime të tjera tatimore	107,016	41,623
Detyrime të ndryshme	257,557	302,360
Totali	722,642	670,156

20. KAPITALI AKSIONAR

në mijë LEK	2018	2017
Kapitali aksionar	14,178,593	14,178,593
Rezerva të tjera	3,306,190	3,306,190
Fitimet e pashpërndara	10,129,883	12,849,119
<i>nga të cilat, fitimi për vitin</i>	<i>3,602,202</i>	<i>4,720,454</i>
Totali	27,614,666	30,333,902

Gjatë vitit 2018, mbledhja e Asamblesë së aksionerit të vetëm miratoi shpërndarjen dhe pagesën e dividendëve prej 4,093,684 Lekë nga fitimet e pashpërndara.

Zhvillimi i kapitalit paraqitet në pasqyrën e ndryshimeve të kapitalit.

Kapitali i nënshkruar

Kapitali i Grupit është 100,397,823 Euro i përbërë nga 7,000 aksione (2017: 7,000 aksione). Kapitali i Grupit është 14,178,593 mijë Lek dhe vlera nominale e çdo aksioni është 2,025,513 Lekë (2017: 14,178,593 mijë Lekë e përbërë nga 7,000 aksione me vlerë nominale prej 2,025,513 Lekë secila). Konvertimi i kapitalit u miratua me vendimet e Asamblesë së Përgjithshme të Aksionerit të datës 25 janar 2016.

Rezerva të tjera

Rezerva ligjore përcaktohet nga shpërndarja e fitimit neto pas tatimit në përputhje me ligjin nr.9901, datë 14.04.2008 "Për sipërmarrësit dhe shoqëritë tregtare".

Rezerva rregullatore përcaktohet në përputhje me vendimin e Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë nr. 69, datë 18 dhjetor 2014.

në mijë LEK	2018	2017
Rezerva rregullatore	1,852,979	1,852,979
Rezervat ligjore	1,453,211	1,453,211
Totali	3,306,190	3,306,190

SHËNIME PËR INSTRUMENTET FINANCIARE

22. VLERA E DREJTË E INSTRUMENTEVE FINANCIARE

Matja e vlerës së drejtë në Grup bazohet në burimet e jashtme të të dhënave. Instrumentet financiare të matura në bazë të çmimeve të kuotuarra të tregut janë kryesisht letra me vlerë të listuara. Këto instrumente financiare janë caktuar në Nivelin I të hierarkisë së vlerës së drejtë.

Nëse përdoret një vlerë e tregut dhe tregu nuk mund të konsiderohet të jetë një treg aktiv në funksion të likuiditetit të kufizuar, instrumenti financiar themelor i caktohet Nivelit II të hierarkisë së vlerës së drejtë. Nëse nuk janë në dispozicion çmime të tregut, modelet e vlerësimit të bazuara në të dhënat e tregut të vëzhgueshme përdoren për matjen e këtyre instrumenteve financiare. Këto të dhëna të vëzhgueshme të tregut janë kryesisht përsëritja e kurbës së kthimeve, përhapja dhe luhatshmëria e kreditit.

Nëse vlera e drejtë nuk mund të matet duke përdorur çmime mjaft të rregullta të tregut (Niveli I) ose duke përdorur modele vlerësimi të bazuara tërësisht në çmimet e tregut të vëzhgueshëm (Niveli II), atëherë parametrat individuale të inpueteve të cilat nuk janë të vëzhgueshme në treg vlerësohen duke përdorur supozime të përshtatshme. Nëse parametrat që nuk janë të vëzhgueshëm në treg kanë një ndikim të rëndësishëm në matjen e instrumentit financiar themelor, ajo i caktohet Nivelit III i hierarkisë së vlerës së drejtë. Këto parametra matjeje, të cilat nuk janë të vëzhgueshme rregullisht, janë kryesisht përhapjet e kreditit të nxjerra nga vlerësimet e brendshme.

Caktimi i instrumenteve të caktuara financiare në kategoritë e nivelit kërkon vlerësim të rregullt, veçanërisht nëse matja bazohet në të dy parametrat e vëzhgueshëm dhe gjithashtu në parametrat që nuk janë të dukshëm në treg. Klasifikimi i një instrumenti mund gjithashtu të ndryshojë me kalimin e kohës për të marrë parasysh ndryshimet në likuiditetin e tregut dhe kështu transparencën e çmimeve.

Vlera e drejtë e instrumenteve financiare të raportuara me vlerën e drejtë

Në tabelat e mëposhtme, instrumentet financiare të raportuara me vlerën e drejtë në pasqyrën e pozicionit financiar janë grupuar sipas zërave në pasqyrën e pozicionit financiar dhe klasifikohen sipas kategorive të matjes. Një dallim është bërë nëse matja bazohet në çmimet e kuotuarra të tregut (Niveli I), ose nëse modelet e vlerësimit bazohen në të dhënat e tregut të vëzhgueshme (Niveli II) ose në parametrat që nuk janë të dukshëm në treg (Niveli III). Zërat janë caktuar në nivele në fund të periudhës raportuese.

	2018			2017		
	Niveli I	Niveli II	Niveli III	Niveli I	Niveli II	Niveli III
Aktivet Në mijë Lek						
Aktivet financiare - vlera e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes			2,516		7,826,094	
Letrat me vlerë të borxhit			2,516		7,826,094	
Aktivet financiare - vlera e drejtë e përcaktuar përmes fitimit ose humbjes					2,485,514	
Letrat me vlerë të borxhit			-		2,485,514	

Informacion cilësor për vlerësimin e instrumenteve financiare në Nivelin III

22. VLERA E DREJTË E INSTRUMENTEVE FINANCIARE (VAZHDIM)

Aktivët 2018	Vlera e drejtë në mijë LEK	Teknika e vlerësimit	Te dhena të rëndësishme jo të vëzhgueshme	Diapazoni i te dhënave jo të vëzhgueshme
Aktivët financiarë - vlera e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes	-			
Bonot e thesarit, obligacione me kupone fikse	2,516	Metoda e skontimit së flukseve të parasë (SFP)	Normat bazë të LEK- yieldet e ankandeve –B.Theasari	1 - 1.433%
Totali	2,516			

Vlera e drejtë e instrumenteve financiare që nuk janë raportuar me vlerën e drejtë

Instrumentet financiare në tabelën në vijim nuk administrohen në bazë të vlerës së drejtë dhe për këtë arsye nuk maten me vlerën e drejtë në pasqyrën e pozicionit financiar. Për këto instrumente vlera e drejtë llogaritet vetëm për qëllimet e dhënies së informacionit në shënimet dhe nuk ka ndikim në pasqyrën e veçantë të pozicionit financiar ose në pasqyrën e të ardhurave të veçanta. Me futjen e SNRF 9, llogaritja e vlerës së drejtë të llogarive të arkëtueshme dhe detyrimeve të pa raportuara me vlerën e drejtë u riklasifikua dhe, ndër të tjera, faktorët e inputeve përdoren gjithashtu edhe në modelet që nuk janë të vëzhgueshme në treg por që kanë një ndikim të rëndësishëm në vlerën e llogaritur. Një metodë e thjeshtuar e llogaritjes së vlerës së drejtë për portofolet me pakicë dhe jo pakicë aplikohet për të gjitha transaksionet afatshkurtra (transaksionet me afat maturimi deri në 3 muaj). Vlera e drejtë e këtyre transaksioneve afatshkurtra do të jetë e barabartë me vlerën kontabël të produktit. Për transaksionet e tjera aplikohet metodologjia e përshkruar në seksionin e titulluar Vlera e drejtë e instrumenteve financiare të raportuara me vlerën e drejtë.

2018						
Në mijë Lek	Niveli I	Niveli II	Niveli III	Vlera e drejtë	Vlera kontabël	Diferencat
Aktivët						
Aktivët financiarë - kostoja e amortizuar						
Paraja dhe ekuivalentët e saj	-	-	22,996,693	22,996,693	22,996,693	-
Letrat me vlerë të borxhit	-	-	75,977,043	75,977,043	74,427,729	1,549,314
Hua dhe paradhenie	-	-	120,077,213	120,077,213	120,077,213	-
Detyrimet						
Detyrimet financiare - kostoja e amortizuar	-	-	194,534,298	194,534,298	194,549,517	-15,219
Depozitat	-	-	194,235,875	194,235,875	194,251,094	-15,219
Detyrime të tjera financiare	-	-	298,423	298,423	298,423	-

Si rezultat i ndryshimit në paraqitjen e pasqyrës së pozicionit financiar, përgatitja e një krahasimi të drejtpërdrejtë të vitit paraprak do të kërkonte kosto dhe përpjekje të panevojshme.

22. VLERA E DREJTË E INSTRUMENTEVE FINANCIARE (VAZHDIM)

2017						
Në mijë Lek	Niveli I	Niveli II	Niveli III	Vlera e drejtë	Vlera kontabël	Diferencat
Aktivët						
Paraja dhe ekuivalentët e saj	-	-	33,919,279	33,919,279	33,919,279	-
Loans to Groups	-	28,699,610	7,920,009	36,619,618	36,619,618	-
Kredi për klientët	-	-	90,081,549	90,081,549	90,081,549	-
Investime financiare	-	73,065,406	20,152	73,085,558	72,768,827	316,731
Detyrimet						
Depozitat nga bankat	-	6,167	4,099,919	4,106,086	4,106,086	-
Depozitat nga klientët	-	-	205,006,537	205,006,537	205,022,700	-16,163
Borxhi i varur	-	8,820,852	8,820,852	8,820,852	8,820,852	-

Niveli I Çmimet e tregut të kuotuar

Niveli II Teknikat e vlerësimit të bazuara në të dhënat e tregut

Niveli III Teknikat e vlerësimit nuk bazohen në të dhënat e tregut

23. ANGAZHIMET E HUASË, GARANCITË FINANCIARE DHE ANGAZHIMET E TJERA

Tabela e mëposhtme tregon angazhimet e dhëna për kredinë, garancitë financiare dhe angazhimet e tjera të dhëna.

në mijë LEK	2018	2017
Angazhimet për kredi të dhëna	12,204,151	11,499,800
Garancitë financiare të dhëna dhe zotimet e tjera të dhëna	9,038,241	9,724,782
Totali	21,242,392	21,224,582
Provizionet për zërat jashtë bilancit sipas SNRF 9	81,821	58,342

Tabela e mëposhtme tregon shumën nominale dhe provizionet për detyrimet jashtë bilancit nga angazhimet dhe garancitë financiare sipas SNRF 9.

2018	Vlera nominale			Provizionet për zërat jashtë bilancit sipas SNRF 9		
	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 1	Niveli 2
Në mijë Lek						
Banka qendrore	11,858	-	-	9	-	-
Bankat	2,702,366	757,627	-	58	4	-
Korporata të tjera financiare	-	-	-	-	-	-
Korporatat jofinanciare	13,470,695	595,094	465	26,456	3,219	300
Individët	3,430,117	245,991	28,180	21,630	6,412	23,733
Totali	19,615,036	1,598,712	28,645	48,153	9,635	24,033

24. ANALIZA E CILËSISË SË KREDISË

Analiza e cilësisë së kredive të aktiveve financiare është vlerësimi i probabilitetit të mospagimit të aktiveve në një çast kohor. Duhet të theksohet se për aktivet financiare në Nivelin 1 dhe 2, për shkak të natyrës relative të rritjes së ndjeshme të rrezikut të kredisë, nuk është domosdoshmërisht rasti që aktivet e Nivelit 2 kanë një vlerësim më të ulët të kredisë sesa aktivet e Nivelit 1, edhe pse është zakonisht ky rast. Lista e mëposhtme jep një përshkrim të grupit të asetëve sipas probabilitetit të mospagesës:

- Shkëlqyeshëm janë ekspozimet që tregojnë një aftësi të fortë për të përmbushur angazhimet financiare, me probabilitet të mospagesës të papërfillshëm ose zero (vargu me PD 0,0000 - 0,0300 për qind).
- Të fortë janë ekspozimet që tregojnë një kapacitet të fortë për të përmbushur angazhimet financiare, me probabilitet të mospagesës të papërfillshëm ose të ulët (vargu me PD 0.0300 - 0.1878 për qind).
- Mirë janë ekspozimet të cilat demonstrojnë një kapacitet të mirë për të përmbushur angazhimet financiare, me rrezik të mospagesës të ulët (varg PD 0.1878 - 1.1735 për qind).
- Kënaqshëm janë ekspozimet të cilat kërkojnë një monitorim më të afërt dhe tregojnë një aftësi mesatare dhe të drejtë për të përmbushur angazhimet financiare, me rrezik të mospagesës të moderuar (vargu i PD 1.1735 - 7.3344 për qind).
- Nën standardet janë ekspozime të cilat kërkojnë shkallë të ndryshme të vëmendjes së veçantë dhe rreziku i mospagesës është më shqetësues (vargu i PD-së 7.3344 - 100.0 për qind).
- Kredia e zhvlerësuar është ekspozime të cilat janë vlerësuar si të zhvlerësuara (vargu i PD-së është 100.0 për qind).

Tabela në vijim përcakton informacion në lidhje me cilësinë e kredisë të aktiveve financiare të matura me koston e amortizuar dhe vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse. Kostoja e amortizuar dhe vlera e drejtë nëpërmjet shumave të tjera të të ardhurave përmbledhëse përfaqësojnë vlerën kontabël bruto. Për angazhimet e huasë dhe kontratat e garancisë financiare, shumat në tabelë përfaqësojnë shumat e kryera ose të garantuara. Tabela në vijim tregon vlerat kontabël të aktiveve financiare - kostoja e amortizuar sipas kategorive të klasifikimit dhe niveleve:

2018	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Totali
Në mijë Lek	HPK 12 mujore	HPK përgjatë gjithë jetës	HPK përgjatë gjithë jetës	
i shkëlqyer	-	-	-	-
i fortë	38,416,777	-	-	38,416,777
i mirë	95,663,089	583,103	-	96,246,192
i kënaqshëm	43,978,765	4,172,249	-	48,151,014
nënstandarte	3,062,972	3,955,953	-	7,018,925
Kredia e zhvlerësuar	-	-	13,795,441	13,795,441
Të pa klasifikuar	2,589,492	95,076	-	2,684,568
Vlera kontabël bruto	183,711,094	8,806,382	13,795,441	206,312,916
Zhvlerësimi i akumuluar	-596,365	-756,901	-10,459,811	-11,813,078
Vlera kontabël	183,114,728	8,049,481	3,335,629	194,499,838

Kategoria e pa klasifikuar përfshin aktivet financiare për disa konsumatorë të pakicës për të cilët nuk ka asnjë vlerësim. Vlerësimi është i bazuar në faktorë cilësorë.

24. ANALIZA E CILËSISË SË KREDISË (VAZHDIM)

Analiza sipas cilësisë së kreditit të kredive të papaguara më 31 dhjetor 2017 është si më poshtë:

	Korporatat	Ndërmarrjet e vogla	SMEs të vogla	Individët	Punonjësit	Totali
As në vonesë as të zhvlerësuar						
Grada 2B	12,863	-	-	-	-	12,863
Grada 3C	1	-	-	-	-	1
Grada 4A	12,743	-	-	-	-	12,743
Grada 4B	4,284	2,266,442	-	-	-	2,270,726
Grada 4C	311	-	-	-	-	311
Grada 5A	966,845	-	-	-	-	966,845
Grada 5B	1,210,244	1,658,876	-	-	-	2,869,120
Grada 5C	825,248	-	-	-	-	825,248
Grada 6A	1,971,695	872,562	-	-	-	2,844,257
Grada 6B	1,467,439	400,216	-	-	-	1,867,655
Grada 6C	3,138,734	677,150	-	-	-	3,815,884
Grada 6.1	89,240	-	-	-	-	89,240
Grada 6.2	43,813	-	-	-	-	43,813
Grada 7A	24,144,913	233,519	-	-	-	24,378,432
Grada 7B	2,432,915	592,846	-	-	-	3,025,761
Grada 7C	1,518,460	402,052	-	-	-	1,920,512
Grada 8A	800,992	224,298	-	-	-	1,025,290
Grada 8B	46,515	232,825	-	-	-	279,340
Grada 8C	541,656	162,654	-	-	-	704,310
Grada 9A	1,267	-	-	-	-	1,267
Grada 9B	2,009,806	544,657	-	-	-	2,554,463
Grada 9C	373,913	-	-	-	-	373,913
*Grada (Të pa klasifikuar)	4,580	3,808	1,184,461	25,575,049	4,341,062	31,108,960
Totali as në vonesa as të zhvlerësuar	41,618,477	8,271,905	1,184,461	25,575,049	4,341,062	80,990,954

	Korporatat	Ndërmarrjet e vogla	SMEs të vogla	Individet	Punonjësit	Totali
Në vonesë por jo të zhvlerësuar						
-më pak se 30 ditë vonesë	1,861,788	1,063,408	63,465	1,108,290	149,310	4,246,261
- 30 deri në 60 ditë të vonuara	793,615	71,710	30,762	221,343	-	1,117,430
- 60 deri në 90 ditë të vonuara	-	21,886	14,769	112,295	-	148,950
- 90 deri në 180 ditë të vonuara	413	146,568	8,956	30,870	-	186,807
- 180 deri në 360 ditë të vonuara	7,556	19,667	2,753	15,282	-	45,258
- mbi 360 ditë vonuar	162,022	61,489	6,018	15,260	-	244,789
Totali	2,825,394	1,384,728	126,723	1,503,340	149,310	5,989,495
-më pak se 30 ditë vonesë	841,454	102,562	35,175	275,896	51	1,255,138
- 30 deri në 60 ditë të vonuara	723,690	8,311	1,462	76,859	4	810,326
- 60 deri në 90 ditë të vonuara	-	1,851	5,997	114,743	-	122,591
- 90 deri në 180 ditë të vonuara	534,162	64,345	22,897	245,507	1	866,912
- 180 deri në 360 ditë të vonuara	1,615,929	62,131	68,850	275,174	1,592	2,023,676
- mbi 360 ditë vonuar	9,518,281	673,362	167,414	956,708	4	11,315,769
Totali i kredive të zhvlerësuar individualisht (bruto)	13,233,516	912,562	301,795	1,944,887	1,652	16,394,412
Zbritet provigjoni për zhvlerësim	(10,394,941)	(707,847)	(266,322)	(1,899,439)	(24,763)	(13,293,312)
Totali i huave dhe paradhënies për klientët	47,282,446	9,861,348	1,346,657	27,123,837	4,467,261	90,081,549

24. ANALIZA E CILËSISË SË KREDISË (VAZHDIM)

*Analiza e detajuar e cilësisë së kreditit për kreditë e pakklasifikuara më 31 dhjetor 2017 për SMEs të vogla, Individët dhe Punonjësit është si më poshtë:

	<i>SME të vogla</i>	<i>Individët</i>	<i>Punonjësit</i>	<i>Totali</i>
Grada 0.5	1,011	329,586	67,691	398,288
Grada 1.0	-	2,438,985	1,192,562	3,631,547
Grada 1.5	8,926	5,143,781	1,672,944	6,825,651
Grada 2.0	15,688	6,868,474	862,908	7,747,070
Grada 2.5	127,705	5,996,660	386,899	6,511,264
Grada 3.0	630,691	2,425,019	57,492	3,113,202
Grada 3.5	78,290	730,143	25,840	834,273
Grada 4.0	10,391	191,406	878	202,675
Grada 4.5	722	134,922	129	135,773
Grada 5	1,469	10,913	-	12,382
Grada (Të pa klasifikuar)	309,568	1,305,160	73,719	1,688,447
Totali	1,184,461	25,575,049	4,341,062	31,100,572

Tabela në vijim tregon vlerat nominale të angazhimeve jashtë bilancit sipas kategorive dhe niveleve të klasifikimit:

2018	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Totali
Në mijë Lek	HPK 12 mujore	HPK gjatë gjithë jetës	HPK gjatë gjithë jetës	HPK 12 mujore
i shkëlqyer	-	750,000	-	750,000
i fortë	2,641,413	7,627	-	2,649,040
i mirë	6,600,777	245,933	-	6,846,709
i kënaqshëm	6,367,961	460,546	-	6,828,507
Nënstandarte	342,191	129,552	-	471,743
Kredia e dëmtuar	-	-	28,645	28,645
Pa klasifikuar	3,662,693	5,054	-	3,667,747
Totali	19,615,035	1,598,712	28,645	21,242,391
Provizionet për zërat jashtë bilancit sipas SNRF 9	48,152	9,636	24,033	81,821

Kategoria e pa klasifikuar përfshin angazhime jashtë bilancit për disa klientë me pakicë për të cilët nuk ka asnjë ratings. Vlerësimi është i bazuar në faktorë cilësorë.

25. KOLATERALI DHE EKSPOZIMI MAKSIMAL NDAJ RREZIKUT TË KREDISË

2018

Në mijë Lek	Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut	Vlera e drejtë e kolateralit	Ekspozimi i rrezikut të kredisë jashtë kolateralit
Banka qendrore	6,100,453	-	6,100,453
Qeveritë e përgjithshme	60,108,640	-	60,108,640
Bankat	41,238,849	-	41,238,849
Korporata të tjera financiare	2,705,590	-	2,705,590
Korporatat jofinanciare	52,597,711	28,530,316	24,067,395
Individët	34,814,437	10,035,027	24,779,410
Angazhimet /garancitë e lëshuara	21,792,051	5,445,743	16,346,308
Totali	219,357,731	44,011,086	175,346,645

2017

Në mijë Lek	Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut	Vlera e drejtë e kolateralit	Ekspozimi i rrezikut të kredisë jashtë kolateralit
Bankat dhe qeveritë e përgjithshme	108,442,676	-	108,442,676
Korporata të tjera financiare	2,852,820	-	2,852,820
Korporatat jofinanciare	58,330,077	43,586,457	14,743,620
Individët	32,037,472	9,531,829	22,505,643
Angazhimet / garancitë e lëshuara	22,830,443	-	22,830,443
Totali	224,493,488	53,118,286	171,375,202

Tabela në vijim përmban detajet e ekspozimit maksimal nga aktivet financiare në Nivelin 3 dhe kolateralin përkatës:

2018

Në mijë Lek	Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut (Niveli 3)	Vlera e drejtë e kolateralit (Niveli 3)	Ekspozimi i rrezikut të kredisë jashtë kolateralit (Niveli 3)	Zhvleresimi
Korporatat jofinanciare	(Niveli 3)	2,550,883	9,024,354	-9,080,518
Individët	1,792,095	131,012	1,648,365	-1,379,292
Angazhimet / garancitë e lëshuara	28,645	520	28,125	-24,033
Totali	13,380,329	2,459,071	10,921,258	-10,191,419

26. HUMBJET E PRITSHME TË KREDISË

Matja e humbjeve të pritshme të kredisë pasqyron një shumë të paanshme dhe me probabilitet të ponderuar që përcaktohet duke vlerësuar një sërë rezultatesh të mundshme, vlerën kohore të parasë dhe informacionin e arsyeshëm dhe të mbështetur që është në dispozicion pa kosto ose përpjekje të panevojshme në datën e raportimit për ngjarjet e kaluara, kushtet aktuale dhe parashikimet e kushteve të ardhshme ekonomike.

Qasja e përgjithshme

Matja e zhvlerësimit për humbjen e pritshme të kredisë mbi aktivet financiare të matura me koston e amortizuar dhe vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera përmbledhëse është një fushë që kërkon përdorimin e modeleve komplekse dhe supozimeve të rëndësishme për kushtet e ardhshme ekonomike dhe sjelljen e pagesave. Gjykime të rëndësishme kërkohen në zbatimin e kërkesave të kontabilitetit për matjen e humbjeve të pritshme të kredisë, ndër të tjera:

- Përcaktimi i kritereve për rritje të ndjeshme të rrezikut të kredisë
- Zgjedhja e modeleve dhe supozimeve të përshtatshme për matjen e humbjeve të pritshme të kredisë
- Vendosja e numrit dhe peshave relative të skenarëve të ardhshëm për secilin lloj produkt / treg dhe humbjet e pritura të kreditit të lidhura
- Krijimi i grupeve të aseteve financiare të ngjashme me qëllim matjen e humbjeve të pritura të kredisë.

Ritja e konsiderueshme e rrezikut të kredisë

Grupi konsideron që një instrument financiar ka pësuar një rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë kur një apo më shumë nga kriteret e mëposhtme sasiore, cilësore ose kthyes janë përmbushur:

Kriteret sasiore

Nëse rreziku i kredisë është rritur në mënyrë të konsiderueshme gjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar, rreziku i një mospagimi në datën e raportimit duhet të krahasohet me rrezikun e një mospërmbushjeje në njohjen fillestare.

Kriteret cilësore

Praktika aktive e administrimit

Nëse bazuar në ndryshimet e treguesve të rrezikut të kredisë të instrumentit financiar, praktika e administrimit të rrezikut të kredisë së Grupit pritet të bëhet më aktive, modeli i zhvlerësimit do të reagojë duke mundësuar caktimin e instrumentit financiar në Nivelin 2, për të cilin humbja e pritshme do të llogaritet përgjatë gjithë jetës. Informacioni i nevojshëm për të zbuluar aktivet e prekura është i disponueshëm në sistemin e paralajmërimit të hershëm të RBAL në formën e statusit të rrezikut të klientit. Në përgjithësi, kreditë e këqija të RBAL-it monitorohen më shumë ose kontrollohen, gjë që tregon rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë dhe në modelin e llogaritjes së zbatuar të zhvlerësimit shkakton kalimin në nivelin 2 dhe llogaritjen e humbjes së pritshme të kredisë gjatë jetës.

Kuadri kontraktual i një instrumenti

Nëse ndodhin ndryshime në kuadrin kontraktual të instrumentit, Grupi përdor informacionin mbi nivelin e instrumentit financiar dhe identifikon të gjitha aktivet që kërkohen për të përmbushur kriteret për një rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë dhe rrjedhimisht ka mundësi transferohet në Nivelin 2.

30 ditë vonesë

Duke shkelur pragun e 30 ditë vonesë, një instrument financiar do të konsiderohet që ka treguar një rritje të konsiderueshme të rrezikut të kredisë dhe rrjedhimisht ka mundësi të transferohet në Nivelin 2.

Mospërmbushja e detyrimeve në nivelin e konsumatorit

Në segmentin privat, mospërmbushja e detyrimeve në një instrument të huamarrësit shkakton transferimin e të gjitha instrumenteve e tjera në Nivelin 2, me supozimin se nuk ka një dështim të ekspozimit për Retail ("default flag").

Limiti

Zbatohet një limit dhe instrumenti financiar konsiderohet se ka pësuar një rritje të konsiderueshme në rrezikun e kredisë, nëse huamarrësi ka kaluar më shumë se 30 ditë vonesë në pagesat e tij kontraktuale. Në disa raste të kufizuara, supozimi se aktivet financiare që kanë kaluar më shumë se 30 ditë duhet të transferohen në Nivelin 2, mund të hidhet poshtë.

26. HUMBJET E PRITSHME TË KREDISË (VAZHDIM)

Përjashtimi i rrezikut të ulët të kredisë

Përjashtimi i rrezikut të ulët të kredisë zbatohet brenda Grupit vetëm për segmentin e veçantë të borxhit shtetëror, të përcaktuara nëpërmjet ekspozimeve të borxhit ndaj palëve që i përkasin modelit të vlerësimit shtetëror. Përjashtimi nga rreziku i ulët i kredisë zbatohet pavarësisht nga lloji i palës tjetër brenda modelit të vlerësimit shtetëror. Dhe në qoftë se për borxhin shtetëror, PD njëvjeçar, duke përfshirë informacionin e ardhshëm, është nën 0.5%, rreziku i kredisë konsiderohet i ulët dhe aplikohet Niveli 1. Në të gjitha rastet e tjera, përdoret vetëm rregulli i zakonshëm i ndarjes në Niveli.

Përkufizimi mospërbushjes së detyrimeve (mospagesës) dhe aktiveve të zhvlerësuar

Grupi vlerëson se një aktiv financiar i cili është subjekti i mospagesës është plotësisht i përafuar me përkufizimin e aktivit të zhvlerësuar.

Treguesit e "aktivit të zhvlerësuar" sipas SNRF 9 janë:

- vështirësi financiare të konsiderueshme të huamarrësit ose emetuesit;
- mospërbushje e detyrimeve ose shkelje e detyrimeve nga huamarrësi;
- njëسيا ekonomike, për arsye ekonomike ose ligjore të palës tjetër në pjesëmarrje apo sipërmarrje të përbashkët, i jep kësaj pale një koncesion që njëسيا ekonomike nuk do ta merrte në konsideratë në kushte të tjera;
- është bërë e mundshme që pala tjetër në pjesëmarrje apo sipërmarrje të përbashkët do të hyjë në proces falimentimi ose në ndonjë riorganizim tjetër financiar; ose;
- zhdukja e një tregu aktiv për atë aktiv financiar për shkak të vështirësive financiare; ose
- blerja ose nisja e një aktivi financiar me zbritje të thellë që pasqyron humbjet e pësuar të kredisë, kur plotëson një ose më shumë nga kriteret e mëposhtme:

Kriteret sasiore

Huamarrësi është më shumë se 90 ditë vonesë për një detyrim material të kredisë. Nuk është bërë asnjë përpjekje për të hedhur poshtë supozimin se aktivet financiare që janë më shumë se 90 ditë vonesë duhet të klasifikohen në Nivelin 3.

Kriteret cilësore

- Huamarrësi plotëson kriterin e pamundësisë për të paguar, i cili tregon se huamarrësi është në vështirësi të konsiderueshme financiare dhe nuk ka gjasa të paguajë detyrimet e kredisë në tërësi. Treguesit e pamundësisë për të paguar përfshijnë:
- Një detyrim kredie shitet me humbje materiale ekonomike
- Një detyrim kredie i nënshtrohet një ristrukturimi të vështirë
- Një detyrim falimenton / falimenton
- Huamarrësi ka kryer mashtrim
- Huamarrësi është i vdekur
- Një kontratë kredie është ndërprerë para kohe për shkak të mospërbushjes së detyrimeve kontraktuale.

Kriteret e mësipërme janë zbatuar në të gjitha instrumentet financiare të mbajtura nga Grupi dhe janë në përputhje me përkufizimin e mospagesës të përdorur për qëllime të administrimit të rrezikut të brendshëm të kredisë. Përcaktimi i mospagesës është aplikuar vazhdimisht për të modeluar probabilitetin e mospagesës (PD), ekspozimin në rast mospagese (EAD) dhe humbjen në rast mospagese (LGD) gjatë llogaritjeve të humbjeve të pritshme të kredisë së Grupit.

Detyrimi i kredisë konsiderohet të mos jetë më në vonesë pas një periudhe prove prej tre muajsh (gjashtë muaj pas një ristrukturimi të vështirë për kreditë e individëve), ku gjatë periudhës së provës konsumatori tregoi një disiplinë të mirë pagese dhe asnjë tregues tjetër i pamundësisë për të paguar është vërejtur.

Shpjegimi i inputeve, supozimeve dhe teknikave të vlerësimit

Humbja e pritshme e kredisë matet në bazë të një periudhe 12-mujore ose përgjatë gjithë jetës, në varësi të faktit nëse ka ndodhur një rritje e konsiderueshme në rrezikun e kredisë që nga njohja fillestare ose nëse një aktiv konsiderohet i zhvlerësuar. Grupi përfshin parashikimet për kushtet e ardhshme në përcaktimin e PD-së 12-mujore dhe përgjatë gjithë jetës, EAD dhe LGD. Këto supozime ndryshojnë sipas llojit të produktit. Humbjet e pritshme të kredisë janë produkti i skontuar i probabilitetit të mospagesës (PD), humbjes në rast mospagese (LGD) dhe ekspozimit në rast mospagese (EAD). Për zbritjen e HPK përdoret norma efektive e interesit.

Baza për të gjitha çmuarjet e parametrave përbërës të HPK të retail-it janë modelet respektive Shtylla I / II të zhvilluara brenda kuadrit të Basel-it.

26. HUMBJET E PRITSHME TË KREDISË (VAZHDIM)

Matja e HPK

Inputet kryesore në matjen e HPK janë struktura termike e variablave në vijim:

- probabilitetit të mospageses (PD);
- humbja në rast mospagese (LGD); dhe
- ekspozimi në rast mospagese (EAD).

HPK-të përbëjnë një vlerësim të probabilitetit të ponderuar të humbjeve të kredisë. Ato maten si më poshtë vijon:

- aktivet financiare që nuk janë të zhvlerësuar në datën e raportimit: si vlera aktuale e të gjitha mjeteve monetare (p.sh. diferenca midis flukseve të mjeteve monetare ndaj njësisë ekonomike në përputhje me kontratën dhe flukset e mjeteve monetare që Grupi pret të marrë);
- aktivet financiare që janë të zhvlerësuar në datën e raportimit: diferenca midis vlerës kontabël bruto dhe vlerës aktuale të flukseve monetare të ardhshme të vlerësuar;

HPK për ekspozimet në Nivelin 1 llogaritet duke shumëzuar PD-në 12-mujore me LGD dhe EAD, ndërkohë, HPK përgjatë gjithë jetës llogaritet duke shumëzuar PD-në e përgjatë gjithë jetës me LGD dhe EAD. HPK janë skontuar duke përdorur normat fillestare të interesit efektiv.

Probabiliteti i mospagesës (PD)

Probabiliteti i mospagesës paraqet mundësitë që një huamarrës të mos përmbush e tij detyrimet financiare ose gjatë dymbëdhjetë muajve të ardhshëm ose gjatë jetës së mbetur të detyrimit. Duke filluar me parametrizimin e përjasjes së bazuar në vlerësimet e brendshme (IRB), një numër përshtatjesh janë të nevojshme për të arritur pajtueshmërinë me SNRF 9 për humbjet e pritshme të kredisë (HPK):

- Kalimi nga vlerësimet përmes një cikli kohor (PCK) në vlerësimet në një moment në-kohë (MNK)
- Aplikimi i parashikimeve për kushtet e ardhshme duke përfshirë faktorët e pritur makroekonomikë, nën sisteme dhe idiosinkretike
- Zgjatja e shtrirjes kohore në rastin e Nivelit 2 (HPK përgjatë gjithë jetës)
- Perjashtimi i faktoreve konservator dhe minimeve regullatoreve nga humbja dhe cmuarja e ekspozimeve me mospagesë

Modele të ndryshme janë përdorur për të vlerësuar profilin e paracaktuar të shumave të huadhënies dhe këto mund të grupohen në kategoritë e mëposhtme:

- Modelet shtetërore, lokale dhe rajonale, shoqëritë e sigurimeve dhe ndërmarrjet e investimeve kolektive;
- Klientet e korporatave, financimet e projekteve dhe institucionet financiare;
- Kreditë hipotekore dhe huadhënie të tjera për individë.

Humbja në rast mospagese (LGD)

Humbja në rast mospagese, paraqet pritshmerinë që ka Grupi për shkallen e humbjes lidhur me ekspozimin që nuk është paguar në kohë. Kjo humbje varion sipas produktit apo palës së tretë nga e cila rrjedh. Humbja nga mospagimi shprehet si përqindje për njësi ekspozimi në kohën e mospagimit. Ajo llogaritet në bazë 12 mujore ose përgjatë gjithë jetës, ku humbja nga mospagimi 12-mujor është përqindja e humbjes që pritet të pësohet nëse ndodh mospagimi në 12 muajt e ardhshëm dhe humbja nga mospagimi gjatë jetës është përqindja e humbjes që pritet të pësohet nëse mospagimi ndodh gjatë jetës së mbetur.

Modele të ndryshme janë përdorur për të vlerësuar humbjen në rast mospagese të vlerës së mbetur, të cilat mund të grupohen sipas kategorive të mëposhtme:

- Modeli shtetëror, humbja në rast mospagimi është përllogaritur duke përdorur burimet e tregut, pasi nuk ka të dhëna të mjaftueshme për humbjet për segmentin shtetëror. Metoda bazohet në ngjarje të jashtme të mospageses në sektorin shtetëror për periudhën midis 1998 dhe 2015. Vetëm GDP rezultoi të ketë një ndikim të rëndësishëm.
- Për klientët korporata, financimet e projekteve, institucionet financiare, qeveritë lokale dhe rajonale, shoqëritë e sigurimeve, humbja në rast mospagese krijohet duke aktualizuar flukset e perfitura gjatë procesit të punës. Parashikimet për kushtet e ardhshme përfshihen në këtë humbje duke përdorur modelin Vasicek.
- Për kreditë me hipotekë dhe kreditë të tjera të tregtueshme për individë: Për portofolet me modele IRB të zhvilluara, vlerat e LGD sipas Basel-it përdoren si pikënisje për nxjerrjen e vlerësimeve LGD sipas SNRF 9. Dallimi kryesor

26. HUMBJET E PRITSHME TË KREDISË (VAZHDIM)

midis LGD sipas Basel-it dhe LGD sipas SNRF 9 është se për Basel-in synimi është që të ketë një vlerësim mesatar të PCK-së për vlerën e skontuar të rikuperimit pas periudhës së mospagesës duke zgjeruar marzhet e konservatorizmit në kuadër të parimit të kujdesit, ndërsa për SNRF 9 vlerësimi LGD duhet të jetë një moment kohe të paanshëm që duhet të marrë parasysh informacionin e ardhshëm. Prandaj, vlerësimet e LGD sipas Basel-it duhet të përshtaten për qëllimet e SNRF 9. Rregullimet e nevojshme për të arritur pajtueshmërinë me SNRF 9 janë si më poshtë:

- heqjen e marzhave konservatore (p.sh. marzhi i rënies, marzhi i gabimit të vlerësimit);
- eliminimi i niveleve rregullatore dyshemel;
- rregullimi i efektit të normave të ndryshme të skontimit të përdorur në LGD të Basel-it për të arritur te EIR;
- largimin e kostove indirekte nga vlerësimet LGD, dhe
- kryerjen e rregulimeve për të marrë parasysh parashikimet përkatëse makroekonomike (nëse ekziston dëshmi e qartë se ekziston një lidhje midis normave të rimëkëmbjes dhe faktorëve makroekonomikë).

Në rrethanat e kufizuara ku disa inpute nuk janë plotësisht të disponueshme modele të rimëkëmbjes alternative, për llogaritjen përdoret benchmark-i i inputeve dhe gjykimi i ekspertëve.

Ekspozimi në rast mospagese (EAD)

Ekspozimi në rast mospagese bazohet në shumat që Grupi pret që të jetë në borxh në kohën e mospagesës, gjatë dymbëdhjetë muajve të ardhshëm ose gjatë jetës së mbetur. EM-të dymbëdhjetë mujore dhe gjatë gjithë jetës përcaktohen në bazë të profilit të pritshëm të pagesës, i cili ndryshon sipas llojit të produktit. Për produktet amortizuese dhe huatë e shlyerjes me një shumë të vetme, kjo bazohet në ripagimet kontraktuale që i detyrohen huamarrësit gjatë një periudhe dymbëdhjetë mujore ose gjatë gjithë jetës. Aty ku është e rëndësishme, supozimet e ripagimit / ri-financimit të hershëm konsiderohen gjithashtu në llogaritje.

Për produktet me pagesa fikse të papërcaktuara, ekspozimi në rast mospagese parashikohet duke marrë bilancin aktual të tërhequr dhe duke shtuar një faktor konvertimi kreditor i cili lejon tërheqjen e pritit të kufirit të mbetur deri në kohën e shlyerjes. Marzhet rregullatorë të kujdesshëm hiqen nga faktori i konvertimit të kredisë. Në rrethanat e kufizuara ku disa inpute nuk janë plotësisht në dispozicion, krahasimi i inputeve përdoret për llogaritjen.

Aktivet financiare të ristrukturuara

Nëse kushtet e një aktivi financiar rinegocionohen ose modifikohen ose një aktiv financiar ekzistues zëvendësohet me një të ri për shkak të vështirësive financiare të huamarrësit, atëherë bëhet vlerësimi nëse aktivet financiare duhet të çregjistrohen dhe HPK të matet si më poshtë.

- Nëse ristrukturimi i pritit nuk do të rezultojë në çregjistrimin e aktivit ekzistues, atëherë flukset e pritshme të mjeteve monetare që rrjedhin nga aktivet financiare të modifikuara përfshihen në llogaritjen e mungesës së parasë së gatshme nga aktivi ekzistues;
- Nëse ristrukturimi i pritit do të rezultojë në çregjistrimin e aktivit ekzistues, atëherë vlera e drejtë e pritit e aktivit të ri trajtohet si fluksi i parave të gatshme nga aktivi financiar ekzistues në kohën e çregjistrimit të tij. Kjo shumë përfshihet në llogaritjen e mungesës së parasë së gatshme nga aktivi financiar ekzistues që zbritet nga data e pritit e mosnjohjes deri në datën e raportimit duke përdorur normën fillestare të interesit efektiv të aktivit financiar ekzistues.

Karakteristikat e përbashkëta të rrezikut të kredisë

Pothuajse të gjitha provizionet sipas SNRF 9 maten kolektivisht. Vetëm për ekspozimet për shoqëritë në nivelin 3, shumica e provizioneve janë vlerësuar në mënyrë individuale.

Nëse informacioni i arsyeshëm dhe i mbështetur për të matur HPK nuk është i disponueshëm në bazë të instrumentit individual, HPK-ja për gjithë jetën për aktivet në nivelin 3 njihet në baza kolektive që merr parasysh informacionin gjithëpërfshirës të rrezikut të kredisë - trajtim i njëjtë si për aktivet në nivelin 1 dhe 2. Në ekspozimet për individë, pothuajse për të gjitha rastet përdoret qasja kolektive, duke pasur parasysh se shumica e rasteve vlerësohen kolektivisht në bazë të informatave të humbjeve historike, ndërsa vlerësimi individual kryhet në mënyrë të jashtëzakonshme vetëm për rastet kur njësia ekonomike ka të gjithë grupin e të dhënave të nevojshme për të bërë vlerësimin e plotë të flukseve monetare të ardhshme të vlerësuar.

Në këtë kuptim, "RBAL Retail Risk" konsideron se mënyra më e përshtatshme për të pasqyruar përvojën e humbjes historike në vlerësimin e flukseve monetare të pritura të një ekspozimi të parazgjedhur të pasiguar është duke përdorur

26. HUMBJET E PRITSHME TË KREDISË (VAZHDIM)

të ashtuquajturën Parametrat më të mira të Humbjes së Pritshme (PHP). Sipas përkufizimit, ky parametër pasqyron potencialin më të mundshëm të humbjes për llogaritë në rast mospagese të cilat kanë profil të ngjashëm të rrezikut dhe të rikuperimit dhe siguron një nivel të llogaritit të llogaritit statistikisht të humbjes për llogaritë e tilla. Prandaj, duhet të sigurohet që përdorimi i PHP për të regulluar flukset monetare kontraktuale në vlerësimin e arkëtimit të tyre të llogaritit aplikohet në një grup homogjen të llogarive.

Parashikimet për kushtet e ardhshme

Vlerësimi i rritjes së ndjeshme të rrezikut të kredisë dhe llogaritja e humbjeve të pritshme të kredisë, të dyja përfshijnë parashikimeve për kushtet e ardhshme. Grupi ka kryer analiza historike dhe ka identifikuar variabla kryesore ekonomike që ndikojnë në rrezikun e kredisë dhe humbjet e pritura të kreditit për çdo portofol.

Këto variabla ekonomike dhe ndikimi i tyre lidhur me probabilitetin e mosplotësimit, humbja e dhënë në mungesë dhe ekspozimi i parazgjedhur varion nga lloji i kategorisë. Parashikimet e këtyre variabla ekonomike (shkenari bazë ekonomik) sigurohen nga RBI Raiffeisen Research në baza tremujore dhe japin pikëpamjen më të mirë të ekonomisë gjatë tre viteve të ardhshme. Grupi i informacioneve të ardhshme kërkon gjithashtu orën e kredisë që përdoret për përmirësimin e regresionit, i cili riprodhon gjendjen aktuale të ciklit të kredisë dhe rrjedhjen e dukshme të zhvillimit të ciklit të kredisë. Pas tre vjetësh, për të projektuar variablat ekonomike për jetëgjatësinë e plotë të secilit instrument, është përdorur një përfaqje e kthimit mesatar, që do të thotë se variablat ekonomike kanë tendencë të jenë një normë mesatare afatgjatë ose një mesatare afatgjatë norma e rritjes deri në maturim. Ndikimi i këtyre variabla ekonomike në probabilitetin e mosplotësimit, humbjes së parazgjedhur dhe ekspozimit në mungesë është përcaktuar duke kryer regresionin statistikor për të kuptuar ndryshimet e ndikimit në këto variabla kanë pasur historikisht normat e mungesës dhe mbi komponentët e humbjes në rast mospagese dhe ekspozimit në rast mospagese.

Përveç skenarit ekonomik bazë, Raiffeisen Research vlerëson gjithashtu një skenar optimist dhe pesimist për të siguruar që jo-linearitetet janë kapur. Grupi ka arritur në konkluzionin se tre ose më pak skenarë kapin në mënyrë të drejtë jo-linearitetin. Vlerësimi i ekspertëve për rreziqet idiosinkratike është zbatuar gjithashtu në këtë proces në nivelin e kërkimit të Raiffeisen në koordinim me administrimin e rrezikut të Grupit, duke rezultuar në përshtatje selektive ndaj skenarëve optimistë dhe pesimistë. Në rast të një paragjykim të mundshëm negativ ose pozitiv të treguesve të zgjedhur makroekonomike, kryhet një korigjim i mundshëm i paragjyqimeve. Në këtë aspekt merret parasysh shkalla e rezultateve të mundshme që është përfaqësuese për secilin skenar të zgjedhur. Humbjet e pritshme të ponderuara të probabilitetit të kredisë përcaktohen duke drejtuar secilin skenar nëpërmjet modelit përkatës të humbjes së kredisë (HPK) dhe duke e shumëzuar atë me ponderimin e duhur të skenarit.

Ashtu si me çdo parashikim ekonomik, projeksionet dhe gjasat e shfaqjes janë subjekt i një shkalle të lartë të pasigurisë së qenësishme dhe prandaj rezultatet aktuale mund të jenë dukshëm të ndryshme nga ato të parashikuara. Grupi i konsideron këto parashikime për të përfaqësuar vlerësimin më të mirë të rezultateve të ardhshme dhe për të mbuluar çdo jo-linearitet dhe asimetri të mundshme brenda portofoleve të ndryshme të Grupit.

Analiza e ndjeshmërisë

Supozimet më të rëndësishme që ndikojnë në ndjeshmërinë e lejimit të humbjeve të pritshme të kredisë janë si më poshtë:

- Produkti i brendshëm bruto (të gjitha portofolet)
- Norma e papunësisë (të gjitha portofolet)
- Norma afatgjata e obligacioneve të qeverisë (portofole jo-pakicë veçanërisht)

Në tabelën e mëposhtme jepet një krahasim midis zhvlerësimit të akumuluar të raportuar për humbjet e pritshme të kredisë për aktivet financiare në Nivelin 1 dhe 2 (peshuar nga 25 për qind optimist, 50 për qind bazë dhe 25 për qind skenarë pesimistë) dhe pastaj çdo skenar i ponderuar me 100 për qind më vete. Skenarët optimistë dhe pesimistë nuk pasqyrojnë raste ekstreme, por mesatarja e skenarëve që shpërndahen në këto raste. Ky informacion është dhënë për qëllime ilustruese.

2018	31/12/2018	100%	100%	100%
Në mijë Lek	(25/50/25%)	Optimist	Bazë	Pesimist
Zhvlerësimi i akumuluar (Niveli 1 & 2)	1,343,364	1,311,270	1,231,805	1,405,133

26. HUMBJET E PRITSHME TË KREDISË (VAZHDIM)

Fshirjet nga bilanci

Kreditë dhe letrat me vlerë të borxhit fshihen (pjesërisht ose plotësisht) kur nuk ka shpresa të arsyeshme për rimëkëmbjen. Kjo ndodh kur huamarrësi nuk ka më të ardhura nga operacionet dhe vlerat kolaterale nuk mund të gjenerojnë flukse të mjaftueshme të mjeteve monetare për të shlyer shumat që i nënshtrohen heqjes. Për ekspozimin e shoqërive në falimentim, kreditë shënohen në vlerën e kolateralit nëse shoqëria nuk gjeneron flukse monetare nga biznesi i tij operativ. Biznesi me pakicë merr në konsideratë faktorët cilësorë. Në rastet kur nuk është bërë pagesa për një vit, shumat e papaguara çregjistrohen kur aktivet e zhvlerësuar mund të vazhdojnë të jenë subjekt i veprimeve përbarimore.

Për ekspozimin e shoqërive të vlerësuar si biznes me aktivitet të pasigurtë, kreditë janë zhvlerësuar në vlerën e kolateralit nëse shoqëria nuk gjeneron flukse të mjeteve monetare nga biznesi i saj operacional. Biznesi me pakicë merr në konsideratë faktorët cilësorë. Në rastet kur nuk është bërë pagesa për një vit, shumat e papaguara janë shlyer këtu. Shuma kontraktuale e papaguar mbi Aktivet financiare të cilat janë shlyer gjatë periudhës raportuese dhe që ende i nënshtrohen veprimtarisë së përbarimit janë të pa-matura / janë në mijë lekë.

27. EKSPOZIMI I BRENDSDHEM SIPAS NIVELEVE

Portofoli i kredisë i Grupit është shumë i larmishëm në aspektin e tipit të klientit, rajonit gjeografik dhe industrisë. Përqendrimet e emrave të vetëm janë gjithashtu të administruara në mënyrë aktive (bazuar në konceptin e grupit të klientëve të lidhur) me kufizime dhe raportim të rregullt. Si pasojë, granulariteti i portofolit është i lartë. Tabela e mëposhtme tregon aktivet financiare - koston e amortizuar bazuar në palët dhe Nivelit përkatëse. Kjo tregon fokusin e Grupit në shoqëritë jofinanciare dhe individët:

27. EKSPOZIMI I BRENDSEHEM SIPAS NIVELEVE (VAZHDIM)

2018	Vlera kontabël bruto			Vlera e akumuluar			HPK Raporti i mbulimit		
	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3
Në mijë Lek									
Banka qendrore	6,100,500	-	-	-47	-	-	-	-	-
Institucionet qeveritare	60,142,905	-	-	-34,265	-	-	-	-	-
Bankat	41,240,616	-	-	-1,767	-	-	-	-	-
Korporata të tjera financiare	70	-	-	-	-	-	-	-	-
Korporatat jofinanciare	46,075,540	4,247,862	12,003,345	-266,334	-241,587	-9,080,518	0.58%	5.69%	75.65%
Individët	30,151,464	4,558,520	1,792,095	-293,952	-515,314	-1,379,293	0.97%	11.30%	76.97%
nga të cilat kredi hipotekare	10,898,113	1,912,089	422,409	-43,815	-151,535	-319,758	0.40%	7.93%	75.70%
Total	183,711,095	8,806,382	13,795,440	-596,364	-756,901	-10,459,811	0.32%	8.59%	75.82%

Tabela e mëposhtme tregon detyrimet e kushëzuara dhe angazhimet e tjera jashtë bilancit nga palët dhe nivelet. Kjo nxjerr në pah fokusin e Grupit ndaj shoqërive jofinanciare:

2018	Vlera nominale			Provizionet për zërat jashtë bilancit sipas SNRF 9			Raporti i mbulimit HPK		
	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3
Në mijë Lek									
Banka Qendrore	11,858	-	-	-9	-	-	0.08%	-	-
Bankat	2,702,366	757,627	-	-58	-4	-	0.00%	-	-
Korporata të tjera financiare	-	0	-	-	0	-	-	-	-
Korporatat jofinanciare	13,470,694	595,094	465	-26,456	-3,219	-300	0.20%	0.54%	64.52%
Individë	3,430,117	245,991	28,180	-21,629	-6,413	-23,733	0.63%	2.61%	84.22%
Totali	19,615,035	1,598,712	28,645	-48,152	-9,636	-24,033	0.25%	0.60%	83.90%

27. EKSPozIMI I BRENDShEM SIPAS NIVELEVE (VAZHdIM)

Tabela në vijim tregon vlerën kontabël bruto dhe zhvlerësimin e aktiveve financiare - koston e amortizuar që janë zhvendosur nga matja në bazë të humbjeve të pritshme 12-mujore në matje në bazë të humbjeve të pritshme gjatë jetës ose anasjelltas:

2018	Vlera kontabël bruto			Zhvlerësimet		Raporti i mbulimit HPK	
	Në mijë Lek	12 muaj HPK	HPK përgjatë gjithë jetës	HPK përgjatë gjithë jetës	HPK përgjatë gjithë jetës	12 muaj HPK	HPK përgjatë gjithë jetës
Transferimi nga HPK 12 muaj në HPK përgjatë gjithë jetës							
Korporata të tjera financiare	-1,668,534	-	-	-	-	-	-
Korporatat jo-financiare	-2,086,706	1,668,534	-19,517	117,015	1.17%	7.01%	
Individë	-	2,086,706	-37,609	402,901	1.80%	19.31%	
Transferimi nga HPK përgjatë gjithë jetës në HPK 12 muaj	314,313	-	-	-			
Korporatat jo-financiare	636,500	-314,313	4,156	-8,489	1.32%	2.70%	
Individë	-1,668,534	-636,500	7,925	-103,716	1.25%	16.29%	

28. ZHVLERËSIMI

Tabela e mëposhtme tregon zhvlerësimin e kredive dhe borxhit për aktivet financiare të matur me koston e amortizuar dhe aktivet financiare.

Në mijë Lek	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	POCI	Totali
	12 muaj HPK	HPK përgjatë gjithë jetës	HPK përgjatë gjithë jetës		
1/1/2018	476,015	577,676	13,041,676	273,426	14,368,793
Rritja për shkak të origjinimit dhe të blerjes	49,527	10,428	52,708	1,608,043	1,720,706
Zvogëlimi për shkak të mosnjohjes	-21,646	-34,596	-101,289	-	-157,531
Ndryshimet për shkak të ndryshimit të rrezikut të kredisë (neto)	95,244	228,419	-2,193,910	-99,899	-1,970,146
Zvogëlimi i zbritjes për shkak të shlyerjeve	-2,775	-25,026	-2,073,487	-47,456	-2,148,744
31/12/2018	596,365	756,901	8,725,698	1,734,114	11,813,078

Tabela e mëposhtme tregon zhvillimin e provizioneve për angazhimet e huasë, garancitë financiare dhe angazhimet e tjera:

Në mijë Lek	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Totali
	12 muaj HPK	HPK përgjatë gjithë jetës	HPK përgjatë gjithë jetës	
1/1/2018	30,993	8,572	18,777	58,342
Rritja për shkak të origjinimit dhe të blerjes	25,845	2,753	-	28,598
Zvogëlimi për shkak të mosnjohjes	-16,849	-3,892	-	-20,741
Ndryshimet për shkak të ndryshimit të rrezikut të kredisë (neto)	8,163	2,203	5,256	15,622
31/12/2018	48,152	9,636	24,033	81,821

28. ZHVLERËSIMI (VAZHDIM)

Tabela e mëposhtme tregon ndarjen sipas klasës së aktiveve të zhvlerësimeve dhe provizioneve në përputhje me SNRF 9 nivelet e zhvlerësimit:

	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	Totali
12 muaj HPK	HPK Përgjatë gjithë jetës	HPK përgjatë gjithë jetës	HPK përgjatë gjithë jetës	
Kreditë dhe letrat me vlerë të borxhit	-	-	-	-
Banka qendrore	47	-	-	47
Institucionet shtetërore	34,265	-	-	34,265
Bankat	1,767	-	-	1,767
Korporata të tjera financiare	1	-	-	1
Korporata jo-financiare	266,334	241,587	9,080,518	9,588,439
Individë	293,952	515,314	1,379,293	2,188,559
Angazhimet e huasë, garancitë financiare dhe angazhimet e tjera të dhëna	48,152	9,636	24,033	81,821
Totali	644,517	766,536	10,483,844	11,894,898

Për shkak të zbatimit të SNRF 9 nuk është e mundur të bëhet një krahasim i drejtpërdrejtë me vitin paraprak. Tabela e mëposhtme tregon humbjet nga zhvlerësimi për huatë dhe provizionet për detyrimet jashtë bilancit në periudhën krahasuese:

në mijë Lek	Më 1/1/2017	Shpërndarjet1	Shkarkimet	Përdorimet2	Më 31/12/2017
Provizionet e humbjeve nga kreditë në bazë të portofolit	42,573	925	-22,358	-	21,140
Totali	42,573	925	-22,358	-	21,140

1. Shpërndarjet duke përfshirë provizionet e drejtpërdrejta
2. Përdorimet duke përfshirë provizionet e drejtpërdrejta.

Tabela e mëposhtme tregon ndarjen e provizioneve për humbjet nga kreditë sipas klasës së aktiveve në datën e raportimit të vitit të mëparshëm:

në mijë Lek	2017
Provizionet e humbjeve individuale të kredisë	12,033,618
Korporata	10,580,815
Individë	1,452,803
Provizionet e humbjeve nga kreditë në bazë të portofolit	703,842
Korporata	291,229
Individë	412,613
Totali	12,737,460

29. NË VONESË

Në tabelën në vijim janë paraqitur kërkesat dhe borxhet në vonesë të matur me kosto të amortizuar ose me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse:

2018		Vlera kontabël							
		Aktive në vonesë pa rritje të konsiderueshme në rrezikun e kreditë që nga njohja fillestare (Niveli 1)		Aktive në vonesë me rritje të konsiderueshme në rrezikun e kreditë që nga njohja fillestare por jo të zhvlerësuar (Niveli 2)		Aktive me vonesë të zhvlerësuar (Niveli 3)			
Në mijë Lek		≤ 30 ditë	> 30 ditë	> 90 ditë	≤ 30 ditë	> 30 ditë	> 90 ditë		
Korporata	4,091,692	2	-	-	847,679	435,921	440,959	76,296	1,915,390
Individë	1,066,099	-	-	-	570,885	271,277	22,878	45,710	277,437
Totali	5,157,791	2	-	-	1,418,564	707,198	463,837	122,006	2,192,827

30. NDARJA SIPAS MATURITETIT TË MBETUR

Aktive	Aktivet afatshkurtra			Aktivet Afatgjata	
	Pa afat	Deri në 3 muaj	Më shumë se 3 muaj, deri në 1 vit	Më shumë se 1 vit, deri në 5 vjet	Më shumë se 5 vjet
2018 Në mijë Lek					
Arka, banka qendrore dhe llogari të tjera pa afat	5,467,672	-37,321	-	-	-
Aktivet financiare - kosto e amortizuar	-	61,462,945	50,421,712	-	75,962,287
Aktivet financiare - vlera e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes		480	2,036	-	-
Aktive të tjera		33,011		-	-
Totali	5,467,672	61,459,114	50,423,748	-	75,962,287

Detyrime	Detyrime afatshkurtra			Detyrimet afatgjata	
	Pa afat	Deri në 3 muaj	Më shumë se 3 muaj, deri në 1 vit	Më shumë se 1 vit, deri në 5 vjet	Më shumë se 5 vjet
2018 Në mijë Lek					
Detyrime financiare - kosto e amortizuar	138,117,630	-	19,280,295	34,798,064	2,361,511
Detyrime të tjera	-	-	227,921	9,424	7,198
Totali	138,117,630	-	19,508,216	34,807,488	2,368,709

Aktive	Aktivet afatshkurtra			Aktivet Afatgjata	
	Pa afat	Deri në 3 muaj	Më shumë se 3 muaj, deri në 1 vit	Më shumë se 1 vit, deri në 5 vjet	Më shumë se 5 vjet
2017 Në mijë Lek					
Arka, banka qendrore dhe llogari të tjera pa afat	15,587,996	380,000	-	-	-
Aktivet financiare - kosto e amortizuar	1,382,674	58,124,094	67,588,163	68,106,616	16,248,531
Aktivet financiare - vlera e drejtë e përcaktuar përmes fitimit ose humbjes	-	-	-	-	-
Aktivet financiare - vlera e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes	-	-	-	-	-
Aktive të tjera	-	-	-	-	-
Total	16,970,670	58,504,094	67,588,163	68,106,616	16,248,531

Detyrime	Detyrime afatshkurtra			Detyrimet afatgjata	
	Pa afat	Deri në 3 muaj	Më shumë se 3 muaj, deri në 1 vit	Më shumë se 1 vit, deri në 5 vjet	Më shumë se 5 vjet
2017 Në mijë Lek					
Detyrimet financiare – me kosto të amortizuar	150,995,108	20,413,133	-	45,177,807	-
Detyrime të tjera	7,462	624,307	-	9,621	-
Totali	151,002,571	21,037,440	-	45,187,428	-

Rezerva e detyrueshme nuk është përfshirë në analizën e maturitetit për 2018 dhe 2017 pasi nuk është një instrument financiar kontraktual.

31. VOLUMET NË MONEDHË TË HUAJ

në mijë LEK	2018	2017
Aktivet	100,119,190	125,201,918
Detyrimet	88,319,041	110,533,873

Për detaje të mëtejshme mbi ekspozimet në valutë dhe analizën e ndjeshmërisë, referojuni Shënimit "36 Rreziku i Tregut" më poshtë.

ADMINISTRIMI I RREZIKUT

Administrimi aktiv i rrezikut është një kompetencë thelbësore e Grupit. Për të identifikuar, matur dhe administruar në mënyrë efektive rreziqet, Grupi vazhdon të zhvillojë sistemin gjithëpërfshirës të administrimit të rrezikut. Administrimi i rrezikut është një pjesë integrale e administrimit të përgjithshëm të bankave. Veçanërisht, përveç kërkesave ligjore dhe rregullative, ai merr parasysh natyrën, shkallën dhe kompleksitetin e aktiviteteve të biznesit të Grupit dhe rreziqet që rezultojnë. Raporti i rrezikut përshkruan parimet dhe organizimin e administrimit të rrezikut dhe përshkruan ekspozimin aktual të rrezikut në të gjitha kategoritë e rrezikut material.

32. PARIMET E ADMINISTRIMIT TË RREZIKUT

Grupi ka një sistem të parimeve dhe procedurave të rrezikut në vend për matjen dhe monitorimin e rrezikut, i cili synon kontrollin dhe administrimin e rreziqeve materiale në Grup. Politikat e rrezikut dhe parimet e administrimit të rrezikut janë të përcaktuara nga Bordi Drejtues. Parimet përfshijnë politikat e mëposhtme të rrezikut:

- Administrimi i integruar i rrezikut: Kredia, vendi, tregu, likuiditeti dhe rreziqet operacionale administrohen si rreziqe kryesore në baza të Grupit. Për këtë qëllim, këto rreziqe maten, kufizohen, grumbullohen dhe krahasohen me kapitalin e mbulimit të rrezikut në dispozicion.
- Planifikimi i vazhdueshëm: Strategjitë e rrezikut dhe kapitali i rrezikut rishikohen dhe miratohen gjatë procesit të buxhetimit dhe planifikimit njëvjeçar, duke i kushtuar vëmendje të veçantë parandalimit të përqëndrimeve të rrezikut.
- Kontrolli i pavarur: Mirëmbahet një personel i qartë dhe ndarja organizative midis veprimeve të biznesit dhe të gjitha aktiviteteve të administrimit të rrezikut ose kontrollit të rrezikut.
- Kontrolli "ex ante" dhe "ex post": Rreziqet maten vazhdimisht brenda fushës së shitjes së produktit dhe matjes së performancës së rregulluar nga rreziku. Në këtë mënyrë sigurohet që biznesi në përgjithësi kryhet vetëm nën konsideratat e kthimit të rrezikut dhe se nuk ka nxitje për të marrë rreziqe të larta.

Njësitë individuale të administrimit të rrezikut të Grupit zhvillojnë strategji të detajuara të rrezikut, të cilat përcaktojnë objektiva më konkrete të rrezikut dhe standarde specifike në përputhje me këto parime të përgjithshme. Strategjia e përgjithshme e rrezikut të Grupit rrjedh nga strategjia e biznesit të Grupit dhe kërkesa e rrezikut dhe shtron aspekte të rëndësishme të rrezikut ndaj strukturës së planifikuar të biznesit dhe zhvillimit strategjik. Këto aspekte përfshijnë, për shembull, kufijtë strukturore dhe objektivat e raportit të kapitalit që duhet të përmbushen në procesin e buxhetimit dhe në fushën e vendimeve të biznesit. Caqet më specifike për kategoritë individuale të rrezikut janë vendosur në strategjitë e detajuara të rrezikut. Për shembull, strategjia e rrezikut të kredisë e Grupit përcakton kufijtë e portofolit të kredisë për segmentet dhe përcakton autoritetin e miratimit të kredisë për aplikimet me limit.

33. ORGANIZIMI I ADMINISTRIMIT TË RREZIKUT

Bordi Drejtues i Grupit siguron organizimin e duhur dhe zhvillimin e vazhdueshëm të administrimit të rrezikut. Ajo vendos se cilat procedura duhet të përdoren për identifikimin, matjen dhe monitorimin e rreziqeve dhe merr vendime drejtuese sipas raporteve dhe analizave të rrezikut. Bordi Drejtues mbështetet në kryerjen e këtyre detyrave nga njësitë e administrimit të rrezikut të pavarur dhe komisionet e veçanta.

Funksionet e administrimit të rrezikut kryhen në nivele të ndryshme në Grup. Grupi zhvillon dhe zbaton konceptet përkatëse si institucioni i kreditit mëmë. Njësitë e administrimit të rrezikut zbatojnë politikat e rrezikut për llojet specifike

33. ORGANIZIMI I ADMINISTRIMIT TË RREZIKUT (VAZHDIM)

të rrezikut dhe marrin vendime aktive drejtuese brenda buxheteve të miratuara të rrezikut për të arritur objektivat e vendosura në politikën e biznesit. Për këtë qëllim, ata monitorojnë rreziqet që rezultojnë nga përdorimi i mjeteve standarde të matjes dhe i raportojnë ato tek njësitë qendrore të administrimit të rrezikut nëpërmjet ndërfaqeve të përcaktuara. Divizioni qendror i Kontrollit të Rrezikut Bankar merr funksionin e kontrollit të pavarur të rrezikut të kërkuar nga ligji bankar. Përgjegjësitë e tij përfshijnë zhvillimin e një kuadri të gjerë të Grupit për administrimin e rrezikut të Grupit (duke integruar të gjitha llojet e rrezikut) dhe përgatitjen e raporteve të pavarura mbi profilin e rrezikut për Komitetin e Rrezikut të Bordit Mbikëqyrës, Bordit të Administrimit të Grupit dhe drejtuesve të njërive individuale të biznesit. Ai gjithashtu mat masën e kërkuar të mbulimit të rrezikut për njësi të ndryshme të Grupit dhe llogarit përdorimin e buxheteve të kapitalit të rrezikut të alokuar në kuadrin e mjaftueshmërisë së kapitalit të brendshëm.

Komitetet e rrezikut

Komiteti i Rrezikut të Grupit është organi më i lartë vendimmarrës për të gjitha fushat e Grupit lidhur me rrezikun. Ai vendos për metodat e administrimit të rrezikut dhe për konceptet e kontrollit të përdorura përgjithësisht për Grupin dhe për nënndarjet kyçe dhe është përgjegjës për zhvillimin e vazhdueshëm dhe zbatimin e metodave dhe parametrave për përcaktimin e rrezikut dhe për rafinimin e instrumenteve drejtuese. Kjo gjithashtu përfshin përcaktimin e rrezikut dhe buxhetet dhe kufizimet e ndryshme të rrezikut në nivelin e përgjithshëm të Grupit, si dhe monitorimin e situatës aktuale të rrezikut në lidhje me limitet e brendshme të mjaftueshmërisë së kapitalit dhe rreziqet përkatëse. Ai miraton aktivitetet e administrimit të rrezikut dhe kontrollit (siç është shpërndarja e kapitalit të rrezikut) dhe këshillon Këshillin Drejtues në këto çështje. Komiteti i Aktiveve / Detyrimeve të Grupit vlerëson dhe administron strukturën epozicionit financiar dhe rrezikun e likuiditetit dhe përcakton standardet për çmimet e transfertave të fondeve të brendshme. Në këtë kontekst ai luan një rol të rëndësishëm në planifikimin e financimit afatgjatë dhe mbrojtjes së normave të interesit strukturor dhe të kursit të këmbimit valutor.

Komiteti i Rrezikut të Tregut kontrollon rreziqet e tregut që rrjedhin instrumentet e mbajtura për shitje dhe mbajtura në maturim dhe përcakton kufijtë përkatës dhe proceset. Në veçanti, mbështetet në raportet e fitimit dhe humbjes, rreziqet e llogaritura dhe përdorimi i limitit, si dhe rezultatet e analizave të skenarit dhe testet e stresit në lidhje me rreziqet e tregut. Komiteti i Kreditit përbëhet nga përfaqësues të zyrave shërbimit dhe të zyrave mbështetëse, me detyra të stafit në varësi të llojit të klientit (klientët e korporatave, bankat, sovranët dhe shitjet me pakicë). Komisionet e përcaktojnë kriteret specifike të huadhënies për segmente të ndryshme të klientëve dhe marrin të gjitha vendimet e kredive në lidhje me ato segmente në lidhje me procesin e miratimit të kredisë (në varësi të vlerësimit dhe madhësisë së ekspozimit).

Komiteti i kredive me probleme është komiteti më i rëndësishëm në procesin e vlerësimit dhe vendimmarrjes në lidhje me huatë problematike. Komiteti përfshin kryesisht autoritetet vendimmarrëse; kryetari i tij është Drejtori Kryesor i Rrezikut (DKR) i Grupit. Anëtarët e mëtejshëm me të drejtë vote janë ata anëtarë të Bordit Drejtues përgjegjës për divizionet e konsumatorëve, Drejtori Kryesor Financiar (DKF) dhe divizioni përkatës dhe menaxherët e departamenteve nga administrimi i rrezikut dhe administrimi i ekspozimeve të veçanta (stërvitje).

Komiteti i Administrimit dhe Kontrollit të Rrezikut Operacionale të Grupit përbëhet nga përfaqësues të fushave të biznesit (klientët e shitjes me pakicë, të tregut dhe të korporatave) dhe përfaqësues të Pajtueshmërisë (duke përfshirë krimin financiar), Sistemin e Kontrollit të Brendshëm, Operacionet, Sigurinë dhe Kontrollin e Rrezikut, nën kryesimin e DKR. Ky komitet është përgjegjës për administrimin e rrezikut operacional të Grupit (duke përfshirë rrezikun e sjelljes). Ai nxjerr dhe vendos strategjinë e rrezikut operacional bazuar në profilin e rrezikut dhe strategjinë e biznesit dhe gjithashtu bën vendime lidhur me veprimet, kontrollet dhe pranimin e rrezikut.

Sigurimi i cilësisë dhe auditimi i brendshëm

Sigurimi i cilësisë në lidhje me administrimin e rrezikut ka të bëjë me sigurimin e integritetit, qëndrueshmërisë dhe saktësisë së proceseve, modeleve, llogaritjeve dhe burimeve të të dhënave. Kjo është për të siguruar që Grupi i përmbahet të gjitha kërkesave ligjore dhe se mund të arrijë standardet më të larta në operacionet e administrimit të rrezikut. Të gjitha këto aspekte koordinohen nga Divizioni i Pajtueshmërisë Bankare, i cili analizon sistemin e kontrollit të brendshëm në mënyrë të vazhdueshme dhe - nëse veprimet janë të nevojshme për të adresuar ndonjë mangësi - është gjithashtu përgjegjës për përcjelljen e zbatimit të tyre.

Dy funksione shumë të rëndësishme në sigurimin e mbikëqyrjes së pavarur kryhen nga divizionet e Auditimit dhe Pajtueshmëria: Auditimi i pavarur i brendshëm është një kërkesë ligjore dhe një shtyllë qendrore e sistemit të kontrollit të brendshëm. Auditimi i brendshëm periodikisht vlerëson të gjitha proceset e biznesit dhe kontribuon në mënyrë të konsiderueshme për sigurimin dhe përmirësimin e tyre. I dërgon raportet e tij drejtpërdrejt në Bordin Drejtues të Grupit, i cili i diskuton ato në baza të rregullta në mbledhjet e tij të Bordit.

Zyra e Përputhshmërisë është përgjegjëse për të gjitha çështjet që kanë të bëjnë me përmbushjen e kërkesave ligjore në plotësim dhe si pjesë integrale të sistemit të kontrollit të brendshëm. Kështu, monitorohet përputhja me rregulloret ekzistuese në operacionet ditore.

34. ADMINISTRIMI I RREZIKUT TË PËRGGJITHSHËM TË GRUPIT

Mbajtja e një niveli adekuat të kapitalit është një objektiv kryesor i Grupit. Kërkesat e kapitalit monitorohen rregullisht bazuar në nivelin e rrezikut të matur sipas modeleve të brendshme dhe në zgjedhjen e modeleve të përshtatshme merret parasysh rëndësia e rreziqeve që vlerësohen çdo vit. Ky koncept i administrimit të rrezikut të përgjithshëm të Grupit siguron përmbushjen e kërkesave të kapitalit si nga perspektiva rregullative (qëndrueshmëria dhe statusi i vazhdueshëm) dhe nga perspektiva ekonomike (vlerësimi objektiv). Kështu ajo mbulon aspektet sasore të procesit të vlerësimit të mjaftueshmërisë së kapitalit të brendshëm (ICAAP) siç kërkohet ligjërisht. Procesi i plotë i ICAAP i Grupit auditohet gjatë procesit të rishikimit mbikëqyrës në baza vjetore.

Korniza e sjelljes të rrezikut (KSR) kufizon rrezikun e përgjithshëm të Grupit në përputhje me objektivat strategjike të Grupit dhe cakton kapitalin e rrezikut të llogaritur sipas kategorive të ndryshme të rrezikut dhe zonave të biznesit. Qëllimi kryesor i KSR është të kufizojë rrezikun, veçanërisht në skenarët e kundërt dhe për rreziqet kryesore të njëanshme në mënyrë të tillë që të sigurojnë pajtueshmëri me raportet minimale rregullatore. Rrjedhimisht, KSR bazohet në tri shtyllat e ICAAP (vlerësimi objektiv, vijimësia e biznesit, perspektiva e qëndrueshmërisë) dhe përcakton limitet e rrezikut të përqendrimit për llojet e rrezikut të identifikuar si të rëndësishme në vlerësimin e rrezikut. Përveç kësaj, qëndrimi ndaj rrezikut i vendosur nga Bordi Drejtues dhe strategjia e rrezikut të Grupit dhe zbatimi i tij raportohen rregullisht në Komitetin e Rrezikut të Bordit Mbikëqyrës.

Objekti	Rreziku	Teknika e matjes	Niveli i besimit
Perspektiva e vlerësimit të synuar	Rreziku i mos plotësimit të kërkesave nga huadhënësit kryesor të Grupit	Humbja e papritur për horizontin e rrezikut njëvjeçar (kapitali ekonomik) nuk mund të tejkalojë nivelin aktual të kapitalit dhe detyrimeve të varura	99.92% si rrjedh nga probabiliteti i objektivave të vlerësimit të parazgjedhur
Perspektiva e biznesit në vijimësi	Rreziku i mosplotësimit të kërkesës së kapitalit rregullator sipas CRR	Kapaciteti i marrjes së rrezikut (fitimet e projektuara plus kapitali që tejkalon kërkesat rregullatore) nuk mund të tejkalojë vlerën me rrezik të Grupit (horizonti rreziku një vjeçar)	95 për qind, duke reflektuar gatishmërinë e pronarëve për të injektuar fonde shtesë vetjake
Perspektiva e qëndrueshmërisë	Rreziku i rënies nën një raport të qëndrueshëm tier 1 gjatë gjithë ciklit ekonomik	Projeksionet e kapitalit dhe të ardhurave për një periudhë planifikuese trevjeçare bazuar në supozimet e një rënie të konsiderueshme në ekonomi	85-90 për qind, bazuar në vendimet e mundshme të administrimit për të ulur rrezikun përkohësisht ose për të rritur kapitalin e kapitalit shtesë

35. RREZIKU I KREDISË

Rreziku i kredisë është rreziku më i madh për biznesin e Grupit. Rreziku i kredisë nënkupton rrezikun e humbjes financiare nëse ndonjë nga klientët ose palët e treta nuk i përmbush detyrimet kontraktuale ndaj Grupit. Rreziku i kredisë vjen kryesisht nga huatë dhe paradhëniet ndaj bankave, huatë dhe paradhëniet për klientët, angazhimet e huadhënies dhe garancitë financiare të dhëna. Grupi gjithashtu është i ekspozuar ndaj rreziqeve të tjera të kreditit që rrjedhin nga investimet në letrat me vlerë të borxhit dhe ekspozimet e tjera të lidhura me aktivitetet tregtare, marrëveshjet e shlyerjes dhe transaksionet e anasjellta të riblerjes.

Ekspozimi total i kredisë i përdorur në administrimin e portofolit përfshin të dyja ekspozimet në dhe jashtë pasqyrës së pozicionit financiar përpara aplikimit të faktorëve të konvertimit të kredisë, dhe kështu përfaqëson ekspozimin total të kredisë. Nuk zvogëlohet nga efektet e zbutjes së rrezikut të kredisë, si garancitë ose kolaterali fizik, efektet që megjithatë konsiderohen në vlerësimin e përgjithshëm të rrezikut të kredisë. Ekspozimi total i kredisë është përdorur - nëse nuk është shprehur ndryshe - për t'u referuar ekspozimeve në të gjitha tabelat e mëposhtme në raportin e rrezikut. Tabela e mëposhtme tregon ekspozimin total të kredisë sipas klasës së aktiveve (modelet e vlerësimit):

35. RREZIKU I KREDISË (VAZHDIM)

në mijë LEK	2018	2017
Klientet korporata	62,328,600	69,636,667
Financimi i projekteve	1,056,391	2,280,430
Klientet me pakicë	53,764,631	51,389,019
Bankat	43,047,996	52,560,724
Sovranët	85,165,187	87,580,376
Total	245,362,805	263,447,216

Portofoli i kredisë – klientët korporata

Modelet e brendshme të vlerësimit për klientët e korporatave marrin parasysh parametrat cilësorë, raportet e ndryshme nga deklarata e pozicionit financiar dhe raportet e fitimit që mbulojnë aspekte të ndryshme të aftësisë kreditore të klientëve për industri dhe industri të ndryshme. Përveç kësaj, modeli për korporatat më të vogla gjithashtu përfshin një përbërës të sjelljes së llogarisë.

Tabela e mëposhtme tregon totalin e vlerësimit të brendshëm të ekspozimit ndaj kredisë (korporatat e mëdha, korporatat e mesme dhe korporatat e vogla). Për qëllime prezantimi, notat individuale të shkallës së vlerësimit janë kombinuar në nëntë klasifikime kryesore.

në mijë LEK	2018	%	2017	%
1 Rrezik minimal	-	-	-	-
2 Gjendje e shkëlqyer e kredisë	390,072	0.63%	357,104	0.51%
3 Gjendje shumë e mirë e kredisë	-	0.00%	548,135	0.79%
4 Gjendje e mirë e kredisë	4,094,893	6.57%	395,328	0.57%
5 Gjendje e shëndoshë e kredisë	9,982,021	16.02%	7,799,115	11.20%
6 Gjendje e pranueshme e kredisë	10,637,990	17.07%	11,613,791	16.68%
7 Gjendja margjinale e kredisë	23,904,508	38.35%	31,142,356	44.72%
8 Gjendja e dobët e kredisë / nën standard	1,701,001	2.73%	1,633,448	2.35%
9 Gjendje shumë e dobët e kredisë / e dyshimtë	1,559,302	2.50%	2,951,455	4.24%
10 E zhvlerësuar	10,056,419	16.13%	12,783,874	18.36%
NR E pa klasifikuar	2,394	0.00%	412,061	0.59%
Totali	64,363,877	62,328,600	100.00%	69,636,667

Modeli i vlerësimit për financimin e projektit ka pesë klasa dhe merr parasysh probabilitetet individuale të parazgjedhur dhe kolateralin në dispozicion. Ndarja e ekspozimit të financimit të projektit të Grupit është paraqitur në tabelën e mëposhtme:

në mijë LEK	2018	%	%	Share
6.1 Profili i shkëlqyeshëm i rrezikut të projektit - rrezik shumë i ulët	-	0.00%	792,598	34.76%
6.2 Profili i mirë i rrezikut të projektit - rrezik i ulët	3,130	0.30%	44,924	1.97%
6.3 Profili i pranueshëm i rrezikut të projektit - rreziku mesatar	514,348	48.69%	738,012	32.36%
6.4 Profili i dobët i rrezikut të projektit - rreziku i lartë	-	-	-	-
6.5 E zhvlerësuar	538,911	51.01%	704,879	30.91%
NR E pa klasifikuar	2	-	16	-
Totali	1,056,391	1,056,391	100%	2,280,429

35. RREZIKU I KREDISË (VAZHDIM)

Tabela më poshtë jep një ndarje të ekspozimit total të kredisë për korporatat dhe financimin e projektit sipas industrisë:

Në mijë Lek	2018	%	2017	%
Prodhim	9,498,903	14.99%	10,734,141	14.93%
Tregtia me shumicë dhe pakicë	16,983,997	26.79%	13,329,148	18.53%
Ndërmjetësimi financiar	496,558	0.78%	400,811	0.56%
Pasuri të patundshme	1,614,163	2.55%	680,629	0.95%
Ndërtim	4,472,292	7.06%	5,923,521	8.24%
Shërbimet e pavarura / teknike	21,704	0.03%	5,495	0.01%
Transport, magazinim dhe komunikim	3,156,742	4.98%	3,320,384	4.62%
Furnizimi me energji, gaz, avull dhe ujë të ngrohtë	16,686,840	26.33%	24,397,259	33.92%
Industritë e tjera	10,453,794	16.49%	13,125,708	18.25%
Total	63,384,992	100%	71,917,096	100%

Portofoli i kredisë - Klientë me pakicë

Klientet me pakicë janë të ndarë në individë privatë dhe ndërmarrje të vogla dhe të mesme (NVM). Për klientet me pakicë përdoret një sistem me dy pikë, i përbërë nga vlerësimi fillestar dhe ad hoc i bazuar në të dhënat e klientit dhe të vlerësimit të sjelljes bazuar në të dhënat e llogarisë. Tabela e mëposhtme tregon ekspozimin e kredisë të Grupit ndaj klientëve me pakicë:

Në mijë Lek	2018	%	2017	%
Klientët me pakicë - individë privatë	40,064,521	75%	37,093,886	72%
Klientët me pakicë - njësi të vogla dhe të mesme	13,700,110	25%	14,295,133	28%
Total	53,764,631	100%	51,389,019	100%

Tabela e mëposhtme tregon ekspozimin total të kredisë për klientët me pakicë (individët privatë dhe mikro njësitë) sipas vlerësimit të brendshëm:

në mijë LEK	2018	%	2017	%
0.5 Rrezik minimal	1,083,599	2.58%	1,257,503	3.21%
1.0 Gjendje e shkëlqyer e kredisë	694,388	1.65%	3,804,932	9.71%
1.5 Gjendje shumë e mirë në kredi	6,322,586	15.06%	7,007,592	17.88%
2.0 Gjendje e mirë e kredisë	13,451,722	32.05%	7,975,930	20.35%
2.5 Gjendje e shëndoshë e kredisë	8,546,421	20.36%	6,993,828	17.85%
3.0 Gjendje e pranueshme e kredisë	3,082,215	7.34%	3,697,813	9.44%
3.5 Gjendje marginale e kredisë	1,586,306	3.78%	1,213,190	3.10%
4.0 Gjendje e dobët e kredisë / nën standard	632,200	1.51%	535,397	1.37%
4.5 Gjendje shumë e dobët e kredisë / e dyshimtë	634,813	1.51%	621,511	1.59%
5.0 E zhvlerësuar	2,065,329	4.92%	2,337,522	5.96%
NR E pa klasifikuar	3,876,243	9.23%	3,742,595	9.55%
Totali	41,975,822	100%	39,187,813	100%

Tabela e mëposhtme tregon ekspozimin total të kredisë ndaj klientëve me pakicë (ndërmarrjet e ndërmarrjeve të vogla) sipas vlerësimit të brendshëm:

35. RREZIKU I KREDISË (VAZHDIM)

në mijë LEK	2018	%	2017	%
1 Rrezik minimal	-	0.00%	-	0.00%
2 Gjendje e shkëlqyer e kredisë	-	0.00%	-	0.00%
3 Gjendje shumë e mirë në kredi	-	0.00%	-	0.00%
4 Gjendje e mirë e kredisë	3,147,000	26.69%	3,447,468	28.26%
5 Gjendje e shëndoshë e kredisë	2,951,572	25.04%	2,267,104	18.58%
6 Gjendje e pranueshme e kredisë	2,458,423	20.85%	2,553,505	20.93%
7 Gjendje marginale e kredisë	1,499,546	12.72%	1,692,577	13.87%
8 Gjendje e dobët e kredisë / nën standard	916,675	7.78%	551,095	4.52%
9 Gjendje shumë e dobët e kredisë / e dyshimtë	449,361	3.81%	652,194	5.35%
10 E zhvlerësuar	364,902	3.10%	1,024,601	8.40%
NR E pa klasifikuar	1,330	0.01%	12,661	0.10%
Totali	11,788,809	11,788,809	100.00%	12,201,205

Tabela më poshtë tregon ekspozimin total të kredisë me pakicë sipas produktit:

Në mijë Lek	2018	%	2017	%
Kreditë hipotekare	15,994,653	29.75%	14,780,291	28.76%
Kreditë personale	17,285,012	32.15%	15,940,174	31.02%
Kartat e kreditit	2,323,868	4.32%	2,256,997	4.39%
Financimi i NVM-ve	13,108,627	24.38%	13,696,909	26.65%
Mbitërheqje	4,131,829	7.69%	3,765,744	7.33%
Kreditë e makinave	920,642	1.71%	948,904	1.85%
Total	53,764,631	100%	51,389,019	100%

Portofoli i kredisë – Bankat

Tabela e mëposhtme tregon ekspozimin total të kredisë sipas klasifikimit të brendshëm për bankat (duke përjashtuar bankën qendrore). Për shkak të numrit të vogël të klientëve (psh. humbjeve të vëzhguara), probabiliteti i humbjeve të klasifikimit individual në këtë klasë të asetëve llogaritet bazuar në një kombinim të të dhënave të brendshme dhe të jashtme

në mijë LEK	2018	%	2017	%
1 Rrezik minimal	770,791	2%	0	0.00%
2 Gjendje e shkëlqyer e kredisë	29,944,944	70%	8,498,630	16.00%
3 Gjendje shumë e mirë në kredi	9,366,924	22%	38,783,302	74.00%
4 Gjendja e mirë e kredisë	1,234,063	3%	4,003,276	8.00%
5 Gjendja e shëndoshë e kredisë	1,533,561	4%	1,260,133	2.00%
6 Gjendje e pranueshme e kredisë	137,705	-	15,382	-
7 Gjendje marginale e kredisë	60,008	-	-	-
8 Gjendje e dobët e kredisë / nën standard	-	-	-	-
9 Gjendje shumë e dobët e kredisë / e dyshimtë	-	-	-	-
10 E zhvlerësuar	-	-	-	-
NR E pa klasifikuar	-	-	-	-
Totali	43,047,996	43,047,996	100%	52,560,724

35. RREZIKU I KREDISË (VAZHDIM)

Tabela e mëposhtme tregon ekspozimin total të kredisë ndaj bankave (duke përfshirë bankën qendrore) sipas produktit:

Në mijë Lek	2018	%	2017	%
Hua dhe paradhenie	550,339	1%	925,406	2%
Obligacionet	14,307,811	33%	15,456,729	29%
Repo	538,307	1%	-	-
Tregu parave	26,386,715	61%	35,693,993	68%
Te tjeta	1,264,825	3%	484,596	1%
Total	43,047,996	100%	52,560,724	100%

Portofoli i kredisë – Qeveritë qendrore

Një tjetër klasë e aktiveve formohet nga qeveritë qendrore, banka qendrore dhe komunat rajonale, si dhe subjektet e tjera të sektorit publik. Tabela më poshtë jep një ndarje të ekspozimit total ndaj qeverive qendrore (duke përfshirë bankën qendrore) sipas vlerësimit të brendshëm:

në mijë LEK	2018	%	2017	%
A1 Gjendje e shkëlqyer e kredisë	-	-	-	-
A2 Gjendje shumë e mirë e kredisë	-	-	-	-
A3 Gjendje e mirë e kredisë	-	-	-	-
B1 Gjendje e shëndoshë e kredisë	-	-	-	-
B2 Gjendje mesatare e kredisë	-	-	-	-
B3 Gjendje mesatare e kredisë	-	-	-	-
B4 Gjendje e dobët e kredisë	84,281,070	99%	87,580,376	100%
B5 Gjendje shumë e dobët e kredisë	-	-	-	-
C Rreziku i dyshimtë / i lartë i parazgjedhur	-	-	-	-
D E zhvlerësuar	-	-	-	-
NR E pa klasifikuar	884,117	1%	-	-
Totali	85,873,256	85,165,187	100%	87,580,376

Tabela e mëposhtme tregon ekspozimin total të kredive ndaj sovranëve (duke përfshirë bankën qendrore) sipas produktit:

Në mijë Lek	2018	%	2017	%
Hua dhe paradhenie	18,024,984	21.16%	30,295,018	34.59%
Obligacionet	60,144,221	70.62%	57,285,358	65.41%
Tregu i parave	6,100,017	7.16%	-	-
Te tjera	895,965	1.05%	-	-
Total	85,165,187	100.00%	87,580,376	100.00%

Ekspozimet jo-performuese (EJP-se)

Tabela në vijim paraqet ekspozimet jo-performuese duke përfshirë së bashku ekspozimet të humbura dhe jo të humbura.

35. RREZIKU I KREDISË (VAZHDIM)

Në mijë Lek	EJP		Raporti i EJP		Raporti i mbulimit të EJP	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Korporatat jofinanciare	12,117,430	14,923,350	19.44%	21.37%	74.92%	73.50%
Individet	1,914,702	2,107,758	5.25%	6.29%	72.42%	70.07%
Hua dhe paradhenie	14,032,132	17,031,108	-	-	-	-
Obligacionet	14,032,132	17,031,108	-	-	-	-

Huatë me probleme (HP)

Sipas Nenit 178 CRR, përkufizimi i humbjes dhe i huave me probleme (HP) shkaktohet nëse mund të supozohet se një klient nuk ka gjasa të përmbushë detyrimet e tij të huasë në bankë ose nëse debitori ka kaluar së paku 90 ditë për çdo detyrim material të huasë në bankë. Për klientët jo-retail, dymbëdhjetë tregues të ndryshëm përdoren për të identifikuar një ngjarje të paracaktuar. Për shembull, një ngjarje humbjeje zbatohet nëse një klient përfshihet në procedurat e paafhtësisë paguese ose të ngjashme, nëse ka qenë e nevojshme të njihet një zhvlerësim ose zbritje e drejtpërdrejtë mbi një hua të klientit ose nëse administrimi i rrezikut të huasë ka gjykuar një llogari të arkëtueshme të mos jetë tërësisht i rikuperueshëm ose njësia e testimit po konsideron një ristrukturim.

Tabela e mëposhtme tregon pjesëmarrjen e huave me probleme (HP) në klasat e aktiveve të përcaktuara (duke përfshirë zërat jashtë gjendjes financiare):

Në mijë Lek	HP		Raporti HP		Raporti i mbulimit HP	
	2018	2017	2018	2017	2018	2017
Korporatat jofinanciare	12,094,762	14,872,019	19.41%	21.29%	79.28%	76.07%
Individet	1,810,929	2,029,418	5.55%	6.06%	120.84%	94.64%
Totali i jo-bankave	13,905,691	16,901,437	-	-	-	-
Totali	13,905,691	16,901,437	-	-	-	-

Tabela e mëposhtme tregon ndryshimet në kreditë me probleme në klasat e aktiveve të përcaktuara (duke përfshirë zërat jashtë bilancit):

Në mijë Lek	Më 1/1/2018	Shtesa	Zvogëlime	më 31/12/2018
Korporatat jofinanciare	14,872,019	2,490,412	-5,267,648	12,094,783
Individet	2,029,406	652,685	-871,010	1,811,081
Totali i jo-bankave	16,901,425	3,143,097	-6,138,658	13,905,864
Bankat	-	-	-	-
Total	16,901,425	3,143,097	-6,138,658	13,905,864

Në zvogëlime përfshihen ripagimet, fshirjet dhe daljet nga kategoria e HP.

Në mijë Lek	Më 1/1/2017	Shtesa	Zvogëlime	Më 31/12/2017
Korporatat jofinanciare	22,905,769	1,228,780	-9,262,530	14,872,019
Individet	2,387,270	554,792	-912,656	2,029,406
Totali i jo-bankave	25,293,039	1,783,572	-10,175,186	16,901,425
Bankat	-	-	-	-
Total	25,293,039	1,783,572	-10,175,186	16,901,425

35. RREZIKU I KREDISË (VAZHDIM)

Përqëndrimi i rrezikut

Portofoli i kredisë së Grupit është shumë i diversifikuar në aspektin e rajonit gjeografik dhe të industrisë. Përqëndrimet e ekspozimeve janë gjithashtu të administruara në mënyrë aktive (bazuar në konceptin e grupeve të klientëve të lidhur) përmes kufizimeve dhe raportimit të rregullt. Si rezultat, granulariteti i portofolit është i lartë. Si pjesë e riorganizimit strategjik të Grupit, strukturat kufizuese për rrezikun e përqëndrimit u rishikuan për secilin segment të klientëve. Ndarja rajonale e ekspozimeve pasqyron diversifikimin e gjerë të biznesit të kredisë në tregjet e Grupit. Tabela në vijim tregon shpërndarjen e ekspozimeve të kredive në të gjitha klasat e aktiveve nga vendi i huamarrësit, të grupuara sipas rajoneve:

Në mijë Lek	2018	%	2017	%
Republika Çeke	10,602,369	4.30%	11,465,167	4.32%
Poloni	3,705,442	1.50%	3,991,562	1.50%
Austri	13,719,335	5.57%	10,812,578	4.07%
Bashkimi Evropian	1,714,583	0.70%	2,009,069	0.76%
Gjermani	10,587,451	4.30%	12,498,272	4.71%
Britania e Madhe	70,622	0.03%	462,816	0.17%
Francë	-	0.00%	6,648,768	2.50%
Holandë	155,597	0.06%	3,733,512	1.41%
Itali	9,875	-	11,871	-
Rumani	-	-	2	-
Bullgari	9	-	4	-
Shqipëri	200,685,275	81.87%	209,582,082	79.72%
Tjetër	2,224,728	0.90%	1,908,098	0.72%
Zvicër	913,737	0.37%	276,954	0.10%
Amerika e Veriut	432,637	0.18%	4,292	-
Pjesa tjetër e Botës	541,144	0.22%	42,168	0.02%
Totali	245,362,804	100.00%	265,609,085	100.00%

Tabela e mëposhtme tregon ekspozimin e kredisë në të gjitha klasat e aktiveve sipas monedhës:

Në mijë Lek	2018	%	2017	%
Euro (EUR)	89,691,873	36.55%	108,754,427	41.28%
SHBA-Dollar (USD)	17,849,349	7.27%	21,681,892	8.23%
Franga zvicerane (CHF)	191,524	0.08%	336,851	0.13%
Leku shqiptar (ALL)	133,296,760	54.33%	125,154,232	47.51%
Monedha të tjera të huaja	4,333,300	1.77%	7,519,814	2.85%
Total	245,362,806	100.00%	263,447,216	100.00%

35. RREZIKU I KREDISË (VAZHDIM)

Tabela e mëposhtme tregon ekspozimin e përgjithshëm të kredisë të Grupit bazuar në klasifikimin e industrisë së klientëve:

Në mijë Lek	2018	%	2017	%
Bankat dhe sigurimet	67,681,609	27.58%	83,279,454	31.61%
Individët private	40,914,828	16.68%	38,891,876	14.76%
Administrata publike dhe institucionet e mbrojtjes dhe sigurimeve shoqërore	61,742,630	25.16%	57,879,880	21.97%
Tregtia me shumicë dhe tregtia e komisioneve (përveç tregtimit të makinave)	321,592	0.13%	237,761	0.09%
Prodhime të tjera	147,749	0.06%	202,605	0.08%
Aktivitetet e pasurive të patundshme	1,709,610	0.70%	712,982	0.27%
Ndërtim	6,344,265	2.59%	7,925,792	3.01%
Aktivite të tjera të biznesit	3,663,619	1.49%	3,374,092	1.28%
Tregti me pakicë, përveç riparimit të automjeteve	24,853,390	10.13%	22,154,854	8.41%
Furnizimi me energji, gaz, avull dhe ujë të ngrohtë	16,779,937	6.84%	24,605,011	9.34%
Prodhimi i metaleve bazë	11,974,097	4.88%	13,550,574	5.14%
Transport tjetër	4,137,804	1.69%	4,069,718	1.54%
Transporti tokësor, transporti nëpërmjet tubacioneve	198,942	0.08%	338,828	0.13%
Prodhimi i produkteve ushqimore dhe pijeve	60,026	0.02%	60,368	0.02%
Prodhimi i makinerive dhe pajisjeve	-	-	-	-
Shitja e automjeteve	279,018	0.11%	129,624	0.05%
Nxjerrja e naftës së papërpunuar dhe gazit natyror	3,291,576	1.34%	3,671,581	1.39%
Industritë e tjera	1,262,113	0.51%	2,362,216	0.90%
Totali	245,362,805	100%	263,447,216	100%

Rreziku i palës së tretë

Grupi përcakton rrezikun e palës së tretë si rrezik i humbjeve të mundshme që rrjedhin nga dështimi i palës së tretë në kryerjen e pagesave kontraktuale.

36. RREZIKU I TREGUT

Grupi përcakton rrezikun e tregut si rrezik i humbjeve të mundshme që rrjedhin nga ndryshimet në çmimet e tregut të pozicioneve të tregtimit dhe të investimeve. Vlerësimet e rrezikut të tregut bazohen në ndryshimet në kurset e këmbimit, normat e interesit, përhapjet e kredisë, çmimet e kapitalit dhe të mallrave dhe parametrat e tjerë të tregut (p.sh. luhatjet e nënkuptuara). Rreziqet e tregut nga sektori i klientëve transferohen në sektorin e Thesarit duke përdorur metodën e çmimit të transferimit. Thesari është përgjegjës për administrimin e rreziqeve strukturore të tregut dhe për respektimin e kufirit të përgjithshëm të Grupit. Sektori i Tregjeve të Kapitalit është përgjegjës për tregtinë e pronarit, për bërjen e tregut dhe për biznesin tregtar në tregun e parasë dhe në produktet e tregut të kapitalit.

Organizimi i administrimit të rrezikut të tregut

Të gjitha rreziqet e tregut maten, monitorohen dhe administrohen në nivel Grupi. Komiteti i Rrezikut të Tregut është përgjegjës për çështjet strategjike të administrimit të rrezikut të tregut. Ai është përgjegjës për administrimin dhe kontrollin e të gjitha rreziqeve të tregut në Grup. Kufiri i përgjithshëm i Grupit vendoset

36. RREZIKU I TREGUT (VAZHDIM)

nga Bordi Drejtues në bazë të kapacitetit të marrjes së rrezikut dhe buxhetit të të ardhurave. Ky kufi ndahet në nën kufij në koordinim me ndarjet e biznesit sipas strategjisë, modelit të biznesit dhe qasjes ndaj rrezikut.

Departamenti i Administrimit të Rrezikut të Tregut siguron që vëllimi i biznesit dhe lloji i produkteve përputhen me strategjinë e përcaktuar të Grupit. Ai është përgjegjës për zbatimin dhe rritjen e proceseve të administrimit të rrezikut, infrastrukturës dhe sistemeve të administrimit të rrezikut, manualeve dhe teknikave të matjes për të gjitha kategoritë e rrezikut të tregut dhe rrezikun e kredisë që rrjedh nga ndryshimet e çmimeve të tregut në transaksionet derivative. Për më tepër, Administrimi i Rrezikut të Tregut në mënyrë të pavarur mat dhe raporton të gjitha rreziqet e tregut në baza ditore.

Të gjitha produktet në të cilat mund të mbahen pozicionet e hapura janë të shënuara në katalogun e produkteve. Produktet e reja shtohen në këtë listë vetëm pas përfundimit me sukses të procesit të miratimit të produktit. Aplikacionet e produktit kontrollohen tërësisht për çdo rrezik. Ato miratohen vetëm nëse produktet e reja mund të zbatohen në sistemet e administrimit të rrezikut të Grupit në "front and back office". Në 31 dhjetor 2017 dhe 31 dhjetor 2016, të gjitha detyrimet financiare të Grupit përveç derivativeve mbahen me vlerë të mbetur.

Sistemi limit

Grupi përdor një qasje gjithëpërfshirëse të administrimit të rrezikut si për librin tregtar ashtu dhe për atë bankar (qasja e totalit të kthimit). Prandaj, rreziku i tregut administrohet në mënyrë të qëndrueshme në të gjitha librat tregtar dhe bankar. Treguesit e mëposhtëm maten dhe kufizohen në baza ditore në sistemin e administrimit të rrezikut të tregut:

- Vlera në rrezik (VR) - (niveli i besueshmërisë: 99 për qind, horizonti i rrezikut: një ditë) Vlera në rrezik është instrumenti drejtues kryesor i rrezikut të tregut në tregjet likuide dhe situatat normale të tregut. VR matet bazuar në një qasje simulimi hibrid në të cilën llogariten 5,000 skenarë. Qasja kombinon avantazhet e një simulimi historik dhe simulimi Monte-Carlo dhe nxjerr parametrat e tregut nga 500 ditë të të dhënave historike. Supozimet e shpërndarjes përfshijnë karakteristika moderne si grupimet e paqëndrueshme dhe ndryshime të rastësishme të kohës, gjë që ndihmon në riprodhimin e saktë të shpërndarjeve me shtrirje të madhe dhe asimetrike dhe faktorëve të rrezikut të normës bazë të interesit. Rezultatet e vlerës në rrezik nuk përdoren vetëm për të kufizuar rrezikun, por edhe në shpërndarjen e kapitalit ekonomik.
- Ndjeshmëria (ndaj ndryshimeve në kurset e këmbimit dhe normat e interesit, gama, vega, çmimet e kapitalit dhe të mallrave). Kufijtë e ndjeshmërisë janë për të siguruar që përqëndrimet të shmangen në situata normale të tregut dhe janë instrumenti drejtues kryesor në situatat ekstreme të tregut dhe në tregjet jolikuide ose në tregjet që janë strukturalisht të vështira për t'u matur.
- "Stoploss" - Limitet e ndalimit të humbjes shërbejnë për të forcuar disiplinën e tregtarëve në mënyrë që ata të mos lejojnë që humbjet të grumbullohen në pozicionet e tyre të pronësisë, por në mënyrë të rreptë të kufizojnë ato.

Një koncept i plotë për testimin e stresit plotëson këtë sistem të limiteve me shumë nivele. Simulon ndryshimet e mundshme të vlerës aktuale me skenarë të përcaktuar për portofolin total. Rezultatet mbi përqëndrimet e rrezikut të tregut të treguara nga këto teste të stresit raportohen në Komitetin e Rrezikut të Tregut dhe merren parasysh gjatë përcaktimit të kufijve. Raportet e testit të stresit për portofolet individuale përfshihen në raportimin e përditshëm të rrezikut të tregut.

Vlera në rrezik (VR)

Tabelat e mëposhtme tregojnë VR (99 për qind, një ditë) për kategoritë individuale të rrezikut të tregut në librin tregtar dhe në librin bankar. VR-ja e Grupit kryesisht vjen nga rreziku i monedhës për librin e tregtimit dhe rreziku i normës së interesit për librin bankar.

Libri tregtar VR 99% 1d në mijë LEK	VR më 31/12/2018	VR më 31/12/2017
Rreziku i monedhës	100%	100%
Rreziku i normës së interesit	-	-
Marzhi i rrezikut të kredisë	-	-
Rreziku i çmimit të aksioneve	-	-
Rreziku Vega	-	-
Rreziku i bazës	-	-
Total	-3,572	-23,192

36. RREZIKU I TREGUT (VAZHDIM)

Libri bankar VR 99% 1d në mijë LEK	VR më 31/12/2018	VR më 31/12/2017
Rreziku i monedhës	-	-
Rreziku i normës së interesit	81.3%	92.8%
Marzhi i rrezikut të kredisë	15.8%	6.7%
Rreziku Vega	-	-
Rreziku i bazës	2.9%	0.5%
Total	-72,410	-294,443

Gjithsej VR 99% 1d në mijë LEK	VR më 31/12/2018	VR më 31/12/2017
Rreziku i monedhës	40.9%	3.2%
Rreziku i normës së interesit	46.4%	89.6%
Marzhi i rrezikut të kredisë	10.5%	6.7%
Rreziku i çmimit të aksioneve	-	-
Rreziku Vega	-	-
Rreziku i bazës	2.2%	0.5%
Total	-85,003	-375,061

Rreziku i kursit të këmbimit dhe raporti i kapitalit

Rreziku i tregut në Grup rezulton kryesisht nga rreziku i kursit të këmbimit, luhatjet e kursit të këmbimit gjithashtu ndikojnë në të ardhurat dhe shpenzimet aktuale. Ato gjithashtu ndikojnë në kërkesat e kapitalit rregullator për aktivet e shprehura në monedha të huaja, edhe nëse ato financohen në të njëjtën monedhë dhe kështu nuk krijojnë një pozicion të hapur të këmbimit valutor.

Grupi synon stabilizimin e raportit të kapitalit gjatë administrimit të rreziqeve të kursit të këmbimit. Ky rrezik administrohet në baza mujore në Komitetin e Aktivit/Pasivit të Grupit bazuar në luhatjet historike të këmbimit valutor, parashikimet e kurseve të këmbimit dhe ndjeshmërinë e raportit të kapitalit rregullator ndaj ndryshimeve në kurset individuale të këmbimit valutor.

Tabela e mëposhtme tregon të gjitha pozicionet materiale të hapura të kursit të këmbimit në datën 31 dhjetor 2018 dhe vlerat korresponduese për vitin e kaluar.

në mijë LEK	2018	2017
ALL	-11,551,792	-14,557,146
AUD	-5,244	18,159
CAD	-13,351	19,051
CHF	-2,813	42,632
DKK	1,161	813
EUR	11,645,381	14,436,022
GBP	-12	110,355
JPY	31,551	30,446
NOK	292	-523
SEK	936	-469
USD	-106,110	-99,340

36. RREZIKU I TREGUT (VAZHDIM)

Rreziku i normës së interesit në librin tregtar

Tabelat në vijim tregojnë ndryshimet më të mëdha të vlerës aktuale për librin tregtar të Grupit, duke pasur parasysh një rritje të normës bazë të interesit me një pikë për të gjithë kurbën e yield-it në mijë Lekë për datat e raportimit më 31 dhjetor 2018 dhe 31 dhjetor 2017.

2018 në mijë Lek	Total	< 3 m	> 3 deri 6 m	> 6 deri 12 m	> 1 deri 2 v	> 2 deri 3 v	> 3 deri 5 v	> 5 deri 7 v	> 7 deri 10 v	> 10 deri 15 v	> 15 deri v	>20v
ALL	-0.12			-0.12	-0.12							

2017 në mijë Lek	Total	< 3 m	> 3 deri 6 m	> 6 deri 12 m	> 1 deri 2 v	> 2 deri 3 v	> 3 deri 5 v	> 5 deri 7 v	> 7 deri 10 v	> 10 deri 15 v	> 15 deri v	>20v
ALL	-1,746	-27	-26	-27	-752	-603	-311					

Rreziku i normës së interesit në librin bankar

Maturimet e ndryshme dhe skemat e rivlerësimit të aktiveve dhe detyrimeve përkatëse (Depozitat dhe financimet nga tregjet e parasë dhe tregjet e kapitalit) shkaktojnë rrezikun e normës së interesit në Grup. Ky rrezik lind në veçanti nga ndryshimet në ndjeshmërinë e normave të interesit, rregullimet e normave dhe opsionalitetit tjetër i flukseve të pritshme të parasë. Rreziku i normës së interesit në librin bankar është i rëndësishëm për EUR dhe USD si monedha kryesore.

Administrimi i pasqyrës së pozicionit financiar është detyra kryesore e sektorit të Thesarit, i cili mbështetet nga Komiteti i Aktivit/Pasivit të Grupit. Ato bazojnë vendimet e tyre në analiza të ndryshme të të ardhurave nga interesi dhe simulime që sigurojnë ndjeshmërinë e duhur të normës së interesit në përputhje me ndryshimet e pritshme në normat e tregut dhe qasjen e përgjithshme ndaj rrezikut.

Rreziku i normës së interesit në librin bankar nuk matet vetëm brenda kuadrit vlera në rrezik, por gjithashtu administrohet nga mjetet tradicionale të analizave të hendekut të normës nominale dhe të normës së interesit. Rreziku i normës së interesit është subjekt i raportimit tremujor në kontekstin e statistikave të rrezikut të normës së interesit të paraqitura tek mbikëqyrësi bankar. Tabela në vijim tregon ndryshimin në vlerën aktuale të librit bankar të Grupit bazuar mbi një rritje të normës bazë të interesit me një pikë për të gjithë kurbën e yield-it në mijë Lekë për datat e raportimit 31 dhjetor 2018 dhe 31 dhjetor 2017.

2018 në mijë Lek	Total	< 3 m	> 3 deri 6 m	> 6 deri 12 m	> 1 deri 2 v	> 2 deri 3 v	> 3 deri 5 v	> 5 deri 7 v	> 7 deri 10 v	> 10 deri 15 v	> 15 deri v	>20v
ALL	-2,127	161	-618	-258	-1,633	123	-597	-30	269	209	154	93
CAD	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
CHF	-10	-	-	-8	-1	-	-	-	-	-	-	-
EUR	702	21	98	-365	112	503	230	2	39	50	12	10
GBP	46	4	3	39	-	-	-	-	-	-	-	-
USD	779	27	12	153	165	150	272	-	-	-	-	-

2017 në mijë Lek	Total	< 3 m	> 3 deri 6 m	> 6 deri 12 m	> 1 deri 2 v	> 2 deri 3 v	> 3 deri 5 v	> 5 deri 7 v	> 7 deri 10 v	> 10 deri 15 v	> 15 deri v	>20v
ALL	-5,017	310	-495	-12	-1,799	-190	-627	-1,095	-335	-458	-244	-71
CAD	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
CHF	-12	-	-	-10	-1	-	-1	-	-	-	-	-
EUR	-2,278	121	154	931	-460	-187	-1,147	-371	-607	-408	-225	-80
GBP	62	-7	7	61	1	-	-	-	-	-	-	-
USD	595	38	43	148	98	126	142	-	-	-	-	-
CZK	-5,017	310	-495	-12	-1,799	-190	-627	-1,095	-335	-458	-244	-71

37. ADMINISTRIMI I LIKUIDITETIT

Struktura e Financimit

Struktura e financimit të Grupit është shumë e fokusuar në marrjen e depozitave me pakicë në tregun vendas. Burimet e ndryshme të financimit përdoren në përputhje me parimin e diversifikimit. Këto përfshijnë përdorimin e kredive të financimit të palës së tretë dhe skemat e ndarjes së rrezikut me organizata të ndryshme mbikombëtare. Pjesërisht për shkak të limiteve të kufizuara të vendit dhe pjesërisht për shkak të çmimeve të dobishme, Grupi po përdor gjithashtu huamarrje ndërbankare dhe vendosje me bankat vendase dhe ndërkombëtare.

Parimet

Administrimi i likuiditetit në Grup siguron disponueshmërinë e vazhdueshme të fondeve të nevojshme për të mbuluar operacionet e përditshme të biznesit. Prandaj është një nga proceset më të rëndësishme të biznesit në drejtimin e përgjithshëm të Grupit. Mjaftueshmëria e likuiditetit sigurohet përgjatë gjithë spektrit të maturimit si nga një aspekt ekonomik ashtu edhe nga një rregullator.

Në perspektivën ekonomike, Grupi RBI ka krijuar një kuadër qeverisjeje që përfshin kufijtë e brendshëm dhe masat e kontrollit mbi pozicionet e likuiditetit, që është në përputhje me Parimet për Administrimin e Rrezikut të Likuiditetit të Lartë dhe Mbikëqyrjen e themeluar nga Komiteti i Bazelit për Mbikëqyrjen Bankare. Grupi gjithashtu ka zbatuar të njëjtin kuadër, si një nga bankat e rrjetit të Grupit RBI.

Komponenti rregullator trajtohet duke përmbushur kërkesat e raportimit sipas Basel III (Raporti i mbulimit të likuiditetit, Raporti neto i financimit të qëndrueshëm dhe matjet shtesë të monitorimit të likuiditetit) dhe duke mbajtur kërkesat minimale përkatëse në formën e kufijve rregullatorë. Për më tepër, Grupi ka shtuar kuadrin e likuiditetit bazuar në grup, kërkesat shtesë për likuiditet dhe raportim të përcaktuara nga Banka e Shqipërisë (BSH) dhe Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare.

Përgjegjësia dhe organizimi

Përgjegjësia për të siguruar nivele të përshtatshme të likuiditetit qëndron në Bordin e Administrimit. Megjithatë, sa i përket funksioneve, anëtarët përgjegjës të Bordit janë Kryeshëfi Ekzekutiv (Thesari dhe IB) dhe Zyrtares Kryesor i Rrezikut / Zyrtares Kryesor Financiar. Rrjedhimisht, proceset lidhur me rrezikun e likuiditetit kryhen kryesisht nga dy sektorë brenda Grupit. Së pari, Departamenti i Thesarit / Dhoma e tregtimit administrojnë pozicionet e rrezikut të likuiditetit brenda strategjisë, udhëzimeve dhe parametrave të vendosura nga vendimet e marra në takimet e Komitetit të Aktivit/Pasivitetit (KAP) të cilat pasqyrojnë të gjitha kufizimet rregullatore.

Së dyti, këto janë monitoruar dhe mbështetur nga ndarja e pavarur e Rrezikut të Integruar (Departamenti i Rrezikut të Tregut). Departamenti i Rrezikut të Tregut mat dhe zbaton kufizime në pozicione të ndryshme të likuiditetit, si dhe monitoron pajtueshmërinë e tyre. Përveç funksioneve të lartpërmendura, KAP dhe Departamenti i Kërkimeve janë përgjegjëse për zbatimin e metodologjisë së gjerë të Grupit për modelet e rrezikut të likuiditetit.

Strategjia e Likuiditetit

Objektivat strategjike të likuiditetit të Grupit përfshijnë vetë-qëndrueshmërinë e pozicionit të likuiditetit të Grupit, stabilizimin e vazhdueshëm të bazës së depozitave të klientëve dhe pajtueshmërinë e vazhdueshme me kërkesat rregullatore dhe me politikën dhe kufijtë e brendshëm. Një objektivi tjetër është shmangia e likuiditetit të tepërt të kushtueshëm dhe shfrytëzimi eficient i fondeve. Njësitë e Administrimit të Rrezikut të Likuiditetit (Dhoma e Thesarit / Tregtisë, Rreziku i Tregut, KAP dhe Kërkimet) në Grup kanë një sërë masash të drejtpërdrejta ose indirekte për të drejtuar bilancet dhe pozicionet e likuiditetit të Grupit.

Dhoma e Thesarit / Tregtisë është e angazhuar për të arritur të gjithë treguesit kryesorë të performancës (KPIs) dhe për të qenë në përputhje me parimet e bazuara në rrezik. Treguesit kryesorë të performancës përfshijnë objektiva të përgjithshme (kthimi nga kapitalin i rregulluar me rrezikun (KKRR) ose raportet e mbulimit), si dhe objektivat specifike të Thesarit për likuiditet (si një horizont minimal i mbijetesës në skenarët e përcaktuar të stresit ose diversifikimin e strukturës së rifinancimit). Përveç arritjes së një kontributi strukturor nëpërmjet transformimit të maturitetit që pasqyron likuiditetin dhe rrezikun e tregut të parashtruar nga Grupi, Dhoma e Thesarit / Tregtisë ndjek një politikë të matur dhe të qëndrueshme të rrezikut në administrimin e bilancit të saj.

Kuadri i Rrezikut të Likuiditetit

Grupi parashikon rregullisht pozicionin e saj të likuiditetit nën vëmendjen e vazhdueshme dhe thekson skenarët e hendekut të likuiditetit, si dhe periudhën e mbijetesës së stresit të matur brenda vendit dhe në rast se është e nevojshme,

37. ADMINISTRIMI I LIKUIDITETIT (VAZHDIM)

Raportin e Mbulimit të Likuiditetit (RML). Parashikimet e përdorura për këto parashikime janë kryesisht dinamika e bilancit (maturitetet e burimeve kryesore të financimit, depozitat e klientëve, institucionet financiare dhe kreditë e tjera) dhe disbursimet e reja të planifikuara të kredisë. Përveç kësaj, merret në konsideratë edhe stoku i planifikuar i depozitave me afat të korporatave, llogaritë rrjedhëse të korporatave dhe financimi afatshkurtër. Me qëllim të projektimit të RML-së, depozitat e bankave sovrane dhe qendrore janë gjithashtu relevante dhe konsiderohen. Aktivitetet e financimit kalibrohen duke marrë parasysh parashikimet e matësve të likuiditetit (vijimësia, theksimi i hendekut të likuiditetit dhe RML).

Raportet e brendshme dhe rregullatore të likuiditetit gjenerohen në bazë të supozimeve të modelimit të veçantë. Ndërsa raportet rregullatore llogariten mbi specifikimet e dhëna nga autoritetet, raportet e brendshme janë modeluar me supozime nga vëzhgimet empirike.

Sjellja ndaj rrezikut dhe niveli i likuiditetit

Pozicioni i likuiditetit monitorohet në nivel Grupi dhe në nivel të njësisë individuale dhe është i kufizuar me anë të një sistemi gjithëpërfshirës. Kufijtë janë të përcaktuar si në një biznes normal ashtu edhe në atë të nënshtruar ndaj stresit. Në përputhje me sjelljen e përcaktuar të rrezikut, Grupi ka një horizont mbijetese prej disa muajsh (TTW) në një skenar të stresit të rëndë dhe të kombinuar (stres reputacioni dhe tregu). Kjo sigurohet nga profili pozitiv i likuiditetit dhe nga një zbutës mjaft i lartë likuiditeti. Në një mjedis normal të vazhdueshëm, transformimi i maturitetit mbulohet plotësisht nga zbutësi i likuiditetit në dispozicion në periudhën afatmesme. Kjo do të thotë që pozicioni kumulativ i likuiditetit për një periudhë deri në një vit është pozitiv. Në afat të gjatë (një vit ose më shumë), transformimi i maturitetit lejohet deri në një nivel të caktuar. Për modelet e brendshme, këto kufizime plotësohen nga kufijtë për pajtueshmërinë me raportet rregullatore të likuiditetit, siç është raporti i mbulimit të likuiditetit (RML). Të gjitha limitet e pozicionit të likuiditetit përmbushen në baza ditore. Përveç kësaj, Grupi është në përputhje me rregulloret e Bankës së Shqipërisë për administrimin e rrezikut të likuiditetit, i cili rregullohet me rregulloren nr. 71, datë 14.10.2009, ndryshuar me rregulloren nr.75, datë 26.10.2011 dhe ndryshuar më tej me rregulloret nr. 28, datë 27.03.2013 dhe nr. 14, datë 7.2.2018 të Këshillit Mbikëqyrës të Bankës së Shqipërisë). Sipas rregullave të Bankës së Shqipërisë, Grupi llogarit dhe garanton përputhjen e "aktiveve likuide me raportin afatshkurtër të detyrimeve" në baza ditore.

Kufijtë e Likuiditetit

Grupi duhet të përlogarisë dhe të sigurojë në çdo kohë rishikimin e raportit të aktiveve afatshkurtra ndaj detyrimeve afatshkurtra:

- të shprehur në monedhën vendase (LEK) me një nivel minimal prej 15% (pesëmbëdhjetë përqind);
- të shprehur në monedhë të huaj (FCY) me një nivel minimal prej 20% (njëzet përqind);
- si shumë me një nivel minimal prej 20% (njëzet përqind).

Monitorimi i likuiditetit

Grupi përdor një sërë instrumentesh matëse të personalizuar dhe tregues të paralajmërimit të hershëm, të cilat i japin Bordit të Administrimit dhe Drejtimit të lartë informacionin përpara në kohë. Kuadri rregullator sigurohet që Grupi mund të vazhdojë të operojë në një periudhë të vështirë stresi.

Monitorimi i limiteve dhe raportimi mbi përputhjen me limitet kryhet në mënyrë të rregullt dhe efektive. Çdo shkelje e kryer nga linja të ndryshme biznesi të Grupit, raportohet në KAP të Grupit dhe përshkallëzohet. Në raste të tilla, ndërmerren hapat e duhur në konsultim me njësinë përgjegjëse ose çështja përshkallëzohet në instancën tjetër më të lartë përgjegjëse.

Raportet e likuiditetit sipas rregullatorit lokal

Raportet e likuiditetit sipas rregullatorit lokal përlogariten në baza ditore dhe raportohen çdo javë nga departamenti i rrezikut të tregut. Rezultatet raportohen në departamentin e Thesarit, i cili është në dijeni të pozicionit aktual të likuiditetit të Grupit në raport me kërkesat e rregullatorit lokal. Thesari është përgjegjës për zvogëlimin ose rritjen e tepricës së likuiditetit në varësi të pozicionit aktual.

Testimi i stresit të likuiditetit

Testet e stresit kryhen për njësitë individuale të Grupit në baza ditore dhe në nivel Grupi në baza javore, në RBI HO. Testet mbulojnë tre skenarë (tregun, emrin e mirë dhe krizën e kombinuar), duke konsideruar efektet e skenarëve për

37. ADMINISTRIMI I LIKUIDITETIT (VAZHDIM)

një periudhë disa mujore dhe paraqesin që ngjarjet e stresit mund të rezultojnë njëkohësisht në një kërkesë likuiditeti në kohë për disa valuta. Skenarët e stresit përfshijnë financimin kryesor dhe rreziqet e likuiditetit të tregut, pa marrë parasysh efektet e dobishme të diversifikimit. Kjo do të thotë se në testet e stresit të Grupit, të gjitha njësitet e rrjetit janë njëkohësisht subjekt i një krize të kombinuar të theksuar për të gjitha produktet e tyre kryesore. Rezultatet e testeve të stresit raportohen tek Shefi i Rrezikut dhe Shefi i Financës, si dhe tek anëtarët e tjerë të Drejtimit në baza javore; ato gjithashtu formojnë një komponent kyç në takimet mujore të KAP dhe përfshihen në planifikimin strategjik dhe në planifikimin e emergjencave të Grupit.

Një qasje konservatore miratohet kur përcaktohen raportet e flukseve dalëse në bazë të të dhënave historike dhe opinionëve të ekspertëve. Simulimi supozon mungesën e qasjes në tregun e parasë ose të kapitalit dhe njëkohësisht flukseve dalëse të depozitave të klientëve. Në këtë drejtim, rreziku i përqendrimit të depozitave përcaktohet duke vendosur raporte më të larta të flukseve dalëse për klientët e mëdhenj. Më tej, supozimet mbi stresin formulohen për tërheqjen e garancive dhe detyrimet e kredive. Përveç kësaj, pozicionet e zbutësve të likuiditetit përshtaten me skontimet për të mbuluar rrezikun e lëvizjeve të pafavorshme të tregut dhe vlerësohen daljet e mundshme të flukseve që rrjedhin nga transaksionet derivative të kolateralit. Grupi vazhdimisht monitoron nëse supozimet e stresit janë ende të përshtatshme apo nëse ka rreziqe të reja të cilat duhet të merren parasysh. Koncepti “në kohë reale” është përcaktuar si instrument kryesor i kontrollit për administrimin e përditshëm të likuiditetit dhe për këtë arsye është një përbërës kryesor i planifikimit financiar dhe buxhetimit. Ky koncept është thelbësor në përcaktimin e raporteve të performancës në lidhje me likuiditetin.

Zbutësit e Likuiditetit

Siç paraqitet nga raportet e përditshme të rrezikut të likuiditetit, Grupi mban dhe administron në mënyrë aktive zbutësit e likuiditetit, duke përfshirë aktivet afatshkurtra me cilësi të lartë (AAAL) të cilat janë gjithmonë të mjaftueshme për të mbuluar flukset dalëse neto të parashikuara në skenarët e krizës. Grupi mban portofole të letrave me vlerë afatshkurtra të pagarantuara në shumën të konsiderueshme dhe të tregtueshme në ankandet e Bankës Qendrore, me qëllim që të sigurojë likuiditet të mjaftueshëm në monedhën vendase. Grupi është përgjegjës për sigurimin e disponueshmërisë së zbutësve të likuiditetit, duke testuar aftësinë e saj për të përdorur fondet e Bankës Qendrore e duke vlerësuar vazhdimisht pozicionin e kolateralit në përputhje me vlerën e tyre të tregut, si dhe kontrollin e kapacitetit kundërbalancues, duke marrë në konsideratë potencialin e financimit të siguruar dhe të pasiguarur dhe likuiditetin e aseteve. Në përgjithësi, aplikohen skontime në të gjitha pozicionet e zbutësve të likuiditetit. Këto skontime përfshijnë skontimin e të rrezikut të tregut dhe skontimin e Bankës Qendrore. Skontimi i rrezikut të tregut paraqet luhatshmërinë e mundshme të çmimeve të letrave me vlerë të mbajtura si aktive si pjesë e zbutësve të likuiditetit gjatë 20 ditëve të ardhshme, ndërsa skontimi i Bankës Qendrore paraqet një skontim shtesë nga Banka Qendrore që mund të ofrohet si kolateral. Kriteret e pranueshmërisë në nivel grupi marrin në konsideratë kufizimet e kreditimit brenda grupit, si p.sh. kufiri ligjor i huadhënies.

Administrimi i Likuiditetit brenda ditës

Në përputhje me kërkesat rregullatore për administrimin e likuiditetit brenda ditës, Departamenti i Tregtisë përmbush kërkesat e mëposhtme:

- Përmbushja e kërkesave ligjore bankare për likuiditet (kërkesat e rezervës minimale);
- Optimizimi i flukseve dalëse të likuiditetit, kostove të financimit dhe kthimit nga investimeve;
- Ofrimi i fondeve në dispozicion për pagesat në dalje në llogaritë NOSTRO me bankat korrespondente;
- Ndjekja dhe raportimi i vazhdueshëm i situatës së likuiditetit në tregun.

Departamenti i Tregut të Parave si pjesë e Departamentit të Tregtisë është përgjegjës për të administruar nevojat ditore për likuiditet dhe për të administruar rrezikun afatshkurtrë të likuiditetit në monedhën vendase dhe në valutë. Thesari merr informacion për të gjitha pagesat kombëtare dhe ndërkombëtare nga departamentet e tjera dhe parashikon fondet në dispozicion në llogarinë tonë NOSTRO me datë valutë T+2, por mund të ndodhë të ngrihen kërkesa të veçanta për datë valutë T+1, T+0. Për të gjitha pagesat në tregun kombëtar dhe ndërkombëtar duhet të respektohet koha e përcaktuar e Grupit deri në momentin që transaksioni të ketë përfunduar. Për pagesat në monedhën vendase, orari i fiksuar nga Banka e Shqipërisë (BSH) është 3.30 pas dite. Për pagesat në valutë të huaj orari i fiksuar është 4:30 pasdite.

Grupi përdor sistemin AIPS (Sistemin e Pagesave Ndërbankare Shqiptare) si platformë për monitorimin online të llogarisë tonë Nostro me Bankën e Shqipërisë për të gjitha pagesat / të ardhurat në monedhën vendase LEK. Monitorimi i llogarive tona Nostro në monedhë të huaj bëhet duke përdorur platforma online, të cilat lehtësojnë administrimin e përditshëm të likuiditetit. Çdo ditë, nga sistemi kryesor bankar MIDAS ngrihen pyetje të cilat përdoren për administrimin e përditshëm të likuiditetit.

Platforma negociuese Reuters përdoret për të hyrë në marrëveshje tregtare në tregun ndërbankar. Departamenti i

37. ADMINISTRIMI I LIKUIDITETIT (VAZHDIM)

Tregut të Parave është përgjegjës për të siguruar fonde të mjaftueshme për pagesat e kryera në çdo datë valutë. Informacioni kryesor mbi pagesat e kryera merret me postë elektronike nga Njësia e Procedimit të Pagesave dhe SWIFT-eve (Departamenti i Operacioneve Qendrore dhe Administrimit të Objekteve) me datë valutë T+2 dhe kur bëhet me kërkesë specifike me datë valutë T+0.

Pozicioni i likuiditetit të Grupit monitorohet dhe përditësohet pas çdo transaksioni të kryer gjatë ditës. Shoqëria e monitoron pozicionin e likuiditetit duke përdorur excel-in dhe duke e përditësuar atë manualisht me informacionin e marrë nga burime të ndryshme si Njësia e Procesimit të Pagesave dhe SWIFT-ve (Departamenti i Administrimit të Operacioneve Qendrore dhe Departamenti i Financave të Tregtisë dhe Financimit Afatshkurtër), Zyra e Thesarit (Departamenti i Operacioneve dhe Departamenti i Administrimit të Objekteve), Departamenti i Këmbimit Valutor, Departamenti i Korporatave.

Likuiditeti i tepërt në monedhë të huaj investohet si afatshkurtër në tregun e brendshëm dhe ndërkombëtar. Departamenti i Tregtisë është përgjegjës për administrimin e likuiditetit në monedhën vendase dhe në valutë për të gjithë bankën, e jo për çdo degë në mënyrë të veçantë. Departamenti i Tregut të Parave merr kërkesë për fonde për pagesat e klientëve në baza ditore dhe siguron likuiditetin e nevojshëm. Shoqëria po përdor monitorimin e platformave online për shumicën e llogarive NOSTRO për të kontrolluar të gjitha transaksionet e kryera në këto llogari. Pozicioni i mbyllur për çdo llogari NOSTRO merret me postë nga Departamenti SWIFT-eve (në mëngjes) nëpërmjet mesazhit MT 950. Pozicioni i çdo llogarie LORO përgatitet nga Departamenti i Letrave me Vlerë, Investigimit, Rakordimeve dhe Suportit në frekuenca të ndryshme siç është rënë dakord me secilin prej tyre dhe dërgohet nga SWIFT-i nëpërmjet MT 950.

Plani i Financimit Emergjent

Në kushtet e një vështirësie likuiditeti, Grupi kalon në një proces emergjence në të cilin ndjek planin e emergjencës së parakohshme të likuiditetit. Këto plane të emergjencës përbëjnë një element në kuadrin e administrimit të likuiditetit dhe janë të detyrueshme për të gjithë anëtarët e Grupit RBI. Procesi i administrimit të emergjencave është hartuar në mënyrë që Grupi të mund të mbajë një pozicion të fortë likuiditeti edhe në situata serioze krizash.

Pozicioni i Likuiditetit

Pozicioni i likuiditetit të Grupit ngrihet mbi një bazë të fortë të depozitave të klientëve të plotësuar me financimin në shumën të mëdha. Instrumentet e financimit janë të diversifikuar siç është më e përshtatme dhe përdoren në raste nevojë. Aftësia për të siguruar fondet monitorohet dhe vlerësohet saktësisht nga Departamenti e Thesarit / Tregtisë, Shitjet e Thesarit, si dhe nga Departamenti i Kërkimeve dhe KAP.

Në vitin e kaluar dhe deri më sot, likuiditeti i Grupit ka qënë në mënyrë të konsiderueshme mbi të gjitha kufijtë rregullatorë dhe kufijtë e brendshëm. Rezultati për testin e stresit të brendshëm në kohë reale tregon se Grupi do të mbijetonte gjatë fazës së stresit të modeluar prej disa muajsh edhe pa aplikuar masat e emergjencës. Raporti i "Parimit të vazhdimësisë" tregon pozicionin strukturor të likuiditetit, e cila mbulon të gjithë nxitësit e rrezikut material të cilat mund të japin ndikim në Grup sipas një skenari të zakonshëm biznesi.

Rezultatet e skenarit të parimit të vazhdimësisë tregohen në tabelën në vijim, ku paraqitet likuiditeti i tepërt dhe raporti i flukseve hyrëse të pritshme të mjeteve monetare plus kapacitetin e kundërbalancimit ndaj daljeve të parave të gatshme (raporti i likuiditetit) për maturitetet e përzgjedhura në baza kumulative.

Bazuar në supozimet e ekspertëve, analizat statistikore dhe specifikat e vendit, kjo përlllogaritje përfshin edhe vlerësimet e stabilitetit të bazës së depozitave të klientëve, daljet nga zërat jashtë pozicionit financiar dhe lëvizjet e tregut në rënie në raport me pozicionet që ndikojnë në kapacitetin kundërbalancues të likuiditetit.

në mijë LEK	2018		2017	
	1 muaj	1 vit	1 muaj	1 vit
Hendeku i Likuiditetit	85,444,619	113,180,699	97,179,422	122,162,991

Raporti i mbulimit të likuiditetit (RML)

Raporti i mbulimit të likuiditetit (RML) i referohet përqindjes së aktiveve shumë likuide (HQLAs) të mbajtura nga Grupi për të përmbushur detyrimet potenciale të shoqëruara me flukse dalëse (detyrimet afatshkurtra). HQLAs mund të konvertohet në para në dorë për të plotësuar nevojat e likuiditetit për një minimum prej 30 ditë kalendarike në skenarin e stresit të likuiditetit.

37. ADMINISTRIMI I LIKUIDITETIT (VAZHDIM)

Llogaritja e hyrjeve dhe daljeve të pritshme të fondeve dhe HQLAs bazohet në specifikimet rregullatore. Në vitin 2017, kufiri rregullator për RML ishte 80 për qind. Në vitin 2018, u rrit në nivelin aktual prej 100 për qind.

në mijë LEK	2018	2017
Aktivet likuide mesatare	64,423,880	65,110,135
Daljet neto	6,797,055	6,396,181
Hyrjet	38,180,213	44,061,305
Daljet	27,188,218	25,584,723
Raporti i Mbulimit të Likuiditetit	948%	1018%

Raporti i financimit të qëndrueshëm neto (RFQN)

RFQN është përcaktuar si përqindje e Financimit të Qëndrueshëm në Dispozicion ("FQD") nëpërmjet detyrimeve mbi Financimin e Qëndrueshëm të Kërkuar ("FQK") për aktivet. Burimet e Financimeve të Qëndrueshme në Dispozicion përfshijnë: depozitat e klientëve, financimet afatgjata me shumicë (nga tregu ndërbanke i huasë), dhe kapitali.

në mijë LEK	2018	2017
Financimi i Qëndrueshëm i Kërkuar	153,856,045	96,913,698
Financimi i Qëndrueshëm në Dispozicion	212,873,943	201,648,084
Raporti i financimit të qëndrueshëm	138%	208%

Raporti i mbulimit të likuiditetit dhe Raporti i financimit të qëndrueshëm janë paraqitur në takimet e KAP në baza mujore. Grupi synon të sigurojë konsistencë midis likuiditetit dhe kërkesave të Bazel III.

Rreziku i likuiditetit nga financimi

Rrezikut i likuiditetit nga financimi është nxitur kryesisht nga ndryshimet në strategjinë e rrezikut të huadhënësve ose nga një përkeqësim në aftësinë kreditore të një banke që ka nevojë për financim të jashtëm. Normat e financimit dhe rritja ose rënia e ofertës me përhapjen e kredisë, ndryshojnë për shkak të situatës specifike të tregut ose Grupit.

Si pasojë, financimi afatgjatë varet nga rikthimi i besimit në banka dhe rritja e përpjekjes në mbledhjen e depozitave të klientëve. Aktivitetet bankare financohen duke kombinuar fondet e depozitave të individëve dhe fondet nga shitja me shumicë. Në planet e financimit të Grupit, një vëmendje e veçantë i kushtohet strukturës së ndryshme të financimit për të zbutur rrezikun e likuiditetit nga financimi. Masat e financimit me shumicë në Grup janë përgjegjësi e Departamentit të Shitjes së Thesarit dhe Departamentit IB, ku Menaxheri i Financimit është Z. Christian Canacaris, Drejtori Ekzekutiv i Grupit. Gjatë këtij procesi kontrollon hendeku midis aktiveve dhe detyrimeve dhe rishikohet nëse ka nevoja për financim. Megjithatë, për shkak të faktit se Grupi jonë ka patur gjithmonë likuiditete të tepërta, ka treguar nevoja minimale për financim brenda Grupit. E vetmja marrëveshje financimi është kredia me RBI-në.

Më tej, për të pasur një RWA më të optimizuar të portofolit, Grupi ka lidhur një marrëveshje me RBI për një garanci të lëshuar nga MIGA (grupi i Bankës Botërore) në mënyrë që rezerva jonë minimale të llogaritet me 0 peshë të rrezikut në portofol. Procesi i raportimit dhe monitorimit për të dyja këto marrëveshje bëhet nga Departamenti i Thesarit dhe Departamenti IB.

Tabela e mëposhtme tregon një ndarje të flukseve të mjeteve monetare sipas maturitetit kontraktual të aktiveve financiare:

37. ADMINISTRIMI I LIKUIDITETIT (VAZHDIM)

2018 Në mijë Lek	Vlera kontabël	Flukset monetare kontraktuale	Deri në 3 muaj	Më shumë se 3 muaj, deri në 1 vit	Më shumë se 1 vit, deri në 5 vjet	Më shumë se 5 vjet
Aktivet financiare jo-derivative	217,504,148	234,737,381	71,949,904	56,216,681	86,694,484	19,876,311
Arka, banka qendrore dhe llogaritë pa afat	22,996,693	22,996,693	22,996,693	0	0	0
Hua dhe paradhenie	120,082,314	131,506,563	37,250,794	24,493,299	50,873,363	18,889,106
Banka qendrore	6,100,453	6,100,453	6,100,453	0	0	0
Institucione shtetërore	5,112	5,112	5,112	0	0	0
Bankat	26,924,853	26,924,853	26,924,853	0	0	0
Korporata të tjera financiare	69	69	69	0	0	0
Korporatat jofinanciare	52,738,307	56,923,335	4,132,126	17,745,959	30,906,209	4,139,040
Individet	34,313,521	41,552,742	88,182	6,747,340	19,967,154	14,750,066
Letrat me vlerë të borxhit	74,425,141	80,234,125	11,702,417	31,723,382	35,821,121	987,205
Institucione shtetërore	60,111,145	65,863,662	11,691,402	25,509,580	27,675,475	987,205
Bankat	14,313,996	14,370,463	11,015	6,213,802	8,145,646	0

Tabela e mëposhtme tregon një analizë të maturimit të flukseve monetare të paskontuara sipas maturitetit kontraktual të pasiveve financiare:

2018 Në mijë Lek	Vlera kontabël	Flukset monetare kontraktuale	Deri në 3 muaj	Më shumë se 3 muaj, deri në 1 vit	Më shumë se 1 vit, deri në 5 vjet	Më shumë se 5 vjet
Detyrimet financiare jo-derivative	216,428,288	216,887,466	159,566,546	44,162,517	10,739,255	2,419,148
Depozitat	194,251,094	197,421,880	160,026,140	35,033,645	2,362,095	-
Banka qendrore	2	2	2	-	-	-
Institucione shtetërore	2,153,744	2,153,744	2,153,744	-	-	-
Bankat	6,452,669	6,546,439	4,553,271	93,539	1,899,629	-
Korporata të tjera financiare	3,507,756	3,508,293	2,728,100	780,193	-	-
Korporatat jofinanciare	38,451,903	38,452,628	38,368,607	22,473	61,548	-
Individet	143,685,020	143,687,911	109,149,553	34,137,440	400,918	-
Llogari të tjera financiare	298,423	298,423	298,423	-	-	-
Garanci financiare të dhëna dhe marrëveshje të tjera	9,038,241	9,038,241	854,544	4,902,704	3,030,637	250,356
Marrëveshje për kredi të dhëna	12,840,530	12,840,530	1,099,047	4,226,168	5,346,523	2,168,792

Për shkak të ndryshimit në strukturën e pasqyrës së pozicionit financiar, përpjekjet e nevojshme për të përgatitur shifrat krahasuese do të ishin të larta. Tabela në vijim paraqet zërat kryesorë në fund të vitit 2017.

2017 Në mijë Lek	Vlera kontabël	Flukset monetare kontraktuale	Deri në 3 muaj	Më shumë se 3 muaj, deri në 1 vit	Më shumë se 1 vit, deri në 5 vjet	Më shumë se 5 vjet
Detyrimet financiare jo-derivative	219,880,342	220,209,382	172,062,618	45,301,712	2,845,051	-
Detyrime të kushtëzuara	9,724,782	9,724,782	2,557,214	3,233,165	3,914,402	20,000
Angazhime	731,438	731,438	10,366	-	721,072	-

38. RREZIKU OPERACIONAL

Rreziku operacional përcaktohet si rreziku i humbjeve që rezultojnë nga proceset brendshme të papërshtatme ose të dështuara, njerëz dhe sisteme, ose nga ngjarje të jashtme, përfshirë rrezikun ligjor. Në këtë kategori rreziku, nxitësit e rrezikut të brendshëm, siç janë aktivitetet e paautorizuara, mashtrimet ose vjedhjet, humbjet e lidhura me sjelljen, gabimet e modelimit, gabimet në ekzekutim dhe procesim, apo ndërprerjet e biznesit dhe dështimet e sistemit mund të administrohen. Gjithashtu, mund të administrohen dhe kontrollohen edhe faktorët e jashtëm siç janë dëmtimi i pasurisë fizike ose mashtrimi.

Kjo kategori rreziku është analizuar dhe administruar bazuar në të dhënat historike të humbjeve dhe rezultatet e vlerësimeve të rrezikut.

Ashtu si me llojet e tjera të rrezikut, parimi i "firewalling" për administrimin e rrezikut dhe kontrollit aplikohet edhe për rrezikun operacional të Grupit. Me këtë qëllim, janë përzgjedhur dhe trajnuar si Menaxhues të Rrezikut Operacional disa individë në secilën fushë biznesi. Menaxherët e Rrezikut Operacional sigurojnë Kontrollin Qendror të Rrezikut Operacional nëpërmjet raporteve mbi vlerësimet e rrezikut, ngjarjet e humbjes, treguesit dhe masat e marra. Ato mbështeten në punën e specialistëve të dedikuar të rrezikut operacional (DORS).

Njësitë kontrolluese të rrezikut operacional janë përgjegjës për raportimin, zbatimin e kuadrit, zhvillimin e masave të kontrollit dhe monitorimin e përmbushjes së kërkesave. Brenda kuadrit të ciklit vjetor të administrimit të rrezikut, koordinohet edhe pjesëmarrja e linjës së dytë përkatëse të departamenteve të mbrojtjes (Administrimi i Krimin Financiar, Përputhshmëria, Administrimi i Furnitorëve, Administrimi i Transferimeve, Administrimi i Sigurimeve, Siguria e Informacionit, Siguria Fizike, BCM, Sistemi i Kontrollit të Brendshëm) dhe të gjithë linjat e para të partnerëve të mbrojtjes (Menaxherët e Rrezikut Operacional).

Identifikimi i rrezikut

Identifikimi dhe vlerësimi i rreziqeve që mund të rrezikojnë ekzistencën e Grupit (por ndodhja e të cilave është pothuajse e pamundur) dhe zonat ku humbjet kanë më shumë gjasa të ndodhin më shpesh (por kanë ndikim të kufizuar) janë aspekte të rëndësishme të administrimit të rrezikut operacional.

Vlerësimi i rrezikut operacional realizohet në mënyrë të zgjeruar, të njëtrajtshme dhe të strukturuar për Bankën sipas kategorive të rrezikut siç janë proceset e biznesit dhe llojet e ngjarjeve. Për më tepër, vlerësimi i rrezikut vlen edhe për produktet e reja. Të gjitha njësitë e Grupit vlerësojnë ndikimin e probabilitetit të lartë/ndikimit të ulët të ngjarjeve dhe probabilitetit të ulët/ ndikimit të lartë të incidenteve sipas vlerësimit të tyre të potencialit të humbjes për vitin e ardhshëm dhe në dhjetë vitet në vijim. Për ngjarjet me probabilitet të ulët/ ndikim të lartë përdoret një instrument analitik i Grupit (me skenarë). Profili i rrezikut të brendshëm, humbjet dhe ndryshimet e jashtme përcaktojnë se cilat raste duhet të trajtohen në detaje.

Monitorimi

Për të monitoruar rreziqet operationale përdoren indikatorë të paralajmërimit të hershëm që lejojnë identifikimin e shpejtë dhe minimizimin e humbjeve.

38. RREZIKU OPERACIONAL (VAZHDIM)

Të dhënat mbi humbjet grumbullohen në një bazë të dhënash qendrore të quajtur AKRO (Aplikacioni i Kontrollit të Rrezikut Operacional) në një mënyrë të strukturuar dhe në nivel bankë sipas llojit të ngjarjes dhe të biznesit. Përveç kërkesave për raportim të brendshëm dhe të jashtëm, informacionet mbi ngjarjet e humbjes krahasohen me të dhënat ndërkombëtare për të zhvilluar më tej menyrën e administrimit të rrezikut operacional, si dhe për të ndjekur masat e marra dhe efektivitetin e kontrollit. Që nga viti 2010, Grupi ka qenë pjesëmarrëse në grumbullimin e të dhënave të ORX (Shoqata e Shkëmbimit të të Dhënave të Rrezikut Operacional), të dhënat e të cilës aktualisht përdoren për qëllime dhe analiza të brendshme dhe si pjesë e modelit të rrezikut operacional. ORX është një shoqatë bankash dhe sigurimesh për qëllime statistikore. Rezultatet e analizave si dhe ngjarjet që rezultojnë nga rreziqet operationale janë raportuar në baza të rregullta në një mënyrë gjithëpërfshirëse në Komitetin e administrimit dhe Kontrollit të Rrezikut Operacional të përshtatshëm dhe Komitetin e Kontrollit të Rrezikut Operacional të Grupit RBI.

Saktësimi dhe zbutja e rreziqeve

Që nga tetori 2016, veprimtaritë me rrezikun operacional ndërmerren nga Administrimi i Krimit Financiar. Administrimi i Krimit Financiar siguron një mbështetje për parandalimin dhe identifikimin e mashtrimit. Grupi gjithashtu ka zhvilluar një program trajnimi të gjerë të stafit dhe ka plane të ndryshme emergjencash dhe sisteme mbështetëse rezervë.

INFORMACIONE TË TJERA

39. QIRATË OPERATIVE

Qiratë operative nga pikëpamja e qiradhënësit

Pagesat e ardhshme minimale të qirasë sipas qirasë operative të pa-anullueshme janë si më poshtë:

në mijë LEK	2018	2017
Deri në 1 vit	4,098	6,537
Më shumë se 1 vit, deri në 5 vjet	1,488	5,586
Total	5,586	12,123

Qiratë operative nga pikëpamja e qiramarrësit

Pagesat e ardhshme minimale të qirasë sipas qirasë operative të pa-anullueshme janë si më poshtë:

në mijë LEK	2018	2017
Deri në 1 vit	165,731	210,791
Më shumë se 1 vit, deri në 5 vjet	419,356	629,916
Total	585,087	840,707

40. PALËT E LIDHURA

Pagesat e Transaksionet me palët e lidhura (shoqëritë dhe individët) janë të kufizuara në transaksionet e biznesit bankar që kryhen në kushte të tregut të drejtë. Dhënia e informacioneve shpjeguese për palët e lidhura (individët) raportohen në shënim (46) Marrëdhëniet me drejtimin kryesor.

40. PALËT E LIDHURA (VAZHDIM)

në mijë LEK	2018	2017
Aktivet financiare të përzgjedhura		
Instrumentet e kapitalit	329,205	329,205
Letrat me vlerë të borxhit	10,610,151	11,449,897
Hua dhe paradhenie	9,916,810	6,576,457
Aktivet tjera	5,962	3,664
Detyrimet financiare të përzgjedhura		
Depozitat	1,955,617	8,827,019
Provizionet dhe detyrimet e tjera	59,723	57,104
Angazhimet e huasë, garancitë financiare dhe angazhimet e tjera të dhëna	2,195,238	2,676,015
në mijë LEK	2018	2017
Të ardhurat nga interesi	147,867	106,170
Shpenzimet e interesit	-367,014	-520,530
Të ardhurat nga dividendi	-	-
Të ardhurat nga tarifatat dhe komisionet	1,725	13,813
Shpenzimet e tarifave dhe komisioneve	-158,694	-171,565

41. NUMRI MESATAR I STAFIT

Ekivalentë me kohë të plotë	2018	2017
Punonjësit me pagë	1,251	1,279
Punonjësit e pagave	40	41
Total	1,291	1,320

42. MARRËDHËNIET ME DREJTIMIN KYÇ

Marrëdhëniet e Grupit me drejtimin kyç

Në mijë Lek	2018	2017
Aktivet	192,842	232,731
Detyrimet	196,692	125,787

Shpërblimi i anëtarëve të Bordit Drejtues

Tabela e mëposhtme tregon shpërblimin total të anëtarëve të Bordit Drejtues sipas SNK 24.17. Shpenzimet sipas SNK 24 u njohën në bazë akruale dhe sipas rregullave të standardeve bazë (SNK 19 dhe SNRF 2).

Në mijë Lek	2018	2017
Përfitimet afatshkurtra të punonjësve	196,053	242,993
Përfitimet pas punësimit		
Përfitime të tjera afatgjata	32,683	53,885
Përfitimet e ndërprerjes		
Total	228,736	296,385

42. MARRËDHËNIET ME DREJTIMIN KYÇ (VAZHDIM)

Shpërblimi i anëtarëve të Bordit Mbikëqyrës

Në mijë Lek	2018	2017
Bordi Mbikëqyrës i Shpërblimit	16,879	8,464

43. BORDI DREJTUES

Bordi Drejtues më 31 dhjetor 2018 ishte si më poshtë:

Antarët e Bordit Drrejtues	Detyra e parë	Fund periudhe
Christian Canacaris	01/10/2010	31/12/2019
Alexander Zsolnai	27/04/2010	31/12/2019
John McNaughton	01/03/2010	31/12/2020
Elona Mullahi	09/10/2015	30/06/2021
Egon Lerchster	13/11/2017	31/12/2020

Bordi Mbikëqyrës

Bordi Mbikëqyrës më 31 dhjetor 2018 ishte si vijon:

Antarët e Bordit Mbikëqyrës	Detyra e parë	Fund periudhe
Peter Lennkh	07/07/2017	09/03/2021
Heinz Hodl	10/07/2012	10/03/2020
Ferenc Berszan	21/03/2016	05/01/2020
Harald Kreuzmair	08/08/2014	08/08/2022
Andreas Engels	27/01/2011	08/08/2022

INFORMACION PËR AUTORITETIN MBIKËQYRËS

44. ADMINISTRIMI I KAPITALIT DHE KAPITALI TOTAL

Objektivat e Grupit lidhur me administrimin e kapitalit janë: (i) të jetë në përputhje me kërkesat për kapitalin të përcaktuara nga Banka Qendrore e Shqipërisë dhe (ii) të mbrojë aftësinë e Grupit për të vijuar aktivitetin e saj.

Kapitali ligjor

Grupi monitoron mjaftueshmërinë e kapitalit duke përdorur, ndër të tjera, rregullat dhe raportet e vendosura nga rregullatori shqiptar, Banka e Shqipërisë ("BSH"), e cila përcakton kapitalin ligjor të kërkuar për të mbështetur biznesin. Rregullorja "Për mjaftueshmërinë e kapitalit" është krijuar në zbatim të ligjit nr. 8269, datë 23 dhjetor 1997 "Për Bankën e Shqipërisë" dhe "Ligjin Bankar të Republikës së Shqipërisë".

Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit

Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit është përqindja e kapitalit rregullator ndaj aktiveve të ponderuara me rrezik dhe zërave jashtë bilancit, shprehur në përqindje. Raporti minimal i mjaftueshmërisë së kapitalit është 12%.

Raporti i modifikuar i mjaftueshmërisë së kapitalit është përqindja e kapitalit bazë ndaj aktiveve të ponderuara me rrezik dhe zërave jashtë bilancit, të shprehura në përqindje. Raporti minimal i modifikuar i mjaftueshmërisë së kapitalit është 6%.

Aktivet e ponderuara me rrezik (APRR)

Aktivet janë të ponderuara me rrezik sipas kategorive të gjera të rrezikut kombëtar, duke u caktuar një peshë rreziku sipas shumës së kapitalit që konsiderohet të jetë e nevojshme për t'i mbështetur ato. Janë aplikuar pesë kategori të peshave të rrezikut (0%, 20%, 50%, 100%, 150%); për shembull, mjetet monetare dhe instrumentet e tregut të parasë kanë një peshë zero të rrezikut, që do të thotë se nuk kërkohet asnjë kapital për të mbështetur mbajtjen e këtyre pasurive. Ndërtesat dhe pajisjet mbartin një peshë 100% të rrezikut, që do të thotë se duhet të mbështetet nga kapitali i barabartë me 12% të vlerës kontabël.

Janë marrë parasysh edhe marrëveshjet e angazhimit të lidhura me kredinë, si mjete financiare jashtë bilancit. Shumat më pas u caktohet një peshë rreziku duke përdorur të njëjtat përqindje si për aktivet në bilanc.

Në mijë Lek	2018	2017
Totali i aktiveve të ponderuara me rrezik	113,098,889	114,853,776
Kapitali rregullator	23,270,769	23,668,639
Raporti i mjaftueshmërisë së kapitalit	20.58 %	20.61 %

Politika e Grupit është të mbajë një bazë të fortë kapitali në mënyrë që të ruajë besimin e investitorëve, kreditorëve dhe të tregut si dhe të mbështesë zhvillimin e biznesit në të ardhmen. Grupi e njeh ndikimin e nivelit të kapitalit në kthimin e aksionarëve gjithashtu Grupi njeh nevojën për të ruajtur një balancë midis kthimeve më të larta që mund të jenë të mundshme nëpërmjet një niveli më të lartë borxhi dhe avantazhet dhe sigurinë e përfituar nga një pozicion i shëndoshë kapitali.

Grupi ka përmbushur të gjitha kërkesat e kapitalit të përcaktuara nga institucioni rregullator ("Banka e Shqipërisë") gjatë gjithë periudhës. Nuk ka pasur ndryshime materiale në administrimin e kapitalit të Grupit gjatë periudhës.

PARIMET E NJOHJES DHE MATJES

Instrumentet financiare - Politika e zbatueshme nga 1 janari 2018

Njohja dhe matja fillestare

Grupi fillimisht nje huatë dhe paradhëniet dhe depozitat në datën në të cilën ato krijohen. Të gjitha instrumentet e tjera financiare (përfshirë blerjet dhe shitjet në mënyrë të rregullt të aktiveve financiare) njihen në datën e tregtimit, që është data në të cilën Grupi bëhet palë në dispozitat kontraktuale të instrumentit. Një aktiv financiar ose detyrim financiar matet fillimisht me vlerën e drejtë plus kostot e transaksionit që i atribuohen drejtpërdrejt blerjes ose emetimit të saj, për një zë që nuk matet me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

Klasifikimi dhe matja e aktiveve financiare dhe detyrimeve financiare

Sipas SNRF 9, të gjitha aktivet financiare, detyrimet financiare dhe instrumentet financiare derivative duhet të njihen në pasqyrën e pozicionit financiar. Një instrument financiar përcaktohet si çdo kontratë nga e cila buron një aktiv financiar në një njësi ekonomike dhe një detyrim financiar ose instrument kapitali neto në një njësi ekonomike tjetër. Në njohjen fillestare, instrumentet financiare duhet të maten me vlerën e drejtë, e cila në përgjithësi korrespondon me çmimin transaksionit në kohën e blerjes ose emetimit. Sipas SNRF 13, vlera e drejtë përcaktohet si çmimi i daljes. Ky është çmimi që do të zbatohet në shitjen e një aktivi ose që do të paguhet për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt ndërmjet pjesëmarrësve të tregut në datën e matjes. Për matjen vijuese, instrumentet financiare njihen në pasqyrën e pozicionit financiar sipas kategorisë përkatëse të matjes sipas SNRF 9, qoftë me kosto (të amortizuar) ose me vlerën e drejtë.

SNRF 9 përmban një metodë klasifikimi dhe matjeje e cila bazohet fillimisht në modelin e biznesit sipas të cilit administrohet aktivi dhe së dyti në karakteristikat e fluksit të mjeteve monetare të aktiveve. Për Bankën, kjo rezulton në pesë kategori klasifikimi për aktivet financiare:

- Pasuritë financiare të matura me koston e amortizuar (KA)
- Pasuritë financiare të matura me vlerë të drejtë përmes ATGJ (VDNATGJ)
- Pasuritë financiare të detyrueshme të matura me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes (VDNFH)
- Aktivet financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes (VDNFH) dhe
- Vlera e drejtë e aktiveve financiare përmes fitimit ose humbjes (VDNFH)

Në Grup, një aktiv financiar matet me koston e amortizuar nëse objektivi është mbajtja e aktivitetit për mbledhjen e flukseve monetare kontraktuale dhe nëse kushtet kontraktuale të aktivitetit financiar japin në datat e përcaktuara flukse mjetesh monetare të cilat janë vetëm pagesa e principalit dhe interes mbi principalin e papaguar. Një aktiv vlerësohet në vijimësi me vlerën e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (VDNATGJ) nëse ajo mbahet brenda një modeli biznesi objektivi i të cilit është si mbledhja e flukseve monetare kontraktuale dhe shitja e aktiveve financiare. Përveç kësaj, kushtet kontraktuale të aktivitetit financiar japin në datat e përcaktuara flukse mjetesh monetare të cilat janë vetëm pagesa e principalit dhe interesi mbi principalin e papaguar.

Në njohjen fillestare të një instrumenti kapitali neto që nuk mbahet për qëllime tregtimi, Grupi mund të zgjedhë në mënyrë të pakthyeshme të paraqesë ndryshimet e mëposhme në vlerën e drejtë në të ardhura të tjera përmbledhëse (ATG). Këto zgjedhje bëhen në bazë investim-pas-investimi për secilin investim dhe në thelb mbulon interesa strategjike që nuk janë plotësisht të ndara.

Të gjitha aktivet e tjera financiare - p.sh. aktivet financiare që nuk plotësojnë kriteret për klasifikim si më pas të matura me koston e amortizuar ose VDNATGJ - klasifikohen si më pas të matura me vlerën e drejtë, me ndryshimet në vlerën e drejtë të njohur në fitim ose humbje. Përveç kësaj, Grupi ka mundësinë që në njohjen fillestare të përcaktojë në mënyrë të pakthyeshme një aktiv financiar si në VDNFH nëse në këtë mënyrë eliminon ose redukton në mënyrë të konsiderueshme mospërputhjen midis matjes ose të njohjes - dmth një 'mospërputhje kontabiliteti' - që përdryshe do të lindte nga matja e aktiveve ose detyrimeve, ose duke njohur fitimet dhe humbjet në to, në baza të ndryshme. Një aktiv financiar klasifikohet në një nga këto kategori në njohjen fillestare.

Paraqitja e detyrimeve financiare është kryesisht në përputhje me rregullat e SNK 39, me përjashtim të faktit që ndryshimet në vlerën e drejtë të detyrimeve të matura me vlerën e drejtë të cilat janë shkaktuar nga ndryshimet në rrezikun e kredisë së vetë Grupit, të cilat duhet të regjistrohen në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse. Në përputhje me SNRF 9, derivativët e përfshirë nuk janë të ndara nga kontrata bazë e një aktivi financiar. Përkundër, aktivet financiare klasifikohen në përputhje me modelin e biznesit dhe karakteristikat e tyre kontraktuale siç është shpjeguar në kapitullin e vlerësimit të modelit të biznesit dhe në kapitullin Analiza e karakteristikave të rrjedhës kontraktuale të parasë. Njohja e derivativëve të përfshirë në detyrimet financiare dhe në kontratat e organizatave jofinanciare nuk ka ndryshuar në SNRF 9.

Vlerësimi i modelit të biznesit

Grupi bën një vlerësim të objektivitetit të modelit të biznesit në të cilin një aktiv financiar mbahet në një nivel portofoli, sepse kjo reflekton më së miri mënyrën se si administrohet biznesi dhe informacioni i ofrohet drejtim. Faktorët e mëposhtëm konsiderohen si prova kur vlerësojnë se cili model biznesi është i zbatueshëm:

- Si vlerësohet dhe raportohet performanca e modelit të biznesit (dhe aktiveve financiare të mbajtura brenda atij modeli biznesi) personelit drejtues të njësisë ekonomike;
- Rreziqet që ndikojnë në ecurinë e modelit të biznesit (dhe aktiveve financiare të mbajtura brenda atij modeli të biznesit) dhe mënyrën se si administrohen ato rreziqe;
- Si janë kompensuar menaxherët e biznesit - p.sh. nëse kompensimi bazohet në vlerën e drejtë të aktiveve të administruara ose të flukseve monetare kontraktuale të mbledhura;
- Shpeshësia, vlera dhe koha e shitjeve në periudhat e mëparshme, arsyet për shitjet e tilla dhe pritshmëritë për aktivitetin e ardhshëm të shitjes; dhe
- Nëse aktiviteti i shitjes dhe arkëtimi i flukseve monetare kontraktuale janë secila pjesë përbërëse ose e rastësishme ndaj modelit të biznesit ("mbajtja për të arkëtuar" kundrejt modelit "të mbajtur dhe shitur" të biznesit).

Aktivitetet financiare që mbahen për qëllime tregtimi dhe ato të cilat administrohen dhe performanca e të cilave vlerësohet në bazë të vlerës së drejtë, do të maten në VDNFH.

Objektivi i një modeli biznesi mund të jetë mbajtja e mjeteve financiare për të arkëtuar flukse monetare kontraktuale edhe kur ka ndodhur ose pritet që të ndodhin disa shitje të aktiveve financiare. Për Grupin, shitjet vijuese mund të jenë në përputhje me modelin e mbajtjes për arkëtim të biznesit:

- Shitjet janë për shkak të rritjes së rrezikut të kredisë të një aktivi financiar;
- Shitjet janë të rralla (edhe nëse janë të rëndësishme), ose janë të parëndësishme individualisht dhe në tërësi (edhe nëse janë të shpeshta);
- Shitjet bëhen afër afatit të maturimit të aktivitetit financiar dhe të ardhurat nga shitjet afrohen me arkëtimin e flukseve monetare kontraktuale të mbetura.

Për Grupin, shitja e më shumë se 10 për qind të portofolit (vlera kontabël) gjatë një periudhe tre vjeçare do të konsiderohet potencialisht "më e madhe se e rrallë", përveç nëse këto shitje janë jo materiale në tërësi.

Analiza e karakteristikave të rrjedhës kontraktuale të parasë

Pasi Grupi të përcaktojë se modeli i biznesit i një portofoli specifik është mbajtja e mjeteve financiare për të arkëtuar flukse kontraktuale monetare (ose për të dyja arkëtimin e flukseve kontraktuale monetare dhe për të shitur aktivitetet financiare), atëherë duhet të vlerësojë nëse kushtet kontraktuale të aktivitetit financiar përcaktojnë data specifike për flukset e mjeteve monetare të cilat janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit për shumën kryesore të papaguar. Për këtë qëllim, interesi përkufizohet si shpërblim për vlerën kohore të parasë dhe për rrezikun e kredisë që shoqërohet me shumën e principalit të papaguar gjatë një periudhe të caktuar kohore dhe për rreziqet dhe kostot themelore të huadhënies, si dhe një marzhin e fitimit. Ky vlerësim do të kryhet në bazë instrumentesh-pas-instrumentit në datën e njohjes fillestare të aktivitetit financiar.

Në vlerësimin nëse flukset monetare kontraktuale janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit, Grupi i konsideron kushtet kontraktuale të instrumentit. Kjo përfshin vlerësimin nëse aktivi financiar përmban një term kontraktual që mund të ndryshojë kohën ose shumën e flukseve monetare kontraktuale në mënyrë që ajo të mos plotësojë më këtë kusht. Grupi konsideron:

- Parapagim, zgjatje afati
- Efektet e Levës
- Kërkesa është e kufizuar në Aktivitetet e specifikuar ose flukset e mjeteve monetare
- Instrumentet e lidhura në mënyrë kontraktuale

Modifikimi i vlerës kohore të parasë dhe test bazë

Vlera kohore e parave është elementi i interesit që merret në konsideratë vetëm për kalimin e kohës. Nuk merr parasysh rreziqet e tjera (kredisë, likuiditetit etj.) ose kostot (administrative, etj.) e lidhura me mbajtjen e një aktivi financiar. Në disa raste, elementi i vlerës së kohës së parasë mund të modifikohet (e papërsosur). Kjo do të ishte rasti, për shembull, nëse norma e interesit të një aktivi financiar ndryshon periodikisht, por frekuenca e ndryshimit nuk përputhet me maturitetin e interesit. Në këtë rast njësitë duhet të vlerësojnë modifikimin nëse flukset monetare kontraktuale ende përfaqësojnë vetëm pagesat e principalit dhe të interesit, p.sh. termi i modifikimit nuk ndryshon ndjeshëm flukset e mjeteve monetare nga një instrument 'i përsosur'. Ky vlerësim nuk është një zgjedhje e politikës kontabël dhe nuk mund të shmangët thjesht duke konkluduar që një instrument, në mungesë të një vlerësimi të tillë, do të matet me vlerën e drejtë.

Një test bazë zbatohet për karakteristikat e mëposhtme kontraktuale kryesore që potencialisht mund të modifikojnë vlerën kohore të parasë:

- Frekuenca e ndryshimit nuk përputhet me maturitetin e interesit
- Treguesi i zhvendosjes
- Klauzolën zbutëse
- Periudha Grace
- Norma e referuar tregut sekondar

Aktivet dhe detyrimet financiare

Aktivet financiare - kostoja e amortizuar

Në Grup një aktiv financiar matet me koston e amortizuar (KA) nëse plotësohen të dyja kushtet e mëposhtme:

- Aktivi mbahet brenda një modeli biznesi, qëllimi i të cilit është mbajtja e mjeteve me qëllim të arkëtimit të flukseve monetare kontraktuale
- Kushtet kontraktuale të aktivitetit financiar japin në datat e përcaktuara flukse mjeteve monetare të cilat janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit për shumën kryesore të papaguar.

Këto kushte shpjegohen në detaje në kapitujt, Vlerësimi i modelit të biznesit, Analiza e karakteristikave rrjedhëse të rrjedhës së parasë, dhe Modifikimi i vlerës kohore të parasë dhe testit bazë.

Aktivet financiare - koston e amortizuara përfshijnë letrat me vlerë të borxhit, huatë dhe paradhëniet për institucionet financiare dhe huatë dhe paradhëniet për klientët, fillimisht maten me vlerën e drejtë plus koston shtesë të transaksionit direkt dhe më pas me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

Nëse ka dallim në mes të shumës së paguar dhe vlerës nominale - dhe kjo ka një karakter interesi - përdoret metoda efektive e interesit dhe shuma është e shprehur nën të ardhurat neto nga interesi. Të ardhurat nga interesi llogariten mbi bazën e vlerës kontabël bruto, me kusht që aktivet financiare të mos jenë të zhvlerësuar. Sapo aktivi financiar të jetë zhvlerësuar, të ardhurat nga interesi llogariten në bazë të vlerës kontabël neto. Kostoja e amortizuar rregullohet gjithashtu nga humbja e pritshme e njohur, duke përdorur metodën e humbjes së pritshme në përputhje me SNRF 9, siç përshkruhet në kapitullin e zhvlerësimit të përgjithshëm (SNRF 9).

Aktivet financiare dhe detyrimet financiare - me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes

Aktivet dhe detyrimet financiare - vlera e drejtë përmes fitimit ose humbjes janë blerë ose emetuar kryesisht për qëllim të gjenerimit të fitimit nga luhatjet afatshkurtra të çmimeve të tregut. Letrat me vlerë të mbajtura brenda një modeli biznesi objektivi i të cilit arrihet duke shitur aktivet financiare maten me vlerat e tyre të drejta. Nëse letrat me vlerë janë të listuara, vlera e drejtë bazohet në çmimet e bursës. Kur çmimet e tilla nuk janë të disponueshme, zbatohen çmimet e brendshme bazuar në llogaritjet e vlerës aktuale për instrumentet financiare të emetuara dhe kontratat e së ardhmes ose modelet e çmimeve të opsioneve për opsionet. Llogaritjet e vlerës aktuale bazohen në një kurbë të normës së interesit e cila përbëhet nga normat e tregut të parasë, normat e ardhshme dhe normat e kontratave të këmbimit. Formulatat e çmimit të opsioneve Black-Scholes 1972, Black 1976 ose Garman-Kohlhagen zbatohen në varësi të llojit të opsionit. Matja për opsionet e ndërlikuara bazohet në modelin binominal dhe simulimet Monte Carlo.

Vlerat e drejta pozitive janë paraqitur nën aktivet financiare - vlera e drejtë përmes fitimit ose humbjes. Vlerat e drejta negative janë paraqitur në detyrimet financiare - vlera e drejtë përmes fitimit ose humbjes. Ndryshimet në vlerën e drejtë janë paraqitur në të ardhurat neto të tregtimit. Të ardhurat nga interesi janë paraqitur në të ardhura të tjera interesi, rezultatet e vlerësimit dhe të ardhurat nga shitjet janë paraqitur në të ardhurat / (humbjet) neto tregtare.

Aktivet dhe detyrimet financiare – të përcaktuara me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes

Kjo kategori përfshin kryesisht të gjitha aktivet financiare të cilat në mënyrë të pakthyeshme janë përcaktuar si instrumente financiarë me vlerë të drejtë (e ashtuquajtura opsion i vlerës së drejtë) pas njohjes fillestare në pasqyrën e pozicionit financiar. Një njësi ekonomike mund të përdorë këtë përcaktim vetëm nëse në këtë mënyrë eliminon ose redukton ndjeshëm mospërputhjet në matje ose paraqitje. Këto linden nëse matja e aktiveve ose detyrimeve financiare ose paraqitja e fitimeve ose humbjeve kanë baza të ndryshme. Detyrimet financiare janë gjithashtu të përcaktuara si instrumente financiare me vlerë të drejtë, për të shmangur mospërputhjet e vlerësimit me derivativët përkatës. Vlera e drejtë e detyrimeve financiare sipas opsionit të vlerës së drejtë në këtë kategori pasqyron të gjithë faktorët e rrezikut të tregut, duke përfshirë ato që lidhen me rrezikun e kredisë të emetuesit.

Për detyrimet financiare të përcaktuara me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes, ndryshimet në vlerën e drejtë që i atribuohen një ndryshimi në rrezikun e vet të kredisë nuk raportohen në pasqyrën e të ardhurave, por në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse.

Në përputhje me SNRF 9, këto instrumente financiare maten me vlerën e drejtë. Të ardhurat nga interesi janë paraqitur në të ardhurat neto nga interesi; rezultatet e vlerësimit dhe të ardhurat nga shitjet janë paraqitur në të ardhurat / (humbjet) neto tregtare.

Detyrimet financiare - kostoja e amortizuar

Detyrimet financiare - kosto e amortizuar përfshijnë llogaritë rrjedhëse dhe depozitat nga bankat, detyrimet e varura dhe detyrimet e tjera financiare, të cilat fillimisht maten me vlerën e drejtë minus kostot shtesë të transaksionit të drejtpërdrejtë dhe më pas maten me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

Marrëdhëniet ndërmjet aktiveve / detyrimeve, kriterëve të matjes dhe kategorisë sipas SNRF 9

Aktivet / Detyrimet	Vlera e drejtë	Kostoja e amortizuar	Kategoria sipas IFRS 9
Klasa e aktiveve			
Arka, Banka qendrore dhe llogaritë pa afat		X	KA
Aktivet financiare – me kosto të amortizuar		X	KA
Aktivet financiare – me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera përmbledhëse	X		VDAGJ
Aktivet financiare jo-tregtare – me vlerë të drejtë e detyrueshme përmes fitimit / humbjes	X		VDFH
Aktivet financiare - të përcaktuara me vlerë të drejtë përmes fitimit / humbjes	X		VDFH
Aktivet financiare - të mbajtura për tregtim	X		VDFH
Klasat e detyrimeve			
Detyrimet financiare – me kosto të amortizuar		X	KA
Detyrimet financiare – të përcaktuara me vlerë të drejtë përmes fitimit / humbjes	X		VDFH
Detyrimet financiare - të mbajtura për tregtim	X		VDFH

KA: Kosto të amortizuar

VDAGJ: Vlerë e drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse

VDFH: Vlerë e drejtë përmes fitimit ose humbjes

Kosto të amortizuar

Metoda e normës efektive të interesit është një metodë për llogaritjen e koston së amortizuar të një instrumenti financiar dhe shpërndarja e shpenzimeve të interesit dhe të ardhurave nga interesi në periudhat përkatëse. Norma efektive e interesit është norma e interesit e përdorur për të skontuar flukset hyrëse dhe dalëse të mjeteve monetare (duke përfshirë të gjitha tarifatat që janë pjesë e normës efektive të interesit, kostot e transaksionit dhe primet dhe zbritjet e tjera) gjatë afatit të prishëm të instrumentit financiar ose një periudhë më të shkurtër, kur është e zbatueshme, për të arritur në vlerën kontabël neto nga njohja fillestare.

Instrumentet financiare - Politika e zbatueshme para 1 janarit 2018

Grupi ka klasifikuar aktivet e saj financiare në njërin nga kategoritë e mëposhtme:

- të vlefshme për shitje;
- huatë dhe llogaritë e arkëtueshme;
- me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes; dhe
- të përcaktuara me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes.

Aktivet dhe detyrimet tregtare

Aktivet dhe detyrimet e tregtueshme ishin ato aktive dhe detyrime që Grupi blen ose emeton kryesisht për qëllim të shitjes ose riblerjes në një periudhë afatshkurtër ose që i mban si pjesë të portofolit që u administrohet për përfitim afatshkurtër ose marrje pozicioni . Tregtimi i aktiveve dhe detyrimeve fillimisht njihet dhe më pas matet me vlerën e drejtë në pasqyrën e veçantë të pozicionit financiar me kostot e transaksionit të njohura direkt në fitim ose humbje. Të gjitha ndryshimet në vlerën e drejtë njihen si pjesë e të ardhurave neto të tregtimit në fitim ose humbje. Aktivet dhe detyrimet e tregtimit nuk janë rriklassifikuar pas njohjes së tyre fillestare.

Hua dhe paradhënie

Huatë dhe paradhënie ishin aktive financiare jo-derivative me pagesa fikse ose të përcaktueshme që nuk ishin kuotuar në një treg aktiv dhe se Grupi nuk kishte ndërmend t'i shiste menjëherë ose në afatin e afërt. Kur Grupi pati blerë një aktiv financiar dhe njëkohësisht pati hyrë në një marrëveshje për të rishitur aktivin (ose një aktiv të konsiderueshëm të ngjashëm) me një çmim fiks në një datë të ardhshme ("repo e kundërt"), marrëveshja ishte llogaritur si një hua ose paradhënie, dhe aktivi bazë nuk njihej në bilancet e veçanta financiare të Grupit. Huatë dhe paradhënie fillimisht janë matur me vlerën e drejtë plus kostot shtesë të transaksionit direkt dhe më pas mateshin me koston e amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

Investimet e letrave me vlerë

Letrat me vlerë të investimit fillimisht janë matur me vlerën e drejtë plus kostot shtesë të transaksionit të drejtpërdrejtë dhe më pas janë llogaritur në varësi të klasifikimit të tyre si të mbajtura deri në maturim, vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes ose të vlefshme për shitje.

(i) Investimet e mbajtura deri në maturim

Investimet e mbajtura deri në maturim ishin aktive me pagesa fikse ose të përcaktueshme dhe maturim fiks që Grupi kishte synimin dhe aftësinë për t'i mbajtur deri në maturim dhe të cilat nuk ishin përcaktuar me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes ose të vlefshme për shitje. Investimet e mbajtura deri në maturim janë mbajtur me kosto të amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv.

Çdo shitje ose riklasifikim i një shume të konsiderueshme të investimeve të mbajtura deri në maturim jo afër maturitetit do të rezultonte në riklasifikimin e të gjitha investimeve të mbajtura deri në maturim si të vlefshme për shitje dhe të parandalonjë Grupin nga klasifikimi i letrave me vlerë të investimit si të mbajtura deri në maturim për periudhën aktuale dhe për dy vitet e tanishme financiare dhe ato pasuese.

(ii) Vlera e drejtë përmes fitimit ose humbjes

Grupi ka mbajtur disa letra me vlerë të investimit me vlerë të drejtë, me ndryshime në vlerën e drejtë të njohur menjëherë në fitim ose humbje siç përshkruhet në politikën kontabël (iv).

(iii) Të vlefshme për shitje

Investimet e vlefshme për shitje ishin investime jo-derivative të cilat nuk ishin përcaktuar si një tjetër kategori e aktiveve financiare. Letrat me vlerë të kapitalit të pakuotuar në bursë, vlera e drejtë e të cilave nuk mund të matet me besueshmëri, mbahen me kosto. Të gjitha investimet e tjera të vlefshme për shitje janë mbajtur me vlerën e drejtë. Të ardhurat nga interesi janë njohur në fitim ose humbje duke përdorur metodën e interesit efektiv. Fitimet ose humbjet nga kurset e këmbimit të letrave me vlerë të borxhit të vlefshme për shitje janë njohur në fitim ose humbje.

Ndryshime të tjera me vlerën e drejtë njihen në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse derisa investimi është shitur ose zhvlerësuar dhe bilanci në të ardhurat e tjera përmbledhëse njihen në fitim ose humbje.

(iv) Letra me vlerë të tjera me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes.

Letrat me vlerë të tjera me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes ishin aktive financiare të përcaktuara në mënyrë të pakthyeshme, në njohjen fillestare, në këtë kategori. Drejtimi përcakton letrat me vlerë në këtë kategori vetëm nëse (a) një klasifikim i tillë eliminon ose reduktin ndjeshëm një mospërputhje kontabël që ndryshe do të lindte nga matja e aktiveve ose detyrimeve ose njohja e fitimeve dhe humbjeve mbi to në baza të ndryshme; ose (b) një grup aktivesh financiare, detyrimesh financiare ose të dyja administrohen dhe performanca e tij vlerësohet në bazë të vlerës së drejtë, në përputhje me një strategji të dokumentuar të administrimit të rrezikut ose investimeve. Njohja dhe matja e kësaj kategorie të aktiveve financiare është në përputhje me politikën e mësipërme për aktivet tregtare.

Të arkëtueshmet e qirasë financiare

Kur Grupi është qiradhënës në një kontratë qiraje, e cila transferon në mënyrë thelbësore të gjitha rreziqet dhe përfitimet që kanë të bëjnë me pronësinë e qiramarrësit, aktivet e dhëna me qira prezantohen si një qira financiare e arkëtueshme dhe mbarten me vlerën aktuale të pagesave të qirasë së ardhshme. Llogaritë e arkëtueshme të qirasë financiare njihen në fillim (kur fillon afati i qirasë) duke përdorur një normë skontimi të përcaktuar në fillim (më herët nga data e marrëveshjes së qirasë dhe data e angazhimit nga palët në dispozitat kryesore të qirasë). Diferenca midis të arkëtueshmeve bruto dhe vlerës aktuale paraqet të ardhura financiare të pafituara. Këto të ardhura njihen gjatë afatit të qirasë duke përdorur metodën e investimit neto (para tatimit), i cili pasqyron një normë konstante periodike të kthimit. Kostot rritëse që drejtpërdrejtë i atribuohen negocimit dhe rregullimit të qirasë përfshihen në matjen fillestare të qirasë financiare të arkëtueshme dhe zvogëlojnë shumën e të ardhurave të njohura gjatë afatit të qirasë. Të ardhurat nga qiratë janë regjistruar brenda të ardhurave të tjera operative në fitim ose humbje për vitin. Humbjet nga zhvlerësimi njihen në fitim ose humbje për vitin kur kanë ndodhur si rezultat i një ose më shumë ngjarjeve ("humbje ngjarjesh") që kanë

ndodhur pas njohjes fillestare të fitimit të qirasë financiare. Grupi përdor të njëjtat kritere kryesore për të përcaktuar nëse ka dëshmi objektive që ka ndodhur një humbje pa pagesë, si për huatë e bartura me koston e amortizuar.

Humbjet nga zhvlerësimi njihen nëpërmjet një llogarie zbritje për të shlyer vlerën neto kontabël neto të llogarive të arkëtueshme në vlerën aktuale të flukseve monetare të pritura (të cilat përjashtojnë humbjet e ardhshme të kredisë që nuk kanë ndodhur), zbritur sipas normave të interesit që nënkuptohen në qiratë financiare. Flukset monetare të ardhshme të vlerësuar pasqyrojnë flukset e mjeteve monetare që mund të rezultojnë nga marrja dhe shitja e aktiveve që i nënshtrohen qirasë.

Çregjistrimi i aktiveve financiare

Politika e zbatueshme nga 1 janari 2018

Një aktiv financiar çregjistrohet kur të drejtat kontraktuale të flukseve të mjeteve monetare që rrjedhin nga një aktiv financiar kanë skaduar, kur Grupi ka transferuar të drejtat për flukset e mjeteve monetare, ose nëse Grupi ka detyrimin, nëse paraqiten kritere të caktuara, të transferojë flukset e mjeteve monetare për një ose më shumë marrës. Aktiv i transferuar gjithashtu nuk njihet nëse transferohen të gjitha rreziqet materiale dhe përfitimet e pronësisë së aktiveve. Grupi ka një politikë të shlyerjes duke u bazuar në parimin se Grupi që është kreditor i huave nuk pret ndonjë rimarrje / pagesë në tërësinë e ekspozimit (shlyerje të plotë) ose në një pjesë të ekspozimit (fshirje e pjeseshme). Për më tepër, kreditë duhet të jenë plotësisht të zhvlerësuar në shumën e ekspozimit të plotë ose, në rast të kredive me kolateral, ato janë të zhvlerësuar në masën që nuk janë të kolateralizuara. Informata të mëtejshme për shlyerjet janë parashikuar në (36) Humbjet e pritshme të kredisë.

Politika e zbatueshme para 1 janarit 2018

Grupi nuk njihet aktivet financiare kur (a) Aktivet janë ishin shlyer ose të drejtat për flukset e mjeteve monetare nga aktivet kanë kishin skaduar ose (b) Grupi kishte transferuar të drejtat për flukset e mjeteve monetare nga aktivet financiare ose kishte hyrë në një marrëveshje kualifikuese transferimi ndërkohë që (i) gjithashtu kishte transferuar në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë së aktiveve ose (ii) as nuk transferonte ose mbante në thelb të gjitha rreziqet dhe përfitimet e pronësisë, duke mos mbajtur kontrollin. Kontrolli mbahej në qoftë se pala tjetër nuk ka aftësinë praktike për të shitur aktivin në tërësinë e saj tek një palë të tretë të palidhur, pa pasur nevojë të vendosë kufizime për shitjen.

Modifikimi i aktiveve financiare

Në Grup, një aktiv financiar çregjistrohet për shkak të një modifikimi nëse kontrata themelore modifikohet në mënyrë thelbësore. Kushtet janë thelbësisht të ndryshme nëse vlera aktuale e skontuar e flukseve të mjeteve monetare sipas termave të reja duke përdorur normën fillestare efektive të interesit ndryshon së paku 10 për qind nga vlera aktuale e skontuar e flukseve të mjeteve monetare të mbetura të aktivitetit financiar fillestar (test i vlerës aktuale). Përveç testit të vlerës aktuale, konsiderohen kritere të tjera sasiore dhe cilësore për të vlerësuar nëse zbatohet një modifikim thelbësor. Këto kritere e konsiderojnë zgjatjen e afatit mesatar të mbetur (ku në rastin e kredive të Nivelit 3 të cilat janë ristrukturuar, kjo shpesh bëhet në përputhje me pagesat maksimale të pritura). Nëse është kështu, kërkohet gjykimi shtesë për të përcaktuar nëse zgjerimi është një instrument i ri në aspektin ekonomik. Grupi ka përcaktuar kritere cilësore për një ndryshim të rëndësishëm në kushtet e konceptit si një ndryshim në monedhën bazë dhe gjithashtu futjen e klauzolave që normalisht do të shkaktojnë dështimin e kritereve të fluksit të parasë kontraktuale sipas SNRF 9 ose një ndryshim në llojin e instrumentit (p.sh. një obligacion konvertohet në një hua).

Çregjistrimi i detyrimeve financiare

Grupi e çregjistron një detyrim financiar nëse detyrimet e Grupit janë shlyer, kanë skaduar ose janë shuajtur. Të ardhurat ose shpenzimet nga riblerja e detyrimeve të veta janë paraqitur në shënimin (5) Të ardhura të tjera operative neto. Riblerja e obligacioneve të veta rezulton gjithashtu në çregjistrimin e detyrimeve financiare. Diferencat që lindin nga riblerja midis vlerës kontabël të detyrimit (përfshirë primet dhe zbritjet) dhe çmimit të blerjes raportohen në pasqyrën e të ardhurave nën të ardhura të tjera operative neto.

Riklasifikimi i aktiveve financiare

Riklasifikimi është i mundshëm vetëm për aktivet financiare, jo për detyrimet financiare. Në Grup një ndryshim në kategorinë sipas mënyrës së matjes është e mundur vetëm nëse ka një ndryshim në modelin e biznesit të përdorur për të administruar një aktiv financiar. Riklasifikimi atëherë është i detyrueshëm në raste të tilla. Këto ndryshime duhet të përcaktohen nga Bordi Drejtues dhe të jenë të rëndësishme për aktivitetet e korporatave. Nëse një riklasifikim i tillë është i nevojshëm, kjo duhet të zbatohet në mënyrë prospektive nga data e riklasifikimit dhe miratuar nga Bordi Drejtues i Grupit.

Vlera e drejtë

Vlera e drejtë është çmimi që do të merrej për shitjen e një aktivi ose që do të paguhej për transferimin e një detyrimi, në një transaksion të rregullt të biznesit midis pjesëmarrësve të tregut në datën e referencës së matjes. Kjo zbatohet pavarësisht nëse çmimi është direkt i vëzhgueshëm ose është vlerësuar duke përdorur një metodë vlerësimi. Në përputhje me SNRF 13, Grupi përdor hierarkinë e mëposhtme për të përcaktuar dhe raportuar vlerën e drejtë për instrumentet financiare.

Kuotim në një treg aktiv (Niveli I)

Nëse çmimet e tregut janë të disponueshme, vlera e drejtë reflektohet më së miri nga çmimi i tregut. Kjo kategori përmban instrumente kapitali të tregtuara në bursë, instrumente borxhi të tregtuara në tregun ndërbankar dhe derivativët e tregtuar në bursë. Vlerësimi bazohet kryesisht në burimet e jashtme të të dhënave (çmimet e bursës ose kuotat e ndërmjetësit në segmentet e lëngshme të tregut). Në një treg aktiv, transaksionet që përfshijnë aktivet dhe detyrimet financiare tregtohen në frekuencë dhe vëllime të mjaftueshme, në mënyrë që informacioni i çmimeve të jetë i disponueshëm vazhdimisht. Treguesit për tregjet aktive janë numri, frekuenca e përditësimit ose cilësia e kuotimeve (p.sh bankat ose bursat). Për më tepër, marzhet e ngushta ofertë/kërkesë dhe kuotimet nga pjesëmarrësit e tregut brenda një korridorit të caktuar janë gjithashtu tregues të një tregu aktiv likuid.

Teknikat e matjes bazuar në të dhënat e vëzhgueshme të tregut (Niveli II)

Kur çmimet e treguara për instrumentet financiare nuk janë të disponueshme, çmimet e instrumenteve financiare të ngjashme përdoren për të përcaktuar vlerën e drejtë aktuale ose metodat e pranuar të matjes duke përdorur çmime ose parametra të vëzhgueshëm (në veçanti llogaritjet e vlerës aktuale ose modelet e çmimit të opsioneve). Këto metoda kanë të bëjnë me shumicën e derivativëve OTC dhe instrumentet e borxhit të papërcaktuar.

Teknikat e matjes nuk bazohen në të dhënat e vëzhgueshme të tregut (Niveli III)

Nëse nuk ka të dhëna të mjaftueshme të tregut aktual të verifikueshëm për matjen me modelet e matjes, parametrat që nuk janë të vëzhgueshëm në treg përdoren gjithashtu. Këto parametra të dhëna mund të përfshijnë të dhëna të cilat llogariten në terma të vlerave të përafërta nga të dhënat historike midis faktorëve të tjerë (hierarkia e vlerës së drejtë të nivelit III). Shfrytëzimi i këtyre modeleve kërkon supozime dhe vlerësime të Drejtimit. Shtrirja e supozimeve dhe vlerësimeve varet nga transparencja e çmimeve të instrumentit financiar, tregut të tij dhe kompleksitetit të instrumentit. Për instrumentet financiare të vlerësuara me koston e amortizuar (kjo përfshin huatë dhe paradhëniet, depozitat, huatë e tjera afatshkurtra dhe detyrimet afatgjata), Grupi publikon vlerën e drejtë të tyre. Në parim, ka pak ose aspak aktivitet tregtar për këto instrumente, prandaj një shkallë e konsiderueshme e vlerësimit nga Drejtimi është e nevojshme për përcaktimin e vlerës së drejtë. Informacioni i mëtejshëm mbi metodat e matjes dhe informacionin sasior për përcaktimin e vlerës së drejtë është paraqitur në shënimet nën (22) Vlera e drejtë e instrumenteve financiare.

Garancitë financiare

Sipas SNRF 9, një garanci financiare është një kontratë sipas së cilës garantuesi është i detyruar të kryejë pagesa të caktuara. Këto pagesa kompensojnë palën ndaj të cilës garantohet garancia për humbjet që rezultojnë në rast se një debitor i caktuar nuk i përmbush detyrimet e pagesës në kohë siç përcaktohet në kushtet origjinale të një instrumenti borxhi. Në datën e njohjes së një garancie financiare, vlera e drejtë fillestare korrespondon në kushtet e tregut me primin në datën e nënshkrimit të kontratës. Në dallim nga paraqitja e zhvlerësimit të aktiveve financiare, humbjet e pritshme të kredisë janë paraqitur si një provizion në anën e detyrimeve.

Detyrimet dhe angazhimet e kushtëzuara

Ky zë përfshin kryesisht detyrimet kontingjente nga garancitë, garancitë e kredisë, letrat e kreditit dhe angazhimet e huasë të njohura me vlerën nominale. Garancitë përdoren në situata në të cilat Grupi garanton pagimin e kreditorit të një pale të tretë për të përmbushur detyrimin e palës së tretë. Në rast se paraqitet një rritje në rrezikun e kredisë të linjave të pakthyeshme të kredisë atëherë kjo duhet të raportohet. Këto përfshijnë angazhimet për të ofruar hua, për të blerë letra me vlerë ose për të ofruar garanci dhe pranime. Provizionet për humbjet e kredisë për detyrimet e kushtëzuara dhe angazhimet e pakthyeshme të kredisë janë raportuar në provizionet për detyrimet dhe detyrimet. Shpesh, angazhimet e huasë janë tërhequr vetëm pjesërisht dhe në këtë mënyrë përbëjnë një angazhim të tërhequr dhe të patërhequr. Nëse nuk është e mundur të identifikohen veçmas humbjet e pritshme të kredisë të zbatueshme për një angazhim të tërhequr dhe ato me një angazhim të patërhequr, ato paraqiten së bashku me zhvlerësimet për aktivin financiar, në përputhje me SNRF 7. Humbjet totale të pritshme të kredisë janë paraqitur si një provizion nëse ato tejkalojnë vlerën kontabël bruto të aktivit financiar.

Zhvlërësimi

Zhvlërësimi i përgjithshëm (SNRF 9) - Politika e zbatueshme nga 1 janari 2018

Ky seksion paraqet një pasqyrë të atyre aspekteve të rregullave mbi zhvlërësimin që përfshijnë një shkallë më të lartë gjykimi ose kompleksiteti dhe burime të mëdha të pasigurisë së vlerësimit dhe që kanë rezultuar në një rregullim material në vitin financiar. Informacioni sasior për secilën nga këto vlerësime dhe gjykime përfshihet në shënimet përkatëse së bashku me informacionin në lidhje me bazën e llogaritjes për çdo element të linjës të prekur në pasqyrat financiare të konsoliduara.

Përmbledhje

Siç është përshkruar në kapitullin mbi zbatimin e standardeve të reja dhe të rishikuara, zbatimi i SNRF 9 ka ndryshuar në thelb mënyrën në të cilën Grupi raporton humbje nga zhvlërësimi për huatë dhe paradhëniet. Nga 1 janari 2018, humbjet nga zhvlërësimi për të gjitha instrumentet e borxhit të cilat nuk maten me vlerën e drejtë dhe për angazhimet e huasë dhe garancitë financiare (në tekstin e mëtejme referuar si në këtë pjesë si instrumente financiare) regjistrohen në shumën e humbjes së pritshme të kredisë. Instrumentet e kapitalit nuk janë subjekt i rregullave të zhvlërësimi të SNRF 9. Nëse rreziku i kredisë për instrumentet financiarë është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, atëherë në çdo datë raportimi, zhvlërësimi për një instrument financiar duhet të matet në shumën e humbjeve të pritshme të kredisë gjatë afatit të mbetur. Nëse rreziku i kredisë për instrumentet financiarë nuk është zvogëluar ndjeshëm që nga njohja fillestare, atëherë në çdo datë raportimi, zhvlërësimi për një instrument financiar duhet të matet në vlerën aktuale të humbjes së pritshme dymbëdhjetë mujore. Humbja e pritshme dymbëdhjetë mujore është ajo pjesë e humbjeve të kreditit të parashikuara gjatë jetës që korrespondojnë me humbjet e pritshme të kredisë nga ngjarjet e falimentuara të mundshme për një instrument financiar në dymbëdhjetë muajve pas datës së raportimit.

Grupi ka prezantuar metodat e njohjes dhe matjes në mënyrë që të jetë në gjendje të vlerësojë në fund të çdo periudhe raportuese nëse rreziku i kredisë për një instrument financiar është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare. Bazuar në metodën e përshkruar më lart, Grupi klasifikon instrumentet financiare në Nivelin 1, Nivelin 2, Nivelin 3 dhe POCI si në vijim:

- Nivel 1 përfshin në thelb të gjitha instrumentet financiarë, për të cilat rreziku i kredisë nuk është rritur ndjeshëm që nga njohja e tyre fillestare. Nivel 1 gjithashtu përfshin të gjitha transaksionet që tregojnë një rrezik të ulët të kredisë në datën e raportimit, ku Grupi ka shfrytëzuar mundësinë e vlefshme sipas SNRF 9 për të hequr dorë nga vlerësimi i një rritjeje të ndjeshme të rrezikut të kredisë. Ekziston një rrezik i ulët i kredisë për të gjitha instrumentet financiarë për të cilat vlerësimi i brendshëm i kredisë në datën e raportimit është brenda intervalit të klasifikimit të investimit (korrespondon me të paktën BBB- Standard & Poor's, Baa3 të Moody's ose Fitch BBB-). Në njohjen fillestare të kredive, banka regjistron një zhvlërësim në shumën e humbjes së pritshme dymbëdhjetë mujore. Nivel 1 gjithashtu përfshin kredi ku rreziku i kredisë është përmirësuar dhe që rrjedhimisht janë riklasifikuar nga Nivel 2.
- Nivel 2 përfshin ato instrumente financiare të cilëve rreziku i kredisë u është rritur ndjeshëm që nga njohja e tyre fillestare dhe që, në datën e raportimit, nuk klasifikohen si transaksione me rrezik të kufizuar të kredisë. Zhvlërësimi në Nivelin 2 njihet në shumën e humbjes së pritshme të kredisë të jetës së instrumentit financiar. Nivel 2 gjithashtu përfshin kredi ku rreziku i kredisë është përmirësuar dhe që rrjedhimisht janë riklasifikuar nga Nivel 3.
- Nivel 3 përfshin instrumentet financiare të klasifikuar si të zhvlërësuar në datën e raportimit. Kriteri i Grupit për këtë klasifikim është përcaktimi i parazgjedhur në përputhje me nenin 178 CRR. Humbja e pritshme e kredisë gjatë gjithë jetës së mbetur të instrumentit financiar duhet gjithashtu të përdoret si bazë për njohjen e zhvlërësimi të kredive të Nivelit 3.
- POCI: Aktivitetet financiare të blera ose të krijuara nga kreditë janë aktive financiare të cilat ishin zhvlërësuar tashmë në kohën e njohjes fillestare. Në njohjen fillestare, aktivi regjistrohet me vlerën e drejtë pa ndonjë zhvlërësim, duke përdorur një normë efektive të interesit që është rregulluar për aftësinë kreditore. Zhvlërësimi i njohur në periudhat vijuese është i barabartë me ndryshimin kumulativ në humbjen e pritshme të kredisë të instrumentit financiar që nga njohja fillestare në pasqyrën e pozicionit financiar. Kjo mbetet baza për matje, edhe nëse vlera e instrumentit financiar është rritur.

Parimet e njohjes dhe matjes për llogaritjen e humbjeve të pritshme të kredisë janë paraqitur në shënimin (26) Humbjet e pritshme të kredisë në kapitullin Përcaktimi i humbjeve të pritshme të kredisë. Parimet e njohjes dhe matjes për përcaktimin e një rritjeje të ndjeshme të rrezikut të kredisë janë paraqitur në shënimin (26) Humbjet e pritshme të kredisë në kapitullin rritja e ndjeshme e rrezikut të kredisë. Humbjet e pritshme të kredisë maten në bazë kolektive ose individuale. Kërkesat për matjen kolektive janë paraqitur në shënimin (26) Humbjet e pritshme të kredisë në seksionin e karakteristikave të rrezikut të kredisë.

Përcaktimi i humbjeve të pritura të kredisë

Grupi llogarit humbjen e pritshme të kredisë si vlerën e pritur të ponderuar me probabilitetin e të gjitha pagesave të

pashlyera duke marrë parasysh skenarë të ndryshëm mbi jetëgjatësinë e pritshme të një instrumenti financiar të skontuar me normën efektive të interesit të përcaktuar fillimisht. Një pagesë e pashlyer është diferenca midis flukseve kontraktuale të pagesave sipas marrëveshjes dhe flukseve aktuale të pagesave të pritshme.

Humbja dymbëdhjetë mujore e përdorur për njohjen e zhvlerësimeve në Nivelin 1 është pjesa e humbjes së pritshme të kredisë të parashikuar gjatë gjithë jetës së instrumentit financiar që rezulton nga ngjarjet e mos shlyerjes të cilat pritet të ndodhin brenda dymbëdhjetë muajve pas datës së raportimit. HPK për Nivelin 1 dhe Nivelin 2, si dhe për instrumentet financiare të parëndësishme në Nivelin 3 përcaktohet në bazë të transaksionit individual duke marrë parasysh parametrat e rrezikut statistikor. Këto parametra janë nxjerrë nga qasja IRB e Baselit dhe janë modifikuar për të përmbushur kërkesat e SNRF 9. Parametrat më të rëndësishëm të përdorura nga Banka për përcaktimin e humbjeve të pritshme të kredisë janë si më poshtë:

- PD: Në Grup, probabiliteti i mos shlyerjes është probabiliteti që një huamarrës të mos jetë në gjendje të përmbushë detyrimet e tij të pagesave brenda dymbëdhjetë muajve të ardhshëm ose gjatë gjithë jetës së mbetur të instrumentit.
- Ekspozimi në momentin e mos shlyerjes (EAD): Ekspozimi i pashlyer është shuma për të cilën Grupi që të ketë të drejtë në momentin e mos shlyerjes, gjatë dymbëdhjetë muajve të ardhshëm ose gjatë gjithë jetës.
- Humbja në mos shlyerje (LGD): Humbja e përcaktuar në momentin e mos shlyerjes përfaqëson pritsmërinë e Grupit për shkallën e humbjes në një ekspozim të pashlyer.

Të gjithë parametrat e rrezikut të përdorura nga modelet e brendshme të Grupit rregullohen për të përmbushur kërkesat specifike të SNRF 9 dhe horizonti i parashikimit është zgjeruar për të mbuluar gjithë periudhën e instrumenteve financiare. Për shembull, parashikimi për zhvillimin e ekspozimit gjatë gjithë afatit të instrumentit financiar përfshin gjithashtu, në veçanti, të drejtat kontraktuale dhe ligjore të ndërprerjes. Detajet e mëtejshme për përcaktimin e humbjeve të pritshme të kredisë janë dhënë në shënimin (26) Humbjet e pritshme të kredisë.

Informacionet në perspektive

Si rregull, parametrat e rrezikut specifik për SNRF 9 vlerësohen jo vetëm në informacionin për mos shlyerjet historike, por gjithashtu, në veçanti, në mjedisin e aktual ekonomik (perspektiva pikë-në-kohë) dhe informacione të ardhshme. Ky vlerësim kryesisht përfshin rregullisht rishikimin e efekteve që parashikimet makroekonomike të Grupit do të kenë në lidhje me shumën e HPK dhe duke përfshirë këto efekte në përcaktimin e HPK. Një skenar bazë përdoret për këtë qëllim, i cili mbështetet në konsensus (parashikimet e Raiffeisen Research mbi faktorët e rëndësishëm makroekonomikë, siç janë PBB-ja reale, norma e papunësisë, normat e interesit të referencës dhe informacioni rreth gjendjes aktuale të ciklit të kredisë). Ky skenar bazë pastaj plotësohet me parametra makroekonomikë shtesë që janë të rëndësishëm për modelin. Rreziqet e tjera të cilat nuk mund të përshkruhen në modelin standard dhe humbjet e pritshme të lidhura merren gjithashtu në konsideratë. Detajet e mëtejshme për informacionet në perspektive paraqiten në shënimin (26) Humbjet e pritshme të kreditit në kapitullin e informacionit në perspektivë.

Rritje të ndjeshme në rrezikun e kredisë

Sistemet e vlerësimit të Grupit bashkojnë në PD të gjithë informacionin sasior dhe cilësor të vlefshëm që ka të bëjë me parashikimin e rrezikut të kredisë. Kjo metrikë bazohet kryesisht në një përzgjedhje statistikore dhe caktimin e peshave të të gjithë indikatorëve të vlefshëm. Përveç kësaj, PD i rregulluar në përputhje me kërkesat e SNRF 9 merr në konsideratë jo vetëm informacionin historik dhe mjedisin aktual ekonomik, por gjithashtu, në veçanti, informacione në perspektivë, të tilla si parashikimet për zhvillimin e kushteve makroekonomike. Si pasojë, Grupi përdor PD vetëm si një kuadër referimi për të vlerësuar nëse rreziku i kreditit i një instrumenti financiar është rritur ndjeshëm që nga data e njohjes së saj fillestare. Duke bazuar rishikimin e kriterit relativ të transferimit në proceset dhe procedurat e qëndrueshme sipas kuadrit të Grupit për administrimin e rrezikut të kredisë, Grupit siguron që një rritje e ndjeshme e rrezikut të kredisë të identifikohet në një mënyrë të besueshme dhe në kohë bazuar në kriteret objektive. Rishikimi për të përcaktuar nëse rreziku i mos shlyerjes së kredisë në datën e raportimit financiar është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare e instrumentit financiar përkatës është kryer në datën e raportimit. Ky rishikim krahason probabilitetin e vërejtur të mos shlyerjes mbi maturimin e mbetur të instrumentit financiar (Lifetime-PD) kundrejt PD-së për gjithë jetën e instrumentit gjatë së njëjtes periudhë siç pritej në datën e njohjes. Detajet e mëtejshme për informacionin në perspektivë janë dhënë në shënimin (26) Humbjet e pritshme të kredisë në kapitullin Rritja e ndjeshme e rrezikut të kredisë.

Kolaterali

Me qëllim zvogëlimin e rrezikut të kredisë për aktivet financiare, Grupi përpiqet të përdori kolateralin kudo që të jetë e mundur. Ky kolateral mund të marrë formë të ndryshme, siç janë mjetet monetare, letrat me vlerë, letrat e kredisë / garancitë, pasuritë e paluajtshme, të arkëtueshmet, inventarët dhe Aktivet e tjera jofinanciare dhe përmirësimet e kredisë si marrëveshjet e rrjetëzimit. Parimet e kontabilitetit për kolateralin mbeten të pandryshuara në krahasim me SNK 39. Kolaterali nuk është regjistruar në pasqyrën e pozicionit financiar të Grupit nëse nuk është riposeduar. Megjithatë, vlera e drejtë e kolateralit ndikon në llogaritjen e HPK. Në përgjithësi, ai vlerësohet të paktën në fillim, dhe i nënshtrohet rishikimeve gjysmë vjetore. Disa kolaterale të tilla si paratë ose letrat me vlerë vlerësohen çdo ditë në lidhje me kërkesat

e marzhit. Detajet e mëtejshme jepen në shënimin (25) Kolaterali dhe rreziku maksimal i kredisë.

Një rast i veçantë është klasifikimi i tokës dhe ndërtesave nga blerjet me garanci brenda kuadrit të realizimit të kolateralit pasi pasuria e tillë e patundshme apo aktivet e tjera janë blerë kryesisht për të shmangur humbjet nga biznesi i huadhënies dhe përgjithësisht kanë për qëllim të ri-shiten. Në hapin e parë, Grupi vlerëson nëse një aktiv që është riposeduar mund të përdoret për operacionet e veta të biznesit ose jo. Aktivet që konsiderohen të dobishme për veprimtarinë e biznesit të tyre transferohen në aktivet e qëndrueshme materiale të Grupit në vlerën më të ulët midis vlerës së riblerjes dhe vlerës kontabël të aktivit të kolateralizuar fillimisht. Aktivet të cilat planifikohen të shiten, njihen në inventarët e Grupit me vlerën e drejtë minus kostot e shitjes për aktivet jofinanciare në kohën e riposedimit, në përputhje me udhëzimet e Grupit. Megjithatë, kur realizon kolateralin, Grupi nuk merr në posedim fizikisht aktivet, por kontraktin agjentë të jashtëm për të arkëtuar mjete monetare nëpërmjet ankandeve për të shlyer borxhet e pashlyera të klientit. Shuma e tepërt e mjeteve monetare i kthehet klientëve. Për shkak të kësaj praktike, pasuria e patundshme rezidenciale nuk është raportuar në pasqyrën e pozicionit financiar të Grupit brenda kontekstit të realizimit të kolateralit.

Politika e zbatueshme para 1 janarit 2018

Humbjet nga zhvlerësimi janë njohur në fitim ose humbje për vitin kur kanë ndodhur si rezultat i një ose më shumë ngjarjeve ("ngjarje humbjeje") që kanë ndodhur pas njohjes fillestare të aktivit financiar dhe që kanë pasur një ndikim në shumën ose kohën e flukset monetare të ardhshme të vlerësuara të aktivit financiar ose grupit të aktiveve financiare që mund të vlerësohen me besueshmëri. Nëse Grupi ka përcaktuar që asnjë dëshmi objektive nuk ka ekzistuar se ka pasur një rritje të parave për një aktiv financiar të vlerësuar individualisht, qoftë të rëndësishëm apo jo, ai përfshinte aktivin në një grup aktivesh financiare me karakteristika të ngjashme të rrezikut të kredisë dhe vlerëson kolektivisht ato për zhvlerësim. Faktorët kryesorë që Grupi konsideroi në përcaktimin nëse një aktiv financiar ishte zhvlerësuar ishte statusi i saj i vonuar dhe realizueshmëria e kolateralit të lidhur, nëse ka. Kriteret e tjera kryesore të mëposhtme u përdorën gjithashtu për të përcaktuar nëse ka dëshmi objektive që ka ndodhur një humbje nga zhvlerësimi:

- çdo këst është vonuar dhe pagesa e vonuar nuk mund t'i atribuohet një vonese të shkaktuar nga sistemet e përcaktuara;
- huamarrësi ka përjetuar një vështirësi të konsiderueshme financiare siç dëshmohet nga informacioni financiar i huamarrësit që Grupi merr;
- huamarrësi konsiderohet rast falimentimi ose një riorganizim financiar;
  - ka pasur një ndryshim të pafavorshëm në statusin e pagesës së huamarrësit si rezultat i ndryshimeve në kushtet ekonomike kombëtare ose lokale që ndikojnë në huamarrësin; ose
  - Vlera e kolateralit është ulur ndjeshëm si rezultat i përkeqësimit të kushteve të tregut.

Për qëllime të vlerësimit kolektiv të zhvlerësimit, aktivet financiare u grupuan në bazë të karakteristikave të ngjashme të rrezikut të kredisë. Këto karakteristika kanë qenë relevante për vlerësimin e flukseve monetare të ardhshme për grupet e aktiveve të tilla duke qenë tregues i aftësisë së debitorëve për të paguar të gjitha shumat e detyrueshme sipas kushteve konkurrenca të aktiveve që vlerësohen.

Flukset e ardhshme të mjeteve monetare në një grup aktivesh financiare të vlerësuara kolektivisht për zhvlerësim, u vlerësuan në bazë të flukseve monetare kontraktuale të aktiveve dhe përvojën e administrimit në lidhje me shkallën në të cilën shumat do të bëhen të vonuara si rezultat të ngjarjeve të humbura në të kaluarën dhe suksesin e rikuperimit të shumave të prapambetura. Përvoja e kaluar është përshtatur në bazë të të dhënave aktuale të vëzhguara për të reflektuar efektet e kushteve aktuale që nuk kanë ndikuar në periudhat e kaluara dhe për të hequr efektet e kushteve të kaluara që nuk ekzistojnë aktualisht. Nëse kushtet e një aktivit financiar të zhvlerësuar të mbajtur me koston e amortizuar janë rinegociuar ose ndryshohen ndryshe për shkak të vështirësive financiare të huamarrësit ose emetuesit, zhvlerësimi është matur duke përdorur normën origjinale të interesit efektiv përpara modifikimit të kushteve. Aktivit i rinegociuar atëherë ishte çregjistruar dhe një aktiv i ri u njoh me vlerën e tij të drejtë vetëm nëse rreziku dhe përfitimet e aktivit ndryshuan dukshëm.

Kjo u evidentua normalisht nga një ndryshim thelbësor midis vlerave aktuale të flukseve të mjeteve monetare origjinale dhe flukseve të reja të pritshme të parasë. Humbjet nga zhvlerësimi u njohën gjithnjë përmes një llogarie zbritëse për të shënuar vlerën bartëse të aktivit në vlerën aktuale të flukseve të pritshme të mjeteve monetare (të cilat përjashtojnë humbjet e ardhshme të kredisë që nuk kanë ndodhur) zbritur me normën fillestare të interesit efektiv të aktivit. Llogaritja e vlerës aktuale të flukseve monetare të ardhshme të vlerësuara të një aktivit financiar të kolateralizuar pasqyron flukset e mjeteve monetare që mund të rezultojnë nga mbyllja e koston më të ulët për marrjen dhe shitjen e kolateralit, pavarësisht nëse ekzaminimi ishte i mundshëm ose jo.

Nëse, në një periudhë të mëposhtme, shuma e humbjes nga zhvlerësimi është zvogëluar dhe rënia mund të lidhet objektivisht me një ngjarje që ndodh pas njohjes së zhvlerësimit (si një përmirësim në vlerësimin e borxhit ose të kredisë) ndryshuar duke rregulluar llogarinë e ndihmës nëpërmjet fitimit ose humbjes për vitin. Aktivet e pa arkëtueshme janë shlyer nga provizioni i lidhur me humbjen nga zhvlerësimi pas të gjitha procedurave të domosdoshme për të rikuperuar asetin e kishte përfunduar dhe shuma e humbjes ishte përcaktuar. Shlyerjet e mëhershme të shumave të shlyera më parë janë kredituar në llogarinë e humbjes nga zhvlerësimi në fitim ose humbje për vitin.

Marrëveshje të shitjes dhe marrëveshjeve të riblerjes

Në një transaksion të vërtetë të shitjes dhe riblerjes, Grupi i shet aktive një palë e tretë dhe bie dakord në të njëjtën kohë për të riblerë këto aktive me një çmim dhe kohë të caktuar. Aktivet mbeten në pasqyrën e pozicionit financiar të Grupit dhe maten sipas standardeve të zbatuara në zërin në pasqyrën e pozicionit financiar nën të cilin ato janë paraqitur. Letrat me vlerë nuk janë çregjistruar pasi që të gjitha rreziqet dhe përfitimet e Grupit që lidhen me pronësinë e letrave me vlerë të riblerjeve ruhen. Flukset monetare hyrëse që rrjedhin nga një transaksion i shitjes dhe riblerjes njihen në pasqyrën e pozicionit financiar si detyrime financiare - kosto e amortizuar. Sipas marrëveshjeve të anasjellta të riblerjes, aktivet janë blerë nga Grupi me detyrimin për t'i shitur ato në të ardhmen. Letrat me vlerë të blera në të cilat bazohet transaksioni financiar nuk raportohen në pasqyrën e pozicionit financiar të Grupit dhe rrjedhimisht nuk maten. Flukset monetare dalëse që rrjedhin nga marrëveshjet e riblerjes të anasjellta regjistrohen në pasqyrën e pozicionit financiar nën aktivin financiar të elementit - koston e amortizuar. Shpenzimet e interesit nga marrëveshjet e shitjes dhe të riblerjes dhe të ardhurat nga interesi nga marrëveshjet e riblerjes dhe shitjes së anasjelltë, maturohen në një vijë të drejtë përgjatë afatit të tyre deri në maturim dhe paraqiten nën të ardhurat neto nga interesi të Grupit.

Huadhënia e letrave me vlerë

Grupi kryen transaksione të huadhënies së letrave me vlerë me bankat ose klientët në mënyrë që të përmbushë detyrimet ose të kryejë marrëveshjet e shitjes dhe të riblerjes. Në Grup, transaksionet e huadhënies së letrave me vlerë paraqiten në të njëjtën mënyrë si marrëveshjet e shitjes dhe marrëveshjeve të riblerjes. Kjo do të thotë se letrat me vlerë të dhëna hua vazhdojnë të mbesin në portofolin e letrave me vlerë dhe vlerësohen sipas SNRF 9. Letrat me vlerë të marra hua nuk njihen dhe nuk vlerësohen në Grup. Kolaterali i parasë së gatshme i siguruar nga Grupi për transaksionet e huadhënies së letrave me vlerë paraqitet si një e drejtë sipas zërave të aktiveve financiare - kosto e amortizuar ndërsa kolaterali i marrë është paraqitur si detyrime financiare - kostoja e amortizuar në pasqyrën e pozicionit financiar.

Qiratë

Qiratë klasifikohen sipas strukturës së tyre kontraktuale si më poshtë:

Qiratë operative

Një qira operative ekziston kur rreziqet dhe përfitimet e pronësisë i përkasin qiradhënësit. Aktivet e dhëna me qira janë shpërndarë në Grup sipas zërave të aktiveve të qëndrueshme materiale dhe zhvlerësohen në përputhje me parimet e zbatueshme për llojin e aktiveve fikse. Të ardhurat e qirasë nga objekti përkatës i qirasë shpërndahen në bazë lineare përgjatë periudhës së kontratës së qirasë dhe raportohen në të ardhura të tjera operative neto. Shpenzimet për qiratë operative përgjithësisht amortizohen në bazë lineare përgjatë periudhës së kontratës së qirasë dhe raportohen si shpenzime administrative

Pasqyrat financiare të konsoliduara

Filialet janë ato njësi të investuara, duke përfshirë njësitë e strukturuar, që Grupi kontrollon sepse Grupi (i) ka fuqinë për të drejtuar aktivitetet relevante të njërive të investuara që ndikojnë ndjeshëm në kthimet e tyre, (ii) ka ekspozim ose të drejta, për kthime të ndryshueshme nga përfshirja e saj investitorët, dhe (iii) ka aftësinë për të përdorur fuqinë e saj mbi të për të ndikuar në shumën e kthimit të investitorëve. Ekzistenca dhe efekti i të drejtave substanciale, duke përfshirë të drejtat substanciale potenciale të votimit, merren parasysh gjatë vlerësimit nëse Grupi ka fuqi mbi një njësi tjetër. Për të drejtën të jetë thelbësore, mbajtësi duhet të ketë aftësi praktike për të ushtruar këtë të drejtë kur duhet të merren vendime për drejtimin e aktiviteteve përkatëse të të investuarit. Grupi mund të ketë pushtet mbi një njësi të investuar edhe kur mban më pak se shumica e fuqisë votuese. Në një rast të tillë, Grupi vlerëson madhësinë e të drejtave të tij të votimit në lidhje me madhësinë dhe shpërndarjen e zotërimeve të mbajtësve të tjerë të votës për të përcaktuar nëse ai ka de facto fuqi mbi njësinë e investuar. Të drejtat mbrojtëse të investitorëve të tjerë, të tilla si ato që lidhen me ndryshimet fundamentale të aktiviteteve të investuara ose zbatohen vetëm në rrethana të jashtëzakonshme, nuk e pengojnë Grupin që të kontrollojë një njësi në të cilën ka investuar. Filialet janë konsoliduar nga data në të cilën kontrolli është transferuar në Grup, dhe janë dekonsoliduar nga data në të cilën kontrolli pushon.

Metoda e blerjes së kontabilitetit përdoret për të llogaritur blerjen e filialeve. Aktivet e identifikueshme të blera dhe detyrimet dhe detyrimet e papaguara të marra në një kombinim biznesi maten me vlerën e tyre të drejtë në datën e blerjes, pavarësisht nga shkalla e ndonjë interesi jo-kontrollues. Grupi mat interesin jo-kontrollues që përfaqëson interesin aktual të pronësisë dhe i jep të drejtën mbajtësit në një pjesë proporcionale të aktiveve neto në rast të likuidimit në një transaksion në baza transaksioni, ose në: (a) vlerën e drejtë, ose (b) - pjesëmarrja proporcionale e interesave të kontrollit të mjeteve neto të të blerit. Interesat jo-kontrolluese që nuk janë pronë e interesit të pronësisë maten me vlerën e drejtë.

Emri i mirë matet duke zbritur aktivet neto të të blerit nga totali i shumës së transferuar për të blerurin, shumën e interesit

jo-kontrollues në të blerurin dhe vlerën e drejtë të një interesi në të blerurin e mbajtur menjëherë para datës së blerjes. Çdo shumë negative ("emri i mirë negativ") njihet në fitim ose humbje, pasi që drejtimi rivlerëson nëse ai ka identifikuar të gjitha aktivet e blera dhe të gjitha detyrimet dhe detyrimet e kushtëzuara të supozuara dhe rishikon përshtatshmërinë e matjes së tyre.

Detyrimi i transferuar për të blerurin matet me vlerën e drejtë të aktiveve të nxjerra, instrumentave të kapitalit neto të emetuara dhe pasiveve të krijuara ose të marra, duke përfshirë vlerën e drejtë të aktiveve ose pasiveve nga marrëveshjet e kushtëzimeve të kushtëzuara, por nuk përfshijnë kostot që lidhen me blerjen siç janë këshillimi, vlerësimin dhe shërbime të ngjashme profesionale. Kostot e transaksionit të shkaktuara për nxjerrjen e instrumentave të kapitalit neto zbriten nga kapitali neto; kostot e transaksionit të kryera për lëshimin e borxhit zbriten nga vlera kontabël e saj dhe të gjitha kostot e tjera të transaksionit që lidhen me blerjen shpenzohen. Transaksionet, llogaritë dhe fitimet e përcaktuara për transaksionet ndërmjet kompanive të grupit eliminohen; humbjet e përcaktuara po ashtu eliminohen nëse kostoja nuk mund të mbulohet. Banka dhe të gjitha filialet e saj përdorin politika uniforme të kontabilitetit në përputhje me politikat e Grupit.

Bazuar në natyrën e aktivitetit, filialet e Grupeve kanë disa politika specifike kontabël të cilat janë të detajuara në shënimin 3 (n) për Raiffeisen Leasing sh.a. dhe në shënimet 3 (t) dhe 3 (u), për Raiffeisen INVEST.

Blerjet dhe shitjet e interesave jo-kontrolluese. Grupi zbaton modelin e njësisë ekonomike për të llogaritur transaksionet me pronarët me interes jo-kontrollues. Çdo diferencë midis shumës së blerjes dhe vlerës kontabël të interesit jo-kontrollues të blerë, regjistrohet si një transaksion kapital direkt në kapital. Grupi njeht diferencën midis shumës së shitjes dhe vlerës kontabël të interesit jo-kontrollues të shitur si një transaksion kapital në pasqyrën e ndryshimeve në kapitalin neto.

Investimet në pjesëmarrje janë subjekte mbi të cilat Grupi ka ndikim të konsiderueshëm (direkt ose indirekt), por jo kontroll, duke shoqëruar në përgjithësi një pjesëmarrje midis 20 dhe 50 për qind të të drejtave të votës. Investimet në pjesëmarrje llogariten duke përdorur metodën e kapitalit të kontabilitetit, dhe fillimisht njihen me kosto. Vlera kontabël e pjesëmarrjes përfshin emrin e mirë të identifikuar në blerje minus humbjet e akumuluar të zhvlerësimit, nëse ka. Dividentët e marra nga pjesëmarrjet zvogëlojnë vlerën bartëse të investimit në pjesëmarrje. Ndryshimet e tjera pas blerjes në pjesën e grupit të aktiveve neto të një pjesëmarrjeje njihen si më poshtë: (i) pjesëmarrja e Grupit në fitime ose humbje të pjesëmarrjes regjistrohet në fitimin ose humbjen e konsoliduar për vitin si pjesë e rezultatit të pjesëmarrjes ii) pjesëmarrja e Grupit në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse njihet në të ardhura të tjera përmbledhëse dhe paraqitet veças; (iii) të gjitha ndryshimet e tjera në pjesën e Grupit në vlerën kontabël të aktiveve neto të pjesëmarrjes njihen në fitim ose humbje në pjesën e rezultatit bashkëpunëtorët.

Megjithatë, kur pjesëmarrja e Grupit në humbje në një pjesëmarrje është e barabartë ose tejkalon interesin e saj në pjesëmarrje, duke përfshirë çdo të arkëtueshmë tjetër të pasiguar, Grupi nuk njeht humbje të mëtejshme, përveç nëse ka kryer detyrime ose ka bërë pagesa në emër të bashkëpunëtorit.

Fitimet e përcaktuara mbi transaksionet ndërmjet Grupit dhe bashkëpunëtorëve të tij eliminohen në masën e interesit të Grupit në pjesëmarrje; humbjet e përcaktuara po ashtu eliminohen nëse transaksioni nuk dëshmon për një zhvlerësim të aktivitetit të transferuar.

Nxjerrjet jashtë përdorimit të filialeve, investimeve e ose ndërmarrjeve të përbashkëta. Kur grupi pushon të ketë kontroll ose ndikim të rëndësishëm, çdo interes i ruajtur në njësinë ekonomike rimerret në vlerën e tij të drejtë, me ndryshimin në vlerën kontabël të njohur në fitim ose humbje. Vlera e drejtë është vlera kontabël fillestare për qëllime të kontabilizimit të mëvonshëm të interesit të mbajtur si një pjesëmarrje, sipërmarrje e përbashkët ose aktiv financiar. Përveç kësaj, çdo shumë e njohur më parë në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse në lidhje me atë njësi ekonomike, llogaritet sikur Grupi të kishte drejtpërdrejt në dispozicion aktivet ose pasivet përkatëse. Kjo mund të thotë që shumat e njohura më parë në të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse riciklohen në fitim ose humbje. Nëse interesi i pronësisë në një pjesëmarrje zvogëlohet, por ndiqet ndikimi i rëndësishëm, vetëm një pjesë proporcionale e shumave të njohura më parë në të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse riklasifikohen në fitim ose humbje, aty ku është e përshtatshme.

Arka, banka qendrore dhe depozita të tjera pa afat

Arka, banka qendrore dhe depozita të tjera pa afat përfshijnë kartmonedha dhe monedha në dorë, depozita pa afat dhe rezervat e detyrueshme pranë Bankës Qendrore të Shqipërisë, si dhe depozitat pa afat në banka.

Arka, banka qendrore dhe depozita të tjera pa afat mbahen me koston e amortizuar në pasqyrën e pozicionit financiar.

Paraaja dhe ekuivalentet e saj

Paraaja dhe ekuivalentet e saj përfshijnë aktive financiare shumë likuide me maturitete prej 3 muajsh ose më pak që nga data e blerjes, të cilat mbartin rrezik të vogël të ndryshimit të vlerës së drejtë dhe përdoren nga Grupi në procesin e administrimit të angazhimeve afatshkurtra.

Aktive të qëndrueshme të patrupëzuara

Aktive të qëndrueshme të patrupëzuara të blera

Në Grup, aktivet e qëndrueshme të patrupëzuara të blera veçmas, psh. ato me një jetë të dobishme të përcaktuar jo të blera në një kombinim biznesi, kapitalizohen me koston e blerjes minus amortizimin dhe zhvlerësimin e akumuluar. Amortizimi është përllogaritur me metodën lineare gjatë jetës së dobishme të pritshme dhe është raportuar si një shpenzim në pasqyrën e të ardhurave. Jeta e dobishme e pritshme dhe metoda e amortizimit rishikohen në çdo datë raportimi dhe çdo ndryshim i mundshëm në matje merret në konsideratë prospektivisht. Aktivet fikse jo-materiale të blera veçmas me jetë të dobishme të papërcaktuar janë kapitalizuar me koston e blerjes minus zhvlerësimi i akumuluar. Jeta normale e dobishme e softuerit është midis katër dhe gjashtë vjet. Jeta normale e dobishme për projektet e mëdha të programit mund të zgjasë gjatë një periudhe më të gjatë.

Aktivët e qëndrueshme të patrupëzuara me një jetë të dobishme të përcaktuar amortizohen gjatë periudhës gjatë së cilës mund të përdoret aktivi fiks jomaterial.

Aktivët të qëndrueshme të trupëzuara

Tokat dhe ndërtesat, si dhe mobilet dhe pajisjet e zyrës të raportuara në aktivet fikse, maten me koston e blerjes ose këmbimit minus zhvlerësim. Amortizimi regjistrohet nën shpenzimet e përgjithshme administrative.

Metoda lineare përdoret për amortizimin dhe bazohet në shifrat e mëposhtme të jetës së dobishme:

Jetë e dobishme	Viti
Ndërtesat	20
Mobilje dhe pajisje zyre	4 – 7
Hardware	4 – 7
Program	8

Toka nuk është subjekt amortizimi

Jeta e dobishme e pritshme, vlerat e mbetura dhe metodat e zhvlerësimit rishikohen çdo vit. Çdo ndryshim i domosdoshëm i vlerësimeve merret parasysh. Çdo zhvlerësim i përhershëm i pritur raportohet në pasqyrën e të ardhurave dhe paraqitet në zërin e shpenzimeve të përgjithshme administrative. Në rast se arsyeja për zhvlerësimin nuk është më e vlefshme, një reduktim do të bëhet deri në një maksimum të shumës së koston së amortizuar të aktivit.

Një aktiv fiks është çregjistruar kur është shitur ose kur nuk mund të pritët përfitim i ardhshëm ekonomik nga përdorimi i vazhdueshëm i aktivit. Fitimi ose humbja që rezultojnë nga shitja ose nxjerrja jashtë përdorimi e ndonjë aktivi përcaktohet si diferencë midis të ardhurave dhe vlerës kontabël të aktivit dhe njihet në të ardhura të tjera operative neto.

Aktive materiale afatgjata për investim

Aktive materiale afatgjata për investim përfshijnë prona që mbahen për të fituar të ardhura nga qiraja dhe / ose për vlerësimin e kapitalit. Aktivët materiale afatgjata për investim raportohen me koston e amortizuar duke përdorur modelin e koston sipas SNK 40 dhe është paraqitur në aktivet fikse për shkak të rëndësisë së ulët. Bazuar në jetën e dobishme zbatohet metoda e amortizimit linear. Jeta normale e dobishme e aktiveve materiale afatgjata për investim është e njëjtë me atë të ndërtesave të njohura nën aktivet. Amortizimi regjistrohet nën zërin shpenzimet e përgjithshme administrative. Aktivët materiale afatgjata për investim çregjistrohen në kur aktivet nxirren jashtë përdorimi ose kur nuk do të përdoren më dhe nuk mund të pritët përfitim i ardhshëm ekonomik nga nxjerrja jashtë përdorimit. Fitimi ose humbja që rrjedh nga nxjerrja jashtë përdorimi përcaktohet si diferencë midis të ardhurave neto nga nxjerrja jashtë përdorimi dhe vlerës kontabël të aktivit dhe njihet në të ardhura të tjera operative neto në periudhën raportuese në të cilën aktivi është nxjerrë jashtë përdorimi.

Provizionet për detyrimet dhe shpenzimet

Provizionet njihen kur Grupi ka një detyrim aktual si rezultat i një ngjarjeje të kaluar, të cilin ka të ngjarë që të jetë e detyruar të shlyejë dhe vlera e shumës mund të matet në mënyrë të besueshme. Niveli i provizioneve është vlerësimi më i mirë i mundshëm i fluksit të pritët dalës të përfitimeve ekonomike në datën e raportimit, duke marrë parasysh rreziqet dhe pasiguritë që shoqërojnë angazhimin për të përmbushur detyrimin. Nëse një provizion është llogaritur bazuar në vlerësimin e flukseve të mjeteve monetare të nevojshme për të përmbushur një detyrim, flukset e mjeteve monetare duhet të skontojnë nëse efekti i interesit është material.

Këto lloje të provizioneve janë raportuar në pasqyrën e pozicionit financiar nën provizionet për detyrimet dhe shpenzimet. Shpërndarja ndaj llojeve të ndryshme të provizionit është e regjistruar përmes zërave të ndryshëm në pasqyrën e të ardhurave në varësi të natyrës së provizionit. Provizionet e ristrukturimit, provizionet për rreziqet ligjore dhe përfitimet e tjera të punonjësve regjistrohen në shpenzimet e përgjithshme administrative. Përsa i përket provizioneve të tjera të cilët nuk i përkasin një zëri të caktuar të shpenzimeve të përgjithshme administrative, ata regjistrohen nën shpenzime të tjera operative neto.

Përfitimet e punonjësve

Plan pensioni me kontribute të përcaktuara

Detyrimet për planet e pensioneve me kontribut të përcaktuar njihen si shpenzime për personelin në pasqyrën e të ardhurave kur ato ndodhin.

Kontributet për sigurimet shoqërore dhe shëndetsore

Grupi paguan kontribute për sigurimet shoqërore të detyrueshme që mundësojnë përfitime të mëvonshme për punonjësit që dalin në pension. Autoritetet Shqiptare janë përgjegjëse për përcaktimin e limitit minimal ligjor të vendosur për pensionet në Shqipëri sipas një plani pensioni me kontribute të përcaktuara.

Leja e paguar vjetore

Grupi njuh si detyrim vlerën e paskontuar të koston së vlerësuar së lejes vjetore që pritet të paguhet në këmbim të shërbimeve të punëmarrësit për periudhën.

Përfitimet afatshkurtra

Detyrimet për përfitime afatshkurtra nuk skontohen dhe regjistrohen në periudhën kur ofrohet shërbimi. Një provigjon mund të regjistrohet për shumën që pritet të paguhet në lidhje me bonuset afatshkurtra në mjete monetare ose planet për ndarjen e fitimeve, nëse Grupi ka një detyrim ligjor aktual ose konstruktiv për të paguar këtë shumë si rezultat i shërbimeve të ofruara nga punonjësi në të shkuarën dhe nëse detyrimi mund të matet në mënyrë të besueshme.

Përfitimet nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës

Përfitimet nga ndërprerja e marrëdhënieve të punës regjistrohen si shpenzim atëherë kur Grupi, në mënyrë të dukshme, ka vendosur të zbatojë një plan formal të detajuar për të ndërprerë punësimin para datës së daljes në pension. Përfitime të ofruara për largimin vullnetar do të regjistrohen vetëm atëherë kur oferta është bërë, është e mundshme që oferta do të pranohet dhe numri i personave që do të pranojnë ofertën mund të matet në mënyrë të besueshme.

Detyrimet e varura

Detyrimet e varura paraqiten si pjesë e detyrimeve financiare - kosto e amortizuar. Detyrimet janë të varura nëse, në rast të likuidimit ose falimentimit, ato mund të shlyhen vetëm pasi të jenë shlyer detyrimet ndaj depozituesve dhe të gjithë kreditorëve të tjerë. Grupi nuk kishte asnjë mos shlyerje të principalit, interesit ose shkelje të tjera në lidhje me detyrimet e tij të varura gjatë viteve të mbyllura më 31 dhjetor 2018 dhe 2017.

Të ardhurat nga interesat, neto

Politika e zbatueshme nga 1 janari 2018

Të ardhurat nga interesat, neto përfshijnë të ardhurat nga interesi prej aktiveve financiare siç janë kreditë, letrat me vlerë me interes fiks të matura me metodën efektive të interesit dhe të ardhura të tjera interesi. Shpenzimet e interesit përfshijnë interesin e paguar për depozitat, letrat me vlerë të borxhit dhe kapitalin e varur. Interesi negativ nga zërat e aktivitetit është treguar në interes të shpenzimeve; interesi negativ nga zërat e detyrimit paraqitet në të ardhura nga interesi.

Norma efektive e interesit

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi njihen në fitim ose humbje duke përdorur metodën e interesit efektiv. 'Norma efektive e interesit' është norma e interesit që përdoret për të skontuar flukset e pritshme hyrëse ose dalëse përgjatë jetës së pritshme të instrumentit financiar për të llogaritur:

- vlerën kontabël bruto e aktivitetit financiar; ose
- koston e amortizuar të detyrimit financiar.

Gjatë llogaritjes së normës efektive të interesit për instrumentet financiarë, përveç aktiveve të blera ose të krijuar nga kreditë, Grupi vlerëson flukset monetare të ardhshme duke marrë parasysh të gjitha kushtet kontraktuale të instrumentit financiar, por jo HPK. Për aktivet financiare të blera ose të emetuara të zhvlerësuar, llogaritet një normë efektive interesi e rregulluar duke përdorur flukset monetare të ardhshme të vlerësuar duke përfshirë HPK.

Llogaritja e normës efektive të interesit përfshin kostot dhe tarifën e transaksionit dhe pagesa të tjera të kryera ose të marra që janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit. Kostot e transaksionit përfshijnë kostot shtesë që janë drejtpërdrejtë të lidhura me blerjen ose emetimin e një aktivi financiar ose detyrimi financiar.

Kostoja e amortizuar dhe vlera kontabël bruto

'Kosto e amortizuar' e një aktivi ose detyrimi financiar është shuma me të cilën aktivi ose detyrimi financiar matet në njohjen fillestare minus riparimet e principalit, plus ose minus amortizimin kumulativ duke përdorur metodën e interesit efektiv të ndonjë difference midis shumës fillestare dhe shumës së maturimit dhe, për aktivet financiare, rregulluar për çdo zbritje të humbjes së pritshme të kredisë (ose zbritje për zhvlerësim përpara datës 1 janar 2018).

'Vlera kontabël bruto e një aktivi financiar' është kostoja e amortizuar e një aktivi financiar përpara se të rregullohet për çdo zbritje të humbjes së pritshme të kredisë.

Llogaritja e të ardhurave dhe shpenzimeve të interesit

Norma efektive e interesit të një aktivi financiar ose detyrimi financiar llogaritet në njohjen fillestare të një aktivi financiar ose detyrimi financiar. Në llogaritjen e të ardhurave dhe shpenzimeve të interesit, norma efektive e interesit zbatohet ndaj vlerës kontabël bruto të aktivitetit (kur aktivi nuk është i zhvlerësuar) ose ndaj kostos së amortizuar të detyrimit. Norma efektive e interesit rishikohet si rezultat i rivlerësimit periodik të flukseve të mjeteve monetare të instrumenteve me normë të ndryshueshme interesi për të pasqyruar lëvizjet në normat e interesit të tregut. Norma efektive e interesit rishikohet gjithashtu për rregullimet mbrojtëse të vlerës së drejtë me në datën kur fillon amortizimi i rregullimit mbrojtës.

Sidoqoftë, për aktivet financiare që janë zhvlerësuar pas njohjes fillestare, të ardhurat nga interesi llogariten duke zbatuar normën efektive të interesit ndaj kostos së amortizuar të aktivitetit financiar. Nëse aktivi nuk është më i zhvlerësuar, atëherë llogaritja e të ardhurave nga interesi kryhet në bazë bruto.

Për aktivet financiare të cilat kanë qenë të zhvlerësuar në njohjen fillestare, të ardhurat nga interesi llogariten duke zbatuar normën efektive të interesit të rregulluar ndaj kostos së amortizuar të aktivitetit. Edhe në rast se rreziku i kredisë i aktivitetit financiar përmirësohet ndjeshëm, llogaritja e interesit nuk kryhet mbi vlerën kontabël bruto të aktivitetit financiar. Për informacion mbi rastin kur aktivet financiare janë të zhvlerësuar, shih Shënimin 26 Humbja e pritshme e kredisë, paragrafi "Përkufizimi i aktiveve të pashlyera dhe kredive të zhvlerësuar".

Paraqitja

Të ardhurat nga interesi të llogaritura duke përdorur metodën e interesit efektiv të paraqitur në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe AGJ përfshijnë:

- interesi mbi aktivet financiare dhe detyrimet financiare të matura me koston e amortizuar;
- interesi mbi instrumentet e borxhit të matura në VDAGJ;

Shpenzimet e interesit të paraqitura në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe AGJ përfshijnë interesin për detyrimet financiare të matura me koston e amortizuar.

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi mbi të gjitha aktivet dhe detyrimet tregtare konsiderohen të rastësishme në operacionet tregtare të Grupit dhe paraqiten së bashku me të gjitha ndryshimet e tjera në vlerën e drejtë të aktiveve dhe detyrimeve tregtare në të ardhurat neto tregtare (shih Të ardhurat e tjera të interesit më poshtë).

Politika e zbatueshme nga 1 janari 2018

Të ardhurat nga interesi dhe shpenzimet njihen si fitim ose humbje në pasqyrën e veçantë të fitimit ose humbjes dhe të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse duke përdorur metodën e interesit efektiv. Norma efektive e interesit është norma që përdoret për të skontuar flukset monetare hyrëse dhe dalëse të pritshme gjatë jetës së pritshme të aktivitetit ose detyrimit financiar (ose, sipas rastit, një periudhe më të shkurtër) në vlerën kontabël të aktivitetit financiar ose detyrimit. Gjatë llogaritjes së normës efektive të interesit, Grupi ka vlerësuar flukset e ardhshme të parasë duke marrë parasysh të gjitha kushtet kontraktuale të instrumentit financiar, por jo humbjet e ardhshme të kredisë.

Llogaritja e normës efektive të interesit përfshin të gjitha tarifën dhe pagesat e kryera ose të pranuar që janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit. Kostot e transaksionit përfshijnë kostot shtesë që i atribuohen drejtpërdrejt blerjes ose emetimit të një aktivi ose detyrimi financiar.

Të ardhurat nga interesi dhe shpenzimet e paraqitura në pasqyrën e fitimit ose humbjes dhe të të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse përfshijnë:

- interesi mbi aktivet dhe detyrimet financiare me koston e amortizuar, llogaritur mbi bazën e interesit efektiv
- interesi mbi letrat me vlerë të investimit të vlefshme për shitje, llogaritur mbi bazën e interesit efektiv

Të ardhurat dhe shpenzimet nga interesi për të gjitha aktivet dhe detyrimet tregtare janë paraqitur së bashku me të gjitha ndryshimet e tjera në vlerën e drejtë të aktiveve dhe detyrimeve tregtare në të ardhurat neto tregtare.

Të ardhura të tjera nga interesat

Të ardhurat e tjera të interesit përfshijnë interesin që lidhet me aktivet dhe detyrimet tregtare dhe aktivet financiare të përcaktuara me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes dhe të ardhura nga interesi i qerave financiare.

Të ardhura nga tarifat dhe komisionet, neto

Të ardhura nga tarifat dhe komisionet, neto përfshijnë kryesisht të ardhurat dhe shpenzimet që vijnë nga biznesi i transferimit të pagesave, administrimi i aktiveve, biznesi i këmbimit valutor dhe biznesi i kredidhënies. Të ardhurat dhe shpenzimet nga tarifat dhe komisionet janë përlogaritur në periudhën raportuese.

Të ardhurat dhe shpenzimet nga tarifat dhe komisionet që janë pjesë përbërëse e normës efektive të interesit mbi një aktiv financiar ose detyrim financiar përfshihen në normën efektive të interesit (shiko të ardhurat nga interesi neto).

Të ardhurat e tjera të tarifave dhe komisioneve - duke përfshirë pagesat e shërbimit të llogarisë, komisionet e shitjes dhe tarifat e vendosjes - njihen si shërbime të lidhura. Nëse një angazhim i huasë nuk pritet të rezultojë në tërheqjen e një kredie, atëherë tarifa për angazhimin e huasë njihet në mënyrë lineare përgjatë periudhës së angazhimit.

Një kontratë me një klient që rezulton në një instrument financiar të njohur në pasqyrat financiare të Grupit mund të jetë pjesërisht në fushën e SNRF 9 dhe pjesërisht në fushën e SNRF 15. Nëse është kështu, atëherë Grupi së pari zbaton SNRF 9 për të ndarë dhe matur pjesën e kontratës që është në fushën e SNRF 9 dhe më pas zbaton SNRF 15 për pjesën e mbetur.

Shpenzimet e tjera të tarifave dhe komisioneve kanë të bëjnë kryesisht me tarifat e transaksionit dhe shërbimit, të cilat janë regjistruar kur janë pranuar shërbimet.

Të ardhura/(humbje) tregtare neto

Të ardhurat/(humbjet) neto tregtare përfshijnë fitimet minus humbjet që lidhen me aktivet dhe detyrimet tregtare dhe përfshijnë të gjitha ndryshimet në vlerën e drejtë dhe diferencat e këmbimit valutor.

Shpenzimet e përgjithshme administrative

Shpenzimet e përgjithshme administrative përfshijnë shpenzimet për personelin dhe shpenzimet e tjera administrative si dhe amortizimin / zhvlerësimin e aktiveve fikse materiale dhe jo-materiale.

Tatimi mbi fitimin

Shpenzimet e tatimit mbi fitimin përfshijnë tatimin aktual dhe të shtyrë. Shpenzimi i tatimit mbi fitimin njihet në pasqyrën e veçantë të të ardhurave gjithëpërfshirëse me përjashtim të pjesës që lidhet me zërat e njohur direkt në kapital, rast në të cilin njihet në kapital. Tatimi aktual është tatimi i pritshëm i pagueshëm mbi të ardhurat e tatueshme për vitin, duke përdorur normat tatimore të miratuara ose të vendosura thelb rastësisht në datën e raportimit dhe çdo rregullim të tatimit të pagueshëm në vitet e mëparshme.

Tatimi i shtyrë është llogaritet duke përdorur metodën e pasqyrës së pozicionit financiar, duke parashikuar diferencat e përkohshme midis vlerës kontabël të aktiveve dhe detyrimeve për qëllime të raportimit financiar dhe shumave të përdorura për qëllime tatimore. Tatimi i shtyrë matet me normat tatimore që pritet të zbatohen ndaj diferencave të përkohshme kur ato ndryshojnë, bazuar në ligjet që janë miratuar ose janë miratuar në mënyrë thelbësore në datën e raportimit.

Një aktiv tatimor i shtyrë njihet vetëm në masën që është e mundshme që fitimet e ardhshme të tatueshme do të realizohen, në mënyrë që të shfrytëzohen diferencat e përkohshme të zbritëshme. Detyrimet tatimore të shtyra njihen për të gjitha diferencat e përkohshme të tatueshme. Aktivet tatimore të shtyra dhe detyrimet tatimore të shtyra rishikohen në çdo datë të raportimit dhe reduktohen në masën që nuk është më e mundur që respektivisht përfitimi tatimor dhe detyrimi tatimor përkatës të realizohen. Tatimet shtesë të të ardhurave që rrjedhin nga shpërndarja e divi-dendëve njihen në të njëjtën kohë kur njihet detyrimi për të paguar dividendin përkatës.

Pasqyra e flukseve të mjeteve monetare

Pasqyra e fluksit të mjeteve monetare paraqet ndryshimin në gjendjen e Mjeteve monetare, mjete monetare në Bankën Qendrore dhe depozita pa afat nëpërmjet ndryshimit neto në mjete monetare nga aktivitetet operative, investuese dhe aktivitetet e financimit. Flukse monetare për aktivitetet investuese përfshijnë kryesisht të ardhurat nga shitja, ose pagesat për blerja e investimeve financiare dhe Aktivet fikse. Flukset monetare neto nga aktivitetet e financimit paraqesin të gjitha flukset e mjeteve monetare nga kapitali i vet, detyrimet e varura.

Standardet dhe interpretimet që ende nuk janë të zbatueshme

Standardet dhe interpretimet e reja ose të ndryshuara, të cilat janë miratuar, por që nuk janë ende të detyrueshme, dhe nuk janë zbatuar herët.

SNRF 16 (Qiratë, hyrja në fuqi 1 Janar 2019)

Për qiramarrësit, standardi i ri përcakton një model të kontabilitetit i cili nuk bën dallim midis qirasë financiare dhe qirasë operative. Në të ardhmen, një pjesë e madhe e kontratave të qirasë duhet të njihen në pasqyrën e pozicionit financiar. Standardi kërkon që qiramarrësit të njohin aktivet dhe detyrimet në pasqyrën e pozicionit financiar për të gjitha qiratë që kanë kohëzgjatje më të madhe se 12 muaj, me përjashtim të rastit kur aktivi themelor ka një vlerë të ulët. Qiramarrësi njih një aktiv që përfaqëson të drejtën e tij për të përdorur aktivin bazë. Ai gjithashtu njih një detyrim qiraje që përfaqëson përgjegjësinë e tij për të bërë pagesat e qirasë. Për qiradhënësit, rregullat sipas SNK 17 (Qiratë) mbesin kryesisht të vlefshme, domethënë se në të ardhmen do të jetë ende e nevojshme të bëhet dallimi ndërmjet qirasë financiare dhe asaj operative duke rezultuar në metoda të ndryshme kontabilizimi. Përveç kësaj, standardi gjithashtu kërkon që njësitë ekonomike t'u ofrojnë përdoruesve të pasqyrave financiare shpjeguese më informuese dhe të detajuara.

Në vitin 2018, Grupi filloi një studim paraprak organizativ të plotë për të analizuar ndikimin e SNRF 16 mbi qiratë ekzistuese. Në kontekstin e këtij studimi paraprak, kontratat (kontratat e qiramarrjes dhe qiradhënies) janë analizuar në bazë të shkallës në të cilën marrëveshjet ekzistuese të qirasë duhet të regjistrohen si të drejta përdorimi dhe detyrime qiraje në pasqyrën e pozicionit financiar dhe nga ana tjetër, janë hartuar udhëzimet e kontabilitetit në nivel bankar. Analiza ka treguar se më 1 janar 2019 janë parashikuar të njihen të drejtat e shfrytëzimit prej rreth 1.394 milionë lekë, të cilat kanë të bëjnë pothuajse tërësisht me qiranë e ndërtesave për qëllime vetjake. Nuk pritet Një efekt i rëndësishëm në kapital.

SNRF 16 rregulla kalimtare

Në lidhje me rregullat kalimtare, SNRF 16 i mundëson Grupi si qiramarrës një opsion kontabël në lidhje me kalimin në dispozitat e reja të qirasë. SNRF 16 zbatohet tërësisht në mënyrë retrospektive duke përfshirë periudhat e mëparshme të raportimit në përputhje me dispozitat e SNK 8 Politikat Kontabël, Ndryshimet në Vlerësimet e Vlerësimit dhe Gabimet, ose përdoret qasja retrospektive e modifikuar në të cilën impakti kumulativ i zbatimit të SNRF 16 në mënyrë retrospektive është llogaritur në kapitalin neto si një rregullim balance në balancën hapëse të fitimit të pashpërndarë në momentin e aplikimit për herë të parë të standardit.

Grupi ka vendosur të përdorë qasjen retrospektive të modifikuar, e cila gjithashtu do të thotë që asnjë ndryshim i informacionit të krahasueshëm nuk do të bëhet në datën 1 janar 2019. Si qiramarrës, Grupi do të matë detyrimet nga kontratat e qirasë që në përputhje me SNK 17 do të klasifikoheshin si qira operative, me vlerën aktuale të pagesave të mbetura të qirasë duke përdorur normën e interesit të huamarrjes në momentin e aplikimit për herë të parë të SNRF 16. Përveç kësaj, të drejtat e përdorimit duhet të njihen në të njëjtën shumë, rregulluar me pagesa me qira të parapaguara, ose të shtyra më parë. Asnjë rregullim nuk është i nevojshëm për kontratat të cilat në përputhje me SNK 17 janë kontabilizuar si qera të operative, me kusht që aktivet në themel të kontratës të jenë aktive me vlerë të ulët sipas SNRF 16. Opsioni përkatës përdoret në baza individuale. Përveç kësaj, Grupi, si qiramarrëse, mund të shfrytëzojë përjashtimet dhe thjeshtimet praktike në vijim në baza individuale. Grupi si qiramarrës mund të aplikojë një normë interesi të njëjtë për portofolet me karakteristika mjaft të njëjta dhe të aplikojë përjashtimin për kontratat afatshkurtra të qirasë për kontratat e qirasë me një afat të mbetur më pak se dymbëdhjetë muaj në momentin e aplikimit për herë të parë.

Nëse marrëveshja e qirasë klasifikohet sipas SNK 17 si një qira financiare, Grupi regjistron vlerën kontabël të një aktivi të dhënë me qira si një aktiv të së drejtës së përdorimit dhe vlerën kontabël të një detyrimi qiraje si vlerën kontabël të detyrimit të ri të qirasë .

Nëse Grupi është qiradhënëse, nuk zbatohen dispozita të veçanta kalimtare. Rrjedhimisht, nuk bëhen rregullime të vlerave në kohën e transferimit. Vlerat ekzistuese vazhdojnë njësoj që nga koha e aplikimit për herë të parë të SNRF 16. Nëse ekzistojnë nënqira (p.sh. marrëveshjet e qirasë së brendshme), nën-qiradhënësi duhet, për të gjitha nënqira të klasifikuara si qira operative, të shqyrtojë nëse një qira operationale ose një qira financiare zbatohet në pajtim me

SNRF 16. Për nënqira të cilat janë kontabilizuar si qira operative në përputhje me SNK 17, por të cilat klasifikohen si qira financiare sipas rregullave të SNRF 16, nën-qiradhënësi duhet të japë llogari për qiratë në të njëjtën mënyrë si për një kontratë të re të qiraje financiare, të lidhur në atë datë.

IFRIC 23 (Pasiguria mbi trajtimet e tatimit mbi fitimin, hyrja në fuqi 1 janar 2019)

Ky interpretim qartëson kontabilizimin për pasiguritë mbi trajtimin kontabël të tatimit mbi fitimin. Zbatimi i këtyre ndryshimeve nuk pritet të ketë ndonjë ndikim në pasqyrat financiare të veçanta të Grupit.

Përmirësimet vjetore të ciklit IFRS - 2015-2017 (hyrja në fuqi 1 janar 2019)

Ndryshimet përfshijnë në veçanti:

- SNRF 3 Kombinimet e Biznesit dhe SNRF 11 Marrëveshjet e Përbashkëta: Ndryshimet në SNRF 3 qartësojnë se kur një njësi ekonomike merr kontrollin e një biznesi që është një operacion i përbashkët, ai rimat interesa të mbajtura më parë në atë biznes. Ndryshimet në SNRF 11 sqarojnë se kur një njësi ekonomike fiton kontroll të përbashkët të një biznesi që është një operacion i përbashkët, njësia ekonomike nuk rimat interesat e mbajtura më parë në atë biznes.
- SNK 12 Tatimet mbi të Ardhurat: Ndryshimet sqarojnë se të gjitha pasojat e tatimit mbi fitimin të dividendëve (për shembull, shpërndarja e fitimit) duhet të njihen në fitim ose humbje, pavarësisht se si krijohen tatimet.
- SNK 23 Kostot e Huamarrjes: Ndryshimet qartësojnë se nëse ndonjë huamarrje specifike mbetet e papaguar pasi aktivi i blerë me këtë hua është i gatshëm për përdorimin ose shitjen e tij të synuar, huaja bëhet pjesë e fondeve që një institucion huazon në përgjithësi kur llogaritet norma e kapitalizimit për huatë e përgjithshme.

Aplikimi i këtyre ndryshimeve nuk pritet të ketë ndonjë ndikim të rëndësishëm në pasqyrat financiare të konsoliduara të Grupit.

Amendimi i SNK 28 (Interesat afatgjata në pjesëmarrje dhe sipërmarrje të përbashkëta, hyrja në fuqi 1 janar 2019)

Ndryshimet qartësojnë se një njësi ekonomike është e detyruar të zbatojë SNRF 9 Instrumentat Financiarë duke përfshirë provizionet e tij për zhvlerësimin e interesave afatgjata në pjesëmarrjet ose sipërmarrjet e përbashkëta që janë pjesë e investimit neto në pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët, por për të cilat metoda e kapitalit nuk aplikohet. Zbatimi i SNRF 9 pra ka përparësi mbi zbatimin e SNK 28. Aplikimi i këtij ndryshimi nuk pritet të ketë ndonjë ndikim të rëndësishëm në pasqyrat financiare e konsoliduara të Grupit.

Amendimi i SNK 19 (Amendamentet e planit, kufizimet dhe shlyerjet, hyrja në fuqi më 1 janar 2019)

Si rezultat i ndryshimeve në SNK 19, në të ardhmen do të ketë një kërkesë të detyrueshme që në rast të ndryshimit të planit, kufizimit ose shlyerjes së një skeme me përfitime të përcaktuara, koston së shërbimit aktual dhe neto në interes për pjesën e mbetur fiskale viti duhet të ripërcaktohet duke përdorur supozimet aktuale aktuariale të përdorura për rivlerësimin e kërkuar të detyrimit (aktivit) neto. Përveç kësaj, u përfshinë ndryshime për të sqaruar efektin e një ndryshimi, kufizimi ose shlyerje të planit për kërkesat në lidhje me tavanin e aktiveve. Aplikimi i këtij ndryshimi nuk pritet të ketë ndonjë ndikim të rëndësishëm në gjendjen e veçantë financiare të Grupit.

Amendimi i kuadrit konceptual për SNRF (hyrja në fuqi 1 Janar 2020)

Korniza e re konceptuale përmban përkufizime të rishikuara të aktiveve dhe detyrimeve, si dhe udhëzime të reja për matjen dhe çregjistrimin, paraqitjen dhe dhënien e shënimeve shpjeguese. Kuadri i ri konceptual nuk përbën një rishikim thelbësor të dokumentit siç ishte menduar fillimisht kur projekti u mor për herë të parë në vitin 2004. Në vend të kësaj, BSNK u përqendrua në tema që ende nuk ishin të mbuluara ose që treguan mangësi të dukshme që duhej të zgjidheshin me. Kuadri i rishikuar konceptual nuk i nënshtrohet procesit të miratimit.

SNRF 17 (hyrja në fuqi e kontratave të sigurimit 1 janar 2021)

SNRF 17 përcakton parimet për njohjen, matjen, paraqitjen dhe dhënien e shënimeve shpjeguese për kontratat e sigurimit brenda objektivit të standardit. Qëllimi i SNRF 17 është të sigurojë që një njësi ekonomike ofron informacione që përfaqësojnë me besnikëri këto kontrata. Ky informacion paraqet një bazë për përdoruesit e pasqyrave financiare për të vlerësuar efektin që kontratat e sigurimit kanë mbi pozicionin financiar të njësisë, performancën financiare dhe flukset e mjeteve monetare. SNRF 17 është nxjerrë në maj 2017 dhe zbatohet për periudhat raportuese vjetore që fillojnë më ose pas 1 janarit 2021. Aplikimi i këtyre ndryshimeve nuk pritet të ketë ndonjë ndikim të rëndësishëm në pasqyrat financiare të konsoliduara të Grupit.

Ndryshimet në SNRF 10 / SNK 28 (Shitja ose kontributi i aktiveve ndërmjet një investitori dhe shoqërisë së tij ose sipërmarrjes së përbashkët)

Ndryshimet qartësojnë se për transaksionet me një pjesëmarrje ose sipërmarrje të përbashkët, shkalla e njohjes së fitimeve ose humbjeve varet nëse aktivet e shitura ose të kontribuara përbëjnë një biznes. Data efektive është shtyrë për një kohë të pacaktuar.

SNRF 14 (Llogaritë e shtyrjes rregullore, hyrja në fuqi 1 janar 2016)

Vetëm njësitë ekonomike që zbatojnë SNRF për herë të parë dhe që njohin shtyrjet rregullore sipas standardeve të tyre të mëparshme të kontabilitetit lejohen të vazhdojnë me shtyrjet rregullore pas kalimit në SNRF. Standardi synon të jetë një zgjidhje e përkohshme afatshkurtër derisa BSNK të përfundojë projektin afatgjatë në lidhje me transaksionet me çmim të rregulluar të biznesit. Komisioni Evropian ka vendosur të mos e miratojë këtë standard.

NGJARJE PAS DATËS SË RAPORTIMIT

Nuk ka ngjarje të rëndësishme pas datës së raportimit që mund të kërkojë ose rregullimin ose zbulimin në pasqyrat financiare të veçanta.

Tirana, 12 qershor 2019

Bordi Drejtues

Christian Canacaris

Alexander Zsolnai

John McNaughton

Elona Mullahi

Egon Lerchster

DEKLARATA E PËRFAQËSUESVE LIGJORË

Ne konfirmojmë se në dijeninë tonë pasqyrat financiare të konsoliduara japin një pamje të drejtë dhe të vërtetë të aktiveve, detyrimeve, pozicionit financiar dhe fitimit ose humbjes së Grupit siç kërkohet nga standardet e zbatueshme të kontabilitetit dhe se raporti i Drejtimit të Grupit jep një informacion të saktë dhe pamje të drejtë të zhvillimit dhe të performancës së biznesit dhe pozitës së Grupit, së bashku me një përshkrim të rreziqeve dhe pasigurive kryesore që Grupi has.

Bordi Drejtues

Christian Canacaris
Drejtor Ekzekutiv

Alexander Zsolnai
Nën Kryetar i Bordit të Drejtimit

Egon Lerchster
Anëtar i Bordit Drejtues

John McNaughton
Anëtar i Bordit Drejtues

Elona Mullahi
Anëtar i Bordit Drejtues

Raiffeisen Leasing Sh.a

Raiffeisen Leasing Sh.a është kompani shqiptare, regjistruar në Regjistrin Tregtar me vendim të Gjykatës së Rrethit Gjyqësor Tiranë numër 35733, datë 15.05.2006. Kompania filloj aktivitetin në Maj 2006.

Aktiviteti kryesor i kompanisë është Qeraja Financiare për bizneset dhe individët.

Raiffeisen Leasing sh.a. është krijuar me qëllim shtimin dhe promovimin e veprimtarisë së qirasë financiare në Shqipëri, dhe në të njëjtën kohë rritjen e gamës së shërbimeve të ofruara nga grupi i bankës Raiffeisen në këtë treg.

Kapitali i nënshkruar aksioner është i regjistruar në Lek. Duke filluar nga 10 Tetori, 2016, Banka Raiffeisen Sh.a është aksioneri i vetëm i Raiffeisen Leasing Sh.a.

Gjatë vitit 2018, Raiffeisen Leasing Albania ja doli mbane të forcojë më tej pozitat e tij si numri një në tregun shqiptar të financimit nëpërmjet qirasë financiare.

Vlera e financuar për vitin 2018, ka arritur shifrat 13 milion Euro, një rritje me më shumë se 8 përqind në krahasim me vitin e kaluar, ku 11,6 milion Euro janë për mjete të lëvizshme dhe 1,4 milion Euro për pajisje.

Produktet kryesore të Raiffeisen Leasing janë financimi i mjeteve të lëvizshme dhe pajisjeve. Të gjithë produktet e lizingut u janë ofruar segmenteve të biznesit si korporatat dhe bizneset e mesme, ndërkohë që individët e përdorin kryesisht për makina personale.

Kontratat e qirasë financiare të reja janë bërë 51 përqind me klientët korporatë, 15 përqind me biznesin e mesëm, 18 përqind me biznesin e vogël dhe pjesa tjetër 16 përqind me klientët individë.

Qëllimi ynë ka qenë kryesisht në forcimin e bashkëpunimit afatgjatë me klientët e Grupit Raiffeisen, duke ofruar mbështetje të frytshme për nevojat e tyre në biznes. Gjithashtu, për të qenë më pranë, Raiffeisen Leasing, i ka kushtuar kujdes të veçantë forcimit dhe vendosjes së bashkëpunimit strategjik me rrjetin e koncensionarëve të shitjeve të makinave që operojnë në Shqipëri

2018-ta ishte një tjetër vit sfidash për tregun shqiptar të automobilave, ku numri i automjeteve të reja arriti pak më shumë se 3,000 njësi, që përfaqëson vetëm një numër të vogël të makinave të reja shitura në Shqipëri.

Raiffeisen Leasing, ju ofron klientëve të tij produkte dhe shërbime me cilësi superiore, si dhe informacion të plotë lidhur me strukturën dhe thjeshtësinë e të gjitha veprimeve të qirasë financiare.

Pjesë e aktivitetit tonë është edhe rimarketimi e rishitja e mjeteve. Përsa i përket rishitjes kemi implementuar procedura që na kanë pozicionuar si ekspert për vendosjen e standardeve në treg. Gjithsesi kompania ka përdorur njohuritë dhe eksperiencën e Raiffeisen Leasing International si dhe të kompanive të tjera të lizingut që operojnë në rajon lidhur me produktet dhe shërbimet e qirasë financiare, si dhe në fushën e marketingut. Për më tepër, kompania ka akses të plotë në rrjetin e madh të furnitorëve ndërkombëtarë të makinave me tonazh të rëndë, makinerive dhe paisjeve, me të cilët Grupi Raiffeisen ka lidhje të qëndrueshme, në dobi të klientëve ekzistues dhe potencialë të kompanisë për realizimin e planeve të tyre investuese.

Deri në fund të vitit 2018, Raiffeisen Leasing ka patur 19 punonjës, që ju ofrojnë klientëve shërbime të shpejta dhe të përshtatshme për nevojat e tyre.

Raiffeisen Leasing publikon një gamë të gjerë materialesh si të printuar ashtu edhe në faqen e internetit www.raiffeisen-leasing.al. Gjatë vitit 2018 Raiffeisen Leasing Sh.a ka ndërmarrë fushata marketingu, kryesisht të bazuar dhe të koordinuar me politikat dhe aktivitetet e marketingut të koncesionarëve vendas si partnerët tanë kryesorë në biznes.

Menaxhimi dëshiron të përfitoj nga kjo mundësi për të falenderuar klientët dhe partnerët tanë të biznesit për bashkëpunimin e shkëlqyer gjatë 2018-ës dhe sidoms për besimin që ata na kanë dhënë. Gjithashtu jemi shumë mirënjohës ndaj punonjësve tanë për përkushtimin dhe përpjekjet, duke shprehur bindjen tonë që ekipi i Raiffeisen Leasing do të bëjë të mundur që të jemi lider edhe për vitin 2019.

Perspektivat për vitin 2019

Në sajë të standarteve të larta profesionale dhe ekspertizës së grupit, që janë shumë të forta edhe në kohë të vështirë, Raiffeisen Leasing sh.a do të jetë në pozita që të mbështesë në mënyrë aktive bizneset në planet e tyre të investimeve edhe gjatë 2018-ës, duke ofruar financimin e mjeteve të lëvizshme dhe pajisjeve. Ne do të jemi tërësisht të përkushtuar në zhvillimin e mëtejshëm të bashkëpunimit afatgjatë me klientët dhe koncesionarët tanë dhe do të vazhdojmë në mënyrë aktive t'ju përgjigjemi nevojave të tyre me gamën e produkteve dhe shërbimeve tona.

Objektivat tona kryesore do të jenë rritja e biznesit, përmirësimi i shitjeve të kryqëzuara me të gjithë segmentet e bankës, përmirësimi i vazhdueshëm i produkteve ekzistuese dhe zhvillimi i produkteve të reja, manaxhimi i përshtatshëm i riskut, reduktimi i kostove dhe përmirësimi i efikasitetit. Ne jemi tërësisht të dedikuar për të mbajtur qendrueshmërinë e portofolit aktual duke aplikuar principin e cilësisë, në vend të madhësisë dhe politik të fortë risku.

Eksperienca jonë dhe mbështetja e grupit Raiffeisen, baza e forte e kapitalit dhe cilësia e portofolit përfaqsojnë garanci që ne do të mbetemi një partner i sigurt dhe i përgjegjshëm për klientët dhe koncesionarët në periudhën në vazhdim.

Raiffeisen INVEST Sh.a

Rreth Raiffeisen INVEST Sh.a

Edhe gjatë vitit 2018, Raiffeisen Invest sh.a vijoi të ishte shoqëria lider në tregun e fondeve të investimit në Shqipëri, duke zotëruar 96.92 përqind të tij për sa i takon nivelit të asetëve nën menaxhim dhe duke pasur një fokus të qartë në kujdesin ndaj investitorëve dhe zbatimin e praktikave më të mira të menaxhimit të asetëve.

Pavarësisht se asetet nën administrim pësuan rënie krahasuar me vitin paraardhës, viti 2018 u mbyll me më shumë se 524 milionë Euro asetë në fondet e investimit dhe pensionit vullnetar. Fondet e investimit shënuan një total asetesh prej 519 milion Euro, ndersa fondi i pensionit vullnetar tejkaloi nivelin e 5 milion eurove.

Numri i investitorëve, të cilët i besuan shoqërisë Raiffeisen Invest menaxhimin e asetëve të tyre, ishte 28,648 investitorë për fondet e investimit dhe 2,911 investitorë për fondin e pensionit vullnetar.

Duke pasur në fokus investitorin, objektivi strategjik i Raiffeisen Invest ka qenë zgjerimi i gamës së produkteve dhe alternativave për investim në proporcion me shkallën e edukimit të investitorit dhe sofistikimit të tregut të kapitalit në tërësi, promovimi i fondeve të orientuara kryesisht ndaj masës së gjerë të investitorëve, zhvillimi i tregut vendas të fondeve të investimit dhe fondeve private të pensionit dhe rritja e shkallës së transparencës për investitorin shqiptar.

Mbështetur në këto objektiva strategjike, gjatë vitit 2018, Raiffeisen Invest sh.a lançoi me sukses fondin e tretë të investimit Raiffeisen Vizion, me qëllim për t'u ofruar investitorëve një alternative tjetër investimi në Lekë, e cila mbështetet në investimeve kryesisht afatgjata me një potencial rreziku dhe përfitueshmërie më të lartë.

Gjithashtu, shoqëria ka vijuar me përpjekjet për të promovuar fondin e Pensionit Vullnetar në formën e planeve individuale apo profesionale. Gjatë vitit 2018, në skemën profesionale të pensionit vullnetar Raiffeisen u integruan komani të reja, të cilat e vlerësojnë pozitivisht kontributin për pension për punonjësit e tyre duke e konsideruar një menyrë incentivimi dhe motivimi, por dhe permbushje të përgjegjësive sociale.

Performanca e Fondeve

Gjatë vitit 2018, fondet nën administrim të Raiffeisen Invest gjeneruan një kthim neto nga investimi, pas zbritjes së tarifës së administrimit si më poshtë:

- Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen: plus 5.47 përqind me bazë vjetore
- Fondi i investimit Raiffeisen Prestigj: plus 4.24 përqind me bazë vjetore
- Fondi i investimit Raiffeisen Invest Euro: minus 1.63 përqind me bazë vjetore
- Fondi i investimit Raiffeisen Vizion: plus 1.78 përqind që nga lancimi i fondit në 03 Shtator 2018 deri në 31 Dhjetor 2018

Megjithëse gjatë vitit 2018 ka dominuar një mjedis financiar me norma shumë të ulëta interesi në tregun vendas, Raiffeisen Invest arriti të sigurojë performancë të krenaqshme për fondet në monedhën Lekë. Kthimi vjetor i fondeve në Lekë ishte më i lartë se norma e interesit të depozitave 12 mujore të ofruara në tregun vendas në Lekë dhe më i lartë se yield i bonove të Thesarit 12 mujore të emetuar nga Qeveria Shqiptare.

Në ndryshim nga tregu vendas, në tregjet ndërkombetare kanë dominuar problemet gjeopolitike si Brexit, vendosja e barrierave të larta tregtare mes ekonomive më të mëdha dhe pasigurite për vendimarrje në politikat monetare të Bankave Qendrore. Për pasojë tregu i obligacioneve pësoi rënie dhe për herë të parë Fondi i investimit Raiffeisen Invest Euro rezultoi me performancë vjetore negative.

Për të gjithë fondet nën administrim, Raiffeisen Invest zbatoi një politikë investimi të kujdesshme duke ndërthurrur manaxhimin efikas të rreziqeve me shpërndarjen efektive të asetëve, me synimin për një raport optimal rrezik/kthim për investitorët e Fondeve.

Përgjegjësia sociale

Sikurse për disa vite me radhë, edhe gjatë 2018-ës, Raiffeisen Invest sh.a vazhdoi të japë kontributin e saj të rëndësishëm në zhvillimin ekonomik , social –kulturor dhe mjedisor në Shqipëri.

Gjate vitit 2018, një sërë projektesh me fokus kryesisht edukimin dhe mbrojtjen e mjedisit, por edhe projektet lidhur me mbrojtjen sociale, shëndetin dhe promovimin e artit dhe kulturës në vend, kanë tërhequr vëmendjen dhe mbështetjen e Raiffeisen Invest sh.a.

Raiffeisen Invest sh.a, si pjesë e një grupi të madh dhe shoqëri lider në treg, tashmë e ka përfshirë përgjegjësinë sociale ne misionin e saj, duke vazhduar të kontribuojë me përkushtim në të tre shtyllat e zhvillimit të qëndrueshëm.

Pritshmëritë për vitin 2019

Viti 2019 pritet të jetë një vit tjetër sfidash për ekonominë shqiptare dhe tregun financiar në tërësi, ku nuk do të mungojnë rreziqet e brendshme dhe të jashtme ekonomike dhe politike.

Normat e ulëta të interesit dhe niveli i lartë i likuiditetit në tregun financiar vendas janë premisa pozitive që niveli i kreditimit të rritet dhe për pasojë aktiviteti ekonomik të shënojë rritje progresive, megjithëse mund të jetë i kushtëzuar nga zhvillimet politike në vend.

Nga ana tjetër, rritja e këtyre normave - nëse nuk vjen graduale - do të ishte një sfidë reale për fondet e investimit në Lekë, pasi do të kishte impakt të drejtpërdrejtë në performancën e tyre.

Ekonomia për zonën euro pritet të ngadalesojë ritmin e saj rritës dhe do të vazhdojë të ndikohet nga rreziqe të mundshme politike, nga pasojat ende të paqarta të Brexit-it dhe pasiguri të shtuara për impaktin real të "luftës tregtare" me barriera të vendosura nga fuqitë e mëdha ekonomike. Normat e interesit ka pak gjasa të rriten gjatë 2019-ës, çka është një sinjal pozitiv për tregun e obligacioneve në tërësi.

Raiffeisen Invest sh.a do të vazhdojë të jetë e angazhuar për mirë-administrimin e produkteve ekzistuese si dhe plotësimin e tyre me produkte të reja, me qëllim përbushjen e nevojave dhe pritshmërive të investitorëve.

Prezantimi i planeve të investimit, si një mënyrë për të kursyer dhe investuar në shuma të vogla dhe të rregullta në fonde investimi, me qëllimin për të përbushur objektiva afatgjatë, do të jetë një prioritet i rëndësishëm për shoqërinë administruese Raiffeisen Invest.

Nuk do të mungojnë përpjekjet dhe iniciativat për të rritur nivelin e dixhitalizimit, përmirësuar kuadrin ligjor dhe rregullativ në përputhje me standartet ndërkombëtare si dhe për të zhvilluar më tej tregun e kapitalit në Shqipëri, nëpërmjet alternativave të reja të investimit.

Një vështrim mbi Raiffeisen Bank International

Raiffeisen Bank International AG, përfshin Austrinë ku është kompani dhe bankë investimi lider, si edhe Evropën Qendrore dhe Lindore (EQL) si tregun e saj mëmë. Fillialet bankare mbulojnë 13 tregje në rajonin e Evropës Qendrore dhe Lindore. Ndër të tjera grupi përfshin edhe shërbime të tjera financiare aktive në fusha si leasing (qira financiare), manaxhimi i asetëve dhe M&A.

Në total, rreth 47,000 punonjës të RBI-së i shërbejnë 16.1 milionë klientëve në më shumë se 2,100 pika biznesi, kryesisht në EQL. Aksionet e RBI AG janë listuar në bursën e Vienës që në vitin 2005.

Në fund të vitit 2018 asetet totale të RBI-së ishin 140 miliardë Euro. Bankat Raiffeisen në rajon përbëjnë rreth 58.8 përqind të aksioneve të RBI-së dhe rreth 41.2 përqind e mbetur e aksioneve janë të lira.

Rrjeti i Raiffeisen Bank SHA

Distrikti Tirana 1

Rruga e Kavajës,
Pallati 71, Shkalla 1, Ap 4, Tiranë

Tel: +355 4 2253 644/6;
+355 4 2233 396

+355 4 2224 540

Fax: +355 4 2230 013

+355 4 2247 912

Tel: +355 22 43171

+355 22 43764

Lagja Nr. 5 ,Rruga "Islam Spahiu", Kukës

Tel: +355 24 22279

Distrikti Elbasan

Lagja "Qemal Stafa", Rruga "11 Nëntori",
Pallati i ri, Elbasan

Tel: +355 54 42260

Distrikti Jug-Lindor

Shëtitore "Fan S. Noli", Silver Center, Korçë

Tel: +355 82 43179

Fax: +355 82 45870

Distrikti Tirana 2

Rruga "Vangjel Noti",
Nd: 12, H 6, Laprakë, Tiranë

Tel: +355 4 2357828

Distrikti Perëndimor

Lagja 3, Rruga "Hamdi Troplini",
Pallati 12-katësh, pranë Bashkisë, Durrës.

Tel: +355 52 254 95

+355 52 25 027

Lagja "28 Nëntori", Berat

Tel: +355 32 32628

Lagja "Pavarësia", Blvd "Ismail Qemali",
përballë "Kullave Aleksandria", Vlorë

Tel: +355 33 227 381

Distrikti Verior

Hotel Rozafa, Lagja "Vasil Shanto",
Rruga Teuta, Shkodër

Për më tepër informacion ju lutem vizitoni faqen tonë të internetit: www.raiffeisen.al

Adresat

Raiffeisen Bank International AG

Austria

Am Stadtpark 9
1030 Vienna
Tel: +43-1-71 707-0
Fax: +43-1-71 707-1715
SWIFT/ BIC: RZBATWW
www.rbinternational.com
ir@rbinternational.com
communications@rbinternational.com

Rrjeti i Bankave

Shqipëri

Raiffeisen Bank Sh.A.
"European Trade Center"
Bulevardi "Bajram Curri"
Tirana
Tel: +355-4-23 8 100
Fax: +355-4-22 755 99
SWIFT/BIC: SGSBALTX
www.raiffeisen.al |

Bjellorusi

Priorbank JSC
V. Khoruzhey str. 31-A
220002 Minsk
Tel: +375-17-28 9-9090
Fax: +375-17-28 9-9191
SWIFT/BIC: PJCBY2X
www.priorbank.by

Bosnje dhe Hercegovinë

Raiffeisen Bank d.d.
Bosna i Hercegovina
Zmaja od Bosne bb
71000 Sarajevo
Tel: +387-33-287 100
Fax: +387-33-21 385 1
SWIFT/BIC: RZBABA2S
www.raiffeisenbank.ba

Bullgari

Raiffeisenbank (Bulgaria) EAD
Nikola I. Vapzarov Blvd.
Business Center EXPO 200 PHAZE III
1407 Sofia
Tel: +359-2-91 985 101
Fax: +359-2-94 345 28
SWIFT/BIC: RZBBBGSF
www.rbb.bg

Kroaci

Raiffeisenbank Austria d.d.
Magazinska cesta 69
10000 Zagreb
Tel: +385-1-45 664 66
Fax: +385-1-48 116 24
SWIFT/BIC: RZBHHR2X
www.rba.hr

Republika Çeke

Raiffeisenbank a.s.
Hvezdova 1716/2b
14078 Prague 4
Tel: + 420-412 446 400
Fax: +420-234-402-111
SWIFT/BIC: RZBCCZPP
www.rb.cz

Hungari

Raiffeisen Bank Zrt.
Akadémia utca 6
1054 Budapest
Tel: +36-1-48 444-00
Fax: +36-1-48 444-44
SWIFT/BIC: UBRTHUHB
www.raiffeisen.hu

Kosovë

Raiffeisen Bank Kosovo J.S.C.
Rruga UÇK, No. 191
10000 Pristina
Tel: +381-38-222-222
Fax: +381-38-20 301 130
SWIFT/BIC: RBKOKPR
www.raiffeisen-kosovo.com

Rumani

Raiffeisen Bank S.A.
Calea Floreasca 246C
014476 Bucharest
Tel: +40-21-30 610 00
Fax: +40-21-23 007 00
SWIFT/BIC: RZBRROBU
www.raiffeisen.ro

Rusi

AO Raiffeisenbank
St. Troitskaya 17/1
129090 Moscow
Tel: +7-495-72 1-9900
Fax: +7-495-72 1-9901
SWIFT/BIC: RZBMRUMM
www.raiffeisen.ru

Serbi

Raiffeisen banka a.d.
Djordja Stanojevic 16
11070 Novi Beograd
Tel: +381-11-32 021 00
Fax: +381-11-22 070 80
SWIFT/BIC: RZBSRSBG
www.raiffeisenbank.rs

Slovakia

Tatra banka, a.s.
Hodžovo námestie 3
81106 Bratislava 1
Tel: +421-2-59 19-1000
SWIFT/BIC: TATRKBX
www.tatrabanka.sk

Ukrainë

Raiffeisen Bank Aval JSC
Vul Leskova 9
01011 Kiev
Tel: +38-044-49 088 88
Fax: +38-044-285-32 31
SWIFT/BIC: AVALUAK
www.aval.ua

Kompani Lizingu

Austri

Raiffeisen-Leasing G.m.b.H.
Mooslackengasse 12
1190 Vienna
Tel: +43-1-71 601-0
Fax: +43-1-71 601 8029
www.raiffeisen-leasing.at

Shqipëri

Raiffeisen Leasing Sh.a.
"European Trade Center"
Bulevardi "Bajram Curri"
Tirana
Tel: +355-4-22 749 20
Fax: +355-4-22 325 24
www.raiffeisen-leasing.at

Bjellorusi

"Raiffeisen-Leasing" JLLC
V. Khoruzhey 31-A
220002 Minsk
Tel: +375-17-28 9-9394
Fax: +375-17-28 9-9974
www.rl.by

Bosnje dhe Hercegovinë

Raiffeisen Leasing d.o.o. Sarajevo
Zmaja od Bosne bb.
71000 Sarajevo
Tel: +387-33-254 340
Fax: +387-33-212 273
www.rlbh.ba

Bullgari

Raiffeisen Leasing Bulgaria OOD
32A Cherni Vrah Blvd. Fl.6
1407 Sofia
Tel: +359-2-49 191 91
Fax: +359-2-97 420 57
www.rlb.g.bg

Kroaci

Raiffeisen Leasing d.o.o.
Radnicka cesta 43
10000 Zagreb
Tel: +385-1-65 9-5000
Fax: +385-1-65 9-5050
www.raiffeisen-leasing.hr

Republika Çeke

Raiffeisen-Leasing s.r.o.
Hvezdova 1716/2b
14078 Prague 4
Tel: +420-2-215 116 11
Fax: +420-2-215 116 66
www.rl.cz

Hungari

Raiffeisen Corporate Lizing Zrt.
Akadémia utca 6
1012 Budapest
Tel: +36-1-477 8709
Fax: +36-1-477 8702
www.raiffeisenlizing.hu

Kosovë

Raiffeisen Leasing Kosovo LLC
Rr. UCK p.n. 222
10000 Pristina
Tel: +38-1-222-222-340
www.raiffeisenleasing-kosovo.com

Moldavi

I.C.S. Raiffeisen Leasing S.R.L.
Alexandru cel Bun 51
2012 Chisinau
Tel: +373-22-27 931 3
Fax: +373-22-22 838 1
www.raiffeisen-leasing.md

Rumani

Raiffeisen Leasing IFN S.A.
Calea Floreasca 246 D
014476 Bucharest
Tel: +40-21-36 532 96
Fax: +40-37-28 799 88
www.raiffeisen-leasing.ro

Rusi

OOO Raiffeisen-Leasing
Smolenskaya-Sennaya 28
119121 Moscow
Tel: +7-495-72 1-9980
Fax: +7-495-72 1-9901
www.raiffeisen-leasing.ru

Serbi

Raiffeisen Leasing d.o.o.
Djordja Stanojevic 16
11070 Novi Beograd
Tel: +381-11-220 7400
Fax: +381-11-228 9007
www.raiffeisen-leasing.rs

Sillovaki

Tatra-Leasing s.r.o.
Cernyševského 50
85101 Bratislava
Tel: +421-2-5919-3168
Fax: +421-2-59 19-3048
www.tatraleasing.sk

Siloveni

Raiffeisen Leasing d.o.o.
Letališka cesta 29a
1000 Ljubljana
Tel: +386-1-241-6250
Fax: +386-1-241-6268
www.raiffeisen-leasing.si

Ukrainë

LLC Raiffeisen Leasing Aval
Stepan Bandera av. 9
Build. 6 Office 6-201
04073 Kiev
Tel: +380-44-590 24 90
Fax: +380-44-200 04 08
www.rla.com.ua

Zyrat e përfaqësimit dhe degët - Evropë**Francë**

Zyra Përfaqësuese e RBI në Paris
9-11 Avenue Franklin D. Roosevelt
75008 Paris
Tel: +33-1-45 612 700
Fax: +33-1-45 611 606

Gjermani

Dega RBI në Frankfurt
Wiesenhüttenplatz 26
60 329 Frankfurt
Tel: +49-69-29 921 924
Fax: +49-69-29 921 9-22

Poloni

Dega RBI në Ploni
Ul. Grzybowska 78
00-844 Warsaw
Tel: +48-22-578 56 00
Fax: +48-22-578 56 01
SWIFT/BIC: RCBWPLPW
www.raiffeisen.pl

Suedi

Zyra përfaqësuese e RBI në
Vendet Nordike
Drottninggatan 89, Plan14/14th
Floor
11360 Stockholm
Tel: +46-8-440 5086

Mbretëria e Bashkuar

Dega e RBI në Londër
Tower 42, Leaf C, 9th Floor
25 Old Broad Street
London EC2N 1HQ
Tel: +44-20-79 33-8000
Fax: +44-20-79 33-8009

Degët dhe zyrat përfaqësuese - Azi dhe Amerikë

Kina

Dega e RBI në Pekin
Beijing International Club Suite 200
2nd floor
Jianguomenwai Dajie 21
100020 Beijing
Tel: +86-10-65 32-3388
Fax: +86-10-65 32-5926

Zyra Përfaqësuese e RBI në Zhuhai

Room 2404, Yue Cai Building
No. 188, Jingshan Road, Jida,
Zhuhai, Guangdong Province
519015, P.R. China
Tel: +86-756-32 3-3500
Fax: +86-756-32 3-3321

Indi

Zyra Përfaqësuese e RBI në Mumbai
501, Kamla Hub, Gulmohar Road,
Juhu
Mumbai – 400049
Tel: +91-22-26 230 657
Fax: +91-22-26 244 529

Kore

Zyra Përfaqësuese e RBI në Kore
#1809 Le Meilleur Jongno Town
24 Jongno 1ga
Seoul 110-888
Tel: +82-2-72 5-7951
Fax: +82-2-72 5-7988

Singapor

Dega e RBI në Singapor
50 Raffles Place
#31-03 Singapore Land Tower
Singapore 048623
Tel: +65-63 05-6000
Fax: +65-63 05-6001

Vietnam

Zyra Përfaqësuese e RBI në
Ho-Chi-Minh-City
35 Nguyen Hue Str.,
Harbour View Tower
Room 601A, 6th Floor, Dist 1
Ho-Chi-Minh-City
Tel: +84-8-38 214 718,
+84-8-38 214 719
Fax: +84-8-38 215 256

